

RALPH SPRINGER

HET WONDERE
AVONTUUR

VAN DEN HEER

HERMAN

LOBBES

TUINMEUBELEN

FABRIKANT

HET WONDERE AVONTUUR
VAN DEN HEER
HERMAN LOBBES
TUINMEUBELENFABRIKANT

DOOR
RALPH SPRINGER

MCMXXVIII
NEDERLANDSCHE UITGEVERS-MAATSCHAP
AMSTERDAM

ONDER SUGGESTIE

Mijnheer Lobbes stapte uit de coupé en stak den toesnellenden witkiel zijn reisvalies toe. Hij wachtte rustig, tot de toegang naar het bordes vrij zou zijn en knipte ondertusschen uiterst behoedzaam het puntje van zijn sigaar af.

De druk van een hand op zijn schouder noopte hem om te zien. Verrast keek hij in de oogen van zijn vriend, Frits Waller.

— Herman, nee maar, dát is toevallig. We zaten dus in denzelfden trein? Had ik dát maar geweten. Gisteren sprak ik je jongen nog; hij wist zeker niet, dat je vandaag thuis zou komen.

— Nee. Wat zéi Karel? vroeg mijnheer Lobbes haastig. Hoe is het thuis?

— Best, bovenst best. Maar wacht eens, hoe kan ik zoo onbeleefd zijn. Even voorstellen?

Nu eerst bemerkte mijnheer Lobbes, dat achter zijn vriend een heer stond, die bescheiden wachtte. Hij was iets kleiner en dikker dan Frits.

— Mijn vriend, Herman Lobbes, Neerland's grootste tuinmeubelenfabrikant, zei deze vroolijk. Mijn vriend, Dr. Georg Vögel, Duitschland's grootste hypnotiseur, magnetiseur, eh.....

— In orde, zei mijnheer Lobbes, en wisselde een handdruk met

Dr. Vögel. Laten we maar gauw naar huis gaan en aan de lunch verder kennis maken. Ik heb niet vooruit geschreven, om ze te verrassen.

De drie heeren, gevolgd door den pakjesdrager, werkten zich snel door de controle heen. Mijnheer Lobbes wenkte een taxi-chauffeur.

— 't Spijt me, zei Waller weifelend, maar ik moet beslist naar mijn kamers. Ben er een week tusschen uit geweest zonder adres achter te laten. Ik denk, dat er heel wat post op beantwoording ligt te wachten. Vind je het vervelend, als ik je lunch verzuim?

— Daar komt niéts van, antwoordde zijn vriend met nadruk. We rijden bij jou langs, halen de post aan en gaan meteen verder. Een oponthoud van een kwartier, meer niet.

Ze stapten in.

— Je kende Dr. Vögel immers al, nietwaar? vroeg Waller, toen de auto voortsnelde.

— Ik herinner me, met veel belangstelling de artikelen te hebben gelezen over zijn seances en experimenten, antwoordde mijnheer Lobbes. Maar.....

Hij aarzelde. Over zijn goedmoedig gezicht gleed een trek, die bij een ander op spot had kunnen duiden. Maar iemand, die mijnheer Lobbes kende, wist, dat spotten, met wién en met wát dan ook, hem even ver en vreemd was als elke andere hinderlijke of kwetsende hoedanigheid.

Zijn vriend Waller begreep zijn aarzeling.

— Je bedoelt dat je er niet in gelooft, zei hij. Nu, ik voor korten tijd óók niet, maar nu.....

— Heeft Dr. Vögel je overtuigd? vroeg mijnheer Lobbes, met een goedaardigen glimlach in de zachtmoedige, blauwe oogen, van zijn vriend naar den magnetiseur blikkend.

— Niet hij, maar zijn uitkomsten, de onfeilbaarheid van zijn wetenschap.

Mijnheer Lobbes keek Dr. Vögel vragend aan, als verwachtte hij van hem een vriendelijke negatie van Waller's enthousiasme. Doch de magnetiseur knikte slechts flauw-instemmend met het hoofd.

— Nu, misschien mogen we hier dan spoedig een seance tegemoet zien, zei de tuinmeubelenfabrikant beleefd. Wellicht biedt zich dan ook voor mij de gelegenheid aan, overtuigd te worden.

— Dr. Vögel bezoekt Amsterdam incognito, viel Waller lachend uit. Niet waar, Georg?

— Dat wil zeggen, ik stel me voor, gedurende de eerste maanden uitsluitend consult aan huis te geven.

De auto maakte een scherpe bocht ; de schok onderbrak de conversatie plotseling.

— Zaken gedaan, op de Messe? vroeg Waller na een korte pauze.

— Ik heb een paar belangrijke commissies geboekt en mag dus niet ontevreden zijn. En een mooie partij grondstoffen gekocht, tegen voordeeligen prijs.

Nu slipte de auto over het asphalt, en weer stakte het gesprek. Toen Lobbes opkeek, bemerkte hij dat Dr. Vögel hem bestudeerde.

— Zoekt U kenteekenen van mediamieke eigenschappen in mijn gezicht? vroeg hij, glimlachend. Laat ik U dan direct zeggen, dat er geen ongelooviger en minder ontvankelijk persoon voor occulte wetenschappen en experimenten te vinden is dan juist ik.

— U is in Mei geboren, antwoordde Dr. Vögel, die blijkbaar Lobbes' redentie niet had gevolgd.

— Het begint, Herman! riep Frits Waller, opgeruimd.

— Wat bedoel je? Mijn horoscoop.... ?

— In Mei geboren. Een vol-zonnige middag, geen wolkje aan de lucht, ging Dr. Vögel voort. Een landelijke omgeving, een mooi huis, familie in goeden doen en een geestdriftige ontvangst van den nieuwen wereldburger.

— Frits! riep Lobbes met een stem, die hij trachtte streng te doen schijnen. Heb je dat Dr. Vögel allemaal verteld?

— Hoe kom je er bij? Toen ik van morgen in Amersfoort in den trein stapte, had ik er geen gedachte van, dat jij er in zat en dat we elkaar zóó spoedig zouden ontmoeten.

— Vroolijk en opgeruimd van natuur, zonder daarom zorgeloos of ook maar in de lichtste mate onverschillig te zijn, vervolgde Dr. Vögel met onverstoorbare kalmte zijn diagnose. Goedhartig tot in het overdrevene, altijd een excuus in den mond voor de fouten van een ander. Altijd bereid te geven zonder iets terug te verwachten. U zegt gewoonlijk „ja”, vóór dat U weet wát men van U verlangt, en houdt U altijd nauwgezet aan het eens gegeven woord. U is.....

— Een Joris Goedbloed, in één woord! riep Frits lachend uit. Herman, nee, ik wéét wel dat je er niet boos om bent, maar geef toe, dat Georg den spijker op zijn kop slaat.

— Ligt dat allemaal op mijn gezicht geschreven? vroeg mijnheer Lobbes gemoedelijk.

— Op Uw gezicht ligt de weerschijs van den dag, waaróp, en de weersgesteldheid, waarónder U geboren bent, antwoordde de occulte geleerde. En bovendien van eenige kleine bijzonderheden. Daardoor ben ik in staat Uw humeur en karakter, ja zelfs Uw smaak, vrij nauwgezet te raden. Als.....

De auto, die onder het gesprek aanmerkelijk vlugger was gaan rijden, stopte nu plotseling met een schok. Frits keek naar buiten.

— We zijn er, zei hij.

De chauffeur trok het portier open. Een minuut later zaten Dr. Vögel en Herman Lobbes tegenover elkaar in gemakkelijke fauteuils, terwijl Waller, voor zijn bureau gezeten, een tiental brieven achtereenvolgens opensneed.

— Wat wilde U eigenlijk zeggen, mijnheer Vögel, toen de auto

zooeven stopte? vroeg mijnheer Lobbes, nieuwsgierig als een schooljongen. Ik had graag het eind van Uw diagnose vernomen.

Dr. Vögel kniep den punt van zijn sigaar af, blies deze van beide zijden door en stak haar behoedzaam aan.

— Wat ik zeggen wilde? Wel, dat de eigenschappen van den mensch grootendeels onder den invloed staan van de weersgesteldheid en de bijkomende omstandigheden tijdens zijn geboorte, kan, dunkt mij, zelfs voor U geen nieuwtje zijn.

— Er is iets voor te zeggen, gaf Lobbes, goedmoedig, toe. Maar, want natuurlijk is er een maar.....

— Dat hebt U goed opgemerkt. Maar mijn experimenten hebben me geleerd, ja, de onafwijsbare zekerheid gegeven, dat alle eigenschappen van den mensch zich wijzigen..... *naarmate door magnetische kracht de suggestie zijner geboorte wordt verdrongen ten gunste van een andere.*

Mijnheer Lobbes' gezicht was één en al vroolijkheid bij het hooren dezer, op ernstigen toon geuite, bewering, en zijn oogen schenen van pret te dansen.

— U zou dus bijvoorbeeld iemand kunnen suggereeren.....?

— Dat hij onder héél andere omstandigheden geboren is dan de werkelijke. *En daardoor zou ik zijn gansche karakter kunnen doen verdringen door een ander, ja, zelfs een tegenovergesteld daaraan.*

Frits Waller keerde zich half om, zijn hand in scherts opheffend.

— Georg, probeer geen experiment bij mijn goeden Herman. Er valt niets aan hem te verbeteren; je zou hem alleen slechter kunnen maken.

Dr. Vögel had echter reeds, uit kracht der gewoonte, beide handen opgeheven, onderwijl Lobbes strak aankijkend.

— En tóch ben ik in Mei geboren, bij volle zon....., zei deze machinaal, een flauwe glimlach om den mond.

— O, als je dát maar niet vergeet, schertste Waller, zich weer naar zijn tafel draaiend.

— En veronderstel nu eens, dat U in April geboren waart, op een dag van gierende windvlagen en woeste regenbuien. Hagel klettert als kiezelsteentjes op het asphalt neer, wandelaars vluchten van de straat en zoeken haastig een schuilplaats.

Een deurwaarder schelt aan, wil beslag leggen op de inventaris. Vader stuift op, verwenscht het bankroet van de bank, dat hem in ongelegenheden brengt.....

Geprikkeld door het monotoon geluid van Dr. Vögel's stem, keerde Waller zich om, en bemerkte tot zijn verbazing, dat Lobbes met gesloten oogen achterover lag.

— Georg, slaapt-ie? Roep hem dadelijk wakker.

— Een zeldzaam ontvankelijk medium, zei Dr. Vögel, verwonderd. Een eenvoudige *veronderstelling* werkt al op hem in.

— Wat is er met hem gaande? *Zijn gezicht verandert !* kreet Frits. Toe, Georg, maak hem direct bij.

En inderdaad, de gelaatstreken van Lobbes werden strakker, de mond kneep energiek dicht, de hoeken trokken zich achterdochtig terug. Het gezicht scheen grooter en smaller te worden en het hoofd richtte zich op in tartende houding.

Dr. Vögel maakte een dubbele draaibeweging met de handen voor Lobbes' oogen. Dan ging hij achter hem staan, legde beide handen op zijn voorhoofd, en wreef dan tot de vingers de ooren raakten.

Die streelende beweging herhaalde hij eenige malen.

Toen sloeg Lobbes de oogleden op en keek Waller aan.

— Gelukkig, ouwe kerel, hoe kon je zoo dwaas zijn in te slapen.....

Maar hij zweeg plotseling, want Lobbes' oogen staarden hem koud en gemelijk aan. En die oogen waren zelfs van kleur veranderd. Straks nog donkerbruin, waren ze nu lichtblauw en hel.

Lobbess was met een ruk overeind en trok zijn horloge uit zijn vestzak.

— Wel verdraaid, Frits, hoe kun je me hier laten inslapen, terwijl je weet, dat ik vandaag nog zooveel te doen heb?

Zijn stem klonk hard en had niet de minste overeenkomst met die van den voor een kwartier nog zoo gemoedelijken man. Frits Waller begreep er niets van en blikte Dr. Vögel vragend aan.

— Blijf nog een oogenblikje achterover liggen, Herman, raadde hij dan vriendelijk aan. Je was zooeven onder magnetischen invloed van Dr. Vögel.

— Blijf me van het lijf met die poespas! Jij met je invloed.

Mijnheer Lobbess sprong op, nam zijn hoed in de hand, en knikte Dr. Vögel koel toe.

— Nu, tot ziens, zei hij kortaf tegen Waller.

— We gaan mee, we zouden immers bij je lunchen! riep Waller verbaasd, niet wetend hoe hij het had.

— O, vandaag moet je me maar excuseeren. Ik ga thuis gauw een broodje eten en daarna direct naar de zaak. Als Karel de vrije hand heeft, weet ik er alles van.

En na nog één koelen groet liep mijnheer Lobbess de kamer uit.

— Zeg, Georg, wat heb je nu geleverd? vroeg Frits den magnetiseur, die peinzend den vertrekkende nakeek. Is-ie nu nóg in trance en tegelijk klaar wakker? Hij is als een hand die omgekeerd is.

Dr. Vögel keek langzaam op, een blik van fanatieke blijdschap in de oogen.

— Een wonderbaar geval, een experiment uit duizenden, mompelde hij. *En feitelijk was hij niét eens in trance.*

— Dus dan kun je hem óók niet meer veranderen? kreet Frits in wanhoop. Moet hij nu zóó blijven? Wat zal zijn vrouw er van zeggen? Die arme Margie!

II

DE VERRUILDE VADER

Mijnheer Lobbes stapte in de auto, die nog steeds wachtte en reed weg, zonder aan zijn vriend te denken. Hij maande den chauffeur aan spoed te maken ; zijn tijd was beperkt. En een kwartier later stapte hij uit, voor zijn woning in het Museumkwartier.

Met een rukte hij krachtig aan de bel en toen niet direct werd open gedaan, nóg eens. Nauwelijks voelde hij de deur voor zijn hand wijken of hij duwde haar snel geheel open.

— Mijnheer, U hier ! juichte Lena, het meisje, hem toe. O, wat een verrassing voor mevrouw. Mevrouw ! riep ze daarop luid.

— Wat moet die herrie ? Ben je niet wijs ! zei mijnheer Lobbes geërgerd. Krijg vlug mijn valies uit de auto en betaal den chauffeur.

Mijnheer Lobbes liep de vestibule door. Twee deuren sloegen open. Geroepen door Lena's kreet, kwamen mevrouw en Cora, de oudste dochter, tegelijk naar buiten.

— Herman !

— Pa, o wat fijn, dát is een verrassing !

En tegelijk bestormden ze mijnheer Lobbes, alsof hij niet een week, maar een jaar van huis was geweest. Ze trokken den weerstrevenden man met zich mee, en kusten hem, zoodra hij in de huiskamer was.

— Goed, best ! uitte mijnheer Lobbes kregel, toen hij zich eindelijk had losgeworsteld. Doe nu alsjeblieft niet, alsof ik de eenige geredde uit een schipbreuk ben. Ik geloof wel, dat je het goed met me meent, maar laat me met rust.

Hij stond op, en nam van Lena het valies over. Dat opende hij en nam er eenige kleine geschenken voor zijn vrouw en de kinderen uit.

De vrouwen keken hem perplex aan en verwaardigden de geschenken met geen blik.

— Maar Herman, wat héb je dan toch?

— Pa, wat is er met U gebeurd?

Mijnheer Lobbes trok de schouders op, gaf zijn hoed en jas aan het meisje. Dan zette hij zich aan een klein bureau en keek vluchtig de brieven door die daar lagen. Hij maakte eenige aantekeningen.

— Nu Herman, kan je niet antwoorden? vroeg mevrouw ongeduldig en ongerust.

— Wat bedoel je dan, Margie? vroeg Lobbes, niet onvriendelijk, maar kortaf.

— Waarom doe je zoo vreemd? Je kijkt ons niet aan, je begroet ons ternauwernood en je doet alsof we niet voor je bestaan.

— Onzin, laat me met vrede. Geef me gauw wat te eten; een of twee broodjes is voldoende. En een kop koffie. Ik moet direct weer weg.

— Wéér op reis? vroeg Cora verbaasd.

— Waarom doe je zoo een domme vraag? 'k Moet direct naar de zaak. Vlug nu maar en praat niet zoo veel.

Cora wilde het meisje schellen, maar mevrouw wenkte haar, dat ze de kamer zou verlaten. Toen zij met haar man alleen was, schoof ze een stoel bij hem aan en legde haar hand liefkoozend op zijn schouder.

— Herman, zei ze, ik hoop dat je geen slechte zaken hebt gedaan, op de Messe.

— Integendeel, zeer goede, zei hij koel. Maar dát komt hier niet te pas, vind je wel? Je weet, dat ik thuis niet graag over werkzaamheden spreek. Dat zijn dingen, die vrouwen niets aangaan.

Mevrouw rukte verbaasd het hoofd op, greep het zijne, en draaide het naar zich toe.

— Dat is de éérste maal in ons huwelijk, dat je zóó iets zegt,

Herman. Altijd heb je alles met me besproken en dikwijls heb je mijn raad gevraagd. Ben je dat opeens vergeten? Waarom ben je plotseling veranderd?

Mijnheer Lobbes fronste de wenkbrauwen.

— Dit is nu voor de zooveelste maal dat ik je er op attent moet maken, dat jij je met de huishouding moet bemoeien en dat de zaak mij aangaat, zei hij norsch. *Uit !* Ik verkies niet langer je bemoeizucht te ondergaan.

Onder die toornig uitgesproken woorden was mevrouw opgestaan en blikte hem verontwaardigd aan. Mijnheer Lobbes trok de schouders op. Toen liep zijn vrouw snel de kamer uit.

Direct daarop kwam Cora binnen, hoogrood en geagiteerd.

— Pa, wat hebt U tegen moeder gezegd? vroeg ze opgewonden.

Mijnheer Lobbes stond op.

— Zijn die paar broodjes nu nóg niet klaar? vroeg hij streng.

— Wát heeft U tegen moeder gezegd? U hebt haar vreeselijk gegriefd.

— Wel heb ik van mijn leven! viel mijnheer Lobbes uit, en sloeg met de vuist op tafel. Wat is hier dan toch voorgevallen, tijdens ik weg was? Is alle respect voor je vader dan uit je verdwenen? Vlug, twee broodjes, en kook er een paar eieren bij. Maar hard.

— Hard? En U eet ze nooit dan half-zacht.

— Hard, *hard*. Wié zegt jou van half-zacht? Ik heb van mijn leven geen half zacht ei gegeten. En nu snel; heb ik ooit zoo'n weerspannig kind gezien?

Cora trad ruggelings naar de deur, ongeloovig 't hoofd schuddend. *Dat was vader niet!* Deze man kón haar goede, zachtmoedige vader niet zijn.

— Wat draal je nu nog! Moet ik bij geval die paar spiegeleieren uit een restaurant laten komen?

- En U zegt, hard-gekookt, bracht ze er nu aarzelend uit.
- Wel hier en daar, spreek je nóg langer tegen? En zoo even zei ik je nog, dat ik van mijn leven het woord hard-gekookt niet in mijn mond heb gehad. Roep Lena hier!
- Cora stoof de kamer uit en liep Lena bijna omver.
- Waar is moeder? vroeg ze.
- In de slaapkamer, geloof ik.
- Lena, vader roept je, maar zeg maar geen woord over gekookte eieren en spreek hem volstrekt niet tegen. Ik ga naar moeder.....
- Lena! bulderde mijnheer Lobbes' stem.
- Ja, mijnheer, kraaide het meisje, maar draalde toch nog.
- Toe, ga nu, smeekte Cora. Ik ga naar moeder.
- Mijnheer Lobbes stond aan de tafel, liet de rechtervuist er op rusten.
- De auto wacht nog, nietwaar? vroeg hij kort.
- Welnee, antwoordde Lena luchtig. U zei immers, dat ik den chauffeur moest betalen.
- Heb ik dat gezegd? vroeg hij verwonderd.
- Zoo waar ik hier sta.
- En heb jij toen gezegd, dat hij kon wegrijden?
- Dat deed-ie al uit zichzelf. Van dat ééne ritje zou hij óók niet vet worden, denk ik.
- En ik heb je nog wel met nadruk gezegd, dat hij moest wachten. Is het hier dan een complot? Vlug, mijn jas en hoed.
- Mijnheer Lobbes nam den hoorn van het telefoontoestel af en schakelde een nummer in.
- Wel allemachtig, sta je daar nóg? Is je dát óók nog te veel.....
- Ja, hier Lobbes. Direct een wagen alsjeblieft!..... Dank U.
- Moet U dan niet eerst wat eten? vroeg Lena, wat bedremmeld.
- Nee, meisje, antwoordde mijnheer Lobbes sarcastisch. Als ik

voortaan een kleinigheid wil gebruiken in mijn woning, wil ik me wel de moeite geven het vier en twintig uur van te voren te zeggen. Jas en hoed. Vlug!

Lena liep tergend langzaam de kamer uit, doch kwam spoedig met het gevraagde terug.

Een auto stopte. De bel ging over.

— Daar is de auto, zei Lena droog.

Mijnheer Lobbes keek haar gramstorig aan.

— Zeg mevrouw maar, dat ik..... of zeg maar niets. En kijk me niet zoo brutaal aan, of je kunt je boeltje pakken.

Mijnheer Lobbes liep haar voorbij.

— Dat zal ik doen, als mevrouw het zegt.

— Wat, jij ook al? Je maakt, dat je er uit bent, vóór den avond. Dat zeg ik je. Basta!

Een oogenblik later sloeg de voordeur dicht.

— Lena! riep Cora, vraag of mijnheer nog één oogenblik wacht.

Maar de motor snorde al. Schokschouderend liep het meisje de trap op. — Mijnheer reed net weg, zei ze.

Een poosje later kwamen mevrouw en Cora weer beneden. Ze zetten zich zwijgend tegenover elkaar, als wachtte elk harer tot de ander zou spreken.

— Dat is papa niet! zei Cora eindelijk krachtig.

Mevrouw Lobbes keek haar verschrikt aan.

— Maar kind, hoe komt het in je op? Waarom zou dat papa niet zijn? Wat is dat voor een dwaas verzinsel?

— Hij is omgeruild.

— Pa is veranderd, verbeterde moeder haar.

— Veranderd is het woord niet. Een ánder geworden, zou ik eerder zeggen. Wacht eens, zei ze, greep den telefoonhoorn en draaide de cijferschijf om.

— Wat wil je doen, Cora?

— Karel opbellen en hem op papa attent maken, voor geval hij naar de zaak gaat.

— Doe dat niet, ik wil het niet. Misschien is vader er al, of stapt hij juist binnen, terwijl jij met Karel praat.

Cora bedacht zich, schakelde een ander nummer in.

— Hallo! Met mijnheer Waller? Hier met familie Lobbes. Ja, U spreekt met Cora.

— — — —

— Ja, hij is juist een half uur geleden thuis gekomen. Een verassing voor ons. Ma was dol in haar schik.

Cora sprak volkomen bedaard.

— — — —

— Toe, kanU niet even hier komen? Ja? Kan het nu dadelijk? Ja? Nu, heel graag. Tot straks dus? Dag!

Ze haalde verlicht adem.

— Mijnheer Waller komt zoo aanstonds hier. We moeten hem op de hoogte stellen en raad vragen. Misschien begrijpt hij er iets van.

— Maar wát moet er dan begrepen worden, kind? vroeg moeder ongerust. Als pa straks thuiskomt, is-ie misschien weer heelemaal de oude.

Er werd geklopt.

— Ja, binnen! riep Cora.

Lena trad binnen, een beetje onzeker.

— Mevrouw, mijnheer heeft me zoeven opgezegd, voor direct-al. Moet ik dus maar gaan?

— Nee, Lena, waarom zou je gaan? Wáárom heeft mijnheer je opgezegd? vroeg mevrouw.

— Geen sprake van dat je gaat; je blijft! riep Cora krachtig.

— Kind, laat Lena nu eerst vertellen, wat er gaande is.

— Maar moeder, we weten immers al wat er gaande is. Ga maar gerust aan je werk, Lena. Wij willen je niet missen.

Een week geleden is ons doodgoed vadertje naar Leipzig gegaan, en vandaag komt er een huistiran terug, zei Cora, toen ze weer alleen waren. Moeder, er is hier een bedrog in 't spel.

Déze man is niet Uw man en niet mijn vader, maar.....

— Cora, let goed op je woorden, waarschuwde moeder haar. *Wéét* wat je zegt. Je vader is.....

— De beste vader, die er ooit geleefd heeft. En daarom zeg ik, dat deze man niet Herman Lobbes is, maar iemand die hem verdringen wil om zijn plaats in te nemen. Een bedrieger dus. Misschien heeft hij vader wel.....

De bel ging over. Moeder keek dankbaar op.

— Gelukkig, dat je dat vreeselijke woord niet hebt gezegd, zei ze. Kind, hoe kom je op die vreemde gedachte?

Een stap, een bekende tik op de deur.

— Kom gauw binnen, mijnheer Waller. Moeder en ik zijn heel blij dat U direct gekomen bent.

III

STORM EN VERBAZING

Geagiteerd sloeg mijnheer Lobbes 't portier achter zich dicht. De chauffeur zette aan en reed snel naar de zaak.

Mijnheer Lobbes was niets in zijn schik. Hij beet driftig den punt van zijn sigaar af en stak deze aan, als ter vergoeding voor zijn misgelopen lunch.

Niet een sprank van gedachte kwam in hem op, dat hij ooit iemand met ander humeur en karakter was geweest. Evenmin twijfelde hij er aan, dat hij, nu een groote week geleden, een zeer gehoorzame vrouw en een gewillige, leidzame dochter achter had gelaten. Tegenspraak en onwil, zooals hij zich nu verbeeldde, te hebben ervaren, waren zijn nieuw karakter zóó vreemd, dat hij liever zonder eten van huis ging, dan er nog langer in te berusten.

De veranderde mijnheer Lobbes vond, dat hij reeds de grootste toegevendheid had betoond.

Kauwend op zijn sigaar, dacht hij aan de groote partij tuinmeubelen, welke hij, volgens overeenkomst, binnen weinige dagen moest afleveren. Hij zou met volle kracht laten werken, nam hij zich voor.

De auto stopte voor de winkelzaak, in een hoofdstraat. Daarachter in een stille parallelstraat, stond de tuinmeubelenfabriek.

Het winkelpersoneel keek verheugd op, toen de patroon zoo onverwacht kwam binnenstappen. Mijnheer Lobbes behoefde nooit moeite te doen, zich vrienden te maken. Zijn omgang en handelwijze met ondergeschikten en gelijken noopten vanzelf tot sympathie.

Een bediende wendde zich in zijn verrassing van een klant af, om den door allen beminden patroon hartelijk te begroeten.

Een donkere blik deed hem terugdeinzen. Verbaasd liet hij de hartelijk uitgestoken hand zinken. Zóó had de heer Lobbes hem nog nooit aangezien.

— Blijf bij je bezigheden! klonk het kort.

Dat was het antwoord op zijn groet. Mijnheer Lobbes liep den winkel door, naar het kantoor, waarin zijn zoon Karel en de boekhouder zaten te werken.

Beiden sprongen op, een blijde lach van verrassing op het gezicht.

— Laat ik je niet van je werk afhouden, Kooymans, zei mijnheer

Lobbes hooghartig, de uitgestoken hand negerend. Elke minuut is kostbaar. Je weet, dat ik niet van overdreven betoon hou.

— Maar pa! riep Karel verwonderd, met een vriendelijk gebaar op den ouden boekhouder, die machinaal was gaan zitten. Hebt U een onprettige reis gehad? Of — zijn de zaken tegengeloopen, in Leipzig?

— De zaken gaan naar zin, jongen, zei mijnheer Lobbes kortaf, maar niet onvriendelijk. Althans zoover ik me ermee bezig heb gehouden. Maar hier en thuis.....

Hij bedwong zich, slikte de andere woorden in. Dan liep hij door, naar het privé-kantoor, en wenkte Karel, hem te volgen.

Zijn zoon zette zich en stak een sigaret op.

— Is er iets wat U hindert, pa? vroeg hij deelnemend.

— Iets? Ja, véél, of eigenlijk *alles*. Hier heerscht de ergste wanorde. De bedienden loopen bij de klanten vandaan, als ik binnenkom. Wat beteekent dat? Zij weten immers, dat ik er niet op gesteld ben, dat zij notitie nemen van mijn komen en gaan? Als die menschen geen betere manieren hebben, kunnen we ze niet houden. En dan ook Kooymans.....

— Pa, U hebt hem wel erg onaardig afgesnauwd.

— Ik, hoe zoo? Indien jij je in mijn afwezigheid te gemeenzaam met het personeel maakt, is dat voor mij nog geen reden dat óók te doen.

— Ik begrijp U niet, pa. U zelf bent er toch altijd op gesteld, dat we tegenover onze menschen en iedereen zoo voorkomend mogelijk zijn.

De heer Lobbes keek zijn zoon aan, als sprak deze in een hem onbekende taal.

— Karel, jij óók al, jij óók?

— Wat bedoelt U, vader? Waarom ik óók? Wát dan en wie nog méér?

De heer Lobbes schudde het hoofd, liet het dan rusten in de handpalm en dacht een oogenblik na. Er dwarrelden allerlei gedachten door zijn brein en die vormden veronderstellingen. Na Waller, Margie en Cora, wilde nu ook Karel hem doen gelooven, dat hij *anders* was dan vroeger. Wat beteekende dat dan toch?

— Karel, vroeg hij, is moeder tijdens mijn afwezigheid ziek geweest? Is er iets gebeurd, wat jullie me niet wilt zeggen?

— Hoe komt U er bij, antwoordde Karel lachend. Er is niéts gebeurd en moeder is zoo gezond als ik haar ooit gekend heb.

— Is het dan mogelijk, dat moeder of Cora zich het hoofd heeft gestooten? Of is er iemand op zijn hoofd gevallen?

Karel keek zijn vader bevreemd aan. Hij deed anders, héél anders dan hij van hem gewoon was. En hij uitte veronderstellingen, welke hij vroeger nooit in den mond nam.

— Nu, kán je niet antwoorden? viel mijnheer Lobbes uit. Of wil je niet? De drommel hale wat hier gebeurd is. Ik snap niets van die geheimzinnigheid. Een paar dagen geleden heb ik jullie in de beste omstandigheden achtergelaten, en nu schijnt alles op zijn kop te staan. Men kan ook geen week van huis blijven, verdorie!

Hij smeed een boekje op het bureau.

Hier, zorg dat die orders spoedig worden uitgevoerd. Als het noodig is moet er 's avonds en zelfs 's nachts gewerkt worden. Zit een beetje achter het personeel en duld geen geluier.

Karel keek zijn vader aan, een trek van verrassing om den mond.

Was dat zijn vader, zijn goeie, vriendelijke oude baas? Hij werd altijd geroemd als een der beste patroons in de stad. Zoo gering-schattend had hij zich nog nooit over het personeel uitgelaten.

— Dat zal moeilijk gaan, vader, antwoordde hij dan aarzelend. U weet, dat de wet alleen bij uitzondering overwerk toestaat, en positief nachtwerk verbiedt, tenzij.....

— Juist, tenzij! bulderde mijnheer Lobbes. En die „tenzij's" bedoel ik juist. Ik ga ze direct in orde brengen. Het komt me voor, dat jij van de zaak een vacantie-kolonie hebt gemaakt, gedurende de paar dagen dat ik er niet was.

Hij duwde haastig een zijdeur open, liep door een overdekte gang, in den tuin, naar de fabriek.

Voor elk der drie groote, draaiende ketels, waarin het riet gewasschen en gezuiverd werd, stond een werkman. Op het oogenblik dat de heer Lobbes binnen kwam, wendden ze zich tegelijk om. Van verrassing haalde één den handel van zijn apparaat over, waardoor zijn drijfriem op de rustende schijf schoof. Zijn ketel stond nu stil. Hij trad zijn patroon een stap tegemoet.

Mijnheer Lobbes haalde krampachtig de schouders op, als bedwong hij met de grootste moeite een verwensching. Dan liep hij snel de werkzaal door.

— Van Giesen! riep hij luid.

— Ja, mijnheer!

De werkbaas kwam op hem toe.

— Van Giesen, deugt die ketel niet meer?

— Ja, mijnheer, antwoordde de werkbaas verwonderd. Er mankeert, bij mijn weten, niets aan.

— Waarom zet die man hem dan stop, als ik binnen kom? Is hij soms bang dat ik er hoofdpijn van krijg? voegde hij er grimmig bij.

Hij wachtte het antwoord niet af en ging naar de deur, die toegang gaf tot de hooger gelegen werkzalen. Echter keerde hij zich daar nog eens om.

— Van Giesen! riep hij scherp.

— Ja, mijnheer.

De werkbaas kwam aarzelend naderbij. De toon van den chef maakte hem onrustig. Nog nooit had deze hem een berisping gegeven

of zelfs maar een aanmerking gemaakt. Trouwens, het was altijd zijn eerezucht geweest, daartoe geen aanleiding te geven.

— Waarom is het Technisch Bureau nog niet met zijn werkzaamheden begonnen?

— Wat bedoelt U, mijnheer? vroeg Van Giesen met een schaapectige uitdrukking op het gezicht. Moest er dan iets gemaakt worden.

De heer Lobbes keek hem streng aan.

— Van Giesen, je wordt oud. Pas maar op, dat je niet té oud wordt, zoodat ik een anderen werkbaas moet nemen. Weet je er wérkelijk niets van, waarom er nog niet met de groote lift begonnen is?

— Een lift? vroeg Van Giesen verwezen. Welke lift?

— Ja, een lift, smaalde mijnheer Lobbes. Dat is zoo'n gemakkelijke kast, weet U, die U naar boven draagt als U te moe of te oud bent om te loopen. U weet dus werkelijk niet, dat hier een lift zou moeten worden gebouwd? vroeg hij weer streng?

— Op mijn woord niet, mijnheer.

— Nu nog móóier! kreet mijnheer Lobbes. Veertien dagen voor mijn vertrek naar Leipzig is mijnheer Van Duren met zijn ingenieur hier geweest en toen hebben ze in je aanwezigheid 't werk opgenomen. Ik stel er jóu verantwoordelijk voor, dat de werkzaamheden nog niet zijn begonnen. Jouw plicht was het geweest mijn zoon op die nalatigheid opmerkzaam te maken. Ben je soms door mijn concurrenten omgekocht om hier den boel in de war te sturen? Wacht maar, ik kom er wel achter. We spreken elkaar nader.

Mijnheer Lobbes keek den werkbaas nog eens woedend aan en snelde toen de trap op. Achtereenvolgens liep hij de verschillende afdeelingen door, gaf nieuwe orders en deelde standjes uit. Toen hij een half uur later beneden kwam, had hij twee afdeelingschefs, zes werklieden en twee meisjes ontslagen. Geheel vertoornd en met ontevreden gezicht kwam hij het kantoor binnen.

— De tucht is er absoluut uit, Karel! riep hij. Er wordt niet meer gewerkt, maar gesuft. Ik geloof warempel, dat je er een oudemannen- en vrouwen-gesticht van hebt willen maken. Of je hebt je niets van de zaak aangetrokken, om je niet te vermoeien.

— Vader!

— Wat anders? Er is nog geen schop in den grond gestoken voor den onderbouw van de lift. En die suffice Van Giesen beweert zelfs dat hij van niets af weet.

— Ik óók niet, vader, zei Karel kalm.

De werkbaas van de rietwasscherij had hem al ingelicht.

Mijnheer Lobbes keek hem aan, een norsche schittering in de oogen.

— Zoo, jij ook niet? Misschien weet je er dan ook niets van, dat de muur van het huis hiernaast moest worden doorgebroken, om onze opslagplaats te vergrooten?

— Nee, ook dát niet. En als ik me niet vergis, zou de eigenaar er ook maar niet zoo één, twee, drie in toestemmen. Ik zou maar niet dien muur laten breken, vader.

— Schaapskop, weet je dan niet meer, dat we dat huis hebben gekocht? Waar zit je geheugen?

Karel sidderde over het gansche lichaam. Nog nooit, zelfs niet in zijn ondeugendste dagen, toen hij een kleine jongen was, had vader hem toegesproken als hij nu deed. Wát had hem zoo doen veranderen? *Wat had er met hem op de Messe plaatsgevonden?*

— Ik weet dat niet, zei hij eindelijk kalm. Het komt me voor, dat U me dat wel eerder had mogen zeggen.

— Van middag spreken we er nader over! zei mijnheer Lobbes, nu weer koel. Zorg intusschen dat de commissies weggkomen en.....

De telefoon klingelde. Mijnheer Lobbes nam den hoorn op.

— — — —

— U zegt met firma Cohn & Bögel, München? vroeg hij in het Duitsch. Wat is er van Uw dienst?

— — — —
— Goed, er wordt aan gewerkt. Alsjeblieft niet die toon, mijnheer. U zult Uw goederen op tijd hebben; van schadevergoeding wegens niet tijdig afleveren zal geen sprake zijn. Daaromtrent is niets afgesproken.

— — — —
— Watblief? Mijnheer, als Uw geld even goed is als mijn woord en mijn meubelen.....

— — — —
— Nu ja, dat geloof ik. Ik ben óók een beetje kort aangeboden, weet U. Altijd geweest. Een Aprilkind, weet U. Dag mijnheer!

Karel staarde zijn vader verbaasd aan.

Een *Aprilkind*, had hij gezegd. En vader was in *Mei* jarig. Hoe klopte dat nu? Maar, hoe klopte eigenlijk *alles*? Een lift, een gekocht huis, een doorgebroken muur.....

— Vader....., begon hij aarzelend.

— Straks, vanavond. Vraag direct bij de Arbeidsbeurs nieuw personeel aan. Ik heb twee afdeelingsscheffs, zes mannen en twee meisjes ontslagen. Neem maar voor de zekerheid wat méér volk terug, want we moeten de bestellingen tijdig afleveren. En misschien dwingen de omstandigheden ons wel nóg eenigen te ontslaan. Het personeel is oud en stram geworden en kan niet meer met zijn tijd mee. En wij moeten vooruit. Hoe gaat het met jou, Kooymans?

— Goed mijnheer, dank U, antwoordde de boekhouder, schuw.

— Maar het loopen gaat zeker moeilijk, niet? Ja, dat wordt er niet beter op, met de jaren. Als de beenen stijf worden..... Nu, werk maar door!

Kooymans' mond was van verbazing open gegaan en de pen-

houder was zijn vingers ontgleden. Hoewel een goede vijftiger, was hij nooit ziek en kon uren achtereen lopen. 's Zondag's maakte hij gewoonlijk een fietstocht. En nu sprak mijnheer van zijn beenen, alsof hij zijn leven lang over jicht had geklaagd.

Mijnheer Lobbes schudde weer ontevreden het hoofd en trok zijn jas aan. Voor de ergernis, thuis, had hij hier geen vergoeding bekomen. De een leek hier al suffer en onwetender dan de ander, dacht hij.

Het meest hinderde hem Karel's gedrag. De jongen was zoo frisch en pienter, toen hij naar de Messe ging en leek nu wel een oude man. Zijn geheugen scheen totaal weg en hij had niet meer energie dan een stuk gestooten voetbal. Waar moest dat heen, als die jongen ouder werd en zijn verstand er onder ging lijden?

Mijnheer Lobbes voelde dat de druk van zijn zaak nu uitsluitend op hem rustte en hij, althans voorloopig, op hulp van niemand, wien dan ook, behoefde te rekenen. Het scheen als had er een zware hagelstorm gewoed, die alle hoofden met sufheid had geslagen. Een andere oplossing voor het raadsel, dat hij thuis en hier had ontmoet, wist hij niet te bedenken.

— Ik ga naar het Technisch Bureau, zei hij kort. Denk om het nieuwe personeel. Als je een beetje bent uitgerust, loop dan eens de fabriek door. Misschien is mij nog iets ontgaan of moeten er nog een paar worden ontslagen. Tot straks!

Driftig stoof hij den winkel door, zonder om te zien of te groeten.

Karel keek hem na, ontmoette den blik van Kooymans.

— Trek het je niet aan, zei hij vriendelijk tegen den boekhouder. Deze haalde de schouders op.

— Je vader schijnt grootsche plannen te hebben, antwoordde Kooymans voorzichtig. Hij heeft waarschijnlijk veel nieuws gezien, en daarom lijken wij hem oud en bekrompen.

Maar dát weet ik zeker, ik heb tegen hem nog nóóit over mijn beenen geklaagd. En zoover ik weet, loop ik met gemak tegen een jongen kerel op.

Karel knikte peinzend. Toen nam hij een sigaret en stond op, om de geheele fabriek te inspecteeren.

IV

DE NIEUWE LIFT

Mijnheer Lobbes knikte den kellner stug toe, ging het restaurant uit en wenkte een chauffeur. Hij was als volgepropt met energie en wilde liefst alles achter elkaar afdoen. Hij had een gewaarwording als was er tijdens zijn afwezigheid ongehoord geluierd en waren er vele zaken veronachtzaamd.

Het eerst reed hij naar het Technisch Bureau Van Duren, hetwelk hij, naar hij zich verbeeldde, de opdracht had gegeven in zijn fabriek een lift volgens de nieuwste constructies te bouwen. De Directeur was een oud schoolvriend van hem, maar des te meer verbitterde diens getalm hem. Ook al een, die van zijn afwezigheid misbruik had gemaakt, dacht hij.

— Mijnheer Van Duren op zijn kantoor? vroeg hij de typiste op het voorkantoor.

— Ja, mijnheer. Wie kan ik zeggen, dat er is?

Mijnheer Lobbes lachte grimmig.

— Dat wou ik mijnheer juist zélf zeggen. Blijf U maar zitten, juffrouw, ik weet den weg hier.

— Excuseer, maar ik moet *iedereen* eerst aandienen, zei het meisje bedeesd. Mijnheer is bezig en heeft misschien geen tijd.....

— Geen tijd! bulderde mijnheer Lobbes. Dát heb ik gemerkt. Heeft-ie U gezegd, dat U me met dat praatje moet wegsturen? Nu, dán zal ik hem meteen antwoord geven.

Hij stapte dwars door het kantoor heen. Hij was de deur van het privé-kantoor nog niet genaderd, toen ze reeds open ging.

— Juffrouw Veningsma, wat moet die drukte hier? Hé, ben jij 't Lobbes? Kom binnen. Toevallig was je dochter gisteren bij mijn Minnie, maar ze zei niet, dat ze je al thuis verwachtte.

— En toen heb jij het werk maar rustig laten slabakken, zei Lobbes, knorrig.

Hij drukte wel Van Duren's hand, maar de ingenieur voelde er niet de oude hartelijkheid in.

— Kom binnen, zei hij kortaf. Hij schoof een fauteuil nader en opende een kistje. Wil je rooken?

— Nee, dank je. Ik kwam je alleen even vragen, wat de reden is, dat je niet aan de lift in mijn fabriek begonnen bent. Je had toch zoo stellig beloofd er spoed achter te zetten.

— Hé, laat je een lift bouwen, zei Van Duren verrast. Dat vind ik nu eens verstandig van je.

Mijnheer Lobbes staarde hem met wijd-open oogen aan. Een oogenblik zocht hij naar woorden.

— Van Duren, nu ga je toch té ver. Wil je me nu wijs maken, dat je van niéts af weet, ofschoon we de zaak hoog en breed besproken hebben?

— Zacht wat, oude vriend. Het doet me plezier, dat je er direct mee bij mij komt, maar tot op dit oogenblik heb jij er nooit *positief*

over gesproken, hoe dikwijls ik je ook een lift heb aangeraden.

— Maar dat is krankzinnigheid! voer mijnheer Lobbes uit. Waarom zou dan tot drie maal toe je ingenieur bij mij zijn geweest om het werk op te nemen, indien ik er nooit zakelijk over gesproken had. Het is toch geen sprookje.

Van Duren schoof ongerust heen en weer op zijn stoel. Hij kende Herman Lobbes sinds die een jongen van zes jaar was, maar nog nooit had hij hem zoo opgewonden gezien.

— Schreeuw ten minste niet zoo, Lobbes, zei hij dringend. Ze hoeven vóór niet te weten, wat hier besproken wordt. En vertel me eens, hoé kán ik tot drie maal toe een ingenieur hebben gestuurd, als je me nóóit een opdracht hebt gegeven? Je ziet dus dat je abuis bent.

— Allemachtig! kreet Lobbes, buiten zich zelven, dat is toch juist het allersterkste bewijs, dat ik je de opdracht wél gaf. En intusschen laat je het werk liggen, alsof je dat totaal niets aan gelegen is.

Van Duren voelde iets onprettigs over zich komen. Dat klonk niet, als sprak zijn oude vriend Lobbes. Iets, wie weet wat, moest hem boos hebben gemaakt, vóór hij bij hem kwam, dacht hij.

— Wou je misschien een glas water hebben, Herman? vroeg hij, zoo bedaard mogelijk. Blijf maar rustig zitten, ik laat het even aanreiken.

Mijnheer Lobbes sprong op.

— Ik móét je water niet! riep hij. Blijf je er bij, dat je dat werk niet *wilt* uitvoeren?

— Met alle plezier. Dan kom ik nog in den namiddag met mijn ingenieur.....

— Voor de vierde maal? Nooit! kreet mijnheer Lobbes. Ik wil er vandaag nog aan begonnen zien, begrepen?

— Zoolang je in dezen toestand bent, wil ik zelfs niet met je over

zaken *spreken*, zei Van Duren, zich tot kalmte dwingend. Als je het goed vindt, loop ik vanavond even bij je aan. Maar volg mijn raad en slaap eerst je vermoeienis uit. Je bent geweldig overspannen, man.

Bij dat gezegde vloog er zoo'n woeste uitdrukking over Lobbes' gezicht, dat Van Duren onwillekeurig terug deinsde. Hij drukte de deur daarbij open.

— Goed! riep Lobbes, die dacht dat Van Duren hem de deur wees. Dan zal ik de lift opdragen aan een firma, die er niét eerst vier weken lang over hoeft te slapen.

Zonder groet liep hij heen en liet zich naar een ander bureau rijden. De chef legde aanstonds groote teekeningen uit, op drie tafels en ten laatste op den vloer van het kantoor. Vervolgens liet hij eenige miniatuurliften van verschillende constructies loopen voor Lobbes' verbaasde oogen en toen nam hij hem mee naar de fabriek.

Onder het bezichtigen van motoren, liftkasten, stalen rails en allerlei onderdeelen, verloor mijnheer Lobbes grootendeels zijn gemelijkheid. Toch bleef hij kortaf in zijn antwoorden en vragen, bij het gesprek met een opzichter en een ingenieur over den bouw der lift. Ook betoonde hij zich erg wisselvallig. Binnen verloop van twintig minuten wisselde zijn keus over vijf verschillende constructies en bij elke nieuwe gedroeg hij zich, alsof hij ternauwernood aan een groot bedrog was ontkomen.

De chef beloofde den volgenden ochtend reeds in de fabriek het werk te laten opnemen en opmeten, een dag later een begroting in te zenden en eventueel den derden dag reeds met de werkzaamheden te beginnen.

— Vluc, billijk en tip-top in orde zijn mijn voorwaarden, zei mijnheer Lobbes nog eens.

Toen stapte hij in de taxi en liet den chef in gepeins, over zijn zonderlingen, nieuwen klant, achter.

— Waarheen nu, mijnheer? vroeg de chauffeur.

Mijnheer Lobbes dacht vluchtig na. Toen viel hem in, dat hij tegen Van Giesen en zijn zoon had gesproken over een muur, dien hij wilde doen doorbreken. Hij gaf dus den chauffeur het adres van een bekend aannemer op.

Nu kwam hem ook weer in gedachten, dat Karel beweerde niets te weten van den aankoop van dat huis. En toch meende hij beslist, er met hem te hebben over gesproken. En nog wel in tegenwoordigheid van zijn notaris. Hoe kon de jongen dan zoo stokstijf het tegendeel volhouden?

Een oogenblik kwam het in hem op, eerst naar den notaris te rijden. Maar die gedachte zette hij weer van zich af. Wat zou die wel van hem denken, als hij voorgaf, niet meer te weten of hij dat huis ál of níét had gekocht. Ook was het niet buitengesloten, dat zijn notaris eveneens aan die zonderlinge zinsverbijstering leed, welke hij, sedert den ochtend, bij iedereen, behalve den chauffeur en den kelner, had waargenomen. En dan zou hij hem misschien den doorbraak afraden.

Toen hij den timmerwinkel binnentrad, vroeg hij zich ironisch af, of de aannemer óók blijk van die afwijking zou geven. Dat was echter niet het geval. De patroon was verheugd, den heer Lobbes te zien en toonde zich niet in het minst verbaasd, dat hij het huis naast zijn fabriek had aangekocht. Daar het vrij stil met de werkzaamheden was, beloofde hij reeds den volgende morgen personeel te zenden.

— U bedoelt toch voorloopig slechts een binnenvertimmering, niet waar mijnheer Lobbes? vroeg de aannemer.

— Wát U een binnenvertimmering noémt, antwoordde den tuinmeubelenfabrikant ongeduldig. Maak een behoorlijke doorgang

in den tusschenmuur, pleister hem weer ordentelijk bij en zorg dat de eerste verdieping niet naar beneden komt.

De aannemer schudde wijs het hoofd.

— Ik bedoel maar, dat we zullen probeeren het voorloopig zonder bouwvergunning te stellen, verbeterde hij zijn vraag. Want, wanneer we die moeten aanvragen, duurt het minstens veertien dagen voor we kunnen beginnen. Maar dan waag ik het maar. We moeten er natuurlijk een ijzeren balk in aanbrengen.

Mijnheer Lobbes stond alweer op den drempel.

— Goed, best, morgen dus! riep hij.

Ziezoo, dat had hij vlug en knap klaargespeeld. Hoe laat was het nu? Vijf uur.

Naar huis, chauffeur! riep hij.

Mijnheer Lobbes nam zich voor, als zijn vrouw en dochter weer zoo vreemd deden, zich nog geduldiger te betoonen dan straks. Hij was er van overtuigd, dat hij *alles* had gedaan om een scène te voorkomen. Nu echter zou hij zich nóg meer inspannen en alles toegeven, om zijn huisgenooten niet opnieuw te prikkelen.

Toen viel hem in, dat hij het dienstmeisje had ontslagen. Dus, zou het eten ook weer niet op tijd klaar zijn. Hij kende geen ellendiger tijd, dan die, welke verstreek tusschen thuis komen en aan tafel gaan. Het zou hem niets verwonderen, als Cora en zijn vrouw nu weer opnieuw de gelegenheid aangrepen, om op hem te vitten en te brommen. Voornamelijk naar aanleiding er van, dat hij Lena had ontslagen.

En Karel had óók al gemopperd, viel hem nu in. Dat moest dan toch een of andere oorzaak hebben; ja, een gemeenschappelijke oorzaak.

Als de familie, tijdens zijn afwezigheid, eens iets verkeerd had gegeten, iets dat hun hersenen had vergiftigd?

Bij die gedachte brak hem het angstzweet uit.

Dát was de oplossing, dát en niets anders. En vandaar ook die treffende eenstemmigheid tegen hem. *Ze wisten niet beter.*

Mijnheer Lobbes bekroop de lust, den chauffeur te zeggen, eerst naar den dokter te rijden. Misschien zou het wel goed zijn, dat hij hem én zijn operatie-kist meteen meenam. Als het tenminste al niet te laat was om in te grijpen.

Maar de auto reed al zijn straat in. Dus besloot hij die paar minuten nog maar af te wachten en alles onder de oogen te zien.

Hij bereidde zich echter op het ergste voor. Doch, toen hij Lena zag aan de deur staan, onder vroolijken dialoog met een kruideniersbediende, voelde hij zich opeens weer verlicht. Dat meisje kon onmogelijk zoo harteloos zijn te schertsen, dacht hij, als tijdens zijn afwezigheid haar mevrouw erger was geworden.

V

WIE IS DIT MEISJE?

Frits Waller had zich na het vertrek van zijn vriend niet op zijn gemak gevoeld. Hoewel Dr. Vögel met stelligheid volhield, dat Lobbes niet onder hypnose of anderen invloed was, kende hij hem té goed om niet te weten, dat deze toestand niet zijn normale was.

— Maar je kunt hem toch niet door het leven laten gaan in de overtuiging, dat hij een April-kind is, terwijl hij in Mei zijn verjaardag viert! riep hij vertwijfeld uit.

— Wie weet, antwoordde Dr. Vögel raadselachtig, of hij voortaan niet inderdaad zijn verjaardag in April zal vieren. Als zijn humeur

tenminste in de toekomst nog voor iets als een verjaarspartijtje ontvankelijk is. Hetgeen ik in ernst betwijfel.

— Maar dat is toch verschrikkelijk voor zijn familie en zijn vrienden, die hem zijn leven lang anders hebben gekend. Wil je althans niet probeeren?.....

Maar de magnetiseur maakte een afwijzend gebaar.

— Ik geloof niet, dat hij er nu nog de man naar is, iets met zich te laten probeeren, antwoordde Dr. Vögel. En toen ging hij heen, naar zijn reeds tevoren besproken kamers, om over het zeldzaam experiment na te denken.

Herhaaldelijk welde het in Waller op, Lobbes achterna te gaan, om voor eventueele verkeerde gevolgen, waartoe zijn toestand kon leiden, te waken. Maar als hij zich dan weer de houding van Lobbes te binnen riep, waarmee hij afscheid nam, werd het hem duidelijk, dat elke poging tot inmenging tevergeefs zou zijn. *Lobbes was norsch en kortaf geworden.*

Er bleef hem niets anders over dan af te wachten.

Toen eindelijk Cora Lobbes opbelde, was het hem één oogenblik, alsof zijn vrees voor niets was geweest. Het meisje zei geen woord aangaande haar vaders verandering en noemde zijn onverwachte thuiskomst een blijde verrassing. Maar, toen zij er bij hem op aandrong, direct thuis te komen, hoewel haar vader was uitgegaan, begreep hij, dat er iets niet in den haak moest zijn. En zuchtend telefoneerde hij om een taxi.

Onderweg nam hij zich voor, met geen woord te reppen van Dr. Vögel's experiment. Eigenlijk voelde hij zich wel wat bezwaard door de overweging, dat hij zelf ook niet vrij van schuld was. Waarom had hij zijn goeden Lobbes ook met dien wetenschaps-maniak in kennis gebracht?

— Op die verrassing had je niet gerekend, wel Margie? zei hij zoo luchtig mogelijk, toen hij binnen trad.

— Nee, daarop hadden we zeker allerm minst gerekend, antwoordde mevrouw Lobbes, bedroefd.

Nu viel hem op, dat beiden, mevrouw en Cora, stil en timide daar zaten en er niets van blijdschap op haar gezicht weerspiegelde. Droefheid sprak uit haar houding en die werkte beklemmend op hem.

— Is er dan iets gebeurd? vroeg hij. Herman is toch niet ziek, hoop ik.

— Wás het maar een gewone ziekte, antwoordde Cora.

En toen vertelde ze alles wat er voorgevallen was gedurende de korte poos, dat vader was thuis geweest.

Waller zat ernstig met zijn hoofd te schudden, alsof hem nooit van zijn leven een vreemder verhaal was verteld. Maar hij hoefde zich niet tot een gelegenhedsgezicht te forceeren. Hoewel hij had verwacht, dat Lobbes ook thuis zijn veranderd humeur zou laten gaan, trof hem Margie's verdriet erom toch innig.

— En ben je nu bang dat hij ziek of dat hem iets gepasseerd is? vroeg hij met onzekere stem.

Hoewel geheel onschuldig aan Lobbes' toestand, kwelde hem toch zelfverwijt.

— Ik begrijp er niets van. Lichamelijk komt hij me wel gezond voor, maar ik vrees, dat zijn verstand is aangetast. O, als je hem had hooren spreken, zou je het zeker óók denken.

— En mij dunkt juist, dat zijn verstand scherper dan ooit is, viel Cora uit. Weet U wat ik zei, mijnheer Waller? *Deze man is mijn papa niet.*

— Cora! riep mama.

— Maar kind, hoe heb ik het nu? zei Waller met onnatuurlijken lach. Wil je aan je vader's persoonlijkheid twijfelen?

— De man, die een uur geleden hier was, heeft van Herman Lobbes zijn *uiterlijk* en *nóg* eenige kleinigheden, zei het meisje nu, op beslist toon. *Maar zijn humeur en karakter, smaak en gewoonten staan in lijnrechte tegenstelling tot die van mijn vader.*

Frits Waller, die beter wist, schudde ongeloofig het hoofd en trachtte Cora van haar dwaling te overtuigen. Maar het meisje bleef er bij, dat de man, die naar Leipzig was gegaan, een ander was dan die terug was gekomen.

— Maar Cora, je doet nu net of het mogelijk is iemand te ver-
ruilen. Je vader was toch geen pop.

— Dit is vader *niet* ! hield het meisje vol. En als hij het al *uiterlijk* is, *innerlijk* zéker niet. *Dan is zijn innerlijk uit zijn wezen getreden en vervangen door een van minderwaardige kwaliteit.*

— Onmogelijk, zei Waller, hoewel hij inwendig het meisje prees om haar scherpzinnigheid. Wat je nu veronderstelt, klinkt als een sprookje uit Duizend en Een Nacht en nog fabelachtiger. Een innerlijk is toch niet iets, dat je er uit neemt en verwisselt. Dat zou al een heel wonderlijke tooverij zijn.

— Wie weet, *wie* weet eigenlijk wat kan en wat *niét* kan? hield het meisje halsstarrig vol.

Ik zie geen andere oplossing in dit geval. O, als ik maar wist.....

— Wat *dán* kind? vroeg moeder ongerust. Wat wou je weten?

— Wel, waar mijn vader's *echt* innerlijk is. Als ik.....

— Maar Cora, het is toch niet iets dat je per advertentie of met een detective kan opsporen. Kind, zet die vreemde gedachten toch uit je hoofd. Je maakt me bang.

— Niets is onmogelijk! riep het meisje opgewonden. Wat verloren is gegaan, moet ook te zoeken en te vinden zijn. Wat is Uw oordeel, mijnheer Waller?

Frits Waller haalde de schouders op. Voor zoover het meisje over

het vreemde geval kon oordeelen, was haar inzicht juist. Maar wat baatte dat? Wat voor nut zou het zelfs hebben haar de geheele toedracht der zaak te vertellen? Had Dr. Vögel zelf hem niet gezegd, dat Lobbes' verandering onherroepelijk was?

Zoo ging de onprettigste middag, welke het drietal ooit had doorgebracht, voorbij. Waller kon het niet van zich verkrijgen, de vrouwen in die omstandigheden alleen te laten. En toch, vond hij voor haar geen nut in zijn aanwezigheid. De waarheid dorst hij toch niet te zeggen.

Hij sprak met mevrouw Lobbes en Cora af, dat geen van de drie tegen Lobbes zou zinspelen op zijn vreemd gedrag, van dien ochtend. Bleek dat bij zijn thuiskomst te zijn overgedreven, zooveel te beter. Maar, toonde hij nog dezelfde te zijn, dan zouden zij zich houden, of ze niets bemerkten en zich tegenover hem gedragen als gewoonlijk.

Cora weigerde aanvankelijk aan dit comediespel, zooals zij het noemde, mee te doen. Nu het steeds sterker in haar sprak, dat de man, die thuis was gekomen, niet haar vader kón zijn, wilde ze hem ook niet als zoodanig erkennen. Maar op aandringen van moeder beloofde ze toch, Waller's raadgevingen te volgen.

Mijnheer Lobbes liep Lena snel voorbij, met korten groet. Toen hij de huiskamer binnen kwam, zaten zijn vrouw en Waller schijnbaar ernstig te converseeren en schreef Cora ijverig een brief.

— Goeden middag! Hé, Frits, dat is aardig van je. Hoe wist je dat ik hier was?

Cora wierp Waller een smeekenden blik toe, als verzocht ze hem haar niet te verraden. Hijzelf was zeer verbaasd. Niets in Lobbes' gezicht of optreden toch verried, dat hij zich hun ontmoeting van dien ochtend nog herinnerde. Hij nam zich daarom voor, er ook niet op te zinspelen.

— Een half uurtje geleden belde ik op en toen zei Cora, dat je een paar uur geleden thuis gekomen was. Goede zaken gedaan? Ben je tevreden?

— Ja, ja, bizonder. Maar ik viel hier direct in de drukte. Karel heeft alles in de lap laten hangen, hoewel hij wist, dat ik van plan was, de fabriek te verbouwen. Zooals je weet had ik een maand geleden de twee huizen gekocht die er aan weerszijden van staan. En nu beweert die jongen bij hoog en laag dat hij er niets van weet.

Waller wilde snel antwoorden, maar mevrouw Lobbes keek hem verzoekend aan. Toen knikte hij slechts flauwtjes.

Morgen wordt er aan begonnen, ging Lobbes gehaast verder. Er moet resoluut worden aangepakt. En ik wil meteen schoon schip maken. Heb vandaag een gedeelte van het personeel ontslagen, daar moet ander voor komen. En die oude Kooymans moet ook maar weg.

— Gaat Kooymans van ons weg, pa? kon Cora zich niet weerhouden te vragen. En U was altijd zoo tevreden over hem.

Mijnheer Lobbes wierp haar een donkeren blik toe.

— Zou je je niet met je studies bemoeien, die me een vracht geld kosten, in plaats van je neus in zaken te steken die je niets aangaan? zei hij gramstorig.

Nu keken alle drie getroffen op. Cora had allerminst een „studiehoofd” en zou bovendien over drie maanden trouwen. Hoe Lobbes ineens daarop kwam, was raadselachtiger dan al het andere. Het had er wel van weg, dat hij haar nog als schoolmeisje beschouwde.

— Maar pa, ik zou niet weten, wát ik studeeren moest, kon ze niet nalaten te antwoorden.

— Spreek je alwéér tegen! riep mijnheer Lobbes grimmig. Nu doe je me het genoeg direct naar je kamer te gaan. En als ik weer één

klacht over je moet hooren, ga je voor een jaar naar het pensioonaat terug. Ik tref het wel met mijn kinderen.

Cora, die vier en twintig jaar oud was en voor zichzelf bijna altijd in de toekomst, over drie maanden, leefde, had kunnen lachen om die bedreiging. Bij elke andere gelegenheid zou ze er dan ook om hebben geschaterd. als een uitstekende grap. Nu echter was de toestand daarvoor te ernstig. Uit de woorden van haar vader bleek immers, opnieuw en duidelijker dan te voren, *dat hij haar heelemaal vreemd was*. Hij wist *niets* meer omtrent haar ; zelfs haar leeftijd bleek hem geheel onbekend te zijn.

Aarzelend stond ze op, om de kamer te verlaten. Niet zoozeer uit gehoorzaamheid, maar wijl ze behoefte gevoelde alleen te zijn, om te overwegen, wat haar te doen stond.

— Dat heb je er nu van, als je een paar dagen van huis bent en je vrouw is te toegevend om de kinderen te regeeren. Zooals Karel.....

— Wat is er met Karel? vroeg mevrouw angstig.

— Karel, zei mijnheer Lobbes op verachtelijken toon, je zoon Karel. Ik had *nét* zoo goed een porceleinen pop in mijn plaats kunnen achterlaten. Als ik een volle maand was weggebleven, had ik de zaak moeten opheffen. Die merkte niet eens dat de boekhouder geen steek uitvoert, omdat de sukkel wegkrimpt van rheumatiek. Mijn kantoor is toch geen jicht-sanatorium?

— Is het zoo erg met Kooymans? vroeg mevrouw geschrokken. En hij heeft er nooit over geklaagd, wel?

— De man kon geen seconde op zijn beenen staan, zei mijnheer Lobbes, schouderophalend. Maar ik zal zoo gauw mogelijk een ander voor hem nemen, voegde hij er aan toe. Een fabrikant is geen filantroop.

— Dan moet Karel het wel erg druk hebben gehad toen jij er niet was, zei Waller hartelijk. De jongen heeft me er niets van gezegd toen

ik hem gisteren sprak. Toch flink van hem, hij wou zeker niet klagen.

— Flink? vroeg mijnheer Lobbes. Vond je hem werkelijk flink? Ik vond hem juist een beetje suf. Als ik iemand was, die zich gauw ongerust maakte, zou ik hem naar een herstellingsoord voor zwakzinnigen sturen.

Mevrouw was opgestaan, legde de hand op Lobbes' schouder en keek hem met betraande oogen aan.

— Maar Herman, dan is die arme jongen natuurlijk overwerkt en overspannen. En hij was nog wel elken avond zoo opgeruimd, alsof hij er veel plezier in had. Waarom heb je hem niet direct naar huis gestuurd?

Mijnheer Lobbes beet op zijn lip. Hoe kon hij nu zoo onvoorzichtig zijn, zijn vermoeden tegen zijn vrouw te uiten, terwijl zij zelve toch óók niet in orde was? Want, als ze dat wel was, dan zou ze wel hebben ingezien, dat Karel zich allerm minst overwerkt had, tijdens zijn afwezigheid. Vermoedelijk toch was sigaretten rooken zijn zwaarste werk geweest.

Nu speet het hem, dat hij niet meteen bij den dokter was aangegaan en hem had verzocht zoo spoedig mogelijk te komen. Want ook Cora scheen allesbehalve goed te zijn.

— Trek jij je er maar niets van aan, Margie, zei hij quasi onverschillig, om haar bezorgdheid weg te nemen. Nu ik weer hier ben, kan de jongen desnoods twee jaar rust nemen, als hem dat goed doet. Op kantoor zit-ie toch maar in den weg. Maar zou je niet laten dekken?

Terwijl hij sprak, dwaalde mevrouw's blik naar Waller, die haar berustend toeknikte. Mijnheer Lobbes bemerkte dat en voelde een steek. Wat voor geheimen konden zijn vrouw en zijn vriend voor hem hebben? Of was het met Frits ook al niet in orde?

Hij bedwong een driftig woord, dat naar zijn mond welde. Tot nu

toe was Waller hem als de eenig betrekkelijk normale voorgekomen van allen, die hij had achtergelaten. Als hij hém nu even forsch aanpakte als de anderen, zou hij misschien in denzelfden staat van achterlijkheid vervallen als zij. Maar eigenlijk beviel hem dat wederzijdsch blikkenschap alles behalve, al was hij te lang getrouwd om jaloersch te zijn.

— Als jij en Waller een kwartiertje in den salon willen gaan, is de tafel gedekt vóór je het weet, zei mevrouw, vriendelijk, hoewel het haar moeite kostte.

Hoe kon Lobbes, die altijd een overdreven goede, ja zelfs weekhartige vader was geweest, nu zoo onverschillig praten over „twee jaar rust nemen,” waar het Karel betrof? Een lichte verkoudheid van een der kinderen had hem vroeger zelfs onnoodig ongerust gemaakt.

De vrienden gingen naar den salon en staken een sigaar op. Nu, lui in een stoel liggend, vertelde Lobbes hoe hij bij zijn terugkomst de zaken had aangetroffen en welke maatregelen hij direct had genomen. Kooymans moest zich maar in een gesticht voor jichtlijders laten opnemen, in plaats van op kantoor te zitten steunen van pijn, beweerde hij nog eens met nadruk.

Vervolgens vertelde hij van de lift, die hij liet bouwen en van de doorbraak der muren. Links en rechts zou hij de binnenmuren laten wegnemen en machines laten plaatsnemen in de nieuw verkregen ruimten.

Waller had hem nog nooit tevoren hooren praten over den aankoop van nieuwe huizen en hij had zijn *ouden* vriend Lobbes te goed gekend, om te weten, dat die het niet geheim zou hebben gehouden.

Waarom ook?

Het kon dus niet waar zijn. Maar daarom leek hem het geheele

schema der vergrooiting nog volstrekt niet verwerpelijk of onwaarschijnlijk. Lobbes' fabriek was de grootste in het land en rendeerde prachtig. Waarom zou dus niet getracht worden haar capaciteit hooger op te voeren, tot nóg grooteren bloei? In den handel en in de industrie was stilstand, achteruitgang. Alles wat Lobbes nu vertelde was onwaar, dat wist hij, hoewel hij geen grootspraak of opzettelijke leugen veronderstelde, doch eerder fantasie. Maar als *plan* was het te aanvaarden. En wie weet, bleek de gesuggereerde Lobbes per slot van rekening een energieker en doortastender vent dan de oude. Dan zou zijn verandering op den duur misschien nog blijk geven, er een ten goede te zijn. Waller begon een lichtpunt te zien, hoewel klein.

Hij bepaalde zich dus tot ja-knikken en een enkele korte opmerking. En Lobbes ontging het, dat zijn vriend niet over-geestdriftig met hem instemde, want in den geest maakte hij al weer ruzie met den ingenieur en den aannemer, die niet hard genoeg opschoten naar zijn zin.

De gong luidde.

— Ik heb trek, zei Lobbes opgewekt. Het eten in restaurants staat mij gauw tegen. En Lena kookt goed, enfin, dat weet je. Ik zou dat meisje voor niets ter wereld willen missen. Een goede keuken waarborgt het huiselijk geluk.

Hij liep vooruit om de deur te openen. Waller volgde hem hoofdschuddend. Geen uur geleden had Cora hem nog verteld, dat haar vader het meisje had ontslagen. En nu zei hij *dit*. Zijn nieuwe toestand moest hem dan wel erg vergeetachtig of wispelturig hebben gemaakt. Doch ook hierover wilde hij maar liever niet praten.

— Dag papa! juichte een meisje, toen de heeren binnen traden. Dag oom Frits!

Het was het jongste kind, Media, een meisje van zeventien jaar.

Waller stak haar de hand toe, doch ze wierp zich datzelfde oogenblik om Lobbes' hals. Moeder keek er lachend naar, terwijl Cora opmerkzaam haar vork bestudeerde.

— Jongejuffrouw, zei Lobbes beleefd, een trek van verbazing op het gezicht.

Zijn vragende blik richtte zich op zijn vrouw.

— Pap! riep Media verwonderd, haar armen latende zakken. Is er wat met je? Waarom doe je zoo vreemd?

De trek van verbazing op zijn gezicht veranderde in een uitdrukking van ongerustheid.

— Margie, riep hij op dringenden toon. *Wie is die jonge dame?* Is ze een vriendin van Cora? Men zou zeggen, dat ze geen manieren heeft geleerd, dat ze in een vreemd huis zoo..... zoo vrij uitvalt?

— Maar Herman, hoe heb ik het nu met je? Ze is toch Media.

Het meisje, dat een kort moment had gedacht dat vader schertste, zag nu dat zijn verwondering gemeend was. Bedremmeld trad ze terug, naar Cora, die den arm om haar hals sloeg en haar kuste. Ze ging zitten, bukte zich en begon te schreien.

Lobbes volgde haar met de blikken en keek dan Waller vragend aan.

— Begrijp jij er iets van? vroeg hij schouderophalend. Ik geloof wel dat die jongejuffrouw Media heet, maar dát bedoel ik niet. Ik wilde dat meisje geen verdriet doen, maar ik begrijp niet wat ze bedoelde zei hij zachter. Ze zei „Pap” tegen me en Margie schijnt te denken dat ik haar ken. Bij mijn weten heb ik haar nog nooit gezien.

— Maar man! kreet mevrouw nu ontzet. Media is toch je dochter, onze jongste dochter. Wat is er dan met je gebeurd, dat je dat niet weet? Je doet zoo vreemd en je gedraagt je in alle opzichten anders dan vroeger.

Lobbes keek met klaren blik den kring rond. Op dat oogenblik

kwam Lena met de soep binnen. Hij ging op zijn plaats zitten en de anderen volgden zijn voorbeeld. Media zette zich naast Cora, hetgeen hem in de gedachte versterkte, dat die twee vriendinnen waren.

Zoolang het meisje in de kamer was, werd slechts een enkel woord gesproken. Media's zacht snikken weefde een treurige stemming. Moeder ging aan haar andere zijde zitten en met Cora trachtte zij het meisje te kalmeeren.

Waller sprak op gedwongen toon eenige vroolijke woorden op Lobbes' terugkomst en tastte toe, om zich een houding te geven. Cora deed gemaakt onverschillig en bracht ook Media er toe te gaan eten. Toen Lena de kamer verliet, scheen het gezelschap geheel in belangstelling voor het eten op te gaan.

— Margie, begon Lobbes opnieuw, als het een grap is, dan noem ik het een flauwe. Hier is nog nooit een gast onwelkom geweest, maar ik mag toch wel verlangen, dat een tafelenoot op behoorlijke wijze wordt voorgesteld. Het eenigst resultaat is, dat de jonge dame zich er door gekrenkt voelt.

— Maar man, wil je dan volhouden, dat Media niét onze dochter is? vroeg mevrouw nu half lachend, half huilend.

Haar man keek nu danig ontstemd in het rond.

— Nu drijf je het wel wat al te ver, Margie? zei hij driftig. Wil jij me soms opdringen, dat ik op de Messe verleerd heb te tellen? Volgens mijn weten heb ik nooit meer dan twee kinderen gehad, één zoon en één dochter. En te oordeelen naar hun gedrag van vandaag, vind ik dat ruimschoots genoeg. Als om de een of andere reden dit meisje hier moet logeeren, dan is het mij wel. Maar probeer me niet wijs te maken, dat ik van mijn weet ben.

— Je bent dus werkelijk *vergeten*, dat je twee dochters hebt? vroeg Waller, met een poging tot schertsen.

Maar zijn lach bestierf onder Lobbes' koelen blik.

— Frits, tot voor een kwartier nog hoopte ik, dat jij waart ont-komen aan..... aan die vreemde depressie, waaronder vandaag een ieder schijnt te lijden. Maar *déze* grap vind ik zóó ongepast, zóó stuitend, dat ik je ronduit mijn meening moet zeggen. Je valt me geducht tegen.

— Maar kerel, Media is immers je dochter?

— Sinds vandaag? vroeg Lobbes sarcastisch. Mijn pleegdochter misschien?

— Je dochter, zonder meer. Al zeventien jaar, zoover ik weet. Niet Margie?

Lobbes zag, dat Waller zijn vrouw aanmoedigend toeknikte en zij hem droevig aankeek. Een angstig vermoeden steeg in hem op. *Wat hij voor een kwaal, een soort van hersenvergiftiging van zijn huisgenooten had aangezien, moest een verbreide ziekte zijn.* Zijn vriend leed er aan en zelfs dit vreemde meisje. Dan moest de atmosfeer van zijn woning wel besmettelijk werken op ieder, die er binnen kwam. Daardoor kwam het, dat Waller, zijn oudste en beste vriend, er aan meedeed. Straks was hij nog zoo verstandig en nauwelijks praatte zijn vrouw over een tweede dochter, of hij viel haar bij. Ja, hij behandelde dat vreemde meisje zelfs, alsof ze inderdaad een kind des huizes was. En, of hij haar al jaren kende.

Nu viel hem ook in, dat daarstraks zijn vrouw en Waller voortdurend blikken hadden gewisseld. Die twee handelden dus met elkaar onder invloed van denzelfden waan. Misschien zelfs, hielden ze *hem* voor krankzinnig.

En nu dit meisje? Als die zich inderdaad eens inbeelde, dat ze zijn dochter was? Welke vreemde verwickelingen konden daar al niet uit voortkomen? Hoe zou hij haar tegen den wil der anderen kunnen weg sturen? Maar hoe zou hij haar verblijf in zijn huis moeten verklaren, indien haar ouders haar zochten?

Hij bukte zich voorover. De anderen behoefden zijn gedachten niet van zijn gezicht te lezen. En zeggen wou hij niets meer, want *niemand* scheen meer verstandig te kunnen denken of praten.

De maaltijd verliep in bijna onafgebroken stilte. Cora en Media fluisterden nu en dan eenige woorden en een enkelen keer richtte Waller zich tot Lobbes of zijn vrouw. En dan antwoordden zij hem kort en onsaamenhangend.

Mijnheer Lobbes zat intusschen te peinzen, maar kon niet tot een oplossing komen. Waller was nooit getrouwd geweest. Zijn verloving, vele jaren geleden, was door zijn meisje plotseling verbroken en spoedig daarna was ze met een ander getrouwd. Lobbes had hem nooit naar de reden ervan gevraagd en Waller had zich er nooit over uitgelaten. Maar wel hadden vrienden er op gezinspeeld, dat een goede bekende van Waller, een schilderes, er meer van wist. Zou die dan wellicht iets naders omtrent dat kind hebben geweten? peinsde hij. En zou Waller haar misschien tot zich hebben genomen? Maar waarom speelde hij dan comédie in plaats van eenvoudig te zeggen, dat hij tot dat meisje in betrekking stond? Als hij haar een poos aan Margie wou toevertrouwen, waarom dan dat gekke voorwendsel genoemd? Zeventien jaar zou dat meisje zijn. Zóó lang had zijn beste vriend haar bestaan dus voor hem geheim gehouden. En nooit had hij er iets van gemerkt.

Het onprettigst vond hij, dat Cora, en misschien zelfs Karel, in deze gekke komedie meespeelden. Wellicht ook Lena. Het leek wel een samenzwering om hem het geloof in eigen verstand te doen verliezen. Hij lachte bitter.

De anderen keken hem aan, maar schrokken van zijn boozen blik. En nu was het zijn vrouw, alsof Cora hem direct had doorzien en de waarheid had gezegd.

Deze man was niet Herman Lobbes. niet haar man en niet de vader

harer kinderen. *Deze man was een vreemde.* Hij wilde hun jongste kind niet kennen en lachte zoo hoonend, alsof hij met vreemden, ja met vijanden aan tafel zat.

VI

MIJNHEER LOBBES VERLOOCHENT ZIJN SCHOONZoon

Na den maaltijd zette mijnheer Lobbes zich aan het kleine bureau, dat hij voor het schrijven van brieven en andere kleinigheden in de huiskamer had staan. Zonder zich om zijn huisgenooten of zijn vriend te bekommeren, ging hij schrijven en rekenen.

Zijn vrouw en Waller, die zich niet in het minst van den loop van Lobbes' gedachtengang bewust waren, zaten zacht met elkaar te praten. Slechts Cora viel het op, dat vader nu en dan een donkeren, onvriendelijken blik op Waller wierp.

De grond daarvan was haar onbegrijpelijk, daar de twee mannen reeds sinds jaren als *broers* met elkaar omgingen. Maar ze verdiepte zich er niet in. Er was nu al zooveel zonderling misverstand, dat dat weinigje er ook wel bij kon, dacht ze. Eerder leek het haar van waarde, het raadsel, dat haar vader omzweefde, in zijn geheel op te lossen.

Cora had een beetje aan occulte wetenschappen gedaan, eigenlijk niet meer dan geliefhebberd. Doch tegelijk mét boeken over zielsverhuizing, reïncarnatie en geestverschijningen, had ze vele der moderne detective-geschiedenissen verslonden. Daardoor kwam het dat zij, hoewel naar het uiterlijk een verstandig en praktisch meisje, onevenwichtig vervuld was van niet verwerkte wijsheden en de

allerlafste dwazernijen uit boeken van zoogenaamde detective-schrijvers.

De toestand van haar vader zou haar direct veel duidelijker zijn geweest, als Waller haar in zijn vertrouwen had genomen. Nu echter zette zich in Cora's romantisch gemoed de overtuiging vast, dat op een haar onbegrijpelijke manier haar vader's innerlijk was verwisseld voor een, dat hem zoowel als zijn familie en vrienden *vreemd* was. En dan nog wel voor een zeer minderwaardig innerlijk.

Met dit *vreemde innerlijk* nu wilde ze niets te maken hebben, vooral niet, wijl ze vreesde, dat het slechte oogmerken had. En ook wilde ze weten, waar haar vader's *echt innerlijk* was heengevoerd en wat er mee geschiedde. De werkelijkheid en haar verbeelding haspelden zoodanig in haar brein dooreen, dat ze den draad der logica verloor. Ze geloofde nu, dat ze, om die vreemde zaak tot klaarheid te brengen, de medewerking van een detective noodig had.

Den geheelen middag reeds had het voornemen door haar hoofd gewoeld, naar zoo een schranderen speurder toe te gaan en hem de zaak op te dragen. De scène om Media had haar daarin gesterkt. Nu het *wezen*, dat zich in de plaats van haar vader had gesteld, haar zusje niet wilde erkennen, geloofde ze zeker niet langer te mogen dralen. Media was immers altijd vader's lieveling geweest. Ze besloot er met haar verloofde over te spreken en zich, na overleg met hem, tot een detective te wenden.

— Waarom is Karel niet komen eten? riep mijnheer Lobbes plotseling luid.

Hij schrikte Cora in haar overpeinzingen op en stoorde het fluisserend gesprek van zijn vrouw met Waller. En Media liet van verrassing haar boek uit de handen vallen.

Mijnheer Lobbes nam de algemeene consternatie met droefgeestigen glimlach op. Ziek of misdadig, wát waren die menschen

nu eigenlijk? Of, speelden ze comédie? Sprak hun geweten of hun zenuwgestel? Om dat te ervaren, zou hij om advies moeten bij een dokter en een psychiater. Hij nam dat zich stellig voor te doen.

— Karel zou bij Leo eten, omdat ze de notulen van hun vereeniging voor de vergadering van morgenavond nog moeten opstellen, antwoordde Cora, na korte stilte. Hij brengt hem straks mee.

— Zoo, komt dat jongmensch nog geregeld hier?

Nu staarde zelfs Cora hem weer met groote oogen aan, hoezeer ze zich voorhield, het „vaderaadsel” reeds te hebben opgelost. Of dat „jongmensch” nog geregeld hier kwam, vroeg hij.

Leo Garrels was immers haar verloofde, haar aanstaande man en Karel's beste vriend. Vader's vraag klonk, of hij voor hem een onverschillige, een vreemde was, die zich zoo maar bezoeken bij de familie Lobbes aanmatigde. En dat, niettegenstaande Leo al minstens tien jaar als vriend thuis kwam en vader altijd welkom was geweest. Wat voor tooneelen dat misverstand nu weer zou geven, daar Leo meer spieren dan geduld had, was niet moeilijk te voorzien. Ze vreesde er reeds voor.

Frits Waller vond de atmosfeer steeds drukkender worden. Hij stond op.

— Kom, ik stap maar op, Herman, zei hij hartelijk, zijn vriend de hand toestekend.

— Dat lijkt me ook wel het verstandigst, antwoordde Lobbes schamper, de hand negeerend. Je moet je onder al dat gedraai wel verlegen voelen, dunkt me.

Dat antwoord deed Waller schrikken. Nu was zijn vriend opeens ten opzichte van hem óók veranderd. Hij had nog wel verwacht, dat Lobbes warm zou aandringen nog een uurtje te blijven. Misschien zou een langer gesprek oude herinneringen hebben doen

opdoemen, en dien drukkenden invloed doen verdwijnen. En nu deze hatelijkheid. Wat bedoelde Lobbes daarmee?

— We moeten elkaar toch eens ernstig spreken, Herman, zei hij. Er zijn gevallen, die we onder de oogen moeten zien, al zijn ze onprettig.

Mevrouw Lobbes keek hem blij verrast aan.

Ja, dat was een uitkomst, dacht ze.

Als iemand altijd invloed op haar Herman had gehad, dan was dat Frits. Een ernstig gesprek onder vier oogen moest Herman wel tot inzicht brengen. Cora glimlachte een beetje spottend. Zij voor zich wist, waar vader's zonderling gedrag uit was ontstaan en had de stellige verwachting, dat er weer een ommekeer ten goede zou komen. Van Waller's „ernstig gesprek" echter, stelde zij zich maar weinig resultaat voor. Desniettemin knikte ze den trouwen huisvriend aanmoedigend toe. En ook Media lachte hoopvol tegen hem.

Lobbes bemerkte met één blik die algemeene instemming met Waller en kon een hoonlach schier niet bedwingen. Zijn oog dwaalde van Waller naar Media.

— Je schijnt wel wat laat tot die overtuiging te zijn gekomen, dat je een en ander moet ophelderen, zei hij spottend. Enfin. Vergeet maar niet je....., dit jonge meisje mee te nemen.

Media blikte hem met groote verschrikte oogen aan.

— Waarom pa? vroeg ze met bevend stemmetje. Waarom mag ik niet bij U blijven? Ben ik dan ondeugend geweest?

— Wou je haar uit logeeren sturen? schertste Waller. Nu, als Margie het goed vindt, heel graag.

— Geen sprake van, zei mevrouw Lobbes. Het kind gaat vanavond een beetje vroeg naar bed. Niet waar, Medie?

— Waller, stoor je niet aan dat gebazel en neem dat meisje weer mee! riep Lobbes op hoogen toon.

— Wéér mee! vroeg mevrouw. Waarom zeg je dat, Herman?

— Omdat..... ik het wil. Jonge juffrouw, zei hij gebiedend, Uw gezelschap was me aangenaam, maar door omstandigheden kan ik U niet laten logeeren. Eerst moet..... eh..... de heer Waller zich voldoende verklaard hebben. Goeden avond!

— Pa, pa! kreet het meisje angstig, wat is er dan toch? Ik heb toch niets gedaan! Ik hoor immers bij U. Waarom wilt U me dan niet meer kennen?

Ze snelde op hem toe, doch hij weerde haar, hoewel zachtzinnig, af.

— Medie, ga naar je kamer, gebood haar moeder op vasten toon. Ik zou wel eens willen zien, wie jou mijn huis kan ontzeggen.

— Ik, ik! brulde mijnheer Lobbes verwoed. Ik wil dát..... dat kind niet onder mijn dak hebben, zoo lang er met mij komedie wordt gespeeld. Waller, jij begrijpt me wel! *Neem je dochter mee!*

Hij was hoogrood geworden en trilde van woede. Bij de laatste woorden viel zijn vuist daverend op het bureau neer. Een inktstel wipte op en kantelde om.

Media was de kamer uitgevlucht. Mevrouw slaakte een gil en viel in zwijm. Cora knielde bij haar neer, met een luide zucht.

— Aanschouw je werk, mijnheer Waller, valsche vriend, zei mijnheer Lobbes schamper. Wij hebben *inderdaad* een ernstig woord met elkaar te spreken.

— Ga U maar, fluisterde Cora hem toe, morgen ochtend bel ik U weer op. Ga U nu, misschien kalmeert hij dan wat. En stuur met een Lena hier. Dag!

Waller fluisterde een groet en liep de kamer uit. In den corridor trof hij de snikkende Media in de armen van Lena aan.

— Breng het kind naar haar kamer en help dan juffrouw Cora met mevrouw, Lena, zei hij ontroerd. Breng iets mee om haar af te wasschen.

Hij wist, dat mevrouw Lobbes wel meer zoo'n bezwijming had, doch er gewoonlijk direct van herstelde. Daarom ging hij maar heen, op Cora's verzoek.

Toen Lena de kamer binnen trad, ging juist de bel over. Mijnheer Lobbes, die op het punt stond, de kamer te verlaten, schudde ongeduldig het hoofd.

— Wie mag dát nu weer zijn, Lena? vroeg hij. Men kan zelfs den eersten avond van zijn thuiskomst geen rustig uurtje bij zijn familie zitten.

Cora keek verrast op. Vader's toon was nu weer zoo mild, alsof er niets was voorgevallen, waaraan hij schuld had. En nu vloog er door haar brein, dat zij misschien eerder bij een dokter, dan bij een detective moest zijn, om over dit vreemde geval te spreken. Mogelijk twistte haar vader's *eigen innerlijk* met den vreemden indringer en kon deze door massage of een andere behandeling verdreven worden.

Daar klonken twee luide stemmen in den corridor. Een oogenblik later trad Karel met nog een jongen man binnen.

— Goeden avond..... moeder, wat is er met je? vroeg Karel bezorgd en knielde naast haar neer.

Maar zij opende alweer de oogen en glimlachte flauw.

— Een korte benauwdheid, jongen, wees maar niet ongerust.

Hij tilde haar op. Leo hielp hem, gaf dan Cora een hand en kuste haar. Daarna trad hij op mijnheer Lobbes toe en nam plagend diens hand tusschen zijn beide.

— Welkom, papatje, heb je je geamuseerd? Braaf gedanst natuurlijk.

— Dag Leo, zei mijnheer Lobbes en knikte hem daarbij koel toe. Overigens weet je dat ik niet van overdreven vriendschaps-demonstraties hou. En mijn dochter is geen kusapparaat voor den gaanden en komenden man. Hou daar rekening mee.

— Vader, hoe heb ik het nou met je? riep Karel verwonderd.

— Kom hier, kusapparaatje, schertste Leo, nam Cora in zijn armen en zoende haar druk. Waarom doe je zoo pessimistisch, papa?

— Wel voor den drommel! bulderde de heer Lobbes. Hoe dikwijls heb ik je niet al gezegd, dat ik op je vrijheden niet gesteld ben. Hoeveel keer moet men jou dan wel de deur wijzen om je kwijt te raken? Cora, heb je dan elk schaamtegevoel verloren? Margie, zie je die brutaliteit maar zoo aan? Waar ben je dan moeder voor?

— Wat wil je er aan doen, man? zei moeder glimlachend. Ze dacht dat hij een grap maakte. Wil je verloofden beletten elkaar te kussen? Ze hebben het al zoo dikwijls voor je oogen gedaan.

Leo had Cora losgelaten en het volle gezicht naar zijn aanstaanden schoonvader toegekeerd. Groot en breed, met rood gezicht en dikken nek, had hij het voorkomen van een prijsvechter, toen hij het hoofd opwierp.

— U spreekt van brutaliteit en van mij de deur wijzen, mijnheer Lobbes; ik moet U verkeerd verstaan hebben, denk ik, begon hij kalm, doch ál luider sprekend.

Cora stak haar hand door zijn arm en drukte die stevig tegen zich aan.

Als U iets tegen onze verloving had, dan komt U er wel een paar jaar te laat mee aan. Het spijt me dat ik zóó tegen U moet spreken. Maar heusch, U moet je er nu maar in schikken.

— Verloofd? Zij? vroeg mijnheer Lobbes op een toon van diepe verbazing. Sinds wanneer dan? Toch niet in die eene week dat ik niet hier was? Dát is een *vreemde* grap, Margie. Je weet, dat ik mijn leven lang tegen die jonge verlovingen ben geweest.

— Maar ze is het toch al twee jaar, man, zei mevrouw nu met haperende sten. Waarom hou je je nu, alsof dat een nieuwtje is? En je doet alsof Cora amper zestien jaar is.

— Vader is wat vermoeid van de reis, mengde Karel zich er, opzettelijk druk-doend, tusschen. Hij probeerde vanmiddag Kooymans wijs te maken dat hij te stijf van beenen is om een stap te doen. De arme vent trok het zich zoozeer aan, dat hij over drie stoelen sprong om te bewijzen, dat vader zich vergiste. Pap, ga slapen en laat de kinderen vrijen.

Lobbesscheen hem echter niet te hooren en keek verontwaardigd van zijn dochter naar Leo.

— Twee jaar, twee jaar, mompelde hij. En dat, terwijl ik hem tot drie maal toe uitdrukkelijk heb gezegd, dat ze nog te jong is. Dat is niets minder dan een complot. Uit! riep hij, nu zet ik het meteen door. Jij gaat morgen weer naar het pensioonaat. En jij, mijnheer Garrels, ga mijn huis uit en laat je niet wéér zien, vóór je geleerd hebt je in'n fatsoenlijke familie fatsoenlijk te gedragen. Er uit!

— Dat is nieuw, mijnheer Lobbess! schreeuwde Leo, plots in volle woede uitbarstend. En ik waarschuw je, voor een grap ben ik wel te vinden, maar drijf het niet te vér!

Cora legde haar arm om zijn middel en haar hand op zijn mond. Hij schudde zich onwillig, doch zweeg.

— Leo, bedaar wat, zei Karel met nadruk. Vader heeft vanmiddag immers ook al tegen Kooymans gegekscheerd. Hij meent er immers niets van.

Karel knipoogde bij die woorden tegen mijnheer Lobbess, doch deze trok minachtend de schouders op.

— Leo, vader heeft al den heelen dag met ons allemaal grapjes gemaakt, mompelde moeder met bevende lippen. Waarom ga je niet een uurtje wandelen met Cora? Ze heeft er behoefte aan.

Maar Leo wilde daar niets van hooren. Hij rukte zich van Cora los en kwam vlak voor mijnheer Lobbess staan, zijn vuisten achter zich strekkend, als moest hij die met kracht bedwingen.

— Mijnheer Lobbes, als dat..... je nieuwe manier..... van schertsen..... is, dan is die vrij dun. Versta je! schreeuwde hij in het gezicht van zijn aanstaanden schoonvader. Ik ben en ik blijf verloofd!

Lobbes trok minachtend de schouders op, waarop Leo's vuisten naar voren schoten. Karel en Cora vlogen toe en grepen ieder een hand beet. Moeder brak in snikken uit en stelde zich voor haar man, die zich op den jongen worstelaar wilde werpen.

Een kort belletje klonk. Allen haalden adem en trokken zich terug. Een oogenblik later bracht Lena brieven binnen. Er hing een volstrekt zwijgen, als sliep het gezelschap.

— De post, zei ze zacht en ging weer heen.

Een oogenblik zwegen allen nog. Dan richtte de heer Lobbes zich op en keek de anderen aan.

— Dát is dus de kwestie, zei hij op barschen toon. In één week tijd is hier *alles* zóó veranderd, dat ik mijn eigen familie niet meer herken. Brutaliseeren en tegenspreken was nog niet genoeg, ik moest óók nog bedrogen en bedreigd worden. Toen ik weg ging, had ik twee kinderen. Nu ik terug ben wilt jullie me wijs maken dat ik er *drie* heb. En mijn dochter is verloofd. Nietwaar moeder? vroeg hij sarcastisch. Verloofd met een vechtersbaas.

— Ja, pap, antwoordde moeder zacht.

Hij stiet een grimmigen lach uit.

— Ik ben een gelukkig mensch. Mijn zoon een suffer, mijn dochter verlooft zich zonder mijn voorkennis, mijn beste vriend zet een komedie op touw om me een kind aan te wrijven en mijn vrouw doet aan dat alles mee.

Hij belde. Lena kwam.

— Mijn jas, hoed en stok, gebod hij.

— Waar ga je heen, vader? vroeg moeder bevreesd.

— Ik ga probeeren iemand te vinden met wien ik een *verstandig* woord kan praten, vóór ik naar bed ga. Misschien hebt jullie ook nog een en ander te bepraten en dat wil ik niet in den weg staan. Mijnheer Garrels, ik hoop, dat je nu *overtuigd* bent, dat ik je hier niet wéér wensch te zien.

Mijnheer Lobbes sloeg de huisdeur luid achter zich dicht.

— Wat bedoelt je vader met dat derde kind? vroeg Leo zacht, na een korte poos. En wat moet die heele scène beteekenen?

— Vader is niets goed, of eigenlijk, hij is geheel veranderd. Ik bedoel dat hij niet dezelfde is, die naar Leipzig is gegaan.

En toen vertelde ze Karel en Leo wat er sinds vader's thuiskomst was voorgevallen en wat haar meening daaromtrent was. Karel, die zich de onaangenaamheden in de zaak herinnerde, moest toegeven dat er een ommekeer in vader had plaats gevonden. Maar Cora's conclusie vond hij te fantastisch om te aanvaarden. Leo echter, die aan algemeene geestvermogens te kort schoot, wat hij aan lichaamskracht te over had, luisterde met instemming naar zijn meisje. In zijn jongensjaren had hij de ongezonde moderne jongensboeken, waarin sport, kracht, geweld en duistere geheimen de voornaamste onderwerpen waren, gretig gelezen. En toen die hem niet meer voldeden, had hij zijn verlangen naar lectuur gestild met detective-verhalen, waarin dezelfde gegevens in nog geraffineerder stijl worden behandeld. Ondergedompeld als zijn klein beetje hersenen was in een geloof aan misdaden, geheimen en ontknoopingën, maakte Cora's veronderstelling op hem den indruk van een schrandere oplossing. Hij moedigde haar voornemen, een detective te raadplegen, sterk aan. Ze fluisterden er nog een geruime poos over, met elkaar.

VII

NAAR JORIS JOCHEM

Mijnheer Lobbes ontwaakte met een drukkend gevoel van hoofdpijn. Hij had den vorigen avond meer gedronken dan hij gewoon was en verdragen kon. En ook had hij met een psychq-analytisch romanschrijver uren lang gebabbeld over zielsafwijkingen en storingen. Dat gesprek had hem geen ruimer inzicht gegeven in den vreemden toestand, waarin zijn huisgenooten en vrienden verkeerden, doch hem in de meening versterkt, dat hij, als gezond mensch, er geenszins aan mocht tegemoet komen. Zijn vrouw bleek al op te zijn. Een blik op de geruischlooze pendule zei hem, dat het negen uur was.

Snel kleepte en waschte hij zich en nam een hoofdpijnpoeder in. En onder die bedrijvigheid door dacht hij na.

Nu herinnerde hij zich een twistgesprek te hebben gehad met Karel's vriend, Leo Garrels. De jonge man had beweerd Cora's verloofde te zijn en was brutaal tegen hem uitgevallen. Uit verstoordheid daarover en om zijn gedachten te verzetten, was hij toen naar de club gegaan. Nu kwam hem ook weer het onbegrijpelijke gedrag van zijn vrouw en Frits Waller voor den geest. En hij dacht tegelijk aan het jonge meisje, dat zij zijn kind noemden. Zijn kind, terwijl hij nooit meer dan één zoon en één dochter had gehad.

Hij nam zich voor al die geheimzinnigheden te doen ophelderen, ongeacht de moeite, welke dat zou vereischen. Maar hij zou zijn huisgenooten daarvan niets laten bemerken. Of een onverklaarbare zinsverwarring, dan wel opzet de oorzaak van zijn verstoorde huisvrede was, moest een bijzonder onderzoek uitmaken. Want, even vreemd als het hem toescheen, dat zijn vrouw en kinderen in

één groote week tijds, van humeur en karakter waren veranderd, leek hem het feit, dat ze allen óf zwaar hersenziek, óf geraffineerd slecht waren geworden. Maar, hoe dan ook, hij vond het zijn plicht en een noodzakelijkheid, naar een oplossing van dat raadsel te zoeken.

In de gang ontmoette hij Lena. Ze had Media's ontbijt op de kamer der meisjes gebracht, omdat moeder een conflict, in den morgen reeds, wou vermijden. Het dienstmeisje had het kind met dwaze grappen wat opgevroolijkt en lachte er zelf nog om.

— Morgen mijnheer! zei ze opgeruimd.

Mijnheer Lobbes groette kortaf terug, maar moest haar toch eens aanzien. Lena's gezicht was frisch en onbevangen van uitdrukking. Indien er al een complot mocht zijn, om hem op allerhande wijzen te bedriegen, dan was zij er toch zeker onschuldig aan.

Die overweging gaf mijnheer Lobbes een straal van hoop. Een meisje met zoo'n uiterlijk kón niet medeplichtig zijn aan de poging, iemand een derde kind, van zeventien jaar, te willen opdringen, nóch aan andere streken. Zij zou hem, in tegenstelling, wellicht willen helpen deze duistere familiekwestie op te helderen. Gedachtig daaraan, nam hij zich voor haar vriendelijk te behandelen, zonder in die overdreven minzaamheid te vervallen, welke tot vrijpostigheid aanleiding geeft.

Mevrouw Lobbes en Cora zaten aan het ontbijt en keken zwijgend op, bij zijn binnentreden. Zijn korten groet beantwoordden zij even kort.

Mevrouw schonk hem een kop thee in, doch aarzelde hem op brood attent te maken. Ze wist niet, hoe zijn toestand nu was, en of hij nog steeds van zijn waanbeelden was vervuld.

Dan trad Lena binnen, na een licht tikje.

— Moet ik een ei voor U koken, mijnheer? vroeg ze met luchtige stem.

Dat was een verademing voor de dames. Maar bij zijn antwoord keken ze elkaar met onverholen verbazing aan.

— Als je zoo goed wilt zijn, heel graag, Lena, zei mijnheer Lobbes, met vriendelijken klank in zijn stem.

— Hard of half-zacht, mijnheer?

— Zooals het uitvalt, Lena, antwoordde hij op denzelfden toon. Het is jou toevertrouwd, nietwaar?

Daarna vouwde hij het ochtendblad open en keek het door, zonder er aan te denken een gesprek met zijn vrouw of dochter te beginnen. Dezen keken elkaar weer aan, in onbegrijpen. Doch, toen Lena het ei binnen bracht en mijnheer Lobbes haar overvriendelijk bedankte, fronsste Cora bedenkelijk de wenkbrauwen.

Hoewel zij trachtte haar gelaatstrekken te bedwingen, las haar moeder toch haar gedachten er op.

Zou het kunnen zijn, dat die buitengewone vriendelijkheid een grond had? Waarom was vader opeens zoo vriendelijk tegen Lena, na haar gisteren bijna de deur te hebben gewezen? dacht het meisje. Was zijn veranderde houding tegen de familie dan slechts een pose? En ook zijn gedrag tegenover Frits Waller en Leo? Maar nee, háár vader kon niet veinzen en was geen huichelaar. Indien deze man dus tegen allen behalve Lena norsch en onuitstaanbaar was, *dan moest hij daarvoor zijn redenen hebben*. En dat kon dan slechts zijn, dat Lena van de vreemde verwisseling van haar vader af wist.

Die gedachten verbitterden Cora tegen het dienstmeisje, doch vuurden haar tevens nog sterker aan, de oplossing van het familiegeheim te zoeken.

Al zou het onderzoek haar geheele spaargeld kosten, ze zou het er aan spendeeren om aan die droevige omstandigheden een eind te maken.

Het was een oogenblik van opluchting voor de beide vrouwen, toen

mijnheer Lobbes opstond en haastig wegging. In den corridor zei hij Lena zoo luid goeden dag, dat het tot de huiskamer doordrong.

— Hoort U, moeder? Vader bewaart zijn goed humeur tot hij buiten ons gezelschap is. Wat denkt U nu te doen?

Mevrouw Lobbes zuchtte.

— Ik *kán* niet meer denken, Cora, na alles wat er voorgevallen is. En ik *wéét* niet wat ik doen moet.

— Hebt U dan niets gemerkt van vader's overdreven vriendelijkheid voor Lena? En tegen ons is hij de afgetrokkenheid in persoon. Daar moet toch iets achter steken?

— Spreek er niet verder over, Cora, viel moeder haar smeevend in de rede. Ik moet Lena maar even hier laten komen. Maar wat kan ik haar vragen? Het is haar schuld toch niet, dat vader vriendelijker tegen haar is dan tegen ons.

— Voor mij is het een bewijs, dat zij er *méér* van weet dan wij, zei Cora op stelligen toon. Misschien zelfs heeft de man, die voor Herman Lobbes wil doorgaan, haar in vertrouwen genomen. Maar ik weet wat mij te doen staat en hoe ik moet handelen. Vraag me niets; *ik zal licht in deze zaak brengen.*

Ze kleepte zich stemmig aan en deed zelfs een voile voor. Haar moeder stond er bij en staarde haar met verwondering aan.

— Overleg bij alles wat je doet, Cora, en vergeet niet dat de eer van onze familie in deze zaak gemoeid is, vermaande zij. Het liefst had ik dat je nergens alleen heen ging. Waarom neem je Leo niet mee?

— Ik heb met Leo gisteravond overleg gepleegd, zei het meisje. Hij vindt alles goed en zou graag meegaan, maar kan niet gemist worden op het kantoor. Ga U nu in de huiskamer en roep Lena bij U.

— Waarom? vroeg moeder verbaasd.

— Omdat ik haar niet vertrouw, antwoordde Cora geheimzinnig. Hoe meer ik er over nadenk, des te vaster raak ik er van overtuigd

dat ze de hand heeft gehad in vader's verandering. Daarom mag ze niet weten of vermoeden dat ik er op uit ga. En wie weet, heeft ze ook medeplichtigen in de buurt, die er op wachten om hun slag te slaan.

Moeder keek haar verschrikt aan en schudde droevig haar hoofd. Waarom sprak Cora nu ineens zoo raadselachtig? Was het niet al erg genoeg, dat haar man in zijn verstand was gekrenkt en niet meer wist wat hij zei of deed? Moest haar oudste dochter nu óók al beginnen, wartaal te uiten? Ze keek het meisje met een medelijdenden blik aan, maar bij een ongeduldige beweging van Cora verliet ze haar toch en riep Lena in de huiskamer bij zich.

Cora sloop de trap af en den corridor door. De deur piepte, knarste en kraakte zooals ze anders nooit deed en ging niet dan na een hevigen ruk dicht. Lena moest dat lawaai gehoord hebben, dacht ze onrustig. Dus snelde ze de straat door, om eventueele vervolgers op een dwaalspoor te brengen.

Ze had den vorigen avond het adres genoteerd van een detective, die somtijds in de krant adverteerde. Weliswaar had ze in de haast vergeten haar notitieboekje mee te nemen, maar ze had het onthouden. De man had zoo'n gekken naam, dien je niet vergat als je hem één keer had gelezen. Joris Jochem heette hij. Die naam deed allermint denken, dat de drager een dier scherpzinnigen was, van wier weergaloos intellect Cora zooveel had gelezen. Waarom droeg zoo iemand geen Engelschen naam? Maar, dra begreep Cora de reden daarvan. Die sukkelachtige naam moest een *vermomming* zijn om tegenstanders op een dwaalspoor te brengen. Want, zóóveel wist ze wel van het detective-bedrijf af, dat *vermommen* en *op dwaalsporen brengen* er belangrijke factoren in waren. Juist, omdat niemand achter dien naam een detective met onvergelykelijke hersenen vermoedde, kon de drager er van met zooveel te meer succes werken. Daarom en om geen

andere reden heette de man dus zoo, zei Cora tot zichzelf met overtuiging.

Het was ongeveer een half uur loopen. Hoewel het zonnig weer was en zij graag wandelde, besloot Cora op den hoek de tram te pakken. Maar toen haar een leege taxi voorbijreed, wenkte zij den chauffeur. Men kon immers niet weten of er bekenden in de tram zaten. En die konden allicht iets aan haar merken of vragen hoe het thuis was.

Ze moest tot driemaal toe het adres herhalen, vóór dat de man haar begreep. Ze was er niet aan gewend door een voile te spreken, en dan nog fluisterde ze, om voorbijgangers onkundig te laten, waarheen zij ging. Dit laatste was echter een overbodige maatregel, want de naastbijzijnde wandelaar liep wel vijftig meter vóór haar en lette niet in het minst op haar.

De chauffeur knipte beurtelings met het linker en met het rechter oog, toen hij aanzette. Wat moest zoo'n mooie, goed gekleede jonge dame in den ochtend reeds in die achterstraat doen? Maar hij zei niets en was zeer tevreden met zijn fooi.

De straat, waarin Joris Jochem woonde, maakte door haar rust al indruk op Cora. Liggend achter een hoofdgracht, parallel aan een breeden verkeersweg, ging er niemand door dan die in de straat moest zijn. En het huis, waar ze aanbelde, was van ouden bouw en breed. Het oefende een zoodanigen invloed van vertrouwen op Cora uit, dat ze, nauwelijks nadat de chauffeur weer had aangezet, aanbelde.

Een aardig meisje van een jaar of tien, met guitige oogjes, liet haar in de wachtkamer. Er hingen groote portretten aan den wand, met onderschrift en handteekening. Cora bestudeerde ze en las achtereenvolgens de namen van eenige wereldbekende bankiers, een groot staatsman, verschillende hooggeplaatste ambtenaren, een paar adellijke weduwen en een prins van een regeerend vorstenhuis.

Al die waardige personen hadden den detective Joris Jochem hun

portret *gegeven*, zooals moest blijken uit een regel schrift en een handteekening onder elk. En die onderschriften getuigden zonder uitzondering van den oprechten dank der schenkers, voor de waardevolle diensten van den knappen detective.

Cora zette zich, van ontroering vervuld, op de sofa neer en strekte werktuigelijk de hand uit naar een der tijdschriften, die op tafel lagen. Maar ze keek het blad niet in; ze kon den blik bijna niet afwenden van de portretten dier velen, die vroeger op háár plaats, op deze sofa, hadden gezeten. En die, evenals zij, geduldig hadden gewacht tot zij in de tegenwoordigheid van den detective zouden worden toegelaten.

Na een kwartier geleidde het kleine meisje haar naar het kantoor van den grooten detective, een trap hooger.

— Breng 22×3 in kennis met Vraagteeken, Dubbele Punt; klonk een stem. Voorzie Radio Drie Kwart van S. H. Linksom. Groen is lila! Zorg er voor, dat niemand mij stoort in mijn gewichtig gesprek met deze dame.

Het kind knikte ernstig en trok de deur achter zich dicht.

Cora trad eenige stappen nader en keek verwonderd om zich heen.

Het kantoor van den detective was groot en ruim verlicht door twee breede, ouderwetsche ramen. Voor het eene stond een bureau, waaraan een man zat, in een easy-chair. Ze keek hem eenige oogenblikken met buitengewone belangstelling aan.

Hij was opmerkelijk klein en breed en had een tonvormigen buik. Zijn ietwat opgeblazen, rood gezicht was begroeid met stoppels, die veel weg hadden van een gekortwiekten baard. Zijn mond was breed, doch een glimlach, welken hij nu en dan tevergeefs trachtte te onderdrukken, gaf hem een expressie van goedigheid. De oogen waren naar verhouding klein, zonder uitdrukking. Een glans van welwillendheid en sympathie vergoedde echter het gemis aan geest er in, en gaf het geheele gezicht een prettigen, vertrouwendvollen aanblik.

Toen Cora schuchter naderbij kwam, speelde de detective met een groote browning. Hij legde haar somtijds op zijn bureau neer, nam haar weer op, trachtte den trekker over te halen en schudde daarbij afkeurend het hoofd. Voor hem lagen nog een bos sleutels, eenige beitels en een schroevendraaier. Ook stonden er een flesch op het bureau op wier etiket Cora „chloroform” las, een groote kantoorlamp met groene schemerkap en, in een hoekje, een telefoonapparaat.

Aan den muur, tusschen de twee ramen in, hing het levensgroot portret in olieverf van een langen, kaalgeschoren man, met breede, wilskrachtige kin, hoog voorhoofd en scherp-turende oogen. Cora herkende het als de beeltenis van Sherlock Holmes, den held van Conan Doyle's detective-verhalen. Er waren eenige woorden onder geschreven, welke zij op dien afstand niet kon lezen. Doch de onderste twee moesten, dacht zij, een handteekening beduiden.

In een hoek ontwaarde Cora een nieuwe, hooge kast voor een kaartsysteem. En niet ver van de deur stond er een van verweerd eikenhout, blijkbaar zeer oud en van veel waarde door haar hand-snijwerk.

Aan een der wanden hing een schilderij, dat Cora herkende als van een der meest bekende jonge schilders van den laatsten tijd. Ze had het op een tentoonstelling gezien, waar het toen bijna duizend gulden had moeten opbrengen. Het feit, dat de detective zoo vermogend was om zich zulk een stuk te kunnen aanschaffen, gaf haar een verbijsterenden indruk van zijn talenten. Aan een anderen wand boven een divan, met een kostbaar perzisch kleed bedekt, hingen eenige kromme zwaarden, krissen en bijlen van verschillende afmetingen. Aan den vierden wand hing een groote plattegrond van de hoofdstad, tusschen eenige, deels opgevouwen, touwladders.

Het bureau stond op een tapijt, dat een groot deel van den vloer bedekte. Behalve nog eenige fauteuils en een eenvoudige stoel,

stonden er een hoog, rank tafeltje met een Minerva er op, een sierlijke electrische haard, een standaard met bloemenkransen er aan en een rooktafeltje in de kamer.

Dat alles had Cora in een korte poos overzien, terwijl Joris Jochem haar peinzend-lachend aanstaarde. Dan, zich als plots bezinnend, sprong hij op en wipte met zijn korte beenen naar een fauteuil, welke hij voor zijn bezoeker naderbij schoof. Hij wenkte haar uitnoodigend toe en leunde, toen zij zat, weer behagelijk achterover in zijn zetel.

— U is niet te voet gekomen en wilt Uw bezoek bij mij geheim houden, zei hij eindelijk. Ook wordt U door zorgen gekweld.

Een trilling van verrassing doorvoer Cora.

Deze man overtrof, vond zij, élk in de geschiedenis bekend staand orakel. Hij sprak al wijze taal vóór hem iets was gezegd.

Ze vergat haar voile en ook het feit, dat de chauffeur alle bewoners bij elkaar had getoeterd, toen hij dit straatje inreed. Overtuigd dat deze man haar helpen kon, sloeg ze haar voile op en keek ze hem vol vertrouwen aan.

VIII

JORIS JOCHEM, DE PSEUDO-DETECTIVE

Marinus Jochem, de vader van Joris, was, toen hij trouwde, een klein timmermans-baasje. Een paar duizend gulden, welke zijn vrouw meebracht, en zijn naam van betrouwbaar aannemer stelden hem in de gelegenheid tot het verkrijgen van credieten op langen termijn. Hij bouwde eenige huisjes, verkocht die voordeelich en bouwde opnieuw, op grooter schaal. Het geluk bleef hem welgevallig en zijn

gezond verstand weerhield hem onvoorzichtige speculaties te wagen. Spoedig associeerde hij zich met eenige kapitaalkrachtige effecten-handelaars, die er veel voor voelden geld in onroerende goederen te steken, welke behoorlijke winst konden afwerpen. Na verloop van twintig jaren was Marinus Jochem directeur van een bouwmaatschappij, welke een geheele nieuwe wijk in eigendom had, benevens een aantal goed verhuurde huizen in de oude stad. Hij had zijn tijd begrepen en dat had tot zijn succes geleid.

Toen Joris drie jaar oud was, werd er een meisje geboren, dat reeds in de eerste maand stierf. Sinds toen bleef de jongen alleen.

Marinus Jochem's hoop, dat Joris in het bouwvak zou gaan, om de eerste beginselen van het timmeren te leeren, teneinde hem, na nog wat theoretische studie, als adjunct-directeur terzijde te staan, werd niet vervuld. Joris, die niet zuinig verwend was, wilde een *geestelijk werker* worden en speciaal daarvoor studeeren. Op aandringen van moeder ging hij toen naar de hoogeschool te Leiden.

Hier studeerde Joris voornamelijk in spannende roman-lectuur, tot zijn belangstelling voor goed werd gevangen door de detective-verhalen. En toen vader er na drie studie-jaren op aandrong, dat hij een speciaal vak zou kiezen, antwoordde hij, niets liever dan detective te willen worden.

Marinus Jochem was een nuchter en zakelijk man. Zijn leven lang had hij op zijn meest drie of vier boeken gelezen en daar was niet één detective-verhaal bij geweest. Hij was dus nooit onder den indruk der romantiek van die lectuur gekomen en kon zich daarom niet voorstellen dat zoo'n beroep een jongmensch kon aantrekken. Anderzijds wilde hij zijn eenigen zoon niet in diens beroepskeuze ontmoedigen of tegenwerken. Al zou de jongen *nóóit* een cent verdienen, zou hij toch altijd te eten hebben, dacht hij.

Joris ging nu cursus loopen, om examen af te leggen als inspecteur

van politie. Maar daar hij zijn studies verwaarloosde om detective-boeken te lezen, raadde zijn leeraar zijn vader af, nog langer geld aan hem ten koste te leggen.

— Kijk, zei hij gemoedelijk, wat de jongen wil weten, dat weet hij al. En wat hij zou móeten leeren, dáár bedankt-ie voor. En misschien kan-ie dat niet eens.

De leeraar was een oude bekende van Marinus Jochem ; daarom sprak hij rechteuit met hem.

— Vertel me ronduit, wat je er van denkt, drong de oude Jochem nu aan. Denk je dat Joris geen studie-hoofd heeft?

— Een hoofd hééft hij, antwoordde de leeraar, goedaardig-schertsend, maar daar is dan ook alles mee gezegd. Er zit weinig in en er kan maar weinig bij. Heb je hem nooit laten onderzoeken?

Marinus Jochem schudde het hoofd, zonder te antwoorden. Hij had weliswaar Joris nooit een van de verstandigsten gevonden, maar altijd gedacht, dat hij zich dit maar verbeeldde, omdat de jongen zoo'n groot hoofd had en klein bleef, hoewel erg dik opgroeide. Nu de leeraar hem die vraag stelde, herinnerde hij zich dat de klasse-onderwijzer van Joris daar jaren geleden ook al eens over begonnen was. Maar toen had hij niet willen luisteren.

— Bunders, wát is je meening, zeg het eerlijk, man? vroeg hij eindelijk. Is die jongen achterlijk of zelfs idioot?

De leeraar legde kalmeerend de hand op zijn schouder.

— Jochem, man, geef het geen naam en prakkiseer er niet over, zei hij goedgehartig. De jongen wil detective worden ; geef hem dus zijn zin. De een *schrijft* die boeken en de ander *leeft* er naar. Zet een som geld op hem vast, waarvan hij alleen de renten mag gebruiken en gun hem verder zijn keus. Eén van beiden : detectives *worden* een beetje gek in hun beroep, of de lui, die dat vak kiezen, moeten dat al *zijn*.

Joris zal er nooit van hoeven te leven, en dat is méér dan één van die stumpers kan zeggen.

Joris Jochem kwam nu voor een jaar als volontair op een particulier detective-bureau, om de kunst een beetje af te kijken, zooals zijn vader dat noemde. Hij leerde allerlei vaktermen uit zijn hoofd, en oefende zich in het volgen van wandelaars en het geruischloos openen van sloten.

Dat „volgen” bezorgde hem eenige malen een pak slaag, en door het laatste kwam hij in aanraking met de politie. Doch telkens was de schadeloosstelling of de boete niet zóó hoog, dat vader Jochems ze niet gemakkelijk kon bekostigen.

Toen dat jaar verstreken was, zond Joris' chef zijn vader een uitvoerig schrijven, waarin hij hem raadde, den jongen man naar een gesticht voor goedaardige gekken te zenden. Joris beschouwde, schreef hij, de *middelen* van het beroep als *doel* en maakte er sport van, allerlei onschuldige menschen als misdadigers te volgen om hun duimafdruk machtig te worden. Vader vroeg een bekend psychiater om advies en dat luidde vrij wat milder. Er was geen bezwaar tegen dat Joris het detective-beroep volgde, zei hij. De eene helft der menschheid geloofde toch niet aan het bestaan van detectives, en de andere hield ze reeds voor dwazen.

De oude Jochem zette nu een huis in de oude stad op naam van zijn zoon en restaureerde het volgens beschrijvingen in detective-boeken. Hij deed de telefoon verbinden met zijn huis, in plaats van met het kantoor, om te voorkomen dat Joris functionarissen opbelde die er niet op gesteld waren. En hij bracht op het politiebureau, bij de brandweer en bij nog eenige officieele instellingen een verklaring van den psychiater, dat Joris Jochem lijdende was aan de inbeelding, dat hij misdaadkundige én dat hij scherpzinnig was.

Toen het huis gereed was, huwelijkte Marinus zijn zoon uit aan

een nicht van zijn vrouw. Ze was een bedaard, verstandig meisje, dat er dra den slag van had, met Joris om te gaan, zonder hem in zijn vermeende waardigheid te krenken. Ze kreeg zelfs spoedig aardigheid in zijn pseudo-detective-bureau, stelde éénmaal per week een dagblad-advertentie op, en zond dikwijls kennissen naar hem, om advies. Dikwijls ook hield ze lange telefoongesprekken met hem, met veranderde stem, of schreef ze hem uitvoerige brieven, aangaande geheimzinnige misdaden. En op die gesprekken en brieven ging Joris, naarmate hij ouder werd, steeds ernstiger in. Hij bleef gezond, vroolijk en werklustig, doch de waan der detectiverij kon hij niet meer kwijt raken. Echter hinderde hij niemand er mee, terwijl een ieder, die hem bezocht, uit goedhartigheid met hem meepraatte. Toen Stientje, het eenig kind, nog niet alleen kon loopen, babbelde ze al detective-woordjes. In dien stijl groeide ze op en fopte Joris dikwijls, uit liefde voor hem, als ze in schijn ernstig met hem meeging.

Dezen man nu blikte Cora Lobbes, vol vertrouwen dat hij het mysterie, dat haar vader omhulde, zou ophelderen, bewonderend aan.

— Vertel U mij nu eerst, *zonder eenig voorbehoud*, wat de reden is, welke U tot mij doet komen, zei hij, na haar met zijn eerste scherpzinnige opmerking te hebben verbaasd. Maar nog eerder wou ik graag weten met wie ik het genoeg heb.

Cora noemde haar naam en spelde hem bovendien, daar Joris Jochem haar blijkbaar niet verstond. Nu wipte de detective op, met beide handen zijn buik ondersteunend, als dreigde die te zakken. Hij opende de antieke eikenhouten kast en nam er een vettige lei en twee dikke boeken uit, welke hij op zijn bureau neerlegde.

— Wilt U maar zoo goed zijn Uw duim op de lei te drukken? zei hij op een toon, die geen tegenspraak scheen te dulden.

Cora gehoorzaamde dan ook direct, zonder echter haar handschoen uit te trekken.

Joris Jochem knikte gewichtig en bekeek den afdruk met aandacht. Die scheen hem in hooge mate te interesseeren. Hij schudde nu eens het hoofd, keek dan weer het meisje wantrouwend aan en bladerde tenslotte vlijtig een der twee dikke boeken door.

Verscheidene malen hield hij de lei naast het boek en vergeleek door een vergrootglas den afdruk van Cora's duim met de afbeeldingen van afdrukken in het boek.

— Alleronwaarschijnlijkst ! riep hij ten laatste uit, fabelachtig ! Uw duimafdruk is absoluut verschillend van alle afdrukken, die ik tot nog toe onder de oogen heb gehad.

— Misschien zijn dat allemaal afdrukken van *bloote* duimen, zei Cora aarzelend.

Joris Jochem wierp een blik op haar geschoeide hand en duwde daarna den linker wijsvinger tegen het voorhoofd, als viel hem datzelfde moment een geniale gedachte in.

— Dat kón het ook eigenlijk niet zijn ! riep hij overtuigd uit. De vrouw, waarmee ik U verwarde, is al vijftien jaar dood en spelde haar naam met een B. Bobbes heette ze.

— Wie was dat ? vroeg Cora nieuwsgierig.

— Och, niets van belang, antwoordde de detective lakoniek. Een giftmengster en kindermoordenaarster. Hebt U maar niet de geringste vrees, voegde hij er geruststellend aan toe. De geheimen welke in deze boeken liggen besloten, dringen niet tot de buitenwereld door. Vertel U me nu eens de geheele reden van Uw komst. Niets vergeten, niets overslaan ; de schijnbaar onbelangrijkste bijzaken hebben voor ons, detectives, dikwijls de grootste waarde.

En hij sloeg een blik vol eerbied op het portret van zijn grooten voorganger.

Cora's oogen schitterden van voldoening ; haar ingeving bleek dus juist te zijn geweest. En, beginnend met haar jeugd, vertelde zij den

detective de gansche geschiedenis van haar huiselijk leven. Ze legde den nadruk op elk teeken, elk bewijs van de zachtmoedigheid en goedhartigheid van haar *vroegeren vader* en stelde daar tegenover de gedragingen en uitlatingen van *den man, die gisteren zijn plaats had ingenomen*.

Niets verzweg ze. Haar groeiende genegenheid vóór en verloving mét Leo, zoomin als haar vaders plotseling verzet tegen die verloving en zijn twist met haar verloofde.

En ze eindigde met nogmaals de veronderstelling te uiten, dat de man, die in haar woning als Herman Lobbes terugkeerde, wél het *uiterlijk*, maar niet het *innerlijk* van haar vader had. En dus — een ander persoon, een bedrieger was.

Onder haar vertelling was het groote, vettige, roode hoofd van Joris Jochem in zijn handen gezonken ; in die houding luisterde hij aandachtig naar Cora, zonder haar ook maar met één lettergreep te onderbreken.

Vijf minuten lang bleef hij zwijgen, nadat het meisje was uitgesproken. In dien tijd beschouwde ze hem met klimmende bewondering, die tot eerbied steeg, toen hij eindelijk het hoofd ophief en zijn vriendelijke, kleine oogen op haar vestigde.

— U verlangt dus van mij, zei hij op zakelijken toon, het volgende : Eerstens, dat ik de identiteit vaststel *van den man, die gisteren in Uw huis zijn intrek nam, onder voorgeven, dat hij Uw vader is*.

— Alleen van zijn *innerlijk*, zei Cora bedeesd. Uiterlijk heeft hij er alles van weg en staat dus zijn identiteit vast.

— Tweedens, vervolgde de detective, zonder blijk te geven dat hij haar opmerking had gehoord, wilt U weten, wáár het ware innerlijk is van den man, die U sinds onheugelijke tijden lief was en Uw leven behoeftte als Uw vader. Ten derde, waarom *de man, die zich Uw vader noemt*, ongeacht of hij dat innerlijk, zoowel als uiterlijk is, zich

veel vriendelijker toont ten opzichte van gezegde Lena, dienstmeisje van beroep, dan tegenover Uw moeder en U zelve. Benevens nog eenige kleinigheden, nietwaar?

— Ja, mijnheer, antwoordde Cora opgelucht. En als U daarin helderheid kunt brengen.....

De blik van Joris Jochem dwaalde af naar het energiek gelaat van Sherlock Holmes, als vroeg hij hem om bijstand. Toen hij daarna weer het meisje aankeek, week alle twijfel uit haar hart. Zoo iemand, dan moest deze detective wel in staat zijn, den vrede in haar huis te doen wederkeeren, dacht zij.

— De zaak is zeer belangrijk en, uit criminalistisch oogpunt beschouwd, fenomenaal. Maar ik neem op me, haar tot een goed einde te brengen. Joris Jochem is bekend om zijn vernuftige adviezen en schitterende resultaten.

De telefoonbel ringelde. Een kennis belde den detective op, zooals de oude Jochem hem verzocht had van tijd tot tijd te doen.

— U excuseert? vroeg hij, nam den hoorn van den haak en luisterde.

De kennis stelde Joris Jochem er van in kennis, dat hij de schuilplaats van een rooverhoofdman had ontdekt.....

— Zet twee man met getrokken revolver voor de hoofddeur en laat een machinegeweer opstellen op het dak van een belendend huis, antwoordde Joris Jochem, die in zijn waan leiding gaf aan een specialen dienst tot opsporing van misdadigers.

— — — —

— De vogel kán niet meer ontsnappen. Ik heb vandaag den hoofdcommissaris bij me ontboden.

— — — —

— Goed, je hebt prachtig gewerkt. Ik verdubbel je salaris tot honderd gulden per dag, ongerekend de premie. Baron van S. tot Kl. heeft een kwart millioen op de ontdekking gesteld.

— — — — —
— Geen genade. Bij weerstand bieden schiet je hen overhoop. Maar tracht DRIEACHTSTE KUKELKU levend in handen te krijgen. *Hém mag geen haar worden gekrenkt. Hij is de overleden kroonprins van O. R.*

De stem aan de andere zijde van den draad zweeg. Joris Jochem legde den hoorn neer en wendde zich tot Cora.

— Ziezoo, een paar kleine opdrachten, juffrouw. Er is wellicht oorlog of vrede tusschen eenige groote staten mee gemoeid. Meer niet. Hebt U de duimafdrukken van den man, die zich Uw vader noemt, meegebracht?

— Nee, ik wist niet dat U die noodig zou hebben.

Een schaduw van teleurstelling gleed over Joris Jochem's gezicht, maar met energiek gebaar bedwong de bewonderenswaardige man zich.

— Nu, tracht U die dan nog te krijgen; links en rechts. En ook den duimafdruk van Uw vader toen hij zijn *echt innerlijk* nog had, heb ik noodig. En van het dienstmeisje, van al Uw familieleden, mijnheer Waller en Uw verloofde. O ja, van hem had ik ook graag een portret. Liefst in de houding, waarin hij tegen Uw vader het recht van Uw verlovingsverdedigde.

— Hoe moet ik daar allemaal aan komen? vroeg Cora bedremmeld. Ik dacht dat het allemaal was inbegrepen bij Uw werk.

— En er is, hoop ik, nog niets veranderd in de kamer, sinds Uw verloofde met *dien man* twist had. Geen sporen uitgewischt of vreemde bijgekomen? Daar staat U mij borg voor, nietwaar juffrouw?

— Ik denk, dat er nu al is opgeruimd, antwoordde Cora zachtjes. Niet geveegd, want we hebben een stofzuiger.

— Hebt U ergens bloedvlekken gevonden, die er op aanduiden, dat er geweld is gepleegd bij de verandering van Uw vader? Op de schrijftafel van Uw vader, of ergens anders? Hebt U verdenking op een be-

paald persoon, die zich reeds vroeger trachtte meester te maken van het innerlijk Uws vaders? Hebt U teekenen van inbraak waargenomen, aan deuren of vensters? *Hebt U achter Uw vaders afkeer van zachte eieren geen vrees voor vergiftiging vermoed?* U begrijpt, dat de overweldiger van zijn wezen zich allesbehalve op zijn gemak moet voelen.

Cora schudde bij elke vraag opnieuw ontkennend.

— Niets van dat alles, zei ze eindelijk zacht. Wij zijn niet gewoon aan misdaden en hebben er dus geen verstand van. Mijn verloofde en ik hoopten in alle opzichten op U.

— Dan zal ikzélf licht brengen in deze duistere zaak. U vergunt mij wel, me even in Uw bijzijn te vermommen?

Joris Jochem sloeg zijn jasje open, knoopte zijn vest los, en ontdeed zich van zijn buik. Die was van zachte gummi en met lucht gevuld.

Cora kon bijna niet ademen van bewondering.

De man kon zich dus dikker en magerder maken, naar verkiezing. Dat was vermommingskunst, waaraan ze nog nooit gedacht had.

De detective ging weer rustig zitten, als bemerkte hij niets van haar verbazing.

— Mag ik U nu verzoeken, Uw naam en adres, benevens die van Uw verloofde, Uw dienstmeisje, en van de vrienden Uws vaders op te schrijven? En het adres der fabriek van Uw papa.

Hij schoof Cora een notitieboek en een potlood toe en schakelde een telefoonnummer in.

— Met inspecteur Groote Q? Mooi! Zoek tien van je listigste mannen uit en kom er mee hier. Maar zonder opschudding teweege te brengen. *Men mag niets van je komst bemerken.*

— — — —

— Mooi! Een zeer gewichtige zaak. Zijt vlug, vastberaden en moedig. *Het geluk eener gansche familie staat op het spel.*

Hij hing den hoorn op. Cora keek even van haar schrijven op, om

hem dankbaar toe te knikken. Inderdaad stónd het geluk harer gansche familie op het spel, bij het vinden of verloren blijven van haar vader's lief, trouwhartig innerlijk. Hoe juist had de schrandere detective dat ingezien.

— Alsjeblieft, mijnheer Jochem, hier hebt U al de namen en adressen, waar U om hebt gevraagd. Als ik U nu nog met duimafdrukken of iets anders van dienst kan zijn, wil ik er graag mijn best voor doen.

Joris Jochem las snel het lijstje door en stak toen het boekje bij zich.

— Voor elke aanwijzing, elk hulpmiddeltje zal ik U dankbaar zijn. Maar natuurlijk ga ik voornamelijk op eigen doorzicht en verstand te werk.

— Kan ik nu gaan?

— Zeker. Wilt U zoo goed zijn eerst de inschrijfkosten te betalen? Tien gulden alsjeblieft.

Hij bedankte Cora met een hoofschen knik en bracht haar toen tot de deur. Daar wachtte Joris Jochem's dochttertje haar.

De pseudo-detective stapte nu op een stoel en kreeg 'n touwladder. Hij rolde haar op den vloer uit en wikkelde haar daarna om zijn lijf, onder het vest. Er was een groote ijzeren haak aan bevestigd, welks punt het vest deed uitpuilen, toen hij dat dichtknoopte.

Jochem voltooide zijn uitrusting, door een bijl in zijn vest te steken, de browning in zijn binnenzak, de flesch chloroform in den zijzak, en een bos sleutels in zijn broekzak.

Ziezoo, nu ben ik in klein tenu, fluisterde hij, tevreden glimlachend.

Hij tuurde tersluiks door het venster en zag Cora loopen. Toen opende hij de deur.

— Stientje, Stientje! riep hij. Vlug wat, kom eens gauw bij vader!

Het kleine meisje kwam rap binnen en keek hem guitig met haar slimme oogjes aan.

— Vader moet aanstonds er op uit, meisje, zei hij, haar liefderijk over de wangen streelend. Kan jij nu even als een groote meid naar Oom Karel gaan? We hebben een gewichtig werk te doen.

— Ja pa, antwoordde het kleine ding, gewillig. Moet ik een boodschap zeggen?

— Alleen, dat hij spoedig naar dit adres heen moet, de tuinmeubelenfabriek van den heer Lobbes. Hij moet aan de deur blijven wachten, tot ik buiten kom. Als het hem te lang duurt, moet hij maar af en toe als een poes miauwen, dan weet ik dat hij er is. Zul je het goed onthouden?

— Ja pa. Mam vroeg of U nog even bij haar komt, vóór U weggaat.

IX

STEEDS GROOTER VERWARRING

De tuinmeubelenfabriek van den heer Lobbes was opgericht door zijn vader en oorspronkelijk gevestigd in één huis, in de Achterstraat. Kort voor zijn dood had hij, door den groei van de zaak daartoe genoodzaakt, het huis er naast aangekocht en dat met het oorspronkelijke gebouw vereenigd tot één geheel, door de tusschenmuur te doen wegbreken. De balken van beide eerste verdiepingen werden ondervangen door een ijzeren balk, welke steunde op den voorgevel en een pijler van gewapend beton.

Alleen de twaalf meter breede pui, welke nieuw opgemetseld was, en waarin breede deuren waren aangebracht, gaf vooralsnog de illusie van een geheel. Hooger, tot aan het dak toe, was nog duidelijk het karakter van twee aparte huizen te herkennen.

Gedurende zijn gesprek met Frits Waller, den vorigen avond, had zich in den heer Lobbes de idee-fixe muurvast genesteld, dat hij de huizen aan beide zijden zijner fabriek had aangekocht. En tot troost voor zijn huiselijk ongenoegen had hij zich in het café gefantaseerd, dat hij de gevels dier twee huizen in denzelfden trant als die der fabriek zou laten vernieuwen. Een fabriek met gevelbreedte van acht en twintig meter, die moest er wel grootsch uitzien, dacht hij.

In het huis, rechts van de fabriek, was een slagerswinkel gevestigd. Deze was korten tijd geleden geheel van een nieuwen tegelvloer voorzien. Ook de muren waren opnieuw bepleisterd en betegeld.

Het huis aan de linkerzijde diende tot opslag van fruitwaren en geconserveerde artikelen. Het was zelden open, dan den enkelen dag in de week, dat er voorraad werd uitgehaald of ingebracht. Dit huis behoorde aan een winkelier, die de parterreruimte benutte voor pak-huis. En het huis, waarin de slagerswinkel was gevestigd, behoorde momenteel aan niemand. De oude eigenares was eenige weken tevoren plotseling in het buitenland overleden en de notaris, die dit en nog eenige huizen voor haar beheerde, was even plotseling naar het buitenland vertrokken. Eén dag vóór hij bedriegelijk bankroet maakte.

Om negen uur in den ochtend reeds verscheen in de Achterstraat het personeel van aannemer Goedertrouw met een grooten wagen vol materiaal en gereedschappen en verlangde toegang tot de fabriek. In het gedeelte waar de mannen hun verblijf zochten, heerschte de werkbaas Van Giesen. En, schoon deze niets zekers van hun komst, noch van hun bezigheden afwist, liet hij hen toch toe, om zijn patroon geen nieuwe reden tot geprikkeldheid te geven.

Wel zond hij direct den jongen patroon een boodschap. Karel Lobbes kwam en sprak eenige minuten met den onderbaas van den aannemer. Deze toonde zoo overtuigend aan, dat de heer Lobbes be-

paalde werkzaamheden opgedragen had, dat de jonge man schouderophalend toefaf.

— Als mijn vader de werkzaamheden heeft besteld, ga dan maar Uw gang, zei hij. Ik houd me er evenwel buiten.

— Wilt U dan maar de goedheid hebben mij te zeggen, welke der twee huizen moet worden bijgetrokken? vroeg de onderbaas.

— Weet U dat dan niet?

— Nee, mijnheer! Mijnheer Uw vader had vergeten het aan mijn patroon te zeggen.

— Nu, ik weet het net zoo min. Wacht U dan maar tot mijn vader komt.

— En als mijnheer nu eens den geheelen dag wegblijft?

— Dán zelfs kan ik in dit geval niet beslissen, zei Karel. U excuseert mij wel, ik moet naar mijn kantoor; mijn werk wacht ook. Ik kan U in deze kwestie geen orders geven.

De boekhouder, Kooymans, schudde verwonderd het hoofd toen Karel hem vertelde wat in de fabriek te gebeuren stond.

— Er is absoluut niets van bekend, dat je vader een van die huizen heeft gekocht. Dat had toch onmogelijk buiten onze boekhouding kunnen blijven?

— Onder ons gezegd, mijnheer Kooymans, ben ik er wel zéker van, dat vader zich vergist. Wat wou je nu weer, Van Giesen?

— Mijnheer, zei de werkbaas, met ongerust gezicht, er is een ploeg werklieden van Van Duren's Technisch Bureau, om 'n lift te bouwen. Kom U alsjeblieft gauw in de fabriek, anders maken ze den nieuwen betonnen vloer stuk.

— Dat zullen ze toch wel *lâten*! riep Karel verschrikt. Ik kom direct, één oogenblikje. Hou ze nog even in bedwang, Van Giesen.

De werkbaas ging. Karel keek den boekhouder met een komische uitdrukking van wanhoop op het gezicht aan.

— Hopelijk komt vader nu spoedig. Zou het dan werkelijk meenens zijn, met die lift? Maar wacht eens.

Hij schakelde Van Duren's telefoonnummer in.

— Hallo, mag ik direct mijnheer Van Duren?

— Mijnheer is vijf minuten geleden weggegaan, antwoordde een meisjesstem.

— Nu, laat hij dan, zodra hij terug komt, opbellen alsjeblieft. Lobbès!

— O, mijnheer Lobbès? Mijnheer Van Duren en de ingenieur-opzichter zijn juist naar U toe. Ze zullen aanstonds er wel zijn, denk ik.

— Dank U. Nu, Kooymans, de grap schijnt toch ernst te worden. De heeren zijn op weg hierheen. We zullen, of we willen of niet, aan een lift moeten gelooven.

Karel kon zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en ging opnieuw naar de fabriek. Daar bleef hij een oogenblik beduust staan.

De werklieden van den aannemer hadden de beide groote deuren geopend en hun materialen en gereedschappen naar binnen gesleept. De werkzaal scheen veranderd in een bouwwerk. Er stonden zakken kalk, zand en portland-cement vlak bij den ingang. Dwars door de ruimte lagen groote en kleine houten balken, stukken hardsteen, dommekrachten, mokers, houweelen en schoppen. De werklieden waren nu bezig met het naar binnen sjouwen van een langen, breeden ijzeren balk.

Er stond ook een tweede wagen voor de fabriek, van Van Duren's Technisch Bureau. Hierop lagen slechts eenige schoppen, mokers, breekijzers en houweelen. Niettegenstaande 't opstandig en slooplustig karakter dier gereedschappen, gedroegen de werklieden van Van Duren zich uiterst rustig. Ze zaten in een vreedzaam groepje tezamen, aten een boterham en dronken uit blikken kannetjes.

— Waarvoor dient die balk? vroeg Karel, verontrust. Er blijft geen plaats over voor ons eigen volk en werk.

— Maak je maar niet ongerust, mijnheer, zei de onderbaas kalmereend. Wij zijn juist besteld om méér ruimte voor U te maken. Als we klaar zijn, zult U er niet over te klagen hebben.

— Weet U dan al wélke muur er weg moet?

De onderbaas keek onderzoekend van links naar rechts. Het was Karel, als lag er iets moorddadigs in zijn blik.

— Dát niet bepaald, antwoordde hij langzaam. Maar de muur, die het aangaat, zal het gauw genoeg bemerken, schertste hij dan, op den gemoedelijken toon van een bouwvakarbeider. We zullen maar eerst een boterham eten, mannen!

Zijn mannen lieten den ijzeren balk liggen waar hij lag en knikten instemmend. Ze haalden hun broodpakjes uit den wagen.

Dat stelde Karel voorloopig gerust. Juist wilde hij zich omkeeren om weer naar het kantoor te gaan, toen hij zijn naam hoorde noemen.

— Mijnheer Van Duren, ik ben blij dat U komt, zei hij, toen hij den ingenieur zag. Vader is een beetje laat vanmorgen en ik weet nergens van.

Van Duren stelde zijn hoofd-opzichter voor en toen volgden de beide heeren Karel naar het kantoor.

— Karel, zei Van Duren, het doet me plezier, dat ik jou nog even spreek, vóór je vader er is. Ik heb gisteren een kleine kwestie met hem gehad, aangaande die lift. Hij beweerde bij hoog en bij laag, dat we er al alles omtrent hadden afgesproken en ik wist zeker dat er niet de letter *a* over was gevallen. Maar nu, buiten alles om, vind ik het toch te dwaas, dat hij mij zou voorbijgaan. Daarom wil ik hem volop zijn zin geven en wordt nog vandaag de vloer open gemaakt, om het onderstuk te fundeeren. Heeft je vader zich nog in eenig opzicht?.....

Mijnheer Van Duren volgde verwonderd Karel's blik en bemerkte

toen, dat die bleef rusten op zijn hoofd-opzichter. Hij begreep hem direct.

— Och mijnheer Venema, wilt U misschien zoo goed zijn den eersten platten grond uit te zetten. Zoodra mijnheer Lobbes er is, kunnen wij hem dan het plan toonen.

Toen de hoofdopzichter gegaan was, vertelde Karel in korte trekken wat de familie zoo al met zijn vader had meegemaakt, in dien eenen dag.

— En nu hebben we, eerlijk gezegd, wel een beetje vrees, eindigde hij, met een veelbeteekenenden blik.

— Ben je dáár bang voor? Ben je dwaas, jongen! viel Van Duren hartelijk uit. Ik ken mijn Herman al dertig jaren en ik verzeker je dat hij nooit helderder van hoofd was dan gisteren, toen hij mij de les las.

— Morgen! klonk een luide stem.

De heer Lobbes trad het kantoor binnen door de deur, die toegang gaf tot den winkel.

— Hoe maak je het, Gerard? vroeg hij Van Duren.

De oude vrienden wisselden een handdruk.

— Best, dank je. Jij óók, bemerk ik, zei de ingenieur. Nou, ik heb me bedacht, hoor. Nu je er zooveel haast mee hebt, wordt binnen vijf minuten het eerste breekijzer in je mooien betonnen grond gezet.

— Prachtig! antwoordde mijnheer Lobbes, instemmend zonder overdreven geestdrift. Dat hadden we immers afgesproken. Wel, Kooymans, hoe gaat het vanmorgen?

— Best, dank U wel, mijnheer, antwoordde de boekhouder, schuw van zijn werk opziend. Zoo goed als altijd.

— Overdrijf het nu maar niet. Op jouw leeftijd máákt men geen gekheid met aanvallen van zenuwrheumatiek. Ik heb besloten je maar

voorloopig vier weken vrij te geven, om je te laten verplegen. Zoodra ik een plaatsvervanger heb, kan je naar het sanatorium gaan.

— Maar waarom dan toch, mijnheer? vroeg Kooymans in een aanval van wanhoop. Toen U gisteren weg was, sprong ik over twee stoelen heen, om Uw zoon te toonen, dat als er iets stijf is, dat niet mijn beenen zijn.

Mijnheer Lobbes keerde zich naar zijn zoon en viel norsch uit :

— En dat vond jij goed, Karel? Dat hij, in zijn pijn, de gekste kapriolen maakt, kan ik me indenken ; maar dat jij er als chef bij staat en dat duldt ! Als zoo'n stumper er nu eens in blijft, hóé dek je dan je verantwoordelijkheid ?

Karel wilde ongeduldig uitvallen en Kooymans stond op, met hoogrood gezicht, dat niets goeds voorspelde. Van Duren keek Lobbes verbaasd aan en wilde een opmerking maken. Plotseling werd echter de deur aan de zijde van de fabriek open gestooten en trad de werkbaas Van Giesen binnen.

— Morgen, mijnheer? zei hij verrast, tot den heer Lobbes. Och, mijnheer, wilt U misschien even komen? Er zijn twee heeren van een ander technisch bureau om U te spreken.

— Nu, wel, moet je me daarom storen? Zeg hun, dat ze me eerst moeten schrijven, óf en wannéér het mij gelegen komt, hen te ontvangen. Wat willen ze van mij?

— De heeren zeggen, dat U had afgesproken, om vandaag de werkzaamheden voor de lift te bespreken.

— Lift-werkzaamheden ! viel mijnheer Lobbes uit. Ga maar en zeg, dat ik hun fratsen niet begrijp. Ik heb niets met hun praatjes te maken.

— Herman? vroeg Van Duren, hem recht in het gezicht ziende. Ben je achter mijn rug om naar een ander bureau gegaan? Nu, viel hij luider uit, excuseer je maar niet. Voel je alsjeblieft niet verplicht door

oude vriendschap of andere sentimenteele overwegingen. Zaken zijn zaken, nietwaar?

— Doe toch niet zoo allemachtig dwaas, antwoordde Lobbes krachtig. Wat heeft een lift nu met vriendschap te maken? Jij maakt haar, niet voor vriendschap, maar voor geld. Dat is je vak en anders...

Daar drong een daverende mokerslag tot hen door en deed den heer Lobbes zijn zin afbreken. Toen nóg een en wéér een. Dra donderden de slagen van verschillende mokers tegelijk door elkaar.

— De ander is al met het werk begonnen, zei Van Duren, op bitteren toon. Ik kan wel inpakken, merk ik.

— Maar vader, dat vindt U toch zeker niet goed, zei Karel nu. Wat hebben wij te maken met een vreemd technisch bureau? Als er dan tóch een lift moet komen, is mijnheer Van Duren de daarvoor aangewezen ingenieur, zeg ik.

— Wát, vreemd bureau! riep Lobbes, ik wéét van geen ander bureau af. Als er nóg een ontboden is, dan moet jij dat hebben gedaan. Waarom schud jij zoo raar je hoofd, Van Duren? Geloof je me soms niet?

— Dat zijn geen mokerslagen op den vloer, maar tegen den zijmuur, antwoordde de ingenieur. Een of andere gek is bezig je huis af te breken.

En hij liep op een drafje naar de fabriek, gevolgd door de beide heeren Lobbes.

X

MIJNHEER LOBBES MAAKT ZICH IMPOPULAIR

De werklieden van Van Duren en die van aannemer Goedertrouw

hadden onder het brood eten de, onder arbeiders toch al geringe, plichtsplegingen opzij gezet en zich tot een gezellig clubje vereend, toen eensklaps twee heeren met barsch gezicht de fabriek binnen-traden.

— Is hier personeel van Van Duren? riep de heer, op wiens kantoor mijnheer Lobbes den vorigen dag het maken van zijn lift had besproken.

— Om U te dienen, antwoordde een der mannen met vollen mond, en mompelde toen tegen den onderbaas van Goedertrouw :

— Nu zal je een grap beleven.

— Waarom? vroeg deze

— Die lange is de chef van het Algemeen Technisch Bureau, een concurrent van Van Duren. Die vischt nu precies achter het net.

— Denk er om, dat je geen hand aan dit werk uitvoert, zei de „lange”. De lift is aan mij opgedragen.

Nu hadden de werklieden van Van Duren inderdaad nog geen hand uitgestoken en waren dat ook niet van plan geweest, voor hun patroon had gezegd wát ze moesten doen.

— Wat blijft U, heeren? vroeg werkbaas Van Giesen.

Als antwoord kreeg hij de boodschap, welke hij op het kantoor bracht, en die daar zooveel opschudding veroorzaakte.

De onderbaas van Goedertrouw fronste echter de wenkbrauwen. Het bouwen der lift ging hem niets aan, maar zijn patroon was het doorbreken van den een of anderen muur opgedragen. En nu scheen het hem allesbehalve onmogelijk, dat, als hij nóg langer keus maakte tusschen de beide zijmuren, er een ploeg werklieden zou komen van een anderen aannemer, die zich niét zoo lang op het werk bezon. Hij had het voorbeeld voor oogen, van de beide technische bureaux.

Dus, pakte hij zijn boterham in, greep een moker en breekijzer, en liep vastberaden op den linkermuur toe. Daar achter dezen een ge-

sloten pakhuis was, dacht hij dat men van die zijde zeker niet zou protesteeren, indien hij zich al vergiste.

Zijn eerste mokerslag werkte als electriseerend op de andere mannen. Vol slooplust namen zij de mokers ter hand en gingen eveneens aan het werk. Weldra leek het of de muur daverend klaagde om hun gewelddadige aanranding.

Dat geluid was het, dat de disputeerende heeren op het kantoor opschrok. En toen Van Duren de werkzaal binnen stoof, gevolgd door de heeren Lobbes, verdween juist, na een hevigen slag, het breekijzer en de moker van den onderbaas dóór den muur. Hij had toevallig een plek uitgekozen, die weinig weerstand bood.

De ingenieur en de andere heeren sprongen terug, daar een groote hoeveelheid steenen en puin naar beneden stortte, gevolgd door busjes, flesschen en een kistje met vruchten.

— Schei uit, schei uit! riep mijnheer Lobbes verschrikt, je hebt den verkeerden muur onder handen.

De mannen staakten den arbeid.

— Hoe kan je zóó dom zijn, man, duwde Van Duren den onderbaas toe. Als deze muur moest worden gesloopt, had de huurder het pakhuis toch wel eerst ontruimd.

— Hoe wist ik, of het pakhuis ontruimd was of niet, vóór dat de boel er uit viel? Nu kan je het gemakkelijk zien.

— Is U de onderbaas van mijnheer Goedertrouw? vroeg mijnheer Lobbes streng.

— Ja mijnheer.

— Doe dan alsjeblieft Uw werk zónder praatjes en zónder de inventaris van een ander in mijn zaak te laten vallen. En ziet U voortaan goed uit, wélken muur U sloopt, vóórdat U begint.

— Dus ik moet dien anderen hebben? vroeg de onderbaas en wees naar den muur van den slagerswinkel.

— Ziet U hier dan soms *drie* zijmuren? vroeg mijnheer Lobbes sarcastisch.

De onderbaas deed nog een vergeefsche poging, zijn moker en breekijzer te pakken. Toen gaf hij die voorloopig op en voerde zijn mannen tegen den anderen muur aan. Weldra steunde die nu onder de zware slagen.

Intusschen trad de directeur van het Algemeen Technisch Bureau op Lobbes toe.

— Ik kom de lift opmeten, zei hij koel, een nijldigen blik werpend op Van Duren.

— Geef U maar geen moeite, dat doe ik al, zei deze vriendelijk-zoetsappig.

— Mijnheer Lobbes, ik doe een beroep op U. Hebt U mij gisteren de uitvoering der lift opgedragen, ja of nee?

— Het spijt me, mijnheer, maar ik ken U niet, antwoordde de aangesprokene. Ik heb U bij mijn weten zelfs nog nooit gezien. Hoe kan ik U dan iets hebben opgedragen?

Mijnheer Lobbes was inderdaad zijn bezoek van den vorigen dag aan het bureau vergeten. De scènes thuis en zijn ongewoon veel drinken hadden zijn geheugen opnieuw verstoord. Zijn wispelturig geworden karakter kon ook niet *alle* beelden blijvend vasthouden.

— Zoo mijnheer, hebt U mij nog nooit ontmoet? vroeg de ingenieur sarcastisch. Nu, we zullen zien. Mijnheer Vermeer, wendde hij zich tot zijn opzichter, wees zoo goed Uw opmetingen en berekeningen te maken. Mijnheer! brulde hij den heer Lobbes in het gezicht, als U dan geen twee liften op dezelfde plaats wilt hebben, zult U mij zeker een behoorlijke schadevergoeding betalen. Reken er op dat ik een aanklacht indien wegens liftbouw-breuk.

Hij brulde niet zoozeer uit opgewondenheid, dan wel omdat de werklieden van Van Duren waren begonnen langs een door hun

hoofdpzichter getrokken lijn in den betonnen vloer te hakken. De herrie in de fabriek werd nu zoo overweldigend, dat een ieder beide handen voor de ooren hield.

Een slagersjongen kwam nu de fabriek binnen.

— Wat heb jij voor een boodschap, Kippie? vroeg Van Giesen, die het buurjongetje kende.

Hij verwachtte reeds een klacht van den buurman.

— De baas vraagt, of die herrie aan den muur nog lang duurt. Hij kan de klanten niet verstaan en vergist zich telkens met wegen en terugbetalen.

Aangevuurd door dat blijk van belangstelling in hun arbeid, gaf een metselaar nu een geweldigen mokerslag op zijn breekijzer. Dat schoot vooruit en stiet een paar brokken steen weg.

Onmiddellijk daarop stormden de slager, twee van zijn knechten en vier of vijf nieuwsgierige buurvrouwen de fabriek binnen.

— Zeg eens, mijnheer Lobbes! schreeuwde de eerste, wil je soms mijn winkel sloopen, mijn zaak ruineeren en me het brood uit mijn mond stooten! Wat moet dat met die slooperij? Denk je dat ik mijn huis gratis getegeld krijg? Of maak je studies als inbreker?

Zijn knechts voegden er nog eenige uitdrukkingen aan toe en ook de buurvrouwen lieten haar stemmen hooren.

— Ophouden mijnheer? vroeg de onderbaas geschrokken.

— Sla dóór! riep mijnheer Lobbes, sloop dien muur weg. Ik zou wel eens willen zien, of ik met mijn eigen huis mag doen wat ik wil, of niét.

Karel trok hem aan zijn mouw.

— Vader, ga nu niet té ver, fluisterde hij. U weet misschien niet eens zeker, of dat huis je eigendom is.

— Weet jij dan wie de eigenaar is? wierp mijnheer Lobbes hem tegen.

Hij zei dat voor de vuist weg, uit zijn nieuw verkregen zucht tot tegenspraak, maar dat antwoord sloeg toch in. Zooals algemeen bekend was, wist *niemand* wie het huis van den slager had geërfd, indien er al een erfgenaam bestond.

— *Niemand* weet dat, maar daarom bent U toch nog niet de eigenaar! riep de slager. Dat maak je me niet wijs.

Intusschen sloegen de metselaars er al heviger op los. En bij elken slag keek de slager grimmiger.

— Kan U dat bewijzen, mijnheer? vroeg mijnheer Lobbes. Pas op Uw woorden.

Nee, dat kon de slager niet en ook niemand anders. En dat vuurde hem juist aan.

— Eigenaar of niet, je zult me schadeloos stellen! riep hij verwoed. Ik klaag je aan wegens muur- en huisvredebreuk.

— Alweer een, mompelde mijnheer Lobbes. Kom, Karel.....

Op dat moment bezweek een groot stuk muur onder den gewelddadigen slagaandrag der metselaars en viel in den slagerswinkel. En als antwoord daarop steeg een vervaarlijk gejoel op, dat door het nieuw ontstane gat drong. De drukte in den slagerswinkel sloeg tot tumult over.

Verschrikt hielden de metselaars op.

— Is het nu naar je zin, mijnheer Lobbes, nu ben je een moordeenaar, riep de slager woedend. Je hebt mijn klanten gedood. Hoor ze eens kermen. Dat ontbrak er nog maar aan.

Hij snelde heen, om zich te overtuigen. In zijn plaats stoven nu zijn klanten, onder dreigend gejoel, de fabriek van Lobbes binnen.

Er was niemand gedood, zelfs niemand gewond, dan een fox-terrier en die blafte zoo vervaarlijk, dat hij allermint op sterven scheen te staan.

Wel echter hadden de vallende steenen flesschen, potjes en pan-

Maar viel dan woedend uit : Zeg eens, denkt jullie misschien dat ik er een breukbanden-fabriek opna houd? Of een bijeenkomst voor nietsdoende kletsmeiers? Van Giesen, de brandspuit ; blaas die breukgekken mijn huis uit !

Eén zijner jongere knechten had reeds bij zijn eerste bevel de slang ontrold. Niet zoozeer uit een opwelling van gehoorzaamheid, maar omdat hij, zoolang hij in de fabriek werkzaam was, er naar had verlangd de blusch-installatie te zien werken.

Nu zijn patroon het bevel gaf, duwde hij den werkbaas het spuitstuk in de handen en draaide zelf met forschen ruk de kraan om.

Het resultaat was verrassend ; een dikke waterstraal spoot aanstonds fel tusschen Van Giesen's handen door en kroop gedeeltelijk op hem terug. Maar, ook uit de slang zelf kroop water, eerst langzaam, doch dra sneller. Ze had jaren lang droog gelegen, waardoor er vele kleine barstjes in waren ontstaan. Onder den waterdruk gingen die spoedig open en weldra spoot de slang uit wel tien plaatsen tegelijk. Ze maakte niet alleen het publiek, maar ook de werklieden, de ingenieurs en de heeren Lobbes nat.

De kreten die nu opstegen overtroffen alle geluiden welke dien ochtend door de fabriek hadden weergalmd. En nu klonk plotseling een politiefluit er tusschen door. Agenten snelden toe, drongen door het verbolgen, nat gespoten, publiek heen, doch bleven bibberend staan. Ze geboden het spuiten te staken.

Rillend van nattigheid liep de heer Lobbes op een drafje naar zijn kantoor.

Hij draaide den electrischen haard aan.

— Hebt U *nu* je zin, vader? vroeg Karel verwijtend.

Hij stond in zijn overhemd ; zijn jasje hing aan de brandkast af te druipen.

Blijft U nu nog volhouden, dat U dat huis hebt gekocht?

Zijn vader richtte zich fier op en keek hem met een blik van onverzettelijkheid aan, hoewel hij ook door en door nat was.

— En *tóch zal* die muur gesloopt worden, zei hij vastberaden. Kooymans, als het staan je niet al te moeilijk valt, help me dan even m'n jas uittrekken. Het ding kleeft warempel aan me vast.

XI

JORIS JOCHEM'S MES SNIJDT AAN BEIDE KANTEN

Een inspecteur van politie en tien agenten hadden twintig minuten werk met het kalmeeren der opgewonden, natgespoten, burens, buurtgenooten en voorbijgangers. Hij luisterde naar hun bezwaren en klachten tegen den heer Lobbes en ging naar diens kantoor, zoodra zijn aanwezigheid op straat niet meer dringend noodig was.

De fabrikant wees hem een stoel aan, bij den haard, doch de inspecteur zei droogweg dat hij niet op visite kwam. Hij kwam slechts even melding maken, dat er meervoudig proces-verbaal was opgemaakt.

— Maar wat willen die menschen dan toch van me en waarvan beschuldigen ze mij? vroeg de heer Lobbes, opnieuw verwonderd. Ik heb geen voet buiten mijn fabriek gezet en al de werkzaamheden geschieden op mijn eigen terrein.

— Dat maakt de rechter uit, antwoordde de inspecteur, schouderophalend. U wordt aangeklaagd wegens inbraak, wegens insluiping en diefstal, wegens het gewelddadig toegang verschaffen in het huis eens anders, wegens beschadiging van onroerend goed, wegens het plegen van huisvredebreuk, het veroorzaken van volksverzamelingen, verstoring van neringbedrijf en wegens het belemmeren van bevoegden in de uitoefening van hun plicht.

— Ik heb niets en niemand belemmerd, antwoordde de heer Lobbes verstoord.

— U hebt op mij laten spuiten, zei de inspecteur ernstig. En ook op mijn agenten. Bovendien kan ik U mededeelen, dat er nu al tien aanvragen om schadevergoeding tegen U zijn ingediend. En ik laat twee man aan Uw deur achter om te voorkomen dat U opnieuw begint.

De heer Lobbes knikte, ten teken dat hij dat begreep.

— Maar met het doorbreken van den muur wordt dóórgegaan, mijnheer, zei hij eindelijk. Dat kunt U mij niet beletten.

— Zoolang niet bewezen is, dat het aangrenzend huis het Uwe is, moet ik U dat verbieden.

— Maar de wet veroorlooft me toch zeker, mijn *eigen* muur af te breken, zei mijnheer Lobbes verstoord.

— Zeker, maar niét als Uw buurman er nadeel van ondervindt, doordat *zijn* muur tegelijk naar beneden komt. Elke mokerslag lokt een nieuw proces-verbaal uit.

Mijnheer Lobbes maakte nog eenige tegenwerpingen, maar de inspecteur vertrok, na beleefden groet.

— Hoe is de toestand nu in de fabriek, Van Duren? vroeg de fabrikant den binnentredenden ingenieur.

— De metselaars hebben stopgezet en zijn vertrokken, maar mijn mannen zijn aan het werk gebleven. De heeren van het Algemeen Technisch Bureau zijn er óók van door. Die heele geschiedenis dreigt een bom duiten te kosten, Lobbes, zei de ingenieur rustig, een sigaar uit Lobbes' kistje nemend. Maar vertel me nu eens, vriend, hoe komt het dat jij opeens zoo opstuivend bent geworden? Zóó ben je nooit geweest. Er is iets in je gevaren, wat met geen woord is aan te duiden. Het schijnt, dat je liefst met één hand-omdraaien de heele wereld zou willen veranderen. Je bent driftig, ongeduldig, onvoorzichtig, wispel-

turig en vergeetachtig geworden, om nu maar een paar van je nieuwe eigenaardigheden op te noemen. Terwijl je een zekere fantasie hebt verworven, die je dingen doet zien, of gelooven, die er *niet* zijn of niet *waar* zijn. Om iets te noemen : je weet toch blikskaters goed, dat die lift pas gisteren in je kop kwam. Je bent er altijd een hardnekkig tegenstander van geweest.

Aanvankelijk had mijnheer Lobbes hem rustig aangehoord, maar dra was hij opgesprongen en liep geirriteerd het kantoor op en neer.

— Begin jij nu óók al? donderde hij. Inderdaad, *wat is er met jullie gebeurd* in de laatste tien dagen? *Alles* is anders geworden en iedereen wil me de onmogelijkste dwaasheden als waarheden opdringen. De één wil me een kind aanpraten, de ánder een schoonzoon, een derde een dubbele lift, en een heel span klaagt me aan wegens beenbreuk, of hoe heet dat ook weer? En een ieder zingt het liedje dat *ik* veranderd ben, dat *ik* wispelturig ben geworden, dat *ik* de dingen verkeerd zie. Van Duren, wil je de lift maken, ja of nee? Maak haar of maak haar niet, maar laat mij verder met rust. Als ze klaar is, kan je disponeeren, maar probeer intusschen niet den warboel die hier heerscht nóg grooter te maken. Geloof me, ik heb toch al mijn hoofd vol zorg.

Van Duren voelde zijn drift opkomen en wilde uitvallen. Maar hij ving een waarschuwend blik op van Karel. Daarom bedwong hij zich.

— Tot je dienst, zei hij kortaf.

Dan groette hij met handgebaar en vertrok.

— Karel, zei mijnheer Lobbes nu op strengen toon, je kunt er van op aan, dat ik niet zal rusten, vóór al die geheimzinnigheden zijn opgehelderd. Ik ben gisteravond tegen Garrels een beetje driftig uitgevallen, maar dat heeft die jongen zelf uitgelokt. Hij weet en jij weet en Cora weet, dat ik voorloopig niets van een verloving wil weten.

Dat had ik hem al honderd maal gezegd. Daar moeten ze zich dus aan houden. Je zuster zet dien onzin uit haar hoofd of ik stuur haar weer naar het pensionaat.

— Vader, antwoordde Karel met trillende stem, als U toch maar eens een *kwartier* rustig zou luisteren.

— Wat, rustig, ik ben de rust en de lijdzaamheid in persoon! bulderde mijnheer Lobbes. Ik doe niets anders dan iedereen aanhooren en als ik een enkel woord zeg, krijg ik er honderd voor terug. Blijf daar nu maar eens rustig onder! Houd er echter rekening mee, Karel, ging hij op kalmeren, doch bitteren toon voort, dat aan die komedie een eind móét komen. Ik zal wel uitvinden of het een verkeerde grap is of dat jullie..... Wat kom je voor den drommel *nu* weer doen? vroeg hij norsch aan werkbaas Van Giesen, die, de pet in de hand draaiend, het kantoor binnen sloop.

— Er is iemand om U te spreken, mijnheer.

— Wie *nu* weer? Heeft-ie óók een breuk of zoo iets?

— Nee mijnheer.

— Voor den dag er mee. Wil-ie óók een aanklacht indienen om me geld af te zetten? Of, moet hij de derde lift bouwen? Zien ze het het huis hier voor een modemagazijn of een wolkenkrabber aan? Of voor een liftmuseum?

— Nee, mijnheer.

— Nu, wat *dán*; spreek dan, kerel!

— Hij wil een vingerafdruk van U hebben.

Mijnheer Lobbes sprong op als werd hij in zijn voet gebeten.

— Een wát! schreeuwde hij, Van Giesen bij den arm grijpend.

Ook Karel en Kooymans keken den werkbaas verbluft aan.

— Een vinger- of duimafdruk, stamelde de werkbaas nu.

Mijnheer Lobbes liet hem los en keek zijn zoon met fonkelende oogen aan.

— Nu, riep hij sarrend, heb ik nu wel ongelijk als ik beweer dat de menschen veridiotiseerd zijn en het allen op mij aanleggen? Zeg, Van Giesen, wat is dat voor 'n rekel? Enfin, laat de vent hier komen.

Van Giesen ging naar de fabriek, waar Joris Jochem stond te wachten. De detective zag er min of meer beklagenswaardig uit.

Hij was de Achterstraat ingekomen, toen de volksverzameling het snelst aangroeide. Plotseling werd hij door het publiek omsloten en, toen dat vluchtte, eenerzijds voor de waterstraal en anderzijds voor de politie, meegesleurd. De touwladder, die om zijn middel was geslingerd, bemoeilijkte hem niet weinig in zijn bewegingen. Weldra viel hij; de vluchtenden liepen over hem heen en deden hem danig pijn. De politie hielp hem overeind en wilde hem meenemen. De brigadier herkende hem echter en liet hem lachend gaan. Daarna wachtte hij op den hoek af, tot het weer rustig was in de straat.

Hij hinkte een beetje, want menigeen had op zijn been getrapt. Zijn jas was doornat en bemodderd en zijn broek op drie plaatsen gescheurd. Maar nog gloeide het vuur van den grooten, intelligenten detective in zijn borst.

Toen hij de fabriek binnen kwam, met de groote flesch in zijn zijzak, dacht het personeel van Van Duren, dat hij hun een borrel bracht, ter vergoeding voor de doorgestane misère. Maar hij liet hun het opschrift „chloroform” lezen en maakte zich bekend als Joris Jochem. Waarop de mannen, die minstens drie detective-verhalen per week lazen, hem als hun meerdere erkenden en Van Giesen zich haastte hem bij zijn patroon aan te dienen.

Nu volgde hij den werkbaas naar het kantoor, doch aan de deur gekomen, liet deze hem vóór gaan, duwde hem naar binnen en sloot de deur weer achter hem. Van Giesen had niet den minsten lust, nogmaals het humeur van mijnheer Lobbes te ondergaan.

Gelijktijdig keken de heeren Lobbes en de boekhouder op, toen de

natte, bemodderde, onregelmatig dikke man zoo plotseling in het kantoor werd geschoven. Maar Joris Jochem was er de man niet naar, zich verlegen aan te stellen. Zijn verbeelde ontdekkingen van groote geheimen hadden hem wel met veel voorname menschen in aanraking gebracht, dacht hij.

Zonder daartoe te zijn uitgenoodigd, ging hij op het kantoorkrukje zitten. Om dat mogelijk te maken, schoof hij met beide handen zijn touw ladderbuik iets omhoog.

De drie heeren blikten elkaar aan, dachten hetzelfde.

Deze man kon niet anders dan een krankzinnige zijn. Doch, dan was zeker oppassen de boodschap. Joris Jochem had het etiket der flesch naar zijn jas toegedraaid. Karel Lobbes dacht dat er best nitro-glycerine in kon zijn en berekende reeds onder hartkloppingen of er iets van de fabriek kon overblijven, na een ontploffing van zoo'n groote hoeveelheid.

— Wat komt U doen? vroeg mijnheer Lobbes eindelijk, op bedwongen toon. Ik ben anders niet gewoon op mijn kantoor aalmoezen uit te deelen, maar wil voor een enkele keer wel een uitzondering maken. Kooymans, geef hem 'n gulden, dan kan hij een bad nemen.

— Ik kom niet voor een bad, zei Joris Jochem kalm. Ik ben in de uitoefening van mijn beroep zoo smerig geworden. Het komt nu mijn vermomming ten goede.

Kooymans wierp Karel een blik toe.

— Hozoo? vroeg deze. Wordt U door de politie gezocht?

— Integendeel, ik ben zelf op onderzoek uit. Ik ben detective.

— U? riepen de drie tegelijk.

— Om nu te dienen; Joris Jochem.

— Dus in dié kwaliteit wou U een duimafdruk van me hebben? vroeg de heer Lobbes, zijns ondanks geïnteresseerd. Man, hoe bewijst u ons, dat je degeen bent, voor wien je u uitgeeft?

Joris Jochem glimlachte flauwtjes, knoopte zijn vest los en liet zijn touwladder zien. Dat gebaar overtuigde de drie heeren. Alleen een detective kon zoo buitenissig zijn, met een touwladder rond te sjouwen, terwijl elk huis in de stad van trappen was voorzien.

— Waarvoor hebt U die bijl nodig? vroeg Karel nog.

Joris Jochem oogtwinkelde listig.

— Zoo vraagt men boeren de kunst af, zei hij.

Dat antwoord beviel zijn vader; de man zelf stond hem ook aan. Hij had diens naam al eens ergens gelezen, in een advertentie, meende hij. Die detective had dus een publieke bekendheid en was misschien juist de persoon, die hem in zijn vreemde omstandigheden van dienst kon zijn. Want, wilde hij zijn leven lang niet zoo doorbrengen als de beide laatste dagen, gehuld in raadselen, achtervolgd door wantrouwen en kwaad opzet, dan moest energiek de oorzaak van dat vreemde worden opgespoord. Hij wilde weten, waarom men hem een derde kind, een schoonzoon en een tweede lift wilde opdringen, waarom men hem verbood huizen te koopen en zijn fabriek te vergrooten. Vooral wilde hij zien uitgemaakt, of al die mysteries waren ontstaan uit een vlaag van ontoerekenbaarheid, of dat er moedwil en berekening achter staken.

— Mijnheer Jochem, zei hij met berekende vriendelijkheid, zoo-even werd mij de boodschap gebracht, dat U mijn duimafdruk wilt hebben. Waarschijnlijk hebt U er een verzameling van, zooals een ander van postzegels. Ga gerust Uw gang, hier is mijn duim. Mijn zoon en de heer Kooymans zullen er voor zich, denk ik, ook wel geen bezwaar tegen hebben en voor mijn part mag U mijn heele personeel de duimen afdrukken. Als U maar zorgt, dat het bedrijf niet opnieuw wordt verstoord. En, kom over een half uur in mijn privé-kantoor, dan heb ik iets met U te bespreken.

Joris Jochem deed wat hem vergund was en ging de geheele fabriek

door. Hij vond dat het noodlot hem onverhoopt hielp. Doch, hoewel hij een vijftigtal duimen op zijn zakboekje liet afdrukken en intuschen overal rondkeek, zag hij zelfs geen spoor van het *oude innerlijk* van mijnheer Lobbes, dat, naar zijn dochter beweerde, zoek was.

— Luister, zei mijnheer Lobbes kortaf, toen zij tezamen waren, ik heb een moeilijke opdracht voor U.

— Dat kan een kapitaal kosten, mompelde de pseudo-detective, met gewichtigen hoofdknik.

— U behoeft me er niet op attent te maken, dat zooiets geld kost. Val me alsjeblieft niet weer in de rede.

En nu vertelde hij Joris Jochem zijn wedervaren, vanaf den vorigen middag, bij zijn thuiskomen. Een groot deel dezer geschiedenis had Cora den schranderen detective reeds verteld, doch op geheel andere wijze en vanuit heel ander oogpunt.

Dus nu weet U er net zoo veel van als ik, ging de fabrikant verder. Thuis staat alles op zijn kop. Mijn dochttertje beweert, dat ze verloofd is. Een *vreemd* meisje beweert, dat zij mijn derde kind is. Ik heb er nota bene maar *twee*. Mijn vrouw is in alle opzichten als een hand die omgedraaid is. Het dienstmeisje is brutaal geworden. Mijn beste vriend beweert dat hij zijn leven lang *drie* kinderen in mijn huis heeft gezien. Daarom vraag ik me soms af, of dat meisje misschien een arm nichtje van hem is, dat geen thuiskomen heeft. En verder zijn mijn zoon, de boekhouder, het personeel, Van Duren, allemaal tégen mij. Er is iets gaande of er is iets gebeurd, maar wát, weet ik niet. De een na den ander, dien ik ontmoet, schijnt een klap te hebben gehad en allen spreken tegen me, alsof het met *mij* niet in den haak is.

Waarom kijk je zoo sullig? viel hij zichzelve in de rede. Sta je me te bedonderen?

Joris Jochem schrok. En het meest wel, wyl de heer Lobbes het juiste woord zei. *Eigenlijk bedroog hij hem*. Want, daar hij nog maar

kort geleden juffrouw Lobbes had beloofd, háár belangen te behartigen, kon hij onmogelijk *tegelijk* die van haar tegenpartij waarnemen. En *innerlijk* was de heer Lobbes toch de tegenstander van z'n dochter, als hij haar ten minste goed begrepen had. De detective vond zijn positie extra moeilijk en tikte met zijn vinger tegen zijn neus, als eenig antwoord aan den heer Lobbes.

— Wat beteekent dát nu weer? Waarom antwoord je me niet? viel de heetgebakerde fabrikant verbolgen uit.

— Ik tik tegen mijn neus, antwoordde Joris Jochem nu bedachtzaam. Dat doe ik altijd als ik een lichtpunt in een donkere zaak zie.

— Lichtpunten! schreeuwde de heer Lobbes nu verbitterd. Spreek jij van lichtpunten? Een aangesmeerd kind noem jij een lichtpunt? Dan noem je, bij een inbraak, een moord zeker een humoristisch intermezzo? Wil ik jou eens wat zeggen, jou dikkerd? Het zedelijk, om niet te spreken van verstandelijk, peil der detectives staat dan wel zéér laag.

De stem van den heer Lobbes klonk bitter en raakte Joris Jochem's edelste gevoelens.

— U moet mij goed begrijpen, mijnheer Lobbes, zei hij met nadruk, ik *verdedig* de handelwijze niet, doch noem slechts het *bestaan* van dat meisje een lichtpunt uit *detective-technisch oogpunt*. Dat heeft niets met moraliteit uit te staan. Laat ik U dit even uitleggen.

Of, Uw verdenking is juist, dat het meisje een familielid van Uw vriend Waller is en dan hebt U dus *geen derde kind*.

— Héb ik ook niet, brulde Lobbes.

— Natuurlijk niet, gaf Joris Jochem toe. Het Uwe is het *niet* en tot op vandaag, zegt U, heeft nog niemand anders aanspraak op dat meisje gemaakt.

Let nu op.

Als dat kind dan niet van Waller is, niet het Uwe en niet van een

ander, *dan is het misschien niets*. SnapU, dát is het lichtpunt. Misschien blijkt dus wel, *dat dat kind niet eens bestaat*.

Mijnheer Lobbes bromde, hoewel niet bepaald ontevreden, maar toch ook niet voldaan.

— Maar ik heb dat kind gisteren aan mijn tafel gezien en het schreide. Hoe verklaartU dát dus, *als het eventueel niet bestaat*?

Joris Jochem stond zelfbewust op en keek den heer Lobbes schrander en energiek in het gelaat.

— Daaraan zijn we gewoon, in ons vak. *Die vallen worden speciaal gezet om detectives om den tuin te leiden*. Mijnheer Lobbes, ik moet een onderzoek ter plaatse instellen.

— ZooalsU wilt. Het liefst dan, als dat kan, zónder den argwaan van mijn huisgenooten gaande te maken.

Joris Jochem dacht na en schudde zijn hoofd. Dat zou hij wel kunnen klaarspelen. Hij stak mijnheer Lobbes de hand toe.

Deze, die daarin een verzoek om voorschot zag, stopte er een bankbiljet in.

— Dat is voor een trammetje en een sigaar, zei hij. Alle onkosten zijn natuurlijk voor mijn rekening en als je naar tevredenheid werkt, kun je op een flinke belooning rekenen.

Joris Jochem spoedde zich heen, naar de fabriek. Daar stonden Van Giesen, zijn mannen en de werklieden van Van Duren op een rij achter de hoofddeur, die op een kier stond. Een oogenblik dacht de detective dat men hem een stille hulde wilde brengen en nam zich voor, er zich aan te onttrekken. Maar hij bemerkte dra, dat elk hunner iets in de handen had: een stok, een bezem, of een stuk steen. De leerjongen had een conservenbusje met water in elke hand.

Joris Jochem wilde doorloopen, maar de jongen waarschuwde hem te wachten.

— Wat is er gaande? vroeg hij verwonderd.

— Katten, antwoordde de jongen.

Een seconde later drong een hersensverscheurend mauwen tot hem door. Van Giesen opende snel de deur en wierp een steen voor zich uit, doch sprong dan opzij om de waterbusjes te ontgaan, die de jongen tegelijk wegwierp. Ook de anderen gooiden hun projectielen de straat op en twee mannen stormden naar buiten, de een met een stok en de ander met een bezem.

— Ik hoop maar dat ze dat mormel dood slaan, mompelde Van Giesen. Staat al minstens een half uur voor de deur te janken, dat je hart in je lijf omdraait. En als je buiten komt, is er geen kat te be-
kennen.

Een bekende stem riep Joris Jochem's naam.

Hij snelde naar buiten en zag een langen, mageren man in gevecht met de knechts, die hem met stok en bezem te lijf gingen. De lange, groen-zwarte jas, de magere hals en het scherpe profiel herkende hij direct; Oom Karel, de man die voor hem was, wat Dr. Watson voor Sherlock Holmes was geweest.

— Karel, riep hij, wat heb je nu weer uitgehaald?

Het gevecht hield op. Joris Jochem tastte naar zijn browning, doch de knechts gingen weer de fabriek binnen. Ze hadden liefst zoo min mogelijk met den duimendrukker, zooals ze den detective noemden, te maken. De man zag er zoo onsmakelijk uit.

— Stientje zei, dat ik moest miauwen, maar je hebt zeker geen tijd gehad om er naar te luisteren, zei Karel teleurgesteld. Maar daarom hoef je de jongens nog niet op te stoken busjes met water in mijn zakken te gooien.

Nu eerst bemerkte Joris Jochem, dat uit oom Karel's jaszakken straaltjes water liepen.

— Stil nu maar, kom nu maar gauw mee. Je weet immers, Karel, dat ons vak vol gevaren is en we altijd door vijanden omringd zijn.

Een volgende keer moet je maar brullen als een leeuw. Dan zijn ze misschien op een afstand bang voor je.

XII

EPIDEMISCHE KRANKZINNIGHEID

Frits Waller had dien nacht niet kunnen slapen. De woorden van zijn besten vriend pijnigden zijn hersenen zoozeer, dat hij er, of hij wou of niet, voortdurend aan moest denken.

Valsche vriend, had Herman Lobbes hem genoemd. En dat, waar zij zoovele jaren trouwe vrienden waren geweest. Na het ontbijt was zijn eerste opwelling, het huis van Lobbes op te bellen. Maar dan herinnerde hij zich, dat Cora het *hém* zou doen. En vooral daar hij zich niet kon indenken, hoe bij zijn vrienden thuis de situatie thans was, wachtte hij er zich voor, onvoorzichtig te zijn.

Langer dan twee uur kon hij de onzekerheid niet verdragen. Toen belde hij op. Margie Lobbes zei echter dat Cora uitgegaan was, en aan haar stem bemerkte hij, dat ze liever niet veel sprak per telefoon. Toen ging hij, ten einde raad, naar zijn vriend, Dr. Vögel.

De magnetiseur luisterde met ongeveinsde belangstelling naar Waller's mededeelingen.

— Maar dat is *zéér* interessant, dat is buitengewoon interessant, wierp hij er nu en dan tusschen door.

— En ik verzeker je, dat 't *diep treurig* is, antwoordde Frits Waller op droevigen toon.

— Natuurlijk, natuurlijk, *diep treurig*, zeer juist aangemerkt, gaf de magnetiseur toe. Uit menschelijk oogpunt en vooral van het stand-

punt der familie beschouwd. Maar stel daartegenover eens het succes der occulte wetenschap. Verrukkelijk eenvoudig, om iemand tot het hoogtepunt van extase te voeren.

Niettegenstaande deze overdreven uitingen van voldoening bleef Dr. Vögel heel kalm. En Frits Waller vroolijkten ze nog veel minder op.

— Voel je dan niets voor die tragedie die mij vader maakt over dat arme kind? vroeg hij met trillende stem.

— Tragisch? Zeker, natuurlijk, zéér tragisch. Maar als het een gezond meisje is en ze kan zich goed voordoen, zul je er wel alle eer mee inleggen. En, misschien trouwt ze spoedig, dan ben je heelemaal van den last af.

— Maar, Georg, hoe heb ik het nu met je, zei Waller nu luid. Wil je dan niet inzien, dat die toestand zoo niet kán voortduren? Die man móét zijn verstand terugkrijgen, zoodat hij mij niet langer voor een valschen vriend aanziet en van zijn dochter weer evenveel houdt als vroeger. Vergeet nu eens voor één oogenblik je wetenschap en tracht alléén mensch te zijn.

— Al vergat ik voor altijd mijn wetenschap, zou dat je vriend Lobbes toch niet kunnen helpen. En wat zijn verstand aangaat, dat kan onmogelijk hebben geleden. Integendeel, misschien is hij nooit zoo helder van geest geweest als nu. Wat verlang je eigenlijk van me?

— Wel, maak hem weer wijs, dat hij in Mei geboren is.

— Dan lacht hij mij misschien uit, als hij al niet veel erger doet.

— En je kon hem wel doen gelooven, dat hij in April ter wereld kwam, wat immers een groote leugen is.

— Ja, maar toen was hij iemand van geheel ander karakter en humeur. Stel je maar niet voor dat hij nu nóg voor zulke praatjes toegankelijk zou zijn.

Waller liet zich echter niet zoo gemakkelijk overtuigen en drong er bij zijn vriend op aan met hem naar Lobbes toe te gaan.

De magnetiseur gaf er schouderophalend aan toe.

Zij gingen onaangediend den winkel door, zooals Waller vroeger gewoon was te doen als hij zijn vriend bezocht en traden het kantoor binnen. Mijnheer Lobbes zat te peinzen over de vreemde persoonlijkheid van Joris Jochem en diens mogelijk succes.

Bij het zien van zijn vroegeren vriend trok zijn gezicht strak. Hij keek Frits Waller nijdig aan en wilde blijkbaar onvriendelijk uitvallen, toen hij den ander gewaar werd.

— We komen je even bezoeken, Herman, zei Frits joviaal, hoewel met onzekere stem. Mijn vriend Georg wou je ook weer eens zien.

— Wéér? 't Is mij voor de eerste maal dat ik het genoeg heb, zoover ik weet, antwoordde Lobbes.

— Eérste maal? zei Waller verwonderd. Dr. Georg Vögel, herinner je hem nu al niet meer?

Hij wendde zich in zijn verbazing tot den magnetiseur, doch deze bleek niets verwonderd te zijn.

— Onze vriend Waller denkt altijd dat mijn naam aan iedereen bekend is, omdat hij zelf voor mijn experimenten eenige belangstelling heeft.

— Ja, ja, zei mijnheer Lobbes sarcastisch, ik heb ook ondervonden, dat mijnheer Waller experimenteel is aangelegd. Maar niettemin doet het mij genoeg, dat U mij eens komt opzoeken, mijnheer Vögel, vervolgde hij koel. Waarmee kan ik U van dienst zijn?

— Hij..... *wij* wilden je graag even apart spreken, viel Frits Waller haastig uit.

— Zóó? vroeg mijnheer Lobbes wantrouwend. Toch zeker geen eisch tot schadevergoeding wegens dijkbreuk of wolkbreuk of zoo iets. Ik heb vanmorgen anders al mijn deel van die grappenmakerij gehad, hoor. Als jullie dus geen *ernstige* zaak te bespreken hebt, excuseer me dan liever en laat mij aan mijn werk.

— De kwestie is inderdaad ¹¹⁷z  r ernstig en van urgent belang, kwam Dr. Vögel zijn vriend nu te hulp.

Mijnheer Lobbes keek van den een naar den ander en daarna naar den boekhouder, die toevallig een blik van verstandhouding wisselde met Waller.

— Kooymans, zei hij geërgerd, neem een aspirientje, als je te veel pijn hebt, of bel een taxi op. Maar trek niet zulke zenuwachtige gezichten.

Daarna stond hij op en deed de deur van zijn privé-bureau open.

— Alsjeblieft, heeren en maak het zoo kort mogelijk. Ik beschik over weinig vrijen tijd en heb z  r veel te doen.

— Herman, beste vriend, begon Frits Waller langzaam en onzeker, toen hij tegenover mijnheer Lobbes zat, is het je niet opgevallen, dat thans alles h  el anders is dan toen je naar Leipzig ging?

— Inderdaad, antwoordde mijnheer Lobbes koel, maar als dit het eenige is wat je me te vertellen hebt, was dan maar weggebleven.

— Nee, nee, val nu eens niet zoo driftig uit. Ik wou je er op attent maken, dat, wat jij in anderen meent te zien.....

— Natuurlijk aan mez  lf ligt, viel mijnheer Lobbes hem spottend in de rede. Hetzelfde liedje, dat i  der ander tegen me zingt. Maar, ging hij verder met verheffing van stem, dringt het dan niet tot je door, Frits Waller, dat dat gedraai en gehuichel me eindelijk m  et gaan vervelen? Het zit me tot hi  r! bulderde hij, op zijn keel wijzend. Bij   lles, man, ik begrijp niet dat ik er zoo koel en kalm onder blijf. Ik doe mijn naam wel alle eer aan.

Frits Waller deinsde geschrokken terug, zoo woest gebaarde Lobbes tegen hem. Dr. Vögel verhief zich en stelde zich tusschen de beide mannen.

— Mijnheer Lobbes, begon hij zacht, mij als vreemde, die U goed, noch kwaad gezind is.....

— Hoe weet ik dat, mijnheer, hoé U me gezind bent? Misschien maak je me zoo meteen wel wijs, dat ik weduwnaar ben of dat mijn vrouw weduwe is of dat ik achttien kinderen heb. Vertel maar op, mijnheer, heb ik bij jou misschien een vliegmaschine of een vierde lift besteld, die je me wilt aansmeren?

Hij brulde nu zoo luid, dat Frits Waller de handen aan zijn mond moest zetten om *hem* te overschreeuwen.

— Ik eisch van je, dat je luistert. Je bent het verplicht, aan je vriendschap voor mij en aan je liefde voor je vrouw en kinderen. Je zult naar rede luisteren. Je dochter Media.....

— Alle duivels! schreeuwde mijnheer Lobbes, heb je de onbeschaamdheid opnieuw over dat ongelukkige kind te beginnen? Als je openhartig met me gesproken had en me je moeilijkheden toevertrouwd had, dan zou er voor dat meisje wel een plaatsje te vinden zijn geweest. Maar nu je de smakeloosheid hebt gehad, dat kind tijdens mijn afwezigheid in mijn huis te brengen, haar wijs te maken dat ik haar vader ben en mijn huisgenooten tot datzelfde komediespel over te halen, nu bedank ik er voor den „lobbes" te spelen. Wát het kind van jou ook moge zijn, zoek er zelf maar een thuis voor. Uit!

Hij blikte woest om zich heen en greep naar de fauteuil, met beide handen. Maar die bleek te zwaar te zijn, om gemakkelijk op te lichten, dus stapte hij snel op een lichteren stoel toe.

— Georg, voorzichtig! riep Waller ontzet. Hij wil met een stoel slaan. Hij is gek, stapelgek. Magnetiseer hem, bedwing hem, zeg *hem dat hij in Mei geboren is*.

Die woorden drongen tot mijnheer Lobbes door, terwijl hij naar den stoel liep. *En meteen flitste het door zijn brein, dat Waller gek moest zijn, om zulken onzin uit te kramen.*

Hij bleef een oogenblik als besluiteloos staan. Als zijn oude vriend inderdaad krankzinnig was, dan behoefde zijn zonderling gedrag

geen nadere verklaring. Dan immers moest hij den vorigen avond óók gek zijn geweest. Waarschijnlijk leed hij aan besmettelijke krankzinnigheid en had hij Margie en Cora óók aangestoken. Ja, misschien had hij zelfs hém, Lobbes, gisteravond tijdelijk aangestoken en had hij zich dus slechts *verbeeld*, dat men hem een derde kind wou opdringen.

Al die gedachten gingen door hem heen, in weinige seconden. Maar dan had hij al begrepen, wat zijn redding en zijn plicht was. Hij ontweek de beide anderen, die, hoewel ze roerloos stonden, toch niet te vertrouwen waren, stapte op de deur toe en opende die.

— Eén oogenblik maar! riep hij, zoo kalm als hij kon. Maar nauwelijks was de deur achter hem dicht, of hij stak een sleutel in het slot en draaide dien om.

— Vader, wat is dat! vroeg Karel. Waarom maakt U dan met *iedereen* ruzie?

De kruk aan de binnenzijde werd omgedraaid, maar de deur week niet. Een vuist bonsde er met hevigheid op.

— Maak open, Lobbes! klonk de stem van Waller. Alsjeblieft geen onzin meer! We moeten er uit!

— Schakel het hoofdbureau van politie in! gebood mijnheer Lobbes kortaf. Let maar niet op die twee, die zijn door het dolle heen. Geef den hoorn hier. Ja, hallo! O? Dank u. Mag ik even den chef van dienst hebben? Mijnheer, stuur alsjeblieft direct een paar menschen, wilt U? Ik heb hier een paar gevaarlijke gekken in huis, maar heb ze opgesloten.

— — — —

— Twéé gekken, mijnheer! Ja! Me dunkt, U moet door het toestel wel hooren, wat een geweldig kabaal ze maken. Geef U alsjeblieft een paar dwangbuizen en een paar stel handboeien mee. En een krankzinnigenverpleger. Wat blijft U? Lobbes, tuinmeubelenfabriek. U

kent mijn huis? Mijnheer, haast U wat, anders moet ik hen voorloopig onschadelijk maken. Ze slaan de paneelen van mijn deur in.

Inderdaad drong op dat oogenblik Waller's vuist door het paneel heen, dat bezweken was onder de donderende slagen. De vuist wees regelrecht op mijnheer Lobbes, als klaagde die hem van vele misdaden aan.

— Vader, laat de heeren er toch uit, verzocht Karel hem dringend. U brengt ons in opspraak en onzen vriend Waller óók.

Mijnheer Lobbes zag Karel doordringend aan.

— Jongen, je weet het niet, maar je bent gek. Misschien is Kooymans óók gek en verbeeldt hij zich maar, dat hij wegkrimpt van reumatiek. Waller heeft het erg zwaar te pakken en die Dr. Vögel is beslist ongeneeselijk. Die wou me magnetiseeren..... dat ik in Mei geboren ben.....

De deur werd aan de fabriekzijde opengestooten en Van Giesen, gevolgd door drie werklieden, kwam binnen. De mannen hadden elk een stok, een houweel of moker in de handen.

— Wat komen jullie doen? vroeg mijnheer Lobbes streng.

— Die herrie..... we dachten..... stamelde Van Giesen. Dan stormde hij op de vuist af en hield die vast. We hebben het dus toch geraden. Inbrekers en misschien wel moordenaars.

— Vader, je maakt ons belachelijk! kreet Karel. Die goeie, beste Waller een inbreker. Dan zei hij plotseling zachter, op mijnheer Lobbes toetredend: *Maar U bént immers in Mei geboren.* Waarom ontkent U dat toch?

— Wát! kreet mijnheer Lobbes ontzet. *Jij ook, jij óók!* O, ik word wel zwaar gestraft, dat ik in Leipzig..... Van Giesen, bind mijn zoon, sluit hem op! Hij is óók aangestoken, hij is krankzinnig. Laat Kooymans maar zoo zitten, die kan toch geen vin verroeren. Zet een glas water en aspirinepoeders voor hem neer.

— Hij zal wel wijzer wezen! riep Karel uitdagend en nam de bokshouding aan. Van Giesen, gedraag je verstandig.

— En ik zeg jullie, dat je hem bindt! bulderde mijnheer Lobbes. En anders kun jullie direct naar huis gaan en je als ontslagen beschouwen wegens plichtsverzuim en ongehoorzaamheid.

De deur, waarop Waller en Vögel beukten, begon te kraken. Groote splinters werden weggestooten. Een scharnier liet los.

Van Giesen en zijn mannen stonden besluiteloos toe te kijken. Ze begrepen niet aan wie die vuisten en voeten behoorden, die de deur zoo succesvol verbrijzelden. Maar het moment scheen nabij, dat die mannen vrij kwamen. En dan? Wat was het doel van die woestelingen?

De andere werklieden, waaronder twee van Van Duren, aarzelden niet langer. Hier was kans op een vechtpartijtje en na afloop misschien op een goede fooi. En in elk geval was die mijnheer Lobbes baas in huis en had zijn zoon hem te gehoorzamen.

Op nog een dringende aanmaning van den brullenden fabrikant besprongen ze zijn zoon, maar stapten haastig terug. Karel's beide vuisten waren tegelijk uitgeschoten, op den neus van den eenen en tegen de kaak van den anderen aanvaller. Een seconde later echter vielen de mannen opnieuw aan, terwijl de derde Kooymans, die Karel wou helpen, aan zijn jasje greep.

De oude boekhouder keerde zich om en sloeg den man met de vlakke hand op beide wangen, alsof hij een ondeugende jongen was. Op dat moment kraakte de deur, als gaf ze den geest en stortten Waller en Vögel het kantoor binnen.

Maar ook *achter* hen werd de deur opengerukt aan de winkelzijde. Vier of vijf politie-agenten snelden toe, onder aanvoering van een heer in burgerkleeding.

Deze had een revolver in de hand.

— Handen omhoog! riep hij met dreigende stem.

Waller en Vögel traden terug, stom van verbazing. De beide werklieden lieten Karel gelijktijdig los, hetgeen deze nog juist benutte om beiden een mep te geven.

De man, die Kooyman's klappen in ontvangst had genomen, wreef zijn wang.

De oude boekhouder richtte zich trotsch op en stak een sigaar op.

— Wie is hier de heer Herman Lobbes? vroeg de ambtenaar in burger.

— Ik, om U te dienen.

— Mag ik U dan verzoeken even ter zijde te gaan? Alle anderen volgen mij. Die niet goedschiks meegaat, wordt geboeid. Bij weerstand bieden wordt er geschoten.

Toen viel zijn oog op de werklieden, die weer hun moker en houweel hadden opgenomen.

— Leg die twee de boeien aan, Kreukel, commandeerde hij een brigadier. Of zij gek zijn, weet ik niet, maar we zijn juist bijtijds gekomen om hun te verhinderen, hun naam in het grootboek te schrijven.

Niemand lachte om die geestigheid. Mijnheer Lobbes zette zijn hoed op en ging den winkel door. Voor de deur stond een politie-auto en er om heen een drietal agenten met getrokken sabels. Een dozijn anderen beproefden het verkeer, dat door de toestroomende nieuwsgierigen totaal was gestremd, weer op gang te helpen.

Zijn winkelbedienden keken hem schuchter aan, toen hij hen voorbij liep, maar durfden niets vragen.

Mijnheer Lobbes droeg één hunner op, een taxi te bestellen. Hij wachtte. Twee agenten kwamen nu het kantoor uit en den winkel door, Vóór hen liepen de twee werklieden van Van Duren, de handen op den rug geboeid. De mannen schertsten evenwel, overtuigd dat het misverstand spoedig zou zijn opgehelderd en men hun een ruime schadevergoeding zou uitkeeren.

- Jeuk me 's even in mijn hals, verzocht de een aan zijn agent.
- Mijnheer Lobbes, die uren schrijven immers dubbel, nietwaar? vroeg de ander.

De agent jeukte niet en mijnheer Lobbes gaf geen antwoord. Het publiek keek belangstellend toe, toen de beide mannen in de politie-auto stapten, doch onthield zich van critiek. En toen hield mijnheer Lobbes ook maar zijn mond dicht. Hij wist weliswaar, dat ze niets hadden gedaan, maar hij wist niet of ze misschien nog iets op hun kerfstok hadden. Doch hij nam zich in stilte voor, om, als men hen voor langen tijd gevangen zette, hun vrouwen een wekelijksche ondersteuning te geven. Indien ze ongetrouwd waren, was dat natuurlijk overbodig. Maar dat moest Joris Jochem maar eerst onderzoeken. Want terwille van het geld is menig een in staat zich getrouwd te noemen, als dat niet het geval is, dacht hij.

XIII

JORIS JOCHEM OP AVONTUUR

Toen de oude Jochem destijds had ingezien, dat Joris er niet van was af te brengen het beroep van detective te gaan uitoefenen, had hij zich eenigszins op de hoogte gesteld, van wat dit eigenlijk inhield.

Na het lezen van eenige boeken, welke Joris zoozeer bewonderde, had hij begrepen, dat, wilde zijn zoon niet meermalen in ongelegenheid komen, hij ook een factotum moest hebben, als volgens die werken de meeste detectiven begeleidden.

Daartoe viel zijn aandacht op een van zijn opperlieden. Karel Verschuur was bij hem gekomen als timmermansjongen, doch wegens

ongeschiktheid voor eigenlijk handwerk, had de heer Jochem hem gaandeweg voor allerlei bezigheden van ondergeschikten aard gebruikt. Bij afwisseling had hij dienst gedaan als timmermans-handlanger, als metselaars-opperman, als witter van plafonds in Jochem's huizen en als tuinier der stukjes grond daarachter. Karel had Joris als kind naar school gebracht en als jongen gewroken, wanneer hij door sterkere knapen was afgeranseld. Hij had in zijn vrije uren boodschappen gedaan voor mevrouw Jochems en was daardoor in kennis gekomen met haar dienstmeisje, met wie hij dan ook trouwde.

Hij was bijna vijftig jaar, lang, mager, trouw als een hond en onontwikkeld als velen zijner gelijken, toen de heer Jochem hem op zekeren dag in specialen dienst van zijn zoon Joris stelde.

— Karel, zei de heer Jochem dien ochtend tegen hem, hier, steek een sigaar op, en ga er een oogenblik rustig bij zitten. Ik wou je vragen: zou jij niet graag een gemakkelijke betrekking hebben, waarbij je niet meer hoeft te sjouwen en te werken?

Karel beet bedeesd den punt van zijn sigaar af en keek zijn patroon verwonderd aan.

— Als ik het voor 't zeggen heb, meneer, antwoordde hij hakkend, dan bleef ik liever bij U. Het bevalt me hier best.

De heer Jochem had hem toen goedig toegeknikt.

— Dat komt wel in orde, Karel, had hij gezegd. Je blijft in mijn dienst, maar uitsluitend om mijn zoon te helpen. Mijnheer Joris zet een nieuwe zaak op, een detective-zaak en daarin kom jij als helper.

— Maar daar weet ik niets van, zei Karel bedremmeld. Van dat vak heb ik niets geleerd.

— Dat hindert niet, mijn jongen. Dat leer je al doende wel. De hoofdzaak is, dat je te allen tijde beschikbaar moet zijn voor mijnheer Joris. Als hij je laat roepen, moet je zorgen gereed te zijn bij hem te komen of met hem mee te gaan. Zwaar werk zal hij wel niet voor je

te doen hebben. Het komt er voornamelijk op neer, dat je met hem mee gaat om moordenaars en dieven op te sporen, als hij daartoe een opdracht krijgt. Je loon kun je als gewoonlijk 's Zaterdagsmiddags hier halen. En als je er maar voor zorgt, dat mijn zoon niets overkomt, zul je er geen spijt van hebben, dat je in die nieuwe betrekking bent gegaan. Dus ik hoop, dat ik op je kan vertrouwen.

Sinds dien achte JorisJochem OomKarel, zooals hij door mevrouw Jochem en Stientje werd genoemd, als helper en raadsman niet minder gewichtig dan Sherlock Holmes zijn Dr. Watson had beschouwd.

Tezamen gingen zij nu uit de Achterstraat de gracht op.

Joris Jochem beschouwde het als zijn eerste werk, poolshoogte te gaan nemen. in het huis van den heer Lobbes. Toen zij een dikken boom passeerden, kroop de detective er achter en wees oom Karel, dat hij eveneens zou doen.

— Waarvoor dient dat nu weer? vroeg de lange man ongeduldig. Denk je dat de jongens ons den heelen weg naloopen, Joris?

— Zij, of anderen, Watson, antwoordde de detective op geheimzinnigen toon.

— Hoe noem je me? vroeg oom Karel wantrouwend, zeker wel voor de vijftigste maal, sedert hij Joris Jochem's handlanger was.

— Watson, en daar kun je trotsch op zijn, antwoordde deze, als gewoonlijk op die vraag. Het is een naam, die door een der beroemdste detective-vrienden met eer werd gedragen.

— Als je het mij vraagt, heb ik liever, dat je me oom Karel noemt, of Karel, als je haast hebt, zei de oude man zenuwachtig. Dan weet ik tenminste, dat je het tegen mij hebt. En ik vind, dat we nu maar weer moesten doorloopen. Anders zitten we over een kwartier dik onder de rupsen, die van de takken vallen.

Nauwelijks twee honderd pas verder, school Joris Jochem weer achter een boom weg.

— Dek je, Watson, dek je! fluisterde hij met drang. Je kunt nooit weten, wie ons volgt.

— Is daar dan kans op? vroeg oom Karel, met listigen oogknip. Moeten we ons verschuilen?

— Goed geraden, mijn Watson. Je schranderheid verheugt me.

— Laten we dan een koffiehuis in gaan en meteen den inwendigen mensch versterken. Terwijl jij bestelt, hou ik de deur in het oog, dan kan niemand ons verrassen.

— Uitstekend, mijn Watson, dat zullen we doen. Je zult je lichaam versterken en je geest ophelderen. Wee degeen, die het waagt, ons in het koffiehuis te volgen.

Terwijl oom Karel weldra een tweede portie broodjes met roast-bief bestelde, liet Joris Jochem zich een groote doos sigaretten geven. Gewoonlijk rookte hij slechts als hij een „zaak” had. Nu hij voor vader en dochter Lobbes tegelijk werkte, vond hij het noodig, sigaretten in voorraad te hebben. Dat had hij geleerd van zijn grooten voorganger, Sherlock Holmes.

Volgens zijn gewoonte sprak hij op luiden toon tegen zijn vriend en handlanger, zonder zich er aan te storen, of ook anderen naar hem luisterden.

— Luister nu terdege, Watson, zei hij, toen oom Karel eindelijk verzadigd scheen, dit geval is zeldzamer en daarom aantrekkelijker dan een gewone moord in een trein of zoo'n alledaagsche bankdiefstal.

Karel stiet hem aan, om hem opmerkzaam te maken op iemand, die achter Joris Jochem gezeten, zijn stoel dichterbij schoof om niets van het gesprek te missen. De detective keerde zich plotseling om en staarde in het gelaat van een verschrikten jongen man, blijkbaar een handelsreiziger. Hij had een detective-verhaal voor zich op tafel

liggen, doch het scheen, dat de conversatie van Joris Jochem hem méér aandacht waard leek.

— Is er een moord gebeurd, vaders? vroeg hij belangstellend.

— Zoolang je het vraagt, weet je het niet, antwoordde Joris Jochem ad rem. Pas op, U laat iets vallen.

De jonge man bukte zich snel. Daarvan maakte de detective gebruik om diens schoteltje weg te nemen en in zijn zak te steken.

Het schrandere oog van den detective had er een paar smoezelige vingervlekken op ontdekt.

Hij knipoogde daarbij tevreden tegen oom Karel.

De koffiehuishouder had de diefstal bespeurd en trad op het driel tal toe.

— Als dat een grap moet beteekenen, dan ben ik er niet op gesteld, zei hij kortweg en schoof onwillekeurig zijn mouwen een beetje op.

Zet dat schoteltje maar weer ijskoud op tafel.

Er was zeker niets in Joris Jochem wat oom Karel zoozeer in hem bewonderde als zijn koelbloedigheid. Ook nu antwoordde de detective niet direct, doch kreeg eerst zijn zakdoek te voorschijn. Daarna nam hij het schoteltje uit zijn zak, doch hield het stevig vast.

— Niet voor dat ik dien vingerafdruk heb overgenomen, zei hij nu lakoniek en drukte zijn zakdoek op de vlekken.

De koffiehuishouder werd paars en scheen van woede zijn verstand te verliezen.

— Zeg eens, malle dikzak! schreeuwde hij, wou jij me soms leeren, hoe ik mijn schoteltjes moet schoon maken? Betaal maar gauw je vertering en pak je dan als de bliksem weg. Van reinigen gesproken, bekijk jezelf maar eens. Ik had je eigenlijk niet eens binnen moeten laten, zoo onzindelijk zie je er uit.

— Dat kan ik niet helpen, zei Joris Jochem waardig. Ik ben bij een ontmoeting met de politie gevallen.

Bij deze woorden keek het aanwezige publiek verrast op ; er klonken uitroepen. De meeste uit scherts, maar ook klonk er een woord van waarschuwing tusschen door. De chef was niet erg op zijn gemak. Hij had Joris Jochem eerst voor een ongevaarlijken snoever aangezien, die hier zijn kop joffie kwam drinken. Het woord „politie” echter maakte hem ongerust en hij kreeg spijt er van dat hij het tweetal had toegelaten.

— Scheer je maar gauw weg ! fluisterde hij Joris Jochem in. Het zou mijn zaak geen voordeel doen, als de politie je hier vond. Je hoeft niet te betalen, als je maar nooit terugkomt.

Oom Karel wou boos opstuiven, want zijn eer was hem heilig, maar Joris Jochem legde kalmeerend de hand op zijn schouder.

— Bedwing je rechtmatigen toorn, Watson, zei hij, deze proleet weet niet wat hij zegt en wien hij voor heeft.

— Voortgemaakt, zonder verdere praatjes, zei de chef kortaf.

Hij was nog grooter dan oom Karel, veel breeder en zag er zoo sterk uit als een beroepsvechter. Zelfs indien Joris Jochem de beleedigingen ernstig had willen nemen, zou hij mét oom Karel tegen hem geen kans hebben gehad.

De detective richtte fier het hoofd op, tastte naar de bijl, onder zijn jas en stond op.

— Hij grijpt zijn mes ! waarschuwde een gast, die twee tafels verder zat.

— Laat hij maar oppassen, dat ik hem niet in zijn nek grijp ! bromde de chef. Vooruit Patson, hou je beenderen in balans, tot je buiten de deur bent.

Twee jonge veekoopers, die over de politiek zaten te praten, wierpen het tweetal een paar eierdoppen na, hetgeen de koffiehuis-hond beschouwde als het teeken tot den aanval. Hij rekte althans het slanke lichaam uit, gromde diep en veerde toen tegen oom Karel aan,

blijkbaar met het doel diens broekspijp te scheuren. De oude man schopte van zich af en rende de straat op.

— Kijk eens hier, Joris Jochem, zei hij, toen ze veilig waren, jij mag nu wel het meeste verstand van ons vak hebben en mij met allerlei namen schelden die ik nog nooit heb gelezen, maar wat je hebt uitgehaald was toch een domme zet van je.

— Wat bedoel je, Watson? Welke zet?

— Wat gaat het jou nou aan, of die waard dien kwajongen een vuil of een schoon schoteltje geeft? Of wou je het voor thuis meenemen? Daar zou de jonge mevrouw beslist niets over te spreken zijn, want zoo brutaal als *jij* tegen de politie bent, zooveel angst heeft *zij* ervoor, heeft ze me laatst gezegd.

— Het een, noch het ander, mijn slimme vriend. Maar wat jouw, toch zeker niet ongeoeffend, oog ontgaan is, viel mij direct op. *Er zaten vingerafdrukken op dat schoteltje.*

— Als je mijn! viel oom Karel verbaasd uit. Daar is toch zeker de spoeijongen voor.

— Juist, schrandere medewerker. Maar, vóór hij die waardevolle sporen kón wegwasschen, wou ik ze in mijn bezit hebben. Is het jou dan ontgaan, dat dat jonge mensch ons gesprek buitengewoon veel aandacht betoonde?

— En ik trapte je juist op je voet, dat je hem in de gaten moest houden. Doe nou niet, of *jij* er het eerst op lette.

— Dat is zoo. En het manneke had een detective-verhaal in de hand, toen hij ons afluisterde. *Hij wist dus wie en wat ik ben.* Daarom moest ik hetzelfde van hem weten. Dan staan we eerst met gelijke wapenen tegenover elkaar. Begrepen?

Hij toonde oom Karel met trotsch gebaar zijn zakdoek.

— Ik heb er zelf een bij me, zei deze. O, bedoel je die vlekken? Nou, wat moet dat dan?

— Die zeggen mij zeer veel omtrent den jongen man, verklaarde Joris Jochem op stilligen toon. Als mij later blijkt, dat hij in de zaak Lobbes geen vreemde is, dan kan ik hem door deze vingerafdrukken terug vinden. En dán, is jouw overigens onfeilbaar opmerkingsvermogen nóg een kleinigheid ontgaan, mijn waarde Watson.

— Je maakt me warempel zenuwachtig met dien hondennaam, zei oom Karel, zich opwindend. Wat is me dan nog meer ontgaan? Ik kan vandaag geen goed doen, geloof ik.

— Wel, dat we het aan dien vingerafdruk te danken hebben, dat we er uit mochten, zonder onze vertering te betalen, grinnikte Joris Jochem genoegelijk.

Oom Karel floot tusschen de tanden en keek Joris Jochem met respectvollen blik aan.

— Dat heb je 'm knap geleverd, Joris, zei hij dan.

— Uit, geen drukte van maken, wees de detective bescheiden af. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.* Dát is het geheim van ons succes. Maar, ga nu éérst even mee.

Ze gingen naar een huisje van den ouden heer Jochem, in een dwarsstraat, dat Joris zijn „filiaal” noemde. In navolging van groote detectiven, had hij hier een massa kleeren, hoeden en schoenen bijeen gebracht, om zich ongemerkt voor zijn vervolgers te kunnen verkleeden. Of vermommen, zooals hij dat noemde.

Joris Jochem en oom Karel waschten zich hier en trokken een ander pak aan. Joris verfde oom Karel's neus rood en teekende zichzelf blauwe kringen onder de oogen. Nu kon zelfs zijn eigen vrouw hem niet meer herkennen, meende hij.

— Ziezoo, Watson, nu met frisschen moed er op af.

Hij stak een sigaret aan en hield oom Karel zijn koker voor.

— Ik pruim al, antwoordde deze. Ik word maar misselijk van dat papier.

— Maar als detective moet je toch sigaretten rooken, Watson, drong Joris Jochem bij hem aan.

— Dat je verdorie dien hondennaam maar niet vergeten kan, schimpde de lange man. Die rotwaard zei ook al „Patson”. Straks noemen ze me nog „patser” en dan is het jouw schuld.

Ze gingen heen en vergaten niet de touwladder, bijl, chloroform-flesch en andere benoodigdheden mee te nemen.

Op een hoek, een huis of tien van Lobbes' woning verwijderd, hielden zij halt. Joris Jochem drukte den linker wijsvinger tegen zijn neus en keek oom Karel buitengewoon schrande aan.

— Watson, zei hij, met een zeer geestigen trek op zijn goedig, dom gelaat, *ik ken jou niet*, versta je?

Oom Karel volgde niet zonder resultaat al meerdere jaren Joris Jochem als zijn schaduw. Hij begreep z'n chef dus onmiddellijk, keek hem norsch aan, stak beide handen in de zakken zijner ouderwetsche groene jas, die hij ter vermomming had aangetrokken, en wandelde in zijn eentje voort, alsof de detective hem volkomen vreemd was.

Joris Jochem glimlachte tevreden. Van ouden Karel was toch wel iets te maken; zeker. En nu wandelde hij verder, het huis van Lobbes een eindje voorbij, om eventuele vervolgers op een dwaalspoor te brengen.

Hij keerde zich om. Juist stopte een slagersjongen voor Lobbes' deur, stapte van zijn fiets en belde aan. Joris Jochem deed of hij zeer veel belang stelde in het opschrift van een stuk hardsteen, in den gevel der bureu.

Nu hoorde hij de deur opengaan; een meisje stond den slager te woord. Hij zag op een stuk wit pakpapier den duimafdruk van den slager staan en kon zich bijna niet bedwingen. Een oogenblik dacht hij er over na, een praatje met het meisje aan te knopen, om dat papier in handen te krijgen. Maar ze sloeg de deur reeds weer dicht.

— *Spoedig opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden*, Joris Jochem, mompelde de bekwame detective tegen zichzelf. Dát meisje was dus, volgens de jongeuffrouw, de handlangster van mijnheer Lobbes. Of, de vertrouweling van mevrouw Lobbes, volgens haar man. In elk geval een belangrijk persoon. Daarom is het beter de jongeuffrouw te spreken, voor ik mij bekend maak aan het dienstmeisje.

Hij blikte naar boven. Op de tweede verdieping was een balcon. Onwillekeurig greep zijn hand tusschen zijn vest naar de touwladder. Hij overwoog. Eén koenen greep, een handige slingerbeweging en de haak van zijn ladder zat aan het balcon vast. Wie weet, of het hem langs dezen weg niet gemakkelijk zou vallen te onderzoeken, of die zoogenaamde jongste dochter een levend wezen was, óf dat men zich maar *verbeeldde*, dat ze bestond.

Joris Jochem wierp een blik om zich heen. Op meer dan honderd meter afstand naderden eenige wandelaars. Hij en oom Karel, die onverschillig aan den overkant tegen een pui leunde, waren de eenigen in dit gedeelte der straat.

— Karel, let op! riep hij half luid, onderwijl zijn touwladder ontrollend, denk er om, dat je me *niét* kent en vreemd voor me bent. Maar als er één me nabij komt, sla hem dan tegen den grond, *als je hem aan kan*. Maar, geen bloed vergieten.

Bij zijn laatste woorden slingerde en zwiepte hij zijn touwladder als een lasso omhoog; het eene eind met den ijzeren haak schoot naar boven. Joris Jochem miste den worp op het balconhekje, waarop hij had gedoeld. De ijzeren haak sloeg rinkelend door een der ruiten van de eerste verdieping en hechtte zich aan een der raamroeden vast.

De stoutmoedige detective bedacht zich niet, stapte op zijn touwladder en besteed die.

— Neem die paar glasscherven weg, Watson! schreeuwde hij den

ouden man, die hem bewonderend naoogde, toe. Als de vervolgers die vinden, kunnen ze mijn spoor nagaan!

Oom Karel snelde toe om hem te gehoorzamen, toen een nieuw gerinkel, boven zijn hoofd, hem deed schrikken en vluchten. Een glasscherf achterhaalde hem en kerfde zijn wang open. Joris Jochem had in zijn haast, op de slingerende ladder, een ruit ingetrapt.

Aan den overkant werden ramen opgeschoven en deuren geopend. Menschen kwamen kijken en riepen Joris Jochem dreigend na. De deur van Lobbes' huis ging open en Lena trad naar buiten. Ze oogde perplex den man na, die bij klaarlichten dag langs een touwladder haar huis beklom.

Buren kwamen nu aangeloopen, wandelaars snelden toe. Joris Jochem had het bovineind van zijn ladder bereikt en greep zich onder aan het balcon vast. Daar hoorde hij een kreet van schrik boven zich.

Opkijkend ontwaarde hij een lief jong meisje, van ongeveer zeven-tien jaar, op het balcon. Ze keek hem verschrikt aan, als was ze niet in staat om te gillen.

— *Spoedig opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden*, Joris Jochem, zei hij bliksemsnel tot zichzelf en slingerde zich omhoog. Toen, met zijn voeten boven aan het balconhek hangend, keek hij naar beneden.

In die weinige oogenblikken was er een groep menschen saamgestroomd om oom Karel heen. Een dame had hem een zakdoek geleend, om zijn wang te verbinden, denkend, dat hij een toevallig voorbijganger was. Hij had den zakdoek aangenomen, snel zijn neus uitgesnoten en hem toen teruggegeven. Dat gebaar had de dame zwaar beledigd en een der toegesnelde wandelaars had er aanleiding in gezien, oom Karel op de niet-bloedende wang een pats te geven.

In plaats van zich te verweren, greep Karel de touwladder, in het vaste voornemen eerder te willen sterven, dan zijn chef te laten

achtervolgen. Het laatste wat Joris Jochem dat moment van hem zag, was een straal bloed, die van zijn wang, langs zijn kleeren, op de straat droop. Lena stond aan de deur om politie te gillen en het publiek joelde mee.

— Watson! riep Joris Jochem, nog steeds in zijn gevaarlijke positie hangend, *vergeet niet elk bloedspoor uit te wisschen en laat geen vingerafdrukken achter op hun gezichten.*

Toen slingerde hij zich met een reuzenzwaai op, stortte op het balcon, doch stond weer snel op, om het meisje, dat bezwijmde, in zijn armen te vangen.

— *Vrees niets, ik kom het geheim Uwer geboorte uitvorschen*, fluisterde hij het verschrikte kind in het oor.

XIV

ONDERZOEK TER PLAATSE

Met Media in de armen, keerde Joris Jochem zich nog even naar het balcon. Dan schoot er een verschrikkelijke gedachte door zijn brein. Hij had vergeten de touwladder binnen te halen! Zijn vijanden konden dus zien, *hoe* hij het huis was binnengedrongen en hem achtervolgen.

Eén blik over het hek overtuigde hem, dat het nu te laat was, dat verzuim goed te maken. Een slanke jonge man klom langs de ladder naar boven, doch werd gegrepen door oom Karel. Aanstonds grepen tien handen zijn Watson vast. Dien last kon de raamroede niet dragen, waaraan de ladder hing. Ze brak en liet den haak schieten.

Het ding sloeg in zijn vaart nóg drie ruiten kapot. Joris Jochem zag

een krioelende, warrelende troep, waaronder hij oom Karel veronderstelde. De touw ladder krioelde en warrelde mee en bond zodoende de strijdenden aan elkaar vast.

Nu blikte hij de kamer rond. Het was een slaapvertrek, naar allen schijn van een gehuwd paar. Hij begreep dat deze niet van het jonge meisje was en droeg haar dus weg. In den gang bleef hij een oogenblik als verwezen staan. Juffrouw Cora Lobbes stond daar en keek hem met opengesperde oogen aan.

— Mijnheer Joris Jochem, was U dat die.....? vroeg ze.

— Stil, geen woorden of tijd verknoeien. Wijs me de kamer van het meisje.

Cora ging hem voor naar haar kamer, die ze met Media tezamen in gebruik had en sloeg sprei en dekens op.

— Keer U even om, zei ze met trillende stem, dan kleed ik mijn zusje uit.

— Kleed haar niét uit, zei Joris Jochem, en legde Media zoo op bed. *Hoe weet U of ze wel Uw zusje is?*

Cora schrok. Zou nu zelfs ook de groote detective zijn verstand hebben verloren, onder het onderzoeken dezer tragische geschiedenis? Maar nee. Een glundere blik uit zijn goedige oogen stelde haar gerust.

— Hebt U al eenige ontdekking van beteekenis gedaan? vroeg ze zacht. Wie komt daar? Snel, verberg U.

Er klonken voetstappen in de gang. Snel als een jongen wipte Joris Jochem onder het ledikant van Media. Hij tastte naar zijn flesch chloroform en bevond tot zijn groote vreugde dat ze nog heel was.

Hij legde haar op den vloer, naast zijn zakdoek. Ook bracht hij de bijl, die hem hinderlijk in zijn borst porde en de browning te voorschijn. Nu was hij op alle eventualiteiten voorbereid. Hij nam zich voor, zijn leven zoo duur mogelijk te verkoopen.

— Juffrouw Cora, ik weet niet wat ik doen moet! riep Lena opgewonden de kamer binnenkomend.

— Waarom, wat bedoel je, Lena? vroeg Cora koel.

Sinds haar vader plotseling zoo vriendelijk was geworden jegens Lena, vertrouwde ze het meisje niet meer. Ze vond het daarom een wijze voorzorg van Joris Jochem, zich onder het ledikant te verschuilen.

— Er zijn minstens vijf ruiten stuk en er staan wel honderd menschen voor de deur. Ze hebben met zijn allen een ouden man afgetakeld, die langs een touwladder naar boven is geklauterd. Dat zeggen ze tenminste. Maar ik vraag, hoe kán dat, als die man bloedend op straat ligt.

— Waarom kom je nu eigenlijk plotseling hier?

— Ik heb de deur op het nachtslot gedaan, want de menschen wilden naar binnen. De een wil dien ouden man hier in een bed leggen en anderen willen hem hier zoeken. Dat zijn de lui, die beweren dat hij naar boven is geklauterd. Ai!

Die kreek slaakte ze, als antwoord op een luid getrommel op de voordeur. Tegelijk klonk een hevige ruk aan de bel.

— Ik maak niet open, fluisterde ze met bleeke lippen. Maar als het nu eens mevrouw was?

Cora haalde de schouders op. Haar moeder was nauwelijks een half uur geleden uitgegaan, om den raad van een beroemd zenuwarts te vragen, in verband met de plotselinge zonderlinge verandering van haar man. Ze kon onmogelijk vroeger dan over een uur thuis komen.

— En als het nu eens politie is? fluisterde Lena, als raadde ze Cora's antwoord.

Deze schudde het hoofd.

— Zou U misschien mijnheer opbellen? vroeg Lena aarzelend.

Cora voelde een tikje tegen haar schoen. Dat was een teeken van Joris Jochem.

— Nee, nee, waarom zou ik pa opbellen? zei ze haastig. Voor hij hier is, kunnen ze het huis al hebben afgebroken.

Drie stevige rukken aan de bel en een overweldigend gestommel aan de deur schenen die veronderstelling te rechtvaardigen. Men wilde blijkbaar het huis bestormen.

Joris Jochem achtte nu de tijd van handelen gekomen. Hij ontkurkte de flesch en bevochtigde zijn zakdoek. Daarna kroop hij voorzichtig aan den anderen kant onder het bed vandaan, sloop er, in gebukte houding, omheen en sprong plotseling te voorschijn.

Vóórdat de doodelijk verschrikte Lena een woord kon uitbrengen, had hij de chloroformdoek op haar gelaat gedrukt. Een oogenblik worstelde ze, doch gaf spoedig het verweer tegen het verdoovingsmiddel op.

— *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden*, beet Joris Jochem Cora toe. Help eens gauw even.

Nu elk oogenblik de deur kon bezwijken, was er geen tijd voor hoffelijkheden, dacht hij. Hij droeg met Cora's hulp Lena op het andere bed en stelde toen met groote behendigheid een scherm tusschen de beide ledikanten op.

— En nu snel een nachtpon en nachtmuts van Uw moeder, zei hij kort en bevelend.

Hoezeer zijn manier van spreken haar hinderde, gehoorzaamde ze hem toch, zooals men zich spoedig aan een geestelijk-sterkere onderwerpt. Blozend van schaamte bracht ze hem de gevraagde voorwerpen, die Joris Jochem zonder aarzelen aandeed. Daarna liep hij naar het balcon, in de andere kamer, en boog zich slaperig over het hek heen.

— Mijn goede menschen, wat moet dat? vroeg hij met een zacht verwijtende damesstem van middelbaren leeftijd. Wat hebben wij U

gedaan, dat U me uit mijn middagslaapje wakker trommelt?

In een oogenblik was het publiek rustig. Men week zelfs iets terug, waardoor oom Karel meer vrijheid van beweging kreeg. Geen spier op Joris Jochem's gelaat verried echter dat hij den ouden, gekwelden man kende.

— Schaamt U wat! zei hij, met allerliefste pruilstem. In plaats van dien armen, gewonden man te verbinden, gooit U mijn ruiten stuk en bombardeert U mijn deur.

Dat was een groote leugen, maar bereikte toch het beoogde doel. Want, de meeste menschen waren slechts van zins geweest de familie tegen eventueel binnengedrongen inbrekers te verdedigen. Nu echter de gewaande mevrouw Lobbes hen beschuldigde van molest, wendden ze zich, beleedigd, af. Ze riepen luid, dat dit de laatste keer was, dat ze iemand hun hulp zouden aanbieden en liepen de een na den ander door, met achterlaten van oom Karel.

Deze was dus weldra alleen over.

Hij had zijn chef herkend, maar zich wel gewacht, daarvan blijk te geven. Doch, innerlijk groeide zijn bewondering voor den detective tot vergoding aan en dankte hij hem in stilte vele malen voor de tijdige hulp.

Toen het weer rustig was in de straat, wenkte een dienstmeisje van een huis aan den overkant oom Karel, dat hij bij haar moest komen. Het was den eersten keer, dat hij haar zag, maar hij weifelde niet, aan haar uitnoodiging gevolg te geven. Een innerlijke stem zei hem, dat, na al die vijanden, zij allicht een vriend kon zijn, misschien wel een van die machtige bondgenooten, waarop Joris Jochem zoo dikwijls zinspeelde. Echter vergat hij niet, den touw ladder mee te nemen.

Het meisje, dat medelijden met hem had, waschte en bepleisterde niet slechts zijn gezicht, maar gaf hem buitendien een glas warme melk en boterhammen. Uit dank daarvoor zei hij haar wie hij en

Joris Jochem waren en vertelde hij weldra zooveel van hun avonturen, dat het meisje een geheel andere gedachte van hem kreeg.

Hoewel ze begonnen was „man” tegen hem te zeggen, veranderde ze dat woord spoedig in „mijnheer”.

— Je zou er geen roman voor lezen, zei ze bewonderend. U moest eens 's avonds komen vertellen, als mijn kameraad er bij is. Ik hoor het ál zoo lief als ik in de bioscoop zit. 't Is toch wat te zeggen, dat er nog zóóvele misdadigers en schurken in de wereld rondloopen.

— En als ze er niét waren, hadden Joris Jochem en ik weer niets te doen; antwoordde oom Karel, met vollen mond. Zoo ziet U dus weer dat alles zijn nut heeft.

Zoo babbelde hij nog een poosje door en viel toen allengs in slaap. Het meisje had medelijden met den afgetobden man, schoof hem met zijn stoel in een hoek en legde een oude deken over hem heen.

Toen de detective zijn handlanger in het sousterrain aan de overzijde zag verdwijnen, hield hij zich voor dat hij daar waardevolle inlichtingen ging inwinnen. Misschien volgde hij zelfs een spoor. Het eenig jammerlijke vond hij, dat Karel zelf een bloedspoor achterliet, dat hun vijanden best konden volgen.

— Waarom hebt U Lena eigenlijk bedwelmd? vroeg Cora, toen hij bij haar terugkwam. Ze deed immers geen kwaad, hoewel ook niet veel goeds.

— Omdat ze onkundig moet blijven van mijn nasporingen, zei Joris Jochem geheimzinnig. Ziezoo, nu kan het beginnen. Uw moeder naar den dokter en de meisjes allebei bewusteloos. Nu U, zei hij, een onwillekeurige beweging makend met de chloroformflesch.

— Wat bent U van plan? riep ze geschrokken, ik mag toch zeker wel weten, wat U ontdekt?

— Gedeeltelijk wél, gedeeltelijk niét. Ik zou zeggen: hebt U beneden iets te doen, zoodat ik in mijn eentje kan naspeuren?

Cora had niet het minste wantrouwen in den, naar haar inzien, schranderen man met het open, vertrouwenswaardige gezicht en voelde eigenlijk wel, dat ze hem niet mócht hinderen. Nu Lena bedwelmd was, moest zij maar gedeeltelijk haar werk doen.

Joris Jochem luisterde in de gang aandachtig tot ze beneden was. Toen hij zich eindelijk alleen en onbespied wist, sloop hij op handen en voeten naar de voorkamer, waar hij naar binnen was geklommen.

Met de meeste opmerkzaamheid onderzocht hij de modderige voetstappen, die op het zeil stonden afgedrukt. Hij wilde er reeds een teekening van maken, toen hem inviel, dat ze de zijne waren. En die kon hij te allen tijde reproduceeren, vond hij.

Vervolgens sneed hij de matrassen open van het groote dubbelbed, maar vond er niets dan de gewone vulling in. Ook in de lade der waschtafel en in de zakken der kleeren, die in een kast hingen, zocht hij tevergeefs naar geheime documenten, die inlichtingen konden verschaffen over deze duistere zaak.

Wat hij wou weten, was voornamelijk wáár mijnheer Lobbes' voormalig innerlijk was en wiens dochter het jonge meisje was, dat straks in zijn armen flauw was gevallen. Nu hij aan haar dacht, liep hij weer snel naar haar toe en legde zijn chloroformdoek op haar gezicht. Ze mocht anders ontijdig bijkomen.

Ook in de kasten dezer kamer vond Joris Jochem niets dat aan geheime documenten deed denken. Dus kwam hij tot de overtuiging, dat er geheime ruimten in het huis waren, waarin men ze had verstopt.

Hij klopte met zijn bijl op de muren en op vele plaatsen klonk het hol. Het blok, waartoe dit huis behoorde, was niet onder al te strenge bouwverordeningen gebouwd en de tusschenmuren op de verdiepingen waren niet al te dik. Joris echter maakte er uit op, dat men geheime kamers had uitgespaard, waar eventueel plannen konden worden uitgebreed om iemand een onbekend kind op te dwingen.

Dus trok hij zijn jas uit, zocht een bijzonder hol klinkend stuk muur uit en ving met ijver aan, het met zijn bijl te bewerken.

XV

EEN BLOEDPLAS VOOR HET HUIS

Professor doctor Van Meekeren, de beroemde zenuwdeskundige die reeds meer dan elfhonderd binnen- en buitenlandsche patiënten krankzinnig had verklaard, luisterde met een welwillenden glimlach op het intelligent gezicht naar het, deels schreiend uitgesproken, verhaal van mevrouw Margie Lobbes. Hoezeer ook gehard in de practijk, kon hij niet nalaten nu en dan een traan weg te pinken, bij het gezicht dier wanhopige, treurende vrouw. En hij dacht ernstig en lang na, over het zeldzaam en buitengewoon geval, waar aangaande ze zijn oordeel kwam vragen.

Hij stelde mevrouw Lobbes een aantal vragen. Of haar man in de laatste tien jaren eens of meerdere malen met zijn hoofd op een harden steen was gevallen. Of hij wellicht een onverklaarbaren hekel kón hebben aan het getal drie en hij daarom zijn derde kind wilde verstooten. *Of zij haar man, toen hij na zijn reis thuiskwam, direct herkende.* Of zij aan de mogelijkheid geloofde *dat het dienstmeisje een vreemd persoon voor mijnheer Lobbes liet doorgaan*, om bij gelegenheid met hem het huis leeg te plunderen.

Toen mevrouw Lobbes op al die vragen, behalve de derde, ontkennend antwoordde, zei professor kalm, dat hij zulks reeds had voorzien. Hij beloofde nu mijnheer Lobbes te komen onderzoeken, *als deze er niet op verdacht was*, doch voegde er met nadruk aan toe,

dat zij bij die gelegenheid niet mocht laten merken, dat zij wist, waarom hij, professor, kwam.

— Komt U dan spoedig? vroeg mevrouw Lobbes.

— Dat weet ik nog niet. Misschien vandaag, misschien in den loop van de week. Mijn komst moet namelijk voor U óók een verrassing zijn. Zij moet U als het ware overrompelen.

— En moet mijn man intusschen in dien vreeselijken toestand blijven? vroeg ze, terwijl de tranen weer in haar oogen drongen.

Is er tot zóó lang dan niets, *niets* aan te doen?

— U kunt er wel *iets* aan doen, maar met beleid, zoodat hij er geen aanstoot aan neemt. Een dun zakje met blokjes ijs op zijn hoofd binden en koude omslagen om zijn voorhoofd. En, als hij slaapt, warme pappen, zoo heet mogelijk op zijn borst. Maar, zooals ik U reeds zei, hij mag er zoo min mogelijk van merken.

O ja, gooi af en toe een aspirientje in zijn thee.

Professor keek haar nog eens vriendelijk-medelijdend aan en drukte toen op het belknopje, ten teeken, dat de audiëntie was afgelopen. Er wachtten nog meer menschen op zijn beslissing: heete pappen, koude omslagen of aspirine.

Diep onder den indruk van haar gesprek met den geleerden man, wandelde mevrouw Lobbes naar huis, zonder er aan te denken een auto te nemen of met de tram te gaan. Ze keek eerst op, toen ze vóór haar huis stond. Maar toen schrok ze dan ook, en wel zéér hevig.

Op het trottoir, langs de gansche breedte van het huis, lagen glasscherven, besmeurd met bloed. En ja, vanaf de pui, tot aan den overkant, liep een dunne bloedstreep, als een rood koord.

Ontzet sloeg mevrouw Lobbes de oogen op en staarde naar boven. Drie, vier, vijf ruiten bleken te zijn vernietigd. En de balcondeuren stonden open.

Wat kon er gebeurd zijn? Had de professor inderdaad de waarheid

geraden? voer er door haar gedachten. Zou haar man inderdaad slechts een op Herman gelijkend vreemd persoon zijn geweest, die Lena had overgehaald, hem binnen te laten om haar huis leeg te rooven? Dan moesten, tijdens haar afwezigheid, zijn handlangers door de ruiten en balcondeuren naar binnen zijn geslopen. En dan was die plas bloed.....

Nee, ze wilde niet denken, ze durfde niet weten, wiens bloed dat was. Haar arme, arme kinderen, Cora en Media.

Daar, nu had ze toch gedacht. In wanhoop sloeg ze de handen voor het gelaat en liep de straat uit, den hoek om.

Mevrouw Lobbes kwam eerst tot bezinning, toen ze voor een bekende banketbakkerij stond. Ze begreep dat ze zich bedwingen moest en zich vermannen, om de waarheid, hoe en wat die ook mocht zijn, onder de oogen te zien.

Dus drukte ze haar zakdoek tegen de oogen, alsof er een stofje ingewaaid was, liep snel den winkel door, zette zich in het salon, en bestelde op vasten toon koffie-verkeerd en gebakjes. Toen ze er een op had, voelde ze zich reeds flink genoeg om te telefoneeren.

Het eerst belde ze Frits Waller op. Het duurde een poosje voor ze gehoor kreeg. De huishoudster stond haar te woord.

— Is mijnheer Waller thuis? vroeg ze resoluut.

De stem der huishoudster trilde, als weende ze toen ze sprak.

— Nee, weet U het nog niet? Mijnheer is in den voormiddag gearresteerd, op het kantoor van Uw man.

Een zwarte wolk trok haar oogen langs.

— Waarom, waarom juffrouw? Zeg me dan toch waarvan hij beschuldigd wordt?

— Van krankzinnigheid. Een politie-agent bracht me een briefje van hem. Hij schrijft, dat ik zijn vrienden moet verzoeken op zijn vrijlating aan te dringen, op grond dat die wel weten dat hij bij zijn volle

verstand is. U wilt toch zeker óók wel voor hem getuigen, nietwaar lieve mevrouw?

Mevrouw Lobbes sprongen de tranen in de oogen.

— Natuurlijk, natuurlijk, zei ze bevend. En weet U ook iets van mijn man af?

— Uw man? weervroeg de huishoudster verwonderd. Ja, maar dat heb ik niet goed uit dat briefje begrepen. Of Uw man heeft mijnheer aangeklaagd wegens krankzinnigheid, maar *waarom* zou ik in geen honderd jaar kunnen droomen, want zooals die twee op elkaar waren, heb ik er nog nóóit twee gezien, óf uw man is tegelijk met mijnheer gek verklaard en dan wordt het voor U tijd, dat U óók Uw vrienden waarschuwt.

Bij deze laatste woorden moest mevrouw Lobbes zich aan het toestel vasthouden om niet ineen te zinken. Te laat, te *laat*. Waarom was ze gisteren al niet direct naar professor Van Meekeren gegaan. Dan zou hij haar man's krankzinnigheid hebben vastgesteld buiten politiebemoeienis om, óf hem een bewijs hebben gegeven dat hij het niét was.

Slechts één lichtstraal scheen er door dezen nacht van wanhoop en ellende. Als haar man op kantoor was gearresteerd wegens krankzinnigheid of wegens medeplichtigheid aan de krankzinnigheid van zijn vriend, dan kon hij nu niet met handlangers zijn huis binnen zijn gedrongen en zijn dochters hebben gedood. Dan, ja, dán kon haar vrees ongegrond zijn en leefden hopelijk haar kinderen nog.

Afwisselend vrezend en hopend, schakelde zij haar eigen nummer in. Haar Cora stond haar te woord.

— Kom maar gauw thuis, moedertje.....

O ja, alles is in orde. Maar wat bedoel je eigenlijk?

Toen betaalde mevrouw Lobbes in haar haast om weg te komen een taartje te veel en dat snoepte 't meisje op. Ze had er juist trek in.

XVI

MET BIJL EN CHLOROFORM

Alles was echter niet zoozeer in orde, als Cora haar moeder wilde doen gelooven. Want eerstens lagen Media en Lena nog altijd bewusteloos, tweedens was de detective Joris Jochem nog altijd aan zijn onderzoek bezig en ten derde hadden de bureu al tot drie maal laten vragen of er bij Lobbes werd verbouwd. Want Joris Jochem ramde onverstoord met zijn botte bijl op den muur in.

Kort nadat mevrouw Lobbes haar dochter had opgebeld, verscheen het dienstmeisje der bureu voor de vierde maal. Haar mevrouw had hoofdpijn, zei ze, en als er dan persé móést getimmerd worden, of dat dan niet aan den anderen muur kon gebeuren. Misschien waren de menschen, een huis verder, niet thuis, of hadden die althans niet zoo gauw last van hoofdpijn.

Cora liep naar boven, met het plan, Joris Jochem te verzoeken de geheime kamer achter den anderen muur op te sporen en ook om hem te zeggen dat haar moeder op komst was. Maar toen ze de trap opsteeg, zweeg plotseling het geluid van de bijl op den muur. Ze hoorde een doffe slag en toen was het stil, boven. Direct daarop werd er aan de bel getrokken.

Cora aarzelde. Wat kon er met Joris Jochem zijn voorgevallen? vroeg ze zich af. Zou hij nu zichzelf hebben gechloroformeerd?

Daar ging de bel opnieuw over. Dat was moeder's belletje. Nu, dan maar eerst haar binnenlaten, dacht het meisje.

Joris Jochem had zich, bij een ferm mep op een harden steen, op zijn duim geslagen. Toen smet hij woedend de bijl neer en dat gaf den doffen slag, dien Cora hoorde. Hij viel op zijn knieën en knelde den gewonden duim in zijn andere hand, zijn kreunen zoo

goed mogelijk onderdrukkend, om de meisjes niet wakker te maken.

Zijn oogenblik van zwakheid duurde echter maar kort. Reeds richtte hij zich weer op, de bijl in de hand, een dreigenden blik op den muur richtend.

Cora had de deur geopend en lachte haar moeder toe. En juist scheen Margie Lobbes, uitgeput van ontroering en overmand van aandoeningen, bewusteloos in haar dochter's armen te willen zinken, toen een geweldige slag op de verdieping haar deed trillen van schrik.

Joris Jochem had, zijn pijn met mannenmoed verbijtend, zich weer op den muur geworpen, om, zoo noodig ten koste van zijn duimen, de geheime ruimte te ontdekken, waarin hij de verklaringen omtrent Media's geboorte hoopte te vinden.

Mevrouw Lobbes slaakte een gil, die door het geheele huis weerkaatste.

— Cora, Cora, is het dus tóch waar? Waller, Van Meekeren, die arme papa, politie..... O!

Die tweede gil gold Joris Jochem, die nu de trap kwam afgestormd, zijn browning in de eene hand en de doek met chloroform in de andere. Hij geloofde, dat Cora bedreigd werd door een overmacht van vijanden, die het spoor van oom Karel's bloed waren gevolgd.

Hij herkende mevrouw Lobbes natuurlijk niet, omdat hij haar nog nooit had gezien en geloofde daarom een vermomden misdadiger voor te hebben. Dus trok hij zonder bedenken zijn browning af, maar daar deze niet geladen was, had dit maar weinig resultaat.

Echter verloor hij geen oogenblik zijn tegenwoordigheid van geest. Snel mompelde hij achter elkaar de reeks woorden die zijn lijfspreuk vormden en wierp toen zijn chloroformdoek in mevrouw Margie's gezicht.

— Werp hem op den vloer en zet U met de knieën op zijn borst, gebod hij Cora snel. Dan ruk ik de raankoorden af om hem te binden.

— 't Is geen man, ze is mijn moeder, antwoordde Cora met trillende stem.

— *Dat dacht ik wel*, zei Joris Jochem lakoniek en tastte naar zijn sigarettenkoker. Alles gaat uitstekend. Laten we haar hier ergens op een divan leggen en geef U mij dan een stukje watten met verbandgaas voor mijn gewonden vinger.

Ze brachten mevrouw Margie in de huiskamer en Cora verbond daarop Joris Jochem's duim.

— Waarom hakt U dan eigenlijk onze muren stuk? vroeg ze. De burens hebben al vier maal over de herrie geklaagd.

Joris Jochem blies onachtzaam een wolk rook uit, doch zijn goedigdomme oogen schitterden van voldoening.

— *Dan heb ik mijn doel bereikt*, antwoordde hij geheimzinnig. Ik heb hun aandacht van de hoofdzaak willen afleiden.

Na deze woorden, geheimzinnig en ondoorgrondelijk als zijn geheele wezen, gaf hij haar nog één glimlach en vloog toen weer de trap op. Hij stoof de kamer in, maar bleef als ontzet staan. Lena was ontwaakt en stond voor hem, zijn bijl in de hand, gereed hem de hersens in te slaan.

Vlug greep hij naar zijn zakdoek, maar dien had hij beneden laten liggen. *Lena stond tusschen hem en den chloroformflesch*. Dus, keerde hij zich om, snel als een aap, sprong de kamer uit, sloot de deur af, en stoof den gang door. Hij ging een kleinere zijkamer binnen en trad op een kastdeur toe. Die opentrekken was het werk van een minuut. Dan, klonk er een kreet van triomf uit zijn mond.

Vóór hem lag een groot portretalbum. Hij maakte zich zoo klein mogelijk en trok de deur achter zich dicht. Nu zat hij, ineengedoken, onder de onderste plank, zijn kostbare vondst in zijn armen.

Even rukte een hevige trek aan de bel hem op, uit zijn gevoel van voldoening. Maar dan glimlachte hij. *Voor men hem hier gevonden*

had, zou hij het geheim van Media's geboorte hebben ontsluit.

En hij diepte een stukje kaars uit zijn zak op, dat hij aanstak, om bij het licht daarvan het album door te snuffelen.

XVII

MIJNHEER LOBBES NEEMT EEN DIPLOMATISCHE HOUDING AAN

Toen mijnheer Lobbes in de taxi wegreed, was zijn eerste opwelling, naar Van Duren te gaan, om zich bij hem te beklagen over de aarzelende gehoorzaamheid van diens personeel. Maar dan bedenkend dat de beide mannen waren gearresteerd en dus een behoorlijk standje zouden krijgen van den politiecommissaris, liet hij dat plan spoedig weer varen. Toch vond hij het verstandig dat hij direct vertrokken was, want of zijn vroegere vriend Waller nu al een bedrieger, dan wel een gevaarlijke gek was, *hij* vond in beide gevallen de arrestatie té tragisch, om er bij te blijven.

Dus reed hij eerst naar een restaurant om iets te gebruiken en over de zaken na te denken.

Kooymans was zwaar reumatisch, zijn zoon scheen overspannen of achterlijk geworden, zijn werkbaas Van Giesen was ook niet meer zoo flink als vroeger. En dan kwelde hem óók nog de huiselijke kwestie. Zoolang Cora in die dwaze verloving volhardde en men hem trachtte wijs te maken, dat hij *drie* kinderen had, zou hij geen rustig uur hebben, thuis, *nóch* in de zaak.

Hij belde het politiebureau op en vernam, dat Waller en Vögel naar een consultatie-bureau voor geesteskranken waren vervoerd.

Het onmiddellijk plaats gevonden onderzoek had niets positiefs kunnen vaststellen. Daarom had de geneesheer-directeur den commissaris voorgesteld, de beide mannen weer vrij te laten, op voorwaarde dat ze zich onder behandeling zouden stellen van den beroemden deskundige, professor doctor Van Meekeren. Er was evenwel proces-verbaal tegen beiden opgemaakt; indien de verdenking van krankzinnigheid ongegrond bleek, zouden zij vervolgd worden wegens kantoorvrede-breuk.

Wat de beide werklieden aanging, die zaten in een tweepersoons-cel en floten en zongen dat het een aard had. Men had hun, op hun verzoek, een doosje sigaretten verschaft, in de verwachting dat mijnheer Lobbes dat zou betalen.

Mijnheer Lobbes zegde zulks toe en hing toen den hoorn op. Daarna schakelde hij het nummer van zijn advocaat, mr. Conrad van Heesten, in. Hij droeg hem op, naar zijn kantoor te gaan en zijn maatregelen te nemen om de verschillende klachten tot schadeloosstelling, die nu wel spoedig zouden worden behandeld, te pareeren. Nurekende hij met den kellner af, riep een taxi aan en liet zich naar professor Van Meekeren rijden.

Deze geleerde was, zooals alle genieën der zielswetenschap, een groot menschenkenner. In niets verried hij daarom dat een kort poosje geleden reeds mevrouw Lobbes bij hem was geweest en liet zijn bezoeker uitvoerig vertellen, waarom deze kwam.

Mijnheer Lobbes deed hem hetzelfde verhaal als eenige uren geleden aan Joris Jochem. Doch nu nog minder kalm dan tegen den detective, omdat herhalen altijd irriterend op den verteller werkt en de professor hem herhaaldelijk onderbrak met schrandere vragen en opmerkingen.

Wat professor blijkbaar nog al aanstond, in Lobbes' relaas, was de mededeeling, dat hij weldra ook Waller en Dr. Vögel onder be-

handeling zou krijgen. Zoo terloops informeerde hij naar den maatschappelijken welstand van werkbaas Van Giesen en vroeg tot tweemaal toe, met nadruk, of Kooymans' rheumatiek wellicht óók gesimuleerd kon zijn. In dat geval kon het geen kwaad, ook den boekhouder in observatie te nemen.

— En wat dunkt U nu? vroeg mijnheer Lobbes ten slotte, een beetje driftig. Zijn mijn vrouw, mijn kinderen, mijn vrienden en kennissen nu gek, of betreft het een samenzwering? Ik heb al onzen bekwaamsten detective in den arm genomen, maar twee weten méér dan één. Wat mij betreft, kunt U dus met Joris Jochem samenwerken, of van den *anderen* kant af beginnen, *nét* zoo U wilt. In *é*lk geval zal het wel om mijn duiten gaan, nietwaar?

— Geld kost het U zeker, beaamde de beroemde professor, op waardigen toon. Maar óók, als u niet terugdeinst voor het vernemen mijner eventueele resultaten.....

— Absoluut niet, absoluut *niet*. Er móét licht komen.

— En indien nu eens blijkt, ik zeg onder voorbehoud, *indien* nu blijkt, dat Uw huisgenooten, h'm, ja.....

U begrijpt, de wetenschap is onverbiddelijk en moet soms zelfs over zekere gevoeligheden heen stappen.

— Licht, professor, *licht* en *waarheid*, daar sta ik op.

— Goed, zei de beroemde man der elfhonderd krankzinnig-verklaringen op kalmen toon, beide zult U hebben. Ik kom dezer dagen, misschien reeds heden, bij U. Laat niet merken dat U weet, waarvoor ik kom. En, wát ik U ook moge vragen, doe alsof U het heel gewoon vindt.

Intusschen zou het niet kwaad zijn, dat Uw vrouw nu en dan een koud voetbad nam. En, een aspirientje in haar melk, nu en dan, kan geen kwaad. Dag mijnheer, tot ziens!

Mijnheer Lobbes bedwong zijn opwelling om al direct naar huis

te gaan, teneinde Joris Jochem wat meer tijd en gelegenheid te geven voor zijn onderzoekingen. Om zich te verstrooien wandelde hij de hoofdstraten door, voorbij de bioscopen. En bij de gedachte dat zijn leven der laatste dagen wel iets van een film weg had, tuurde hij met belangstelling naar alle programs en illustraties.

Aanvankelijk hoopte hij een film te zien aangekondigd, die eenige overeenkomst vertoonde met zijn lotgevallen. Dan zou hij haar met de grootste belangstelling hebben gevolgd, om te kunnen oordeelen, hoe dergelijke gevallen zich oplossen en besluiten. Maar, na langdurige beschouwing kwam hij tot de conclusie dat niet één dier schreeuwend-gekleurde biljetten iets in beeld gaf, wat zijn ervaring, sinds hij terug was, zelfs maar nabij kwam. Toen trok hij minachtend den neus op voor dat geknoei en zijn gedachten dwaalden weer af naar hetgeen vermoedelijk nu in zijn huis plaats vond.

Hij nam, al wandelend, een verstandig besluit. Hij zou zich om niets, hoe vreemd dan ook, meer verbazen of opwinden, doch trachten, het onderzoek van Joris Jochem en professor Van Meekeren te steunen, om zodoende weer rust en waardigheid in zijn leven te brengen.

Dicht bij zijn huis ging hem een oude, lange, magere man voorbij, met een opgevouwen touwladder onder den arm. Mijnheer Lobbes had oom Karel nog nooit gezien, doch de touwladder kwam hem bekend voor. Gedachtig aan zijn voornemen wandelde hij echter rustig door.

Toen struikelde hij bijna over een hoopje glasscherven. Oom Karel was bezig geweest die te verzamelen, toen hij mijnheer Lobbes zag naderen. Ofschoon hij den fabrikant niet kende, wilde hij, alleen om het feit, dat hij door déze straat liep, niet voor hem weten dat hij in de glasscherven belang stelde. Daarom was hij opgestaan en schijnbaar onverschillig doorgelopen, toen mijnheer Lobbes naderbij kwam.

Deze bromde een verwensching en keek snel achter zich, in de verwachting, dat die magere man hem stond uit te lachen. Maar oom Karel zorgde er wel voor, dat zijn gezicht niet te zien kwam. Nu bemerkte mijnheer Lobbes een bloedplasje in de straatgoot en een rooden straal over de geheele breedte van de straat. En dat monterde hem weer een beetje op. Niet omdat hij er zich over verheugde dat het struikelen over die stukken glas waarschijnlijk anderen bloed had gekost, maar om het feit, dat *hij* zich niet had bezeerd. Hij weet dat aan eigen handigheid en trok fiks aan de bel. Het was *déze* ruk, die Joris Jochem deed besluiten in de kast te kruipen en de deur achter zich dicht te trekken.

Mevrouw Lobbes lag nog op den divan, beneveld door chloroform. Toen Cora de bel hoorde overgaan, greep zij den zakdoek en borg dien in haar blouse. Daarna deed ze de deur open.

— Dag Cora! zei mijnheer Lobbes, meer luidruchtig dan vriendelijk. Is Lena er niet, dat *jij* de deur open doet?

Die vraag drong het meisje als een steek door het hart. Haar vader informeerde *vóór* alles naar Lena. *Er moest dus een geheim tusschen die twee bestaan, wélk dan ook.*

Snel deed ze de huiskamerdeur open, om hem binnen te laten. Vanaf het oogenblik, dat Joris Jochem weer naar boven was gegaan, had ze hem weliswaar niet hooren kloppen, maar wie weet, begon hij aanstonds weer met zijn naspeuringen. En wat zou haar vader daar wel van zeggen, *of hij nu al de echte Lobbes was of niet.*

Mijnheer Lobbes van zijn kant, was er op verdacht iets te hooren aangaande een man, die het huis binnen was geslopen. Nu Cora daar niets over losliet, roemde hij, in gedachten, Joris Jochem's behendigheid. De vent was zijn gewicht in goud waard, vond hij.

Wat is er gaande met moeder? vroeg hij. Waarom slaapt ze? Cora schrok, maar herstelde zich gauw.

— Moeder heeft een paar uur geborduurd en daar kunnen haar oogen slecht tegen. Gewoonlijk valt ze er van in slaap.

Mijnheer Lobbes knikte, ten teeken dat hij dat begreep. Maar hij rook een verdachte geur. Even zocht hij in gedachten ; dán wist hij het plotseling. Chloroform.

Die drommelsche Joris Jochem. Die had zijn vrouw dus bedwelmd, opdat zij hem niet hinderlijk zou zijn in zijn onderzoek. En wel zóó handig, dat Cora zelfs geloofde, dat ze van het borduren in slaap was gevallen.

Cora zag haar vader's neusvleugels trillen en tastte onwillekeurig naar haar blouse. Daar zat de zakdoek, die zoo vreemd rook, en deze lucht was het, die zijn aandacht trok. Maar nu hoorde ze een licht gerommel boven haar hoofd. Geen twijfel, Joris Jochem was weer begonnen.

Ze keek van onder haar oogleden op, om te zien of haar vader iets hoorde. En tegelijk keek Lobbes naar zijn dochter, vreezend dat zij, evenals hij, dat geluid had opgevangen.

Mijnheer Lobbes stond op, schoof een der schuifdeuren open. En direct volgde Cora hem.

— Dat is ook beter voor moeder, zei ze. Als we praten storen we misschien haar slaap.

En nu zetten beiden zich in het salon, beiden met de bedoeling den ander van het geluid in de bovenkamer af te leiden. En hoewel dat dat gerommel en gestommel steeds heviger werd, scheen Lobbes noch Cora er iets van te hooren. Maar elk der twee vroeg zich met verbazing af, of de ander dan stokdoof was.

Lena had namelijk eerst op alle mogelijke plaatsen naar een kamersleutel gezocht. Nu zij er geen vond en de man niet van zins bleek de deur weer te openen, begon ze er op te trommelen. Daardoor ontwaakte Media ook en dra sloegen ze gezamenlijk zoo'n geduchten roffel

op de deur, dat men het wel drie huizen ver moest hooren. Maar Lobbes scheen slechts aandacht te hebben voor het nauwkeurig afsnijden van zijn sigaar en Cora hield nadenkend het hoofd gebogen, als luisterde ze naar de ademhaling van haar moeder, in de andere kamer.

— Vertel eens, Cora, begon Lobbes, om zich een houding te geven, wat bedoelde dat jonge mensch gisteravond eigenlijk?

— Wie meent U?

— Wel, Leo natuurlijk. Was die verloving een grap van jullie of is er inderdaad zooiets besloten, tijdens mijn afwezigheid.

Cora vermoedde een strikvraag. Daar ze het echter noodig achtte haar vader bezig te houden, zoodat hij Joris Jochem's geklop niet zou hooren, besloot ze een berustende houding aan te nemen. Bovendien drong de chloroformlucht nu al zoo lang in haar neus, dat ze zich een beetje suf ging voelen.

— Och, hij heeft me wel zoo terloops gevraagd, jekte ze, maar natuurlijk moet hij er eerst maar eens ernstig met U over spreken.

— Ik ben blij dat je dat inzielt. Trouwens wou ik dat onderwerp wel even laten rusten en over iets anders praten. Vind je het bijvoorbeeld niet wat zonderling dat moeder, juist nu ik thuis kom, zoo slaperig is?

— Hoe bedoelt U dat? vroeg Cora, van kleur verschietend.

— Wel, die kwestie..... nu ja, dat geval met dat meisje, gisteravond. Heeft moeder je vroeger..... al eens over haar gesproken?

Cora knikte nadenkend.

— U bedoelt Media, nietwaar? Wel zeker, we hebben zeer dikwijls over haar gesproken. In verband met haar studie en over haar kleeren.

— Dus, *jij-kende-haar-ook-al-sinds-lang*? vroeg mijnheer Lobbes wantrouwend, woord voor woord.

— O ja, al zeventien jaar.

Dat onverwachte antwoord schokte mijnheer Lobbes zoozeer, dat hij bijna zijn voornemen vergat van kalm te blijven. Hij sprong op, liep heen en weer en bleef voor Cora staan, met iets gebiedends in den blik.

— Meisje, zei hij streng.

Dan hoorden ze een lichten kreet en een geluid, alsof er iets omviel in de andere kamer.

XVIII

TUMULT IN HUIZE LOBBES

Cora sprong op ; beiden snelden naar de schuifdeuren. Doch reeds werden die vaneen geslingerd. Mevrouw Margie vertoonde zich, met doodelijk verschrikt gelaat.

— Man, Cora, *hoor jullie dat dan niet !* Er lijkt wel een inbrekersbende in huis te zijn !

Inderdaad maakten Lena en Media nu een geweld, alsof ze het huis wilden afbreken. En door de gesloten deuren klonken hun heesch geschreeuwde stemmen als geluiden uit mannenmonden.

Cora bracht haar moeder naar een stoel.

— Lekker geslapen, mama ? vroeg ze.

— Maar hoor je dan niets ? Wat is er dan toch hier gaande ?

— Ik hoor absoluut *niets !* verklaarde mijnheer Lobbes op stelligen toon.

Cora kon haar eigen ooren niet gelooven. Als vader die vreeselijke herrie van Joris Jochem niet hoorde, moest hij wel erger dan stokdoof zijn. En toch, van nabij hoorde hij zeer goed, naar haar bleek. Mis-

schien was hij dan vér-doof, zooals men bij-ziende kon zijn.

— Ik geloof óók, dat U je vergist, moeder, zei ze zoo kalm mogelijk. Wie zou er hier nu lawaai maken?

Nu twijfelde mijnheer Lobbes geen oogenblik meer. Als Cora dat geweld niet hoorde, dan moest *haar* ziekte voornamelijk op haar oorzenuwen zijn geslagen. Een doode zou door die herrie zijn ontwaakt. Een interessant geval voor professor Van Meekeren, dacht hij.

— Jullie verbergt iets voor me, jullie bedriegt me! riep de arme onwetende mevrouw Lobbes in wanhoop. Ik weet niet, wát er gaande is, *maar er is iets*.

— Wát dan, moederlief? vroeg Cora. Waarom maakt U je dan zoo bezorgd?

Nu speet het haar, dat zij haar moeder niet tijdig had ingelicht omtrent Joris Jochem's onderzoekingstocht door het huis.

— Wát kind, vrág je dat nog? vroeg mevrouw, Cora getroffen aanziend. En die man dan, die me straks wou doodschieten, vóórdát ik flauw viel?

— Welke man? vroeg mijnheer Lobbes nu. Zijn hier mannen in huis, Cora?

Nu dacht hij heel niet meer aan Joris Jochem. Als er een man in huis was, die zijn vrouw had willen doodschieten en wiens aanwezigheid Cora ontkende, dan moest er nóg iets in zijn huis gaande zijn, wat men voor hem verborgen hield.

Ik ga op staanden voet naar boven, zei hij resoluut, ik moet eens met dien man kennis maken.

Cora verbleekte en toen hem dat opviel, bedacht hij tegelijk dat ze had *gejokt*, toen ze beweerde geen geluid te hooren.

— Ik ga met je mee, zei mevrouw moedig. Ik laat je niet alleen, met een man met een revolver!

— Maar moeder, U moet hebben gedroomd! viel Cora nu uit. Verbeeld je, een man, die U zou willen doodschieten.

En die gedachte vond ze zóó vreemd, dat ze het uitschaterde. Maar haar lach klonk valsch en dat bemerkten haar ouders allebei.

— En droom ik dan ook, dat er nu nóg zoo getrommeld wordt? vroeg moeder, in wanhoop.

Mijnheer Lobbes wachtte niet langer en liep weg. Doch Cora achterhaalde hem en hield zijn arm vast.

— U mag niet gaan! riep ze bevreemd. Als iemand naar boven moet, dan ben ik dat.

— Jij, een meisje? vroeg mijnheer Lobbes. Kom, vooruit, geen onzin.

— Man, blijf hier! kreet mevrouw Lobbes droevig. Toe, blijf hier, denk toch om je hoofd.

Mijnheer Lobbes bleef stil staan. Haar uitroep deed hem denken aan professor's waarschuwing. Hij moest zijn vrouw, in verband met haar ziekte, ontzien.

Dus kwam hij in het salon terug, doch posteerde zich voor de deur, zoodat Cora er niet uit kon.

— Margie, neem een voetbad, zei hij dringend. Volg mijn raad, neem een voetbad en drink er een glas melk bij.

Cora en haar moeder keken hem verbaasd aan. Een voetbad en melk; hoe kwam hij daarbij? Toen viel mevrouw Lobbes in, dat professor haar geraden had haar man koude omslagen en heete pappen toe te dienen. Nu hij haar, in zijn zinsverbijstering, voetbaden en melk wou opdringen, leek het haar ten hoogste tijd hem eindelijk bij te staan.

— Ga even rustig zitten, man, zei ze. Als Cora theewater wil opzetten, zal ik je even een koud omslag omleggen.

— Hoe kom je aan dien onzin! riep mijnheer Lobbes geërgerd, koude omslagen! Cora, jij verzorgt direct voor je moeder een voetbad en ik schenk haar een glas melk in. Dat is goed voor haar zenuwen.

Hé! riep hij met rauwe stem, wat moet dat!

Een scheurend, krakend geluid, dat hem herinnerde aan het gebeurde op zijn kantoor, dien ochtend, schrok mijnheer Lobbes op. Hij rukte de deur open en snelde de trap op.

Mevrouw uitte een diepe zucht en Cora slaakte een kreet. Dan rende zij haar vader achterna, in de grootste ongerustheid aangaande wat er nu verder zou gebeuren.

Lobbes had nog niet de bovenste tree bereikt, toen de deur van Cora's kamer bezweek. Lena stapte naar buiten, de bijl van Joris Jochem in de hand.

— Waar is die man, waar is die kerel! riep ze woedend en rukte een haarspeld uit haar kapsel. Ik vil hem met zijn eigen bijl.

Mijnheer Lobbes sprong opzij, vrezend, dat ze in haar woede niemand zou ontzien.

— Ja, de man, waar is de kerel, waar is hij! kreet hij moedig en sprong onversaagd naar binnen.

Hij stiet op een wezen, dat hij direct vastgreep.

— Pa, pa, ik ben het! kreet Media.

— Verdraaid, alweer dat kind! joelde mijnheer Lobbes. Heb jij hier vreemde mannen in huis gebracht? Gauw, vertel op!

Hij greep haar bij den arm. Cora kwam naderbij en trachtte hem te doen bedaren. Lena stoof den gang door, onder het uiten der gevaarlijkste bedreigingen. Haar eene hand zwaaide de bijl en in de andere hield ze een haarspeld.

— Ik weet niets, ik weet niets, pap! kreet het arme kind. Hij nam mij in zijn armen en.....

Cora legde haar snel de hand op den mond. Mijnheer Lobbes liet Media los en deinsde diep ontroerd terug.

Er was een man in huis geweest, die dat kind in de armen had gehad.

Die man en niemand anders moest dan haar vader en de verstoorder van den huiselijken vrede zijn.

— Waar is hij! kreet hij met woedende stem. In mijn huis.....

— Vader, vader! gilde Cora. Vergeef me, ik wil U alles vertellen.

— Zwijg, meisje. Waar is de *man*?

En mijnheer Lobbes sprong de kamer weer uit. En achter hem aan holde Cora, doodsbang, dat haar vader Joris Jochem zou vinden en hem afmaken, vóór dat de detective haar het resultaat van zijn onderzoekingen had meegedeeld. En zij werd weer gevolgd door Media, die nu totaal niets meer van haar vader begreep en evenmin van iemand anders in huis.

Joris Jochem had het album doorgebladerd en was daarna, van voldoening over zijn vondst, in slaap gevallen. Onder het trommelen van Lena en Media was hij rustig blijven slapen, maar het angstwekkend gebrul van mijnheer Lobbes rukte hem uit zijn dutje op.

Hij hoorde verschillende stemmen door elkaar en verwachtte weinig goeds. Niet voor zijn leven, want in zijn, verbeelde, gevaarlijke avonturen had hij reeds talloze malen den dood gebraveerd. Maar, voor zijn reputatie. Want, door vader en dochter tegelijk ontdekt te worden, beteekende erkenning, dat hij voor beiden tegelijk en tegen elkaar gewerkt had.

De deur van het kleine kamertje stond open en de kastdeur op een kier. Daardoor zag hij het viertal achter elkaar door den gang hollen, de voor-slaapkamer in en weer uit en daarna de badkamer in, die er tegenover lag. Hij volgde met kloppend hart die jacht op zijn leven, en vreesde elk moment de familie in het kleine kamertje te zien stormen, de kast openen, hem er uit sleuren en verder.....

Hij stak het familie-album tusschen zijn vest en bereidde zich op het allerergste voor.

Daar kwamen ze reeds ; Lena voorop met de bijl. *Zijn bijl.* Zijn hart popelde. Zou hij haar óóit terug krijgen ?

Reeds had Lena de deur van het kamertje bereikt, toen een hevige ruk aan de bel haar deed schrikken. Ze bleef plotseling staan, doch werd omver geloopt door mijnheer Lobbes, die vlak achter haar liep.

Mijnheer Lobbes struikelde over haar beenen en sleurde Cora mee in zijn val.

Joris Jochem's hart zwol van detectivemoed. *Dit* was zijn oogenblik.

— Holmes, Holmes ! kreet hij vervaarlijk, wipte uit de kast, rende door het kamertje en sprong over het gestruikelde drietal.

Hij stoof voorbij Media, die zich geschrokken in haar kamer terug trok, vloog de voorkamer in en draaide den sleutel om.

Gelukkig stonden de balcondeuren nog open. Met een wip was hij over het hekje, stapte op de roede der gebroken ruit en toen op een lagere.

— Watson, Watson ! kreet hij.

Een kreet binnenshuis, van mevrouw Lobbes, die hem herkende, en een buitenshuis, van oom Karel, die juist had aangebeld om naar hem te informeeren, antwoordden hem. Hij bedacht zich niet, liet handen en voeten los en viel languit op straat, halverwege op zijn toesnellenden helper.

Een auto naderde in snellen vaart, remde dan plotseling voor de deur. Joris betastte snel zijn beenen en bemerkte dat ze nog heel waren.

— Heb je de touwladder, Watson ! vroeg hij, bijna kalm.

Ja, vooruit dan jongen, en loopen wat we loopen kunnen.

Meteen sprong hij op, doch viel direct weer neer. Hij had een gevoel als was hij met zijn hoofd tegen een muur aangebotst.

Hij vergiste zich een beetje. Het was de vuist van Leo Garrels.

Een tweede slag velde den opkrabbelden oom Karel.

— Stop, Leo, dat is vader's detective, hoorde Joris Jochem nog roepen. En als antwoord vernam hij :

— Dien moeten we juist hebben, Karel. Help eens oppakken.....
Toen verloor Joris Jochem het bewustzijn.

XIX

WEG MET DEN INDRINGER!

Na het boeien der twee werklieden van Van Duren waren Waller en Dr. Vögel vrijwillig met de politie meegegaan. Zij hadden hun eerewoord gegeven, onderweg niet te ontvluchten en werden, op hun verzoek, door de fabriek en den achteruitgang weggeleid.

Na het besluit van den politie-krankzinnigenexpert, dat zij vrij mochten onder bepaalde voorwaarden, reden zij met 'n taxi het aller-eerst naar een restaurant. Want, hetgeen ze tezamen hadden te overleggen, was van te groot belang om dat met een hongerige maag te doen. En niet dan nadat ze een smakelijk glas wijn hadden gedronken en een pittige sigaar opgestoken, leunden ze bedachtzaam achterover, om met vrucht van gedachten te wisselen.

— Georg, vroeg Frits Waller ernstig, geloof jij dat ik krankzinnig ben?

Dr. Vögel deed een haal aan zijn sigaar, blies een rookwolk uit, en staarde dan opmerkzaam in het gelaat van zijn vriend. Maar hij antwoordde niet.

Georg, geef antwoord! riep Waller geirriteerd. Zeg me of ik naar jouw oordeel krankzinnig ben, ja of neen. Zie je dan niet, dat ik op heete kolen zit?

Dr. Vögel keek omzichtig om zich heen, bespeurde geen luisteraars, en bukte dan zijn hoofd naar Waller over.

— Zie eens hier, zei hij, voor *mij* ben je goed genoeg zooals je bent. Maar ik wil niet op de beslissing van professor Van Meekeren vooruitloopen.

Frits Waller sperde verbaasd de oogen open.

— Georg, weet wél wat je zegt! riep hij met waarschuwende stem. Professor Van Meekeren moet *jou*, net zoo goed als *mij*, behandelen, en zijn methode kan wel zijn, ons omtrent *elkaar* uit te hooren. Als wij dus onvoorbereid naar hem toe gaan, verklaart hij ons even gemakkelijk krankzinnig als die elfhonderd vóór ons. Ten minste, als vóór onze komst een ander hém niet krankzinnig heeft verklaard.

— Waar wil je heen? vroeg Dr. Vögel. Zeg het ronduit, wij zijn immers vrienden.

— Dat docht mij óók. Welnu, mijn voorstel is kort. Laten we in alle opzichten samen werken en elkaar ter zijde staan. Eerstens zullen we beiden onder eede bezweren, dat wij bij elkaar nooit een symptoom van ontoerekenbaarheid hebben aangetroffen en tweedens zullen we gezamenlijk op zoek naar meerdere getuigen gaan. Vóór we een volgend aantal tezamen hebben, gaan we niet naar professor Van Meekeren.

— Aangenomen, de hand er op, antwoordde Dr. Vögel kortweg. De vrienden vertrokken en gingen eerst naar Van Duren.

Ze troffen den ingenieur echter niet aan en reden toen, op voorstel van Waller, naar het concurreerend technisch bureau.

Toen ze den directeur hun oneenigheid van dien ochtend met Lobbes en de gevolgen ervan mededeelden, verklaarde die zich bereid alles onder eede te bezweren, wat den heer Lobbes maar onaangenaam kon zijn. Hij liet zelfs zijn ingenieurs, opzichters, werklieden en typistes, ja de loopjongens en de schoonmaakster een beëdigde

verklaring onderteekenen, dat zij de heeren Waller en Vögel altijd hadden gekend in het volle bezit hunner geestvermogens. Frits Waller liet wat geld achter voor sigaren en chocolade en toen reden de heeren naar den winkelier, wiens pakhuis aan de fabriek van Lobbes grensde.

Hier bereikten ze het zelfde resultaat en daarna, bij den slager, insgelijks. Deze was zóó verstoord op den heer Lobbes, dat hij zich bereid verklaarde, niet slechts door honderd klanten te laten zweren dat de beide heeren bij hun volle verstand waren, maar tevens, dat er bij den heer Lobbes minstens één op hol was.

Dat resultaat zou hem eenige leverworsten en een paar pond vleesch-beenen kosten, maar die offers had hij er graag voor over, zei hij.

Frits Waller en Dr. Vögel bedankten hem voor zijn goede bedoelingen, doch zeiden dat er een groot misverstand plaats vond, bij den heer Lobbes. De slager en zijn knechts beaamden dat volmondig, maar Waller verklaarde toen, dat hij iets *anders* bedoelde dan zij. En toen vertrokken zij weer, wantrouwend nagemompeld door den slager.

Ze liepen een straatje om, gingen toen weer Lobbes' winkel door, regelrecht naar het kantoor. Ofschoon er op voorbereid, hem te ontmoeten, speet het hun niet, dat Lobbes afwezig was. Toen zij binnenkwamen, deed Kooymans alsof hij werkte, maar Karel keek de heeren met vermoeden, geplaagden blik aan.

— Mijnheer Waller, is die onzin al opgelost? vroeg hij desniet-temin, met hartelijke belangstelling in zijn stem.

— De grootste onzin móét nog worden opgelost, mijn jongen, zei Waller. Maar voor ik je dat verder verklaar, moet ik eerst vertellen, dat we voorwaardelijk ontslagen zijn.....

— Dat weet ik, dat weet ik! riep de jonge man in wanhoop. Enfin, mijn hulp en van al mijn vrienden staat tot Uw dienst. Eerder dan U en Dr. Vögel zoo ongelukkig te zien worden, zou ik tien valsche eeden zweren.

— Dank je, mijn jongen, antwoordde Waller warm. Maar ik ben er zeker van, dat in mijn geval één oprechte eed mij dienstiger zou zijn. En die komt ook meer de moraliteit ten goede. Ik moet je echter iets anders vertellen, van groot belang.

Frits Waller keek zijn vriend Dr. Vögel vragend aan en deze knikte, na een oogenblik van overpeinzing, toestemmend.

— Vertel jij het maar, Frits, zei hij.

Toen zetten de heeren zich op hun gemak en Frits Waller vertelde, wat er den vorigen ochtend op zijn kamer was voorgevallen. Om Karel het geval begrijpelijker te maken, legde hij hem eerst uit wie Dr. Vögel eigenlijk was, hoe zij beiden zijn vader op het perron ontmoetten en welk gesprek de aanleiding was geweest tot hetgeen later volgde.

Karel en mijnheer Kooymans luisterden in stomme verbazing en zwegen nog even zelfs, nadat Frits Waller geëindigd had.

— Ongeloofelijk, onbegrijpelijk, mompelde de boekhouder ten laatste. Maar toch.....

— Het is dus eigenlijk *waar*, volkomen *wáár*, wat Cora beweerde, barstte Karel dan los. Deze man is eigenlijk niet Herman Lobbes, de man van mijn moeder, de vader van mij en mijn zusters.

— Ja en nee, zei Frits Waller aarzelend.

— Ik wil U geen verwijt maken, oom Frits, zei de jonge man nu, maar eigenlijk hebt U toch iets zeer onverantwoordelijks gedaan. En U ook, Dr. Vögel.

— Wij zijn er beiden zwaar voor gestraft, zei Waller. Wie weet of we ooit in onze eer, onze verstandelijke vermogens te bezitten, zullen worden hersteld.

— Maar waarom hebt U hem niet direct, of bij de eerstkomende gelegenheid, weer gedémagnetiseerd? riep Kooymans levendig uit. Het feit is nu toch bevestigd, dat een onbekende geest, een vreemd

bewustzijn, onrechtmatig bezit heeft genomen van het lichaam van mijnheer Lobbes. Dat is, dat is in hooge mate strafwaardig! Er uit met hem!

— Als we maar wisten *hoe*, zei Waller verlegen. Mijn vriend Vögel probeerde vanmorgen je vader te *démagnetiseeren*, maar je was er bij hoe hij er op reageerde. En dat is het wanhopige van het geval. Hij wil zich niet meer onder invloed laten stellen.

— Geen wonder, schimpte Kooymans, sarcastisch, 't is maar niet aangenaam voor zoo'n vreemden geest. Komt zonder slag of stoot in het bezit van een goed renderende zaak, een aardig vermogen, een lieve vrouw, kinderen en weet ik wat al meer. Heeft zelf misschien nooit een cent in de wereld bezeten en kan nu den gebraden haan uithangen, op kosten van een ander. Overtuig zóó één nu maar, dat hij moet plaats maken voor den rechtmatigen bezitter. Probeer het maar.

— Maar waarom dan die onhartelijkheid om tenminste Media niet ook als kind te erkennen, mompelde Karel, wanhopig. En waarom gaat hij dan betrekkelijk vriendelijk met *mij* om.

— Waarom? Wel, van jou heeft hij voordeel en jij ligt hem niet ten laste. Maar dat arme kind kan nog veel kosten aan studies en kleeven en zoo voort, antwoordde Kooymans. Weet je! riep hij met verheffing van stem. Het is eigenlijk een groot schandaal. Zoo'n geest, die wie weet hoe lang in luiheid heeft rondgeboemeld, kan maar ongestraft een goede positie innemen en iemand als ik, die zijn leven lang maar hard gewerkt heeft en zijn krachten aan de zaak heeft gegeven, wil-ie eruit draaien onder voorwendsel dat ik *rheumatisch* ben.

Ben ik rheumatisch?

En Kooymans sprong driftig uit zijn zetel op en maakte een handstand. Daarna hief hij een zwaren stoel met één hand in de hoogte en vervolgens legde hij zich op den vloer, in een zóó vreemden knoop,

dat de beide vrienden en Karel er aan twijfelden, of hij er óóit weer uit kon raken.

Maar dat gelukte hem, en zelfs zeer gemakkelijk, en hij veerde daarbij een meter van den vloer, alsof hij van elastiek was.

Laat iedere *niet*-rheumatiekljder me dat maar half nadoen, besloot de boekhouder triomfantelijk zijn voorstelling.

Maar het drietal klopte hem bewonderend op de schouders en schuierde hem af, wat dan ook wel noodig was. En daarna sloten de vier 'n plechtig verbond, om gezamenlijk den indringer van Lobbes' geest te verjagen en den voormaligen Herman Lobbes zijn rechtmatige positie terug te verschaffen.

Nauwelijks zaten ze rustig te overleggen, hoe men dat het best en het snelst kon bereiken, toen er werd geklopt.

— Hier is advocaat Van Heesten! zei een winkelbediende.

Mr. Conrad v. Heesten trad binnen, met die meesterachtige zekerheid, advocaten eigen, die al eens een proces hebben gewonnen. Hij schudde handen met alle aanwezigen, na te zijn voorgesteld aan Dr. Vögel, toen de bediende opnieuw klopte en advocaat Brilsma aandiende. Deze stelde zich voor als de rechtskundig adviseur van het Algemeen Technisch Bureau. En nahem verschenen de advocaten van den fruitwinkelier, den slager en de eigenares van 't gewonde hondje.

Allen groetten eerst het gezelschap beleefd, schudden daarna luidruchtig Mr. Van Heesten de hand, openden hun portefeuilles en spraken op strengen toon van dagvaarding, schadeloosstellingen en artikelen van het Wetboek van Strafrecht.

Karel Lobbes werd er verlegen onder. Moest hij nu zijn vader, die vermagnetiseerd was, verdedigen tegen onrechtvaardige beschuldigingen, of moest hij den man, die onrechtmatig zijn vader's lichaam was in-gemagnetiseerd, openlijk afvallen en daardoor het tragisch familie-geheim onthullen?

— Heeren! riep Frits Waller plotseling, te midden van het luid en algemeen rechtskundig discours, één oogenblik attentie alstublieft! Dunkt jullie, dat Dr. Vögel en ik in het bezit zijn van onze geestvermogens, ja of nee.

Deze vraag, ernstig gemeend, werd als een kolossale grap opgenomen en aanstonds stelde Mr. Van Heesten voor er gezamenlijk een glas port op te gaan drinken. Dan kon men die kwestie jovialer oplossen. En te midden dezer vroolijke opwinding trad Van Giesen binnen, met een ouden werkmans der fabriek, en deelde op luiden toon mede, dat het personeel in staking was gegaan, omdat het niet langer wilde werken onder politiebewaking en geschimp van de verbolgen burens.

— Alles komt tegelijk! riep Karel, maar op datzelfde oogenblik trad Leo Garrels binnen.

Toen die hoorde van het voorstel van den gezamenlijken „borrel” en van de plotselinge staking, zei hij doodnuchter :

— Gooi de kast voor vandaag dicht, Karel. Ik geef een rondje. Ik heb vanmorgen bij de training mijn prof drie tanden uit zijn mond geslagen.

Toen hieven de advocaten Leo met een hoeraatje in de hoogte, onder het zingen van :

„Daar moet op gedronken worden, hi-ha-hó!”

XX

WEDERZIJDSCHE POGING TOT VERGIFTIGING

Na het vierde glas schoven de advocaten dichter bij elkaar aan, om beroepseigenaardigheden te bepraten. Karel, Leo, Walleren Dr. Vögel

vormden een tweede groepje, en Kooymans bleef halsstarrig in zijn eentje zitten. Tegen elk nieuw glas, dat de kellner voor hem neerzette, schudde hij ontkennend het hoofd; maar, daar de glazen zich daar niet aan stoorden, moest hij ze, beurt voor beurt, leegdrinken.

Meer dan ooit voelde Karel zich thans gedrongen, zijn besten vriend Leo geheel in vertrouwen te nemen. Doch minder dan ooit leenden de hersenen van den liefhebberij-bokser zich tot den zwaren arbeid van begrijpen. Hij luisterde dan ook wel belangstellend naar Karel, toen die hem al de gebeurtenissen van dien dag vertelde, en ook naar de bekentenis van Waller en Dr. Vögel, maar het gehoorde groepeerde zich zoo onregelmatig in zijn hoofd, dat hem niet één zin duidelijk scheen.

Alleen als Karel den naam van zijn zuster noemde, kwam er meer leven op Leo's gezicht. Vooral om Lobbes' vreemde houding van den vorigen avond zou hij liefst de drie maanden, die hem nog van den huwelijksdag scheidden, zijn doorgevlogen.

— Dus, lift, slagershond, detective, heer met een gat in zijn muur, advocaten en twee krankzinnigen zonder diploma, antwoordde hij een beetje suf, toen Karel hem vroeg of hij nu alles goed had begrepen. We gaan straks naar je huis en zullen dat varkentje wel wasschen. Ik zoek dien indringer op en leer hem manieren.

Waller en Vögel, hoewel verre van beschonken, hadden nét genoeg opomde wereld optimistisch te zien en hun eigen lot minder tragisch. Toen het den eerste dan ook inviel, dat ze professor doctor Van Meekeren nog moesten gaan keuren, was Dr. Vögel er direct en blijmoedig toe bereid. Karel en Leo gingen ook mee en aldus liet het viertal de advocaten maar aan elkaar over. Hoe het proces ook uitviel, *geld* zou het in elk geval kosten. En niet weinig ook.

Kooymans knikte weemoedig tegen zijn negende glas, toen Karel hem goedendag wuifde.

Professor Van Meekeren was niet thuis, maar op hun aandringen kregen de beide heeren een lijst der patiënten mee, die hij dien middag zou bezoeken.

— Wel? vroeg Karel, die met Leo in de auto had gewacht.

Waller vertelde het hem en de jongelui deden toen een voorstel. Men zou alle patiënten van professor afrijden en hen overhalen op te treden als beëdigde getuigen der twee van krankzinnigheid verdachten. Trof men nergens den professor aan, zooveel te beter.

Een enkelen keer hadden Waller en Dr. Vögel succes en een anderen keer werden zij zonder praatjes de deur uit gezet.

De zevende patient was een psycho-analytisch romanschrijver en die hield hen zoo lang aan de praat, dat het Leo verveelde nóg langer te wachten.

— Weet je wat, zei hij tegen Karel, wij gaan ergens een glas spuitwater drinken, terwijl die twee vrienden van jou dien sinjeur boven van hun krankzinnigheid overtuigen. Zóó kan ik me toch niet aan je moeder vertoonen.

Ze reden dus naar een nabijzijnd café en het spuitwater knapte hen zoo lekker op, dat ze Waller en Dr. Vögel finaal vergaten en wegrede. Voor de woning van Lobbes zagen ze iemand van het balcon springen en dien sloeg Leo tegen den grond, vóór hij weg kon loopen. Eerst nadat ze een kwartier lang hadden gebeld en op de deur gebonsd, maakte Lena open en verdween direct weer. Leo en Karel droegen toen ongemerkt de beide bewusteloze mannen in den kolenkelder en deden het haakje op de deur.

Mijnheer Lobbes zat voor zijn bureau te peinzen, toen zij binnen kwamen.

Daar hij op den grond lag, toen Joris Jochem over hem heen sprong had hij diens gezicht niet kunnen zien. Hij wist dus niet wie in die kast had gezeten en daar de deur van de voorkamer voor zijn neus

werd gesloten, had hij zich er niet van kunnen overtuigen. Hij droeg Lena op, een anderen sleutel te zoeken en ging naar beneden. Daardoor kwam het dat het meisje niet dadelijk opende, toen Leo en Karel belden. Ze haastte zich direct weer naar boven te gaan, zonder hun gevangenen te hebben gezien. Cora had zich met Media in haar kamer opgesloten.

— Waarom heeft Lena zoo'n haast, moeder? vroeg Karel.

Mevrouw Lobbes zat ineengedoken in haar stoel.

— Ik weet het niet, jongen, zei ze zacht, de beide jonge mannen flauw toelachend. En het interesseert me ook niet en iets *anders* óók niet.

Die toon van verslagenheid deed Karel pijn.

— Vader, wat is er met moeder gaande? vroeg hij flink.

— Koude voetbaden en warme melk, antwoordde mijnheer Lobbes

— Waar zitten Cora en Media toch? vroeg Karel half luid en stond op. Hij wenkte Leo en beiden gingen naar boven.

— Cora, maak open! riep hij.

— Wie is daar?

— Wij, Karel en Leo!

Nu werd de deur haastig geopend. Karel trad binnen, terwijl de verloofden elkaar hartelijk omhelsden. Media lag op haar bed met groote starende oogen naar den muur te kijken.

— Zusje, zei Karel hartelijk, wat is er met jou? Kom, niet treuren, alles zal wel in orde komen. Wat is er toch in vredesnaam met dien muur gebeurd? Men kan bij de burens inkijken.

De stompe bijl van Joris Jochem had den muur eerder mishandeld dan gedeeltelijk doorbroken. Hij zag er uit, alsof enorme, steenetende muizen er aan geknabbeld hadden.

Cora greep nu Karel's hand en vertelde wat dien dag was voorgevallen. Zij begon bij haar bezoek aan Joris Jochem, hetgeen Leo

haar had opgedragen en eindigde met diens vlucht door de voorkamer.

— Dan is hij het, dien ik heb neergeslagen, zei Leo bedaard, toen zij was uitverteld.

— Waarom heb je dat gedaan? vroeg Cora verschrikt. Hij alleen kan ons uit dit verschrikkelijk geval helpen.

— Dat dacht ik óók, ging Leo voort, daarom heb ik hem meegebracht. En zijn kameraad ook. Maar wat moest hij eigenlijk door dien muur doen?

— Hij zocht, geloof ik, geheime documenten, antwoordde het meisje. Hij is toch niet dood, hoop ik?

— Hij doet alleen een dutje, verklaarde Leo eenvoudig. Als hij den heelen dag zóó hard geploeterd heeft, komt hem dat wel toe.

Karel streefde Media geruststellend over het haar en vertelde toen aan Cora, wat Waller en Dr. Vögel hem hadden bekend. Zij knikte levendig, terwijl hij sprak, als om hem te doen herinneren, dat zij het geval juist had ingezien.

— En dus? vroeg ze strijdlustig, toen hij was uitverteld.

— En dus..... *niets*, voorloopig. We kunnen niets doen vóór.....

— Heeren, thee! Juffrouw, thee! klonk Lena's stem plotseling aan de trap.

— Goeie hemel, thee, en nu nog wel? 't Is etenstijd, dacht ik, viel Leo uit.

— Een vreemd oogenblik voor thee, mompelde Karel.

— Laten we in elk geval gaan thee drinken, al is het maar om niet langer hier te blijven. Het moet geen achterdocht wekken.

Bij het binnenkomen stiet Cora haar broer aan den arm. Mijnheer Lobbes zat naast zijn vrouw en zette een glas melk voor haar neer.

— Ik drink óók een kopje mee, man, zei moeder zacht. Dat is gezelliger voor jou.

— Ik heb niet om thee gevraagd, antwoordde mijnheer Lobbes. Drink dit glas leeg; melk is goed voor je zenuwen.

Op dat oogenblik dacht Cora, dat ze het bestierf. *Ze zag, dat vader eenige kleine witte tabletjes ongemerkt in moeder's glas liet glijden.*

— Niet drinken, moeder! riep ze luid. Zet néér!

De anderen, die reeds plaats hadden genomen, keken haar verschrikt aan. Mijnheer Lobbes maakte een beweging van opstaan. *Op dat moment zag Karel, dat moeder eenige kleine witte tabletjes in vader's kopje liet vallen.* Haastig zette hij zijn kopje weer neer en blikte naar de anderen, of die het ook hadden gezien.

— Waarom zou ik niet drinken, Cora? vroeg moeder glimlachend.

Meteen zette ze het glas aan haar mond en vader hief zijn kopje op. Doch tegelijk greep Cora naar 't glas en Karel naar zijn vader's kopje.

— Wel alle duivels! riep mijnheer Lobbes verwoed, hebt jullie dan *alle* respect voor je ouders verloren? Jullie..... jullie allen..... gebruikt vanavond nog een koud voetbad.

De deur werd open gedaan en Lena trad binnen.

— Mevrouw, de pap is heet en het zakje ijs ligt ook klaar. Moet ik alles binnen brengen?

Het gezelschap staarde haar verbaasd aan. Moeder aarzelde.

— Zoo meteen, Lena, als mijnheer zijn thee gedronken heeft.

— En mijnheer moest een koud voetbad hebben, zei hij mij, antwoordde het meisje.

— Dat is voor mevrouw bestemd, meisje, zei mijnheer Lobbes scherp. En de jongelui hebben er óók behoefte aan.

Meteen liet hij weer eenige tabletjes in het glas melk vallen.

— Het ijs en de pap zijn voor mijnheer, stamelde mevrouw nu angstvallig.

Tegelijk liet ze opnieuw eenige tabletjes in mijnheer Lobbes' thee vallen.

Karel en Cora keken elkaar aan, bevend en wit als een laken. Zij hadden beiden opgelet en waren op hun hoede. Ze vreesden het ergste.

— Voor *mij* ijs en pappen? bulderde mijnheer Lobbes. Jij neemt op staanden voet een voetbad, begrepen?

En met sidderende hand nam hij zijn kopje op en bracht het aan den mond. Snel als de gedachte boog Karel zich naar hem over en sloeg, in zijn vrees voor een denkbeeldige vergiftiging, zijn vader het kopje uit de hand.

Moeder slaakte een gil en omvatte krampachtig haar glas. Doch terwijl vader Karel een geduchten stoot toediende, sloeg Cora tegen het glas aan, zoodat de inhoud over tafel morste. En toen verborg ze het hoofd in de handen en brak in zenuwachtig snikken uit.

— Jij, kwajongen! riep mijnheer Lobbes verwoed, is dat de dank voor alles.....

— Dat-is-mijn-dank-helaas, zei Karel met witte lippen. U-zult-deze-thee-niet-drinken.

Mijnheer Lobbes scheen Karel door elkaar te willen schudden, ondanks zijn voornemen, kalm te blijven. doch Leo greep zijn beide handen vast. Media, die naast Cora zat, begon nog harder te snikken dan haar zuster en moeder stond op, sprakeloos en met sidderende hand naar de mannen wijzend.

Toen richtte Cora zich met een laatste krachtsinspanning op, wees met uitgestreken vinger naar mijnheer Lobbes, en zei op luiden toon:

— Mijnheer Waller heeft ons *alles* gezegd. *U-bent-in-Mei-geboren! Valsche geest, verdwijn!!!!*

— Lena, voor háár ook een voetbad! riep mijnheer Lobbes.

— *U-bent-in-Mei-geboren! Vader, keer terug!* zei Karel nu.

— Lena, *nóg* een voetbad, maar haast je wat! riep mijnheer Lobbes ontzet. Als.....

— U-bent-te-vroeg-geboren, zei Leo toen. Was maar nóóit geboren. Hoepel op!

— Kwajongen! bulderde mijnheer Lobbes en trachtte tevergeefs den jongen man van zich af te schudden.

Eindelijk stond Media op en riep hartstochtelijk :

— En tóch bentU in Mei geboren en alsU zoo lief was als vroeger zouU dat wel direct toegeven. U lijkt *niets* meer op onzen lieven pa van vroeger!

Dat scheen mijnheer Lobbes' woede tot het uiterste te voeren. Hij stiet tegen de tafel, zoodat die kantelde. Lena schoot toe, om haar tegen te houden, maar liet plotseling weer los; de bel klingelde luid.

— Gelukkig, mompelde het meisje. Misschien.....

En toen ze de kamer verliet, hoorde Media haar fluisteren : Zonde voor die aspirine.

De tafel viel krakend om; het servies kletterde op den vloer in stukken.

Daar trad snel een heer binnen. Hij was groot, waardig en ernstig van voorkomen en had scherpe uitvorschende oogen. Zijn houding en optreden kenteekenden den man die onmiddellijk een situatie doorziet en er zijn conclusie uit weet te trekken. Hij droeg witte handschoenen en een hoogen hoed, die hij, bij zijn binnenkomen, op mijnheer Lobbes' bureau zette. Zonder inleiding wendde hij zich met beheerscht gebaar tot de aanwezigen :

— Bén ik reeds te laat? vroeg hij met heldere stem.

Mevrouw Lobbes, hem herkenkend, viel bewusteloos in zijn armen

— Professor Van Meekeren, zei mijnheer Lobbes opgelucht, U komt niet te laat, maar ik ben blij, dàtU er bent. Ik vrees, datU de heele familie moet onderzoeken. Als het noodig mocht zijn, geef ze dan alsjeblieft allemaal een voetbad.

XXI

IN HET ONDERAARDSCH GEWELF

Toen Frits Waller en Dr. Vögel bemerkten, dat Karel en Leo er met de auto vandoor waren gegaan, verdween hun geestdrift voor het bezoeken van professor Van Meekeren's patiënten snel. Zij wandelden kalm een buitensingel langs en daar, op een bank gezeten, kreeg Waller een helder oogenblik en een zéér schrander idee.

— Eerstens is het een dwaasheid van ons, dat wij dien professor zijn patiënten afloopen, begon hij. *Hij* rekent de visites aan, dus laat hij dan óók de menschen bezoeken.

— Volkomen waar, zei Dr. Vögel, in wien de wijn nog nawerkte, maar we zouden hem immers zoeken om zijn verstand te keuren.

— Dat is zoo. Maar iemand die elfhonderd menschen krankzinnig heeft verklaard, moet zelf al zóóver heen zijn, dat *wij* hem niet meer hoéven te keuren. De man is natuurlijk alleen nog maar geschikt voor krankzinnigen-conversatie.

Een ander geval, zei hij een oogenblik later, is *ons* onderzoek. Daar zit een gerechtelijke dwaling achter. Dat heb jij natuurlijk ook al ingezien, nietwaar Georg?

— Zeker, dat héb ik ook. Maar vertel eens, wat *jij* eigenlijk bedoelt, zei Dr. Vögel leep.

— Nu, nét wat jij bedoelt. *Wij* behoeven niet te bewijzen, dat we *niet* krankzinnig zijn, maar de experts moeten aantonen, dat we het *wél* zijn. En dat lukt hun niet.

— Hoezoo niet?

— Wel, zoolang wij het ontkennen, kunnen zij het niet bewijzen. Dr. Vögel keek zijn vriend met omfloerste oogen bewonderend aan.

— Inderdaad, dát dacht ik ook.

— Dus, nu we ons niet meer met *onze* kwestie hoeven bezig te houden, kunnen we ons weer met dien armen Herman bemoeien. De man moét gedemagnetiseerd worden.

— Maar hoé? mompelde de bekwame magnetiseur. Vanmorgen, toen je nauwelijks het *woord* zei, was hij al niet meer te houden.

— Er moét een middel op te vinden zijn. Wat dunkt je, als wij op onze beurt eens prof. Van Meekeren's aandacht op hém vestigden. Dat is dan voor dien professor een bewijs te meer, dat wij wél bij ons verstand zijn en den *echten* Herman Lobbes kan het slechts ten goede komen.

Daarvoor voelde Dr. Vögel óók iets en nu gingen de twee vrienden op weg naar Lobbes' woning. Voor de deur bleven ze staan en bekeken aandachtig de glasscherven, de bloedplas en de gapende ramen zonder ruiten.

— Er heeft hier iets plaats gevonden, fluisterde Frits Waller. Ik ben op het ergste voorbereid.

Op zijn bescheiden belletje maakte Lena direct open.

— Is alles goed? vroeg hij zacht.

— Wat men goed noemt, antwoordde het meisje. Een nieuw theeservies moest er aan gelooven en wie weet wat ons nog méér te wachten staat. Nu is een vreemde heer binnen, ik geloof een professor.

Waller keek Dr. Vögel vragend aan.

— Zouden we ons laten aandienen? vroeg hij aarzelend.

Dr. Vögel trok besluiteloos de schouders op, maar Lena trad een stap terug.

— U moet mij excuseeren, want *ik* doe het niet. Ik moet nog voor 't eten zorgen; ik ben benieuwd of we om negen of om tien uur eten.

• Zóó laat is het geworden, door al die vreemde grappenmakerij.

— Wélke grappenmakerij? Ik begrijp je niet, Lena.

— Ik wou, dat ik het zelf maar begreep. Nu, mijnheer.....

— Waar zijn de kinderen? vroeg Waller haastig, daar Lena reeds naar de keuken liep.

— Op mijnheer Karel's kamer, op de tweede verdieping.

En weg was ze.

De heeren keken elkaar besluiteloos aan. Dan deed Waller op zijn teenen een stap in de richting van de huiskamer. Dr. Vögel volgde hem. Zoo slopen de vrienden tot aan de deur. Opeens klonken luide stemmen uit de kamer tot hen door. Waller deinsde terug.

— *Ik ga niet naar binnen, fluisterde hij. Georg, als jij moed hebt, ga dan gerust je gang, maar ik geloof, dat die professor binnen zit. Ik hoor zoo'n strenge stem. Mijn kop er af, als Lobbes ons geen streek wil leveren. Hij ziet drommels goed in, dat die aanklacht van krankzinnigheid maar dwaasheid is. Nu heeft hij den professor hier ontboden om vóór te zijn, dat wij hém krankzinnig laten verklaren. We hebben wel een glas wijn op, Georg, maar gek zijn we toch niet. Ik ga bij Karel op visite, dat is veiliger.*

— Ja, laten we eerst met den zoon overleggen, antwoordde Dr. Vögel.

Hij werd weer tamelijk nuchter en had nu genoeg klaar besef om te weten dat hij nóg iets frisscher van geest moest zijn, om den geduchten expert te kunnen weerstaan.

Toen slopen de twee vrienden op hun teenen de twee trappen op.

Intusschen ontwaakte Joris Jochem, ten hoogste verbaasd zich in donkerte bevinden. En hij lag erg hard. Spoedig kwam de herinnering aan het gebeurde terug en tastte hij om zich heen. Toen hij iemand naast zich voelde, werd hij dra geruster. Die man moest oom Karel zijn. Zijn Watson, dacht hij.

Hij greep in zijn zak en voelde naar lucifers. In den andere vond hij nog een stuk kaars. Toen hij dat had aangestoken, stond hij voorzichtig op en keek om zich heen.

Hij had op anthracietkolen gelegen en zijn handen waren gitzwart. De plaats, waar hij zich bevond, was een gangvormige ruimte met een steenen zoldering, die aan het eind schuin naar den grond afliep.

— Watson, Watson! fluisterde hij. Ontwaak, dappere makker!

Oom Karel gaf geen kik en toen stiet Joris Jochem hem aan. En toen dit niet hielp, porde hij hem een poosje gevoelig tusschen de ribben, tot de oude man eindelijk met een zucht de oogen opsloeg.

— Waar ben ik? Dorst, geef me een pot bier.

Joris Jochem bracht hem gauw aan zijn verstand, dat hij niet in een restaurant was, maar in een onderaardsch gewelf.

— Waarom? vroeg oom Karel. We hebben immers niets gedaan?

— Stil, niet zoo luid. Ik weet niet of we diep onder den grond zitten. We moeten samen overleggen, dus zit eens overeind en verzamel je gedachten. Wat zie je er vies en zwart uit, Watson, zei Joris Jochem berispelend. Ik zou je zóó niet kunnen meenemen naar het bal van barones Van D.....

— Als je maar niet denkt, dat *jij* er zoo appetijtelijk uitziet. Wat moeten we eigenlijk hiér doen? Als je het weten wil, *ik* heb honger en zou graag mijn happie lusten. M'n vrouw zit vast al op me te wachten met de aardappels en wie er komt, ik niet. D'r zit wat voor me op, als ik thuis kom.

— Watson! hief Joris Jochem weer zijn spreuk aan. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.* Dat is onze taak.

— Maar dan direct, want mijn maag bromt als een bullhond.

Joris Jochem stak waarschuwend den vinger op.

— Stil zijn is een eerste vereischte. De verrader slaapt niet. Laat onze vijanden niet merken waar we zijn, fluisterde hij dringend.

Oom Karel zette een wijs gezicht.

— Wat heb je toch voor diks onder je vest? vroeg hij zacht. De

touw ladder kan het niet zijn, want die heb ik om mijn body gedraaid.

Joris Jochem voelde haastig naar de aangeduide plaats en een blijde lach trok over zijn besmoezeld gelaat.

— Dat, mijn waarde Watson, zei hij glunderend, is wat onze vijanden bij me gezocht en niet gevonden hebben. Om dat terug te krijgen, zouden ze vermogens en nog eens vermogens over hebben. *Ik heb het geheim ontdekt van de geboorte van een jong meisje.* Snap je nu, waarom ze ons in den kerker hebben geworpen?

Oom Karel knipte met de oogen, ten teeken dat hij begreep.

Over dit huis zweeft een somber geheim, Watson, ging de schrandere detective voort. De oudste dochter zegt, dat haar vader is omgeruild omdat hij de jongste dochter niet als kind wil erkennen. De vader daarentegen beweert, dat zijn eenige dochter een meisje heeft aangesteld, in haar plaats, om zélf te kunnen trouwen.

De oudste dochter beweert dat de omgeruide vader in verbinding staat met het dienstmeisje, om met haar hulp het huis te kunnen leegplunderen. En de heer Lobbes, mijn principaal, beweert dat zijn heele familie plotseling krankzinnig is geworden en het dienstmeisje de eenige persoon is, met wie hij nog een redelijk woord kan spreken.

Ik voor mij heb het niet erg op haar begrepen, want ze heeft zich wederrechtelijk mijn bijl toegeëigend.

Watson, geef nu eens in een paar woorden je indrukken en je oordeel weer.

Oom Karel deed, of hij ernstig nadacht.

— Ik rammel van den honger, zei hij dan, als resultaat. Als je geen last wilt krijgen met mijn vrouw, zorg dan dat ik iets te eten krijg, vóór ik den laatsten snik geef.

Joris Jochem's schrander gezicht verhelderde.

— Je zegt het een beetje plomp, maar ik begrijp je zéér goed. Rafel de touw ladder uiteen, Watson.

Oom Karel had nog nooit touwladders geeten en was niet van plan het nu te doen. Maar toch gehoorzaamde hij, overtuigd dat Joris Jochem er iets mee voor had.

De detective hielp hem en maakte eenige strikken. Toen voelde hij naar zijn zakdoek en deze missend, stak hij een paar oude vodden bij zich, die in het hok lagen.

— Licht eens bij, Watson, gebod hij nu. Maar roerloos. Dit geheimslot komt mij niet onbekend voor.

Dat was geen grootspraak van den dikken detective, want Karel Lobbes had de kelderdeur slechts op het haakje gedaan. Dat wipte Joris Jochem op, door zijn mes tusschen den kier te steken.

Een flauwe schijn, van boven af, verlichtte den kelder. Eenige passen verder was een trap.

Joris Jochem trok zijn schoenen uit en beduidde oom Karel, dat hij dat ook moest doen. Daarna kroop hij op handen en voeten vooruit, keerde zich dan om en wees oom Karel, dat hij eenige touwen moest meenemen. Toen hij de trap had bereikt, wendde hij zich nog eens om.

Hij had zeer veel kolengruis meegesleept.

— Watson, zei hij fluisterend, wisch alle sporen, die ik achterlaat, zorgvuldig uit en raak niets met je handen aan.

— En *mijn* voetstappen, wie veegt daarvan de sporen uit? vroeg de oude man.

Joris Jochem drukte den linker wijsvinger tegen den neus.

— Die wisch je uit, als we terug komen. Laat je hart niet zoo bonzen en ga mee.

Ze kropen de trap op en, na omzichtig omzien van Joris Jochem, de gang door naar de keuken. De deur stond op een kier. Joris Jochem keek er door en zag Lena met den rug naar hem toe staan.

Hij keerde zich om naar oom Karel, die begeerig de etenslucht opsnoof en gaf hem fluisterend bevelen.

De deur stil openen, snel naar binnen sluipen en beide handen om Lena's hoofd slaan, was het werk van eenige seconden.

Vóór het meisje een kreet kon slaken, zat er een groote, smoezelige lap in der mond. Toen wierp oom Karel een strik om haarlijfenbond haar armen vast, terwijl Joris Jochem haar beenen tezamen knoopte.

Lena gromde venijnig en keek Joris Jochem woedend aan, maar méér kon ze niet doen. De beide mannen tilden het weerlooze meisje op en legden haar onder de tafel.

Toen haalde Joris Jochem zijn browning te voorschijn.

— Luister, meisje, zei hij dreigend. hoewel niet onvriendelijk. Ik neem de prop uit je mond, in de verwachting, dat je verstandig zult zijn. Eén woord, één kreet en *de adem van het graf zucht over je blonde haren.*

Lena boog toestemmend het hoofd en nu nam oom Karel de smoezelige lap uit haar mond. Ze proestte kolengruis uit en keek de mannen met felle minachting aan.

— A-bah, a-jasses! zei ze, als je iemand dan toch wilt laten stikken, doe het dan tenminste met een schoone lap.

— Ik ben mijn zakdoek kwijt, zei de detective, met verontschuldigenden lach. Enfin, je bent nu mijn gevangene en ik laat je niet vrij vóór het geheim in dit huis is opgehelderd.

— Och vent, je daast, naarling, antwoordde Lena, schoon niet te luid, want de browning loerde steeds op haar.

— Waar is mijn bijl? vroeg hij streng.

— Gut, mensch, was het om dát stuk lor te doen? Had dat dan direct gezegd. Onder het gasfornuis ligt ze.

Joris Jochem gaf oom Karel den revolver over en greep zijn onontbeerlijk werktuig.

Hij toonde dit Lena nu met een triomfantelijken lach op zijn goedig-dom gelaat.

— Ziezoo meisje, je listen en lagen zijn dus tevergeefs geweest. Met welke duistere bedoelingen je mijn bijl ook voor me hebt weg-borgen, het is me toch gelukt haar terug te vinden.

— Joris Jochem, zei oom Karel nu en wees op de provisie-kast. Heb je.....

— Eén oogenblik, mijn waarde Watson, antwoordde de detective en greep tusschen zijn vest. Hij rukte het familiealbum te voorschijn, liet Lena een portret van Media als één-jarige zien en vroeg op stren-gen toon :

— Bij je eer en geweten, als rein en onschuldig meisje, hebt gij dit lieftallig kind reeds op dezen jeugdigen leeftijd gekend? Antwoord naar waarheid en zonder eenige terughouding.

— Och vent, nou is het je heelemaal naar je bol geslagen ! Hoe oud denk je dan wel dat ik ben ? Ik ben pas twee jaar hier in betrekking.

Joris Jochem beet zich op de lippen en zocht blijkbaar naar een nieuwe strikvraag, maar oom Karel onderdrukte grommend een juichkreet. Hij trad op de geopende provisie-kast toe en greep een schaalje vleesch, één met aardappelen en een half brood.

— Nou kan jij doen wat je wilt, Joris Jochem, maar ik kruip den kolenkelder in, om mijn maag te vullen.

Joris Jochem aarzelde een moment, maar greep dan een schoone kopjesdoek en stak die in Lena's mond.

Toen volgde hij zijn Watson.

XXII

PROFESSORAAL ONDERZOEK

Professor Van Meekeren had met het gebaar van een heerscher allen, behalve het echtpaar Lobbes, de deur gewezen.

Hij dronk, op mevrouw Margie's verzoek, een kop thee en sprak nu eens met haar over de mode en dan weer met haar man over politiek. Zoo ging er een half uur voorbij en toen had hij nog geen zekerheid aangaande den toestand van zijn patienten, zooals hij beiden in gedachten reeds noemde. Dit geval docht hem vreemder dan welk ander, dat hij ooit te behandelen had gehad.

Het was toch duidelijk, dat niet slechts beide echtgenooten, in betrekkelijken zin, toerekenbaar konden worden geacht, maar ook dat geen der beiden een reden kón hebben, krankzinnigheid te simuleeren. De conclusie lag dus voor de hand, dat beiden leden aan een kleine afwijking en onder den invloed daarvan elkaar *betichtten* krankzinnig te zijn of dat te simuleeren. Zooiets had professor Van Meekeren meermalen meegemaakt, maar *dán* altijd, als er een belangrijke erfenis op het spel stond. Dit motief scheen echter daarom hier al uitgesloten, wíl *én* de heer *én* mevrouw Lobbes hem dien middag met nadruk hadden bevestigd, dat de onderlinge verhouding altijd uitstekend was geweest. Ook waren beiden op middelbaren leeftijd en genoten blijkbaar een goede lichamelijke gezondheid.

Al peinzend kreeg de professor belangstelling voor deze bijzondere kwestie. De heer Lobbes immers had hem verzekerd, dat hij ook zijn vriend Waller en nog meerdere menschen van krankzinnigheid verdacht. En hoewel de geleerde gedurende zijn veeljarige practijk, buiten zichzelf en enkele collega's, nooit volledig-toerekenbare menschen had gekend, achtte hij het toch uitgesloten dat een eenvoudig mensch als deze fabrikant, zich zonder eenige studie had kunnen opwerken tot *zijn* geesteshoogte, welke hem deed inzien, dat feitelijk het gros der menschheid geestesverpleging behoefde. Dit bezoek, dacht hij met voldoening, zou hem ongetwijfeld nieuwe stof opleveren voor zijn groot werk : „Abnormalen”, waaraan hij al jaren zijn vrijen tijd gaf.

Hij begon kwansuis mevrouw Lobbes te ondervragen, na een waar-schuwend gebaar tegen haar echtgenoot. Echter gaf hij ook mevrouw een knipoogje van verstandhouding, om haar te doen gelooven, dat zijn ondervraging slechts diende, om haar man om den tuin te leiden. Ze liet dus toe, dat hij haar polsslag naging, hief haar armen op zijn verzoek op en deed eenige stappen voor- en achterwaarts. Ook beantwoordde zij zijn vragen aangaande eetlust, slapeloosheid en andere naar waarheid, om haar man te doen gelooven dat zij zich inderdaad een beetje ziek gevoelde.

Voor professor Van Meekeren was dit onderzoek echter volle ernst, al speelde hij naar weerszijden een beetje comédie. Tot het voorloopig eind van zijn onderzoek lichtte hij haar oogleden op en liet haar onderwijl zwaar zuchten.

— Nu mag ik U wel een enkele vraag stellen, mijnheer Lobbes, zei hij met geestigen oogtwinkel, terwijl hij tegelijk tegen mevrouw Lobbes gebaarde, dat nu eerst zijn werkelijk onderzoek begon.

De heer Lobbes antwoordde met een listigen glimlach op zijn gezicht, om den professor te doen merken, dat hij zijn sluwheid doorzag en mevrouw Margie knikte tevreden met dezelfde bedoeling.

Dus deed professor nu den heer Lobbes dezelfde vragen, stompte hem daarbij in den rug en tegen zijn borstkas en liet hem driemaal *a* zeggen, onder een herhaald snel voorover buigen. Den aldus geplaaide verveelde die komedie spoediger dan de professor had verwacht.

— Luister eens, professor, zei de fabrikant zacht maar dringend, als je zoo doorgaat zou ze nog gelooven, dat ik gek ben. En goed beschouwd, weet ik waarachtig niet, waarom U mij zoo onder handen neemt. Doe me dus het genoegen, haar duidelijk te maken, wat haar scheelt en dat ze koude voetbaden moet nemen.

— Een oogenblik, mijn waarde heer, ik ben nog even met U bezig.

— Maar *ik* heb juist meer dan genoeg van die grimassen, riep Lobbes, geërgerd. Zeg het haar dus ; van mij wil ze ze niet nemen. En ze heeft er dringend behoefte aan.

Mevrouw Margie, die een en ander had opgevangen, stond op en tikte professor aarzelend op den arm.

— Misschien wilt U hem nu even met een heete pap helpen, fluisterde ze. Daar straks wou hij persé niet. En het is toch ten hoogste tijd, dat verzeke ik U.

— Wat fluister je *nu* weer, Margie? riep mijnheer Lobbes verbolgen. Ik heb professor verzocht, hier te komen om *jou* te onderzoeken en niet, om met jou tegen mij samen te spannen.

— Ik fluister niet, Herman, antwoordde mevrouw verlegen. Ik heb professor alleen verteld, dat je geheugen een beetje zwak is geworden. Dat kun je trouwens niet ontkennen, want je herinnert je niet eens onze Media.

— Alweer dat vreemde kind ! bulderde de heer Lobbes. Nu, ziet U, professor, daarom twijfelde ik juist aan haar. En of U *mij* nu al in mijn rug en op mijn borst stompt, dat kan háár toch niet beter maken.

— Professor, luister toch alsjeblieft niet naar hem, smeekte mevrouw Lobbes. Of hij is verward, dat zeg *ik*, of.....

— Of er wordt hier een afschuwelijke komedie gespeeld, viel de heer Lobbes uit. Een komedie, waaraan zij, mijn dochter, mijn zoon, mijn vriend, bureu, kennissen en vijanden mee doen. Stel je toch voor ik zou een kind van zeventien jaar hebben, dat ik nu voor het éérst onder oogen krijg. Als het mijn kind was, had ik het toch zeker die zeventien jaar lang wel gezien.

Professor Van Meekeren legde hem sussend de hand op den schouder, doch toen hij kalmeerde, verhief mevrouw Margie weer haar stem, en toen begon de heer Lobbes ook opnieuw, zoodat de

professor weldra luid moest spreken, om hen beiden tot bedaren te brengen.

— Stilte! gebod hij. Wat ook de oorzaak van Uw oneenigheid moge zijn, het kan slechts in kalmte worden opgelost. U, mijnheer Lobbes, hebt mij verzocht, mevrouw te onderzoeken naar den staat van haar geestvermogens. Ik acht het thans noodig U mede te deelen, dat eenige uren vóór Uw bezoek Uw vrouw bij mij is geweest met dezelfde opdracht ten opzichte van U.

— Is dat waar, Margie? riep de heer Lobbes toornig. Moet ik dus gelooven, dat het jouw toelag is, mij krankzinnig te doen verklaren?

— Herman, stamelde mevrouw Margie, heb jij professor verzocht hier te komen om mijn verstand te onderzoeken? Zou Cora dan toch gelijk hebben?

De echtgenooten keken elkaar met schrik en verbazing aan. Dan trad de heer Lobbes terug, onder het uitstooten van een schamperen lach.

Mevrouw Lobbes zakte in haar stoel terug en keek den professor met van angst wijd geopende oogen aan. Deze maakte in gedachten aantekeningen. Hij had omtrent haar althans zijn diagnose vastgesteld.

Opeens drong een rommelend geluid tot hen door, als van een zwaar voorwerp dat de trappen af rolt.

Ze hoorden een gesmoorde verwensching. Toen werd het weer stil.

— Het spookt hier, het spookt hier al den ganschen dag, zei mevrouw op heeschen toon. Als er maar niets met de kinderen is gebeurd. Ik moet weten wat het is.

Ze drukte op een belknopje.

— Lena komt niet, zei ze na een oogenblik, zacht. Met dat meisje is er vandaag ook iets gaande. Misschien zou U die ook eens willen onderzoeken, professor?

Mijnheer Lobbes had bij het gerommel een oogenblik het gebaar

gemaakt, als wilde hij de deur uitsnellen, doch zich intijds bedwongen. In tegenstelling tot zijn vrouw, schenen die herrie en die kreet hem gerust te stellen. Er kroop nu zelfs een glimlach om zijn lippen, welke een vreemden indruk maakte op den professor. Maar dat overwoog hij niet; hij dacht slechts aan zijn detective Joris Jochem, die blijkbaar opnieuw aan het onderzoek was en hem door dat kabaal een teeken had willen geven.

— Voor vandaag weet ik genoeg, zei professor nu. U beiden verwacht ik morgen bij mij. Doch niet tegelijk, want dan komen we weer tot verwarring.

De heer Lobbes boog toestemmend en mevrouw belde opnieuw. Maar het meisje kwam niet.

Toen liet de heer Lobbes professor uit.

— Wat is Uw meening? vroeg hij aan de deur.

— Een zeer ingewikkeld geval, antwoordde professor met gedempte stem. Dit wou ik U echter wel vragen: wees vriendelijk voor haar en geduldig met al Uw huisgenooten. Ook met dat jonge meisje. Ook zij moet morgen bij mij komen, evenals Uw andere kinderen.

De heer Lobbes deed zachtjes de deur dicht en ging terug. Dan slaakte hij een kreet van verrassing. Dicht bij de keldertrap lag de bijl van Joris Jochem. Hij bukte zich en wilde haar grijpen. Op datzelfde oogenblik pakten twee handen hem beet en een derde stopte een prop in zijn mond. Zijn armen reeds in een strik gevangen voelend, schopte hij als eenigst verweer met kracht naar iemand op de trap. Een gedempte kreet was het antwoord, doch een tweede schop mislukte. Een touw snoerde zijn beide beenen vast aaneen.

Schrik en woede bevingen hem. Was dit slechts een episode in het drama van zijn huis? Of, beteekende die overval een nieuw incident?

Echter zei hem zijn verstand dat hij, voorloopig althans, had te berusten.

XXIII

JORIS JOCHEM BEHEERSCHT DE SITUATIE

Half dragend, half sleepend voerde men hem de trap af. De deur van den kolenkelder stond open, er brandde flauw licht van kaarsen. Hij hoorde een gedempt bevel, voelde zich opheffen en viel na een zwaai op zijn anthraciet.

Tot zijn verwondering zat Frits Waller er reeds. Die was evenals hij aan armen en beenen gebonden en had eveneens een prop in den mond.

Zich omwentelend keek hij naar de mannen die hem overmeesterd hadden. Hoezeer zij ook door kolengruis vermomd waren, herkende hij in den eenen Joris Jochem.

— Watson, ontnem den gevangenen hun prop, beval de detective en richtte zijn revolver op hen. Mijnheer, als U belooft geen kabaal te maken, zal mijn Watson Uw handen losmaken, wendde hij zich tot den heer des huizes.

Mijnheer Lobbes knikte driftig, waarop oom Karel hem van zijn prop en touwen verlost.

— Wat moeten die streken beduiden, schooier? riep hij den detective toe. Heb ik je soms hierheen gestuurd, om mij in mijn eigen kolenkelder te stoppen? Of heeft de tegenpartij je omgekocht?

Joris Jochem knipoogde waarschuwend tegen hem, doch dat kalmeerde hem niet.

— Het doel heiligt de middelen, mijnheer, zei de detective dan, op gemaakt ruwen toon. U zult weldra het juiste van mijn handelingen inzien. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.*

— Stik! antwoordde de verbolgen Lobbes en beet Waller toe:

— Daar zit jij natuurlijk weer achter, ontsnapte idioot!

Frits Waller haalde tot antwoord de schouders op.

Hij was eerst een kwartier geleden beneden gekomen, om aan Lobbes' deur te luisteren, en toen overvallen en naar den kelder gesleept. Aanvankelijk had hij gedacht, met een streek van Lobbes te doen te hebben, maar nu die zelf op de anthraciet werd gesmeten wist hij niet meer wát hij er van denken moest. Echter was hem Joris Jochem's knipoogen niet ontgaan.

— Antwoord! gebood mijnheer Lobbes dringender, hoewel minder luid, daar Joris Jochem met de revolver en een oude lap dreigde. Heb jij dit galgenbrok omgekocht om mij in mijn eigen kolenkelder te smijten?

Frits Waller haalde opnieuw de schouders op.

— Als jij je van morgen rustig had laten démagnetiseeren, inplaats van dien roetmop op je eigen dak te sturen, zou je er nu vrij wat beter aan toe zijn geweest.

— Slaat het je wéér naar je hoofd? riep mijnheer Lobbes. Als ik hier levend vandaan kom, dan ga jij morgen naar professor Van Meekeren, zoo waar ik hier op de anthraciet zit.

— Ontken je, dat je gisteren met Vögel en mij naar mijn kamer bent gegaan en dat hij je gesuggereerd heeft dat je in April bent geboren?

— Bén ik ook. Maar van je kamer en je Dr. Vögel weet ik niets af.

— Herman, wees niet eigenwijs. Laat je weer terug-magnetiseeren. Ik raad het je als vriend. Het is voor je bestwil.

— Zoodat je me dat kind kan aansmeren. Oók voor mijn bestwil, nietwaar?

— Je eigen dochter, man!

— Mijn.....?

Joris Jochem moest met de prop naderbij komen, want mijnheer

Lobbess dreigde luid in woede uit te barsten. Op het gezicht daarvan kalmeerde hij echter en toen liet de detective hem met zelfbewust gebaar het album zien.

— Mijnheer Lobbes, vroeg hij, hebt U er eenig vermoeden van wat ik hier heb?

— Ik raad je aan, bliksemsnel die touwen van mijn beenen stuk te snijden, anders heb ik er vermoeden van, dat jij er aan één komt te bengelen. En nog wel aan een boom in mijn tuin. Begrepen? Los!

— Ik vraag U nógmaals! riep de detective, op schijnbaar gebiedenden toon.

Daar riep een stem.

— Lena, Lena, waar zit je dan toch? Ben jij al naar boven gegaan, Herman?

De gevangenen maakten tegelijk een opstandige beweging. Maar Joris Lochem verhieft opnieuw de revolver; een onheilspellend licht glinsterde in zijn zachtmoedig blauwe oogen.

— Cora! riep mevrouw nu langs de trap. Cora!

— Ja moeder.

Een vlugge tred op de trap; een deur sloeg dicht. Toen was het weer stil.

Joris Jochem reikte oom Karel zijn revolver over en sloop de keldertrap op. Na tien minuten geduldig wachten op de bovenste trede, zag hij Cora uit de huiskamer komen.

— Psss! fluisterde hij, ik ben het, juffrouw, Joris Jochem.

Hoewel eerst geschrokken, was het meisje zich dra weer meester. Ze was blij, dat Leo den detective niet had doodgeslagen, zooals ze had gevreesd en ook, dat hij nog hier was.

— Bent U nog hier? vroeg ze met van bewondering trillende stem. Hoe legt U het toch aan U verborgen te houden, terwijl er zooveel menschen in huis zijn?

- Is hier een zekere Dr. Vögel? vroeg Joris Jochem.
- Ja. Maar ons meisje en mijn vader zijn plotseling verdwenen. En mijnheer Waller is voor een kwartier naar beneden gegaan en ook niet terug gekomen.
- Ssssst! Niets vragen. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.* Ik moet vijf kabeljauwen vangen, om één onschuldig vischje rustig te laten rondzwemmen.
- Wat bedoelt U daarmee? Wéét U waar ze zijn?
- Vragende meisjes..... zwijgende detectives, antwoordde Joris Jochem sluw. Stuur Uw moeder naar haar kamer.
- Die is nog van binnen gesloten. We kunnen er niet in.
- Dan naar Uw kamer. Waar is het jonge meisje?
- Bedoelt Uw mijn zusje? Op de tweede verdieping, bij mijn broer en mijn verloofde.
- Prachtig. Luister nu. De toestand is kritiek. Ik heb mijn strikken uitgezet en de vallen staan open. Geen muis kan ontsnappen door het kordon dat ik getrokken heb. Opmerken, samenvatten.....
- Ja, ja, dat hebt U straks al gezegd, zei Cora haastig, hoewel niet zonder eerbied. Wat moet ik doen?
- Een oogenblik. Wacht hier even op mij.
- Cora!
- Ja moeder, direct!
- Joris Jochem sloop snel een trap op, naar Cora's kamer, vond de chloroformflesch onder het bed en nam die mee.
- Hebt U mijn zakdoek nog?
- Cora gaf hem dien. Joris bevochtigde den doek en gaf hem aan het meisje.
- Laat mevrouw Uw moeder een uurtje rusten. Als ze slaapt, gaat U weer naar boven en zegt Dr. Vögel dat Uw vader hem een oogenblik

wil spreken. En als hij na tien minuten niet terug is, draag dan Uw broer op, hém achterna te gaan.

— Ik hoop, dat hun niets overkomt, mijnheer Joris Jochem, zei het meisje ongerust.

— Met mijn hoofd en mijn eer als detective sta ik borg voor hun veiligheid, antwoordde de onvermoeide man fier.

Joris Jochem kroop nu den kolenkelder weer binnen en liet, met zegevierend gebaar, zijn gevangenen de flesch chloroform zien.

— Opgepast, zei hij schertsend-dreigend, die het me té lastig maakt, moet slapen.

— Man, man, bedenk dat er gerechtigheid bestaat, waarschuwde Frits Waller, zachtzinnig.

Joris Jochem geraakte door die opmerking schijnbaar in hevigen toorn.

— Mijnheer! riep hij, nog één zoo'n beleediging en U bent een kind des chloroformslaaps!

— Pas maar op, dat ik jón geen raren slaap bezorg, inbreker! dreigde mijnheer Lobbes.

Hij rukte aan de touwen die om zijn beenen zaten.

De detective keek Waller verontwaardigd aan, als had déze die woorden geuit.

— Watson! gilte hij, en trok zijn zakdoek te voorschijn. *Alleen de slapers zwijgen.*

Meteen goot hij wat chloroform uit, wierp zich op den gebonden Waller en drukte de doek op zijn gezicht. De aangevallene worstelde hulpeloos, rochelde en gaf den weerstand op.

Nu stond Joris Jochem trotsch op en wendde zich met fier en bewust gebaar tot den heer Lobbes.

— Dát noemt men actief zijn, mijnheer, pochte hij. *Opmerken, samenvatten, oordeelen.....*

— Kerel, moordenaar, hou je bek dicht of ik gil de heele stad bij elkaar! schreeuwde zijn lastgever, die wit van woede werd.

Oom Karel trad snel op hem toe en wilde een vuile lap in zijn mond duwen, doch zijn chef hield hem tegen, met een waardige handbeweging. Een blijde glimlach trok over Joris Jochem's gelaat en zijn geheele houding, ten opzichte van den heer Lobbes, veranderde.

— Geachte principaal, sprak hij hem op beleefden toon toe, ik wensch U van harte geluk met dit voorloopig resultaat.

Beter één gebonden vijand in den kolenkelder, dan tien valsche vrienden in de huiskamer. Mijn list is gelukt, want déze is althans onschadelijk. Ik hoop, dat U nu de waarde van mijn oogknippen inziet.

Deze zonderlinge taal bevreemdde den heer Lobbes zoozeer, dat zijn woede grootendeels wegzakte. En de veronderstelling dwarrelde door zijn brein, dat ook de detective moest zijn aangetast door die noodlottige, besmettelijke krankzinnigheid. Indien dát de oorzaak van zijn vermetelheid was, dan moest hij dien gek zo lang ontzien, tot hij weer vrijheid van handelen had. En, zich in schijn voordoen alsof hij zijn optreden goed vond. Hij immers had nu zijn leven in handen. Eenmaal weer vrij, zou hij dien gek zijn onbeschaamdheid betaald zetten en hem aan professor Van Meekeren overleveren, al moest hij hem naar diens woning sleuren.

Joris Jochem meende op zijn gezicht te lezen, dat de heer Lobbes volkomen met hem instemde.

— Voor de leus moet ik nu weer Uw armen een beetje binden, mijnheer, zei hij verontschuldigend. De anderen mogen niet begrijpen dat wij het met elkaar eens zijn.

Na dat te hebben gedaan, sloop hij heen, zijn gevangene wijzend dat hij stil moest zijn. Oom Karel volgde hem.

— Hij deed eventjes raar, hé Watson? zei hij, zacht grinnikend.

— Joris Jochem, antwoordde zijn lange helper ernstig, jij bent

langer in het vak dan ik en ik wil op je praktijk geen aanmerkingen maken. Maar luister naar mijn raad en pruttel niet zoo eeuwig over je opmerken en die andere dingen. De een verveelt het verschrikkelijk en de ander maakt er zich kwaad om. En niemand doe je er een plezier mee. Geloof dat dan toch.

— Ssst, deed Joris Jochem.

Ze zaten nu in het donker op den uitkijk. Cora kwam uit de huiskamer en liep de trap op. Aarzelend keek ze achter zich.

Eenige oogenblikken later hoorden de mannen een weifelenden tred. Hun adem inhoudend, kropen ze gehurkt naderbij.

Toen, een greep, een kortdurend gestommel en ze zaten op Dr. Vögel. Deze gromde en dreigde in drie talen, maar ze bonden hem onverstoord vast. Even later rolde oom Karel hem den kolenkelder binnen, waar hij door den heer Lobbes met schampere opmerkingen werd begroet.

— Hé, dat is vriendelijk van U, de visite van vanmiddag zoo spoedig te herhalen. Maar zijn die touwen niet wat hinderlijk, bij het uitoefenen van Uw hypnotische experimenten? Want dáárvoor komt U mij toch zeker in dit geriefelijk salon bezoeken, niet waar? Of, heeft professor Van Meekeren U negatieve lichaamsbeweging aanbevolen?

Dr. Vögel staarde den spotter ontsteld aan en bromde iets binnensmonds. Joris Jochem rolde hem nog iets terzij en stak te zijner eere nog een kaars aan.

— Beloof U op eerewoord geen leven te maken, als ik de prop uit uw mond neem, mijn waarde Dr. Vögel? vroeg de onnavolgbare detective.

De aangesprokene knikte toestemmend en oom Karel maakte zijn mond vrij.

— U wilde mij, geloof ik, antwoord geven, nietwaar mijnheer Vögel? vroeg mijnheer Lobbes hoffelijk. O, geloof niet dat ik een

excuus verwacht voor Uw binnendringen in mijn woning. Beschouw mijn huis als het Uwe.

Dr. Vögel wist niet, wat hem sterker verbaasde; den heer des huizes gebonden te vinden in zijn kolenkelder, gevangen door zijn eigen detective, of de smadelijke woorden, die hij hem toevoegde.

— Mijnheer, antwoordde hij eindelijk, indien Uw vroegere persoonlijkheid slechts vermoeden kon hoe onhebbelijk en ongastvrij gij U in zijn plaats gedraagt, zou hij er naar snakken, gedémagnetiseerd te worden. Een ànder woord heb ik niet voor U.

— Opnieuw die dwaasheid, waarmee U al zooveel ellende hebt gesticht! kreet de heer Lobbes. Joris Jochem, chloroformeer hem, net als zijn vriend. Dat geijl over magnetiseeren moet eindelijk uit zijn.

Nu eerst ontwaarde Dr. Vögel den bewusteloozen Waller. Hij vreesde er voor, een lijk te zien.

— Heb je dat rapaille op ons afgestuurd om ons hierheen te sleuren en te vermoorden! riep hij gramstorig. Mensch, wat voor monster heb ik in je te voorschijn geroepen!

Zijn geschreeuw ergerde oom Karel.

— Moet hij slapen, Joris Jochem? vroeg hij. Je weet, éérder houden ze toch hun mond niet.

— Mijnheer Waller! riep een luide stem van de verdieping.

Een oogenblik rilde Joris Jochem. *Die stem herinnerde hem aan een harde vuist.* Dr. Vögel's gezicht hielderde integendeel op en ook mijnheer Lobbes toonde belangstelling.

— Die stem heb ik méér gehoord, zei de laatste, met leedvermaak. Als jij zoo'n voorvechter bent, Joris Jochem, dan moet je eens probeeren dién mijnheer van de sokken te slaan. Aan hem valt meer eer te behalen dan aan onzen waarden doctor en er is nog ruimte genoeg op de anthraciet.

— U raadt mijn gedachten, antwoordde de detective, zóó bedaard,

dat oom Karel een koude rilling langs den rug kroop. Hij had óók de stem herkend.

— Mijnheer Vögel! riep de stem nu. Waar blijft U toch?

Joris Jochem greep een oude lap en begoot haar met chloroform. Toen verdween hij snel, oom Karel achterlatend met de revolver in zijn bibberende hand.

Thans wist de detective, dat hij hoog spel speelde, maar hij had ook nog iets te vereffenen met den eigenaar van die stem. Hij maakte een grooten strik en legde dien op een der onderste treden, het eind van het touw in zijn hand houdend.

— Laat Karel maar eens gaan zien, waarom ze zoo lang weg blijven, hoorde hij Cora zeggen.

— Ik ben in een ommezentje terug, zei de stem.

Daarna draafde een zware stap de tweede trap af. Vervolgens de eerste.

Joris zat in duister met het touweind in de hand. Hij wachtte, loerde; toén kwam het moment. Een ruk en een zwaar lichaam rolde de onderste treden af.

Met een sprong zat Joris Jochem boven op hem en drukte den chloroformdoek op Leo's mond en neus. Deze kermde, steunde en schopte van zich af.

— Moordenaar, moordenaar! gromde het den detective tegen.

Joris Jochem beefde wel om die beschuldiging, maar bleef toch zitten. Eerstens moordde hij niet, doch bedwelmde hij slechts. Tweedens handelde hij uitsluitend om een treurig familiegeheim op te helderen. Ten derde zou zijn man hem nu zéker voor altijd neerslaan, als hij hem de kans daartoe gaf.

De tegenstand verslaptte. Na korte poos zuchtte het slachtoffer diep en bleef roerloos liggen, als een doode. Joris Jochem liet zich evenwel niet bedriegen; dit was maar een dood van eenige uren.

Hij greep Leo bij de beenen en stuwde zijn lichaam voor zich uit als een kruiwagen. In die houding liet hij den amateur-bokser de trap afglijden.

— Help eens, Watson! riep hij.

Oom Karel kwam en droeg met zijn chef den bewusteloze op de anthraciet, onder afkeurend gemompel van Dr. Vögel en een spottend gegrijs van mijnheer Lobbes.

— Ben je van plan, hier een familiegraf in te richten? vroeg de laatste. Hoe komt er in 's hemelsnaam zóóveel volk in mijn huis?

— Man, je hebt je handen met bloed bezoedeld, zei Dr. Vögel verwijtend.

— Nee, met chloroform. Opmerken, samenvatten, oor.....

Hij zweeg, want mijnheer Lobbes keek, of hij uit zijn banden wou springen. Hij had zich wel voorgenomen, tegenover den dwazen detective niet meer zijn geduld te verliezen, maar die malle spreuk maakte hem razend.

Joris Jochem herinnerde zich oom Karel's waarschuwing en slikte daarom de rest in. Niettemin was het hem onverklaarbaar, dat iemand ter wereld iets tegen zijn zinspreuk kon hebben.

— Mijnheer Lobbes, het komt mij voor, dat U mijn optreden hier verkeerd uitlegt en beoordeelt, wendde hij zich nu verklarend tot deze. Ik handel uitsluitend op Uw bevel en in Uw belang.

— Dan komt het mij voor, dat ik een idioot de opdracht heb gegeven zijn collega's na te gaan, antwoordde mijnheer Lobbes, op een toon van verbittering. Maar vier je grollen nu maar heelemaal uit en maak voor mijn part van den kolenkelder een gekkenhuis.

— U is onbillijk in Uw beoordeeling, omdat U mijn tactiek niet begrijpt. Opmerken, samenvatten, oordeel.....

— Joris Jochem! riep oom Karel geschrokken, die dooie wordt levend van dat gezanik.

Joris Jochem keerde zich haastig om en sgorde met oom Karel's hulp Leo's ledematen aan diens lichaam vast.

Dr. Vögel blikte onder die bedrijven als verwezen van den een naar den ander.

Plotseling scheurde een gil door de stilte van den avond.

Lena, die nog steeds gebonden onder de keukentafel lag, was het na veel moeite eindelijk gelukt, de prop uit haar mond te nemen.

— Mevrouw! Ka-relll! Ká-rélllll!!! Hélp!!!

— Roept er iemand? klonk het antwoord spoedig van de tweede verdieping.

En dra holde iemand de trap af.

Joris Jochem en oom Karel keken elkaar een oogenblik aan. Maar dát was genoeg. Hetzelfde moment snelden ze voort, hun touwen, de bijl en de revolver meenemend.

— Karel! Karelll! gilde Lena. Ze hebben een bijl! Ze hebben een pistool!

— Wie roept daar? Jij Lena? Is er wat gebeurd? Leo!

Onder deze uitroepen sprong Karel bij drie treden tegelijk de trap af en stuitte op een man, vermomd als steenkolensjouwer. Cora volgde hem, doch kwam te laat om een botsing met Joris Jochem te voorkomen.

Deze had oom Karel bij wijze van stootblok in de voorhoede geplaatst. De oude man werd onbarmhartig omver gerend, doch had de tegenwoordigheid van geest, Karel Lobbes bij de broekspijpen te grijpen. Deze struikelde mee. Daar hoorde hij naast zich een vreese-lijken slag.

Joris Jochem, die voor geen vermogen een mensch zou willen wonden, had zijn bijl in de traptrede geslagen.

— Pak aan! riep hij triomfantelijk. Zóó doet Joris Jochem!

Een rauwe gil antwoordde hem. Cora, die geloofde dat hij inder-

daad haar broer had gedood, zonk op het bovenportaal bewusteloos ineen.

Die gil was de aanleiding tot een ongemeen lawaai. De gevangenen in den kolenkelder vloekten en schimpten. Karel schreeuwde en trapte en sloeg om zich heen en Joris Jochem sloeg ongenadig met de bijl op den vloer, de trap en de muren, alsof hij tegen een overmacht van vijanden vocht.

— *Zoo vecht Joris Jochem, zoo sterft Joris Jochem!* riep hij luid en trapte in vergissing op oom Karel's hand.

— Stik, verrék, sterf dan! schreeuwde de oude man woedend.

Maar ondertusschen wikkeld hij een touw om Karel's beenen, met 't gevolg, dat de jonge man dra als een kikvorsch in het rond huppelde. Want hij geloofde dat Joris Jochem nu totaal gek was geworden en in ernst probeerde hem met de bijl af te maken.

Na een paar minuten huppelen was Karel Lobbes uitgeput van vermoeienis en konden Joris Jochem en oom Karel hem binden. Het razen in de kelder zakte weg tot grommen.

— Ziezoo, zei Joris Jochem, toen hij den verbaasden Karel gebonden op de anthraciet had neergelegd. Dat karweitje is gebeurd. Een politiecommissaris zou er veertien dagen mee zoek hebben gebracht en er veertig beamtben voor hebben gemobiliseerd. En ik lap 'm dat in één avond, met mijn trouwen Watson.

Nu ga ik eerst een kwartiertje uitrusten, voor we het gordijn ophalen om te zien of het een klucht of een treurspel is. Watson, steek een sigaret op en leg je wapen maar weg. Loskomen kunnen ze niet en schreeuwen mogen ze zoo hard ze willen. Dat heeft toch geen nut meer. Mannen zijn er, buiten dezen, niet in huis. En de dames slapen of zijn bewusteloos.

Een nieuwe kreet uit de keuken kwam tegen deze bewering op.

— Die heeft honger gekregen, zei oom Karel meewarig. Zal ik haar een sneedje brood voeren, Joris Jochem?

— Ga, mijn Watson, zei de detective goedhartig en geef aan je edele opwelling gevolg. Breng uit de keuken een stoel mee en verzoek het meisje je hierheen te volgen. In haar tegenwoordigheid zullen wij het treurig familie-geheim ontsluiëren.

XXIII

VERSTOORDE OPHELDERING VAN HET MYSTERIE

In afwachting van oom Karel's terugkomst groepeerde Joris Jochem zijn gevangenen ordelijk, om gedurende zijn onderzoek een algemeen overzicht op hen te hebben. Den heer Lobbes rolde hij boven op den hoop anthraciet, Dr. Vögel, die hem zeer beleedigend aankeek, links, en den bewusteloozen Frits Waller rechts van hem. Vóór dezen sleepte hij den luid schimpenden Karel Lobbes, wien het onbegrijpelijk was dat al die mannen zich door den gekken detective lieten ringeloozen, in een kuiltje. Den bedwelmden Leo rolde hij tegenover zijn vriend, om de groep symmetrisch te voltooien.

Nu plaatste hij een oud kistje in het front van zijn kelderogenooten en zette zich er op, met het air van een president van een rechtbank. Hij kreeg uit zijn binnenzak eenige kaarsen, die hij uit de keuken had meegenomen, stak ze aan en zette ze hier en daar neer. Het resultaat was zoodanig naar zijn zin, dat hij van verrassing kleurde.

— Welnu, mijne heeren, begon hij, laat ons er tezamen toe meewerken, deze zaak zoo spoedig mogelijk af te wikkelen. Ik heb een

lange dagtaak achter den rug en verlang naar rust. Vóór we verder gaan verzoek ik U allen den rechterduim op dit stuk carton te drukken.

Hij stak een sigaret aan en boog zich daarna voorover, om den heer Lobbes het stuk carton toe te reiken. Daar drong een schelle kreet tot hem door, die hem van schrik deed terug tuimelen.

— Joris, Joris Jochem! kreet oom Karel, ze heeft me in mijn hand gebeten!

De detective krabbelde vlug overeind.

— Verraad! Verraad! joelde hij. Op! Ten strijde! Hier is Joris Jochem. Gij allen, wendde hij zich op strengen toon tot zijn gevangenen, wacht hier rustig mijn terugkomst af. Wéé U, zoo ge dit vertrek verlaat, vóór ik Uw somber geheim heb opgehelderd.

Intusschen gilde oom Karel zijn pijnkreten uit, welke eerder luider werden dan verstilden. Joris Jochem draalde niet langer, sprong bij drie treden de trap op en viel als een bom in de keuken, waar oom Karel op den grond zat te kreunen. Bij het steken van een stukje brood in Lena's mond had zij hem in drie vingers gebeten.

— Het bloed sijpelt er uit! jammerde hij.

Joris Jochem keek hem medelijdend aan en voelde een schop tegen zijn beenen.

Het was Lena gelukt, een draaiende beweging te maken en he m dien toe te brengen.

— O, duivelin in dienstbodengedaante! kreet de detective, doch sprong daarbij weer verrast op.

De telefoon klingelde.

Alles zweeg een moment.

Joris Jochem keerde zich bij de deur om en blikte het meisje aan.

Plotseling schenen zijn woede en dwaasheid verdwenen en was hij weer de welgemanierde, behulpzame man van altijd.

— Telefoon voor U, juffrouw, zei hij beleefd. Wil ik maar even luisteren? U kunt zoo tóch niet opstaan.

Zonder antwoord af te wachten, liep hij naar de huiskamer, waar de bel onverstoord ringelde.

Hij nam den hoorn op.

— Hallo, met huize Lobbes! riep hij luid. Mijnheer heeft belet. U spreekt nu met detective Joris Jochem!

Iets als een juichkreet antwoordde hem.

Hij herkende de stem van zijn vrouw.

— Gelukkig, Joris, dat ik je eindelijk aantref, zei ze. Ik heb al vier verschillende Lobbessen opgebeld en geen van allen hadden ze iets met een detective te maken, zeiden ze. Kom dadelijk thuis; je bent nog nooit zo lang achtereen weggebleven en je weet dat Stientje niet naar bed wil voor jij haar goeden nacht hebt gekust.

Bij dezen roep van zijn lieve, zorgzame vrouw verzonk voor Joris Jochem op dit oogenblik al het andere in het niet. Hoezeer zijn liefhebberij voor detective-spelen hem bijna doorgaans vervulde, bleef hij toch altijd even ontvankelijk voor den moederlijken invloed die van zijn vrouw uitging. Ook nu, evenals vorige malen, verdrong het verlangen, haar en zijn kind te zien en hun hartelijk gebabbel te hooren, geheel zijn eerezucht en zijn hang naar potsierlijke avonturen.

— Over een kwartier ben ik thuis, vrouwtje! Ik heb hier met een gevaarlijke, listige bende te doen, maar voor vandaag heb ik m'n portie al verricht. Sherlock en Holmes zijn óók niet op één dag geboren. Kus Stientje vast van me. Tot zoometeen dus!

Hij hing den hoorn op en schakelde direct een ander nummer in. Hij bestelde een taxi en gaf het adres van den heer Lobbes op.

— Meisje, zei hij, in de keuken terugkeerend. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.*

— Ik wou maar dat je je nek brak, antwoordde Lena giftig. Nog

nooit van mijn leven heb ik iemand kwaad gewenscht, maar als jij voor levenslang in de gevangenis kwam, zou het alleen zonde zijn voor den cipier, die elken dag je misselijk gewauwel moest aanhooren.

Joris Jochem was zóó vriendelijk gestemd, dat hij niets van haar booze luim bemerkte en haar geschimp voor een compliment nam.

— Goed, goed, zei hij. Ik doe niets meer dan mijn plicht. Zorg dat geen der gevangenen ontsnapt, hou de deur op het nachtslot en verdedig het huis tot het uiterste tegen eventueele handlangers. Kom mee, mijn Watson, zei hij dan waardig tot zijn helper. Onze dagtaak is hier ten einde. We hebben ons slaapje wel verdiend.

— Moet ik nou met mijn bloeiende vingers zoo de straat over? klaagde oom Karel. Laat me eerst een lapje zoeken.

De huisbel ging over.

— Daar hebben we geen tijd meer voor, mijn dappere. De taxi wacht al op ons.

Gevolgd door zijn helper liep hij naar de huisdeur, nageschimpt en uitgescholden door het woedende meisje.

— Is er hier iets gaande? vroeg de chauffeur.

— Er wordt comédie gespeeld! antwoordde Joris Jochem, maar de acteurs weten niet, of het een drama óf een klucht is.

De deur sloeg dicht.

— Mijnheer, mijnheer! joelde Lena. Karel! Leo! Mijnheer Waller! De schooier loopt weg! riep ze. Moet hij maar zóó vrijuit gaan?

Ze deed onmenselijke pogingen om op te staan, maar het mislukte. Ze schreeuwde echter door en als het ware daardoor opgewekt, ontwaakte Cora uit haar onmacht. Het meisje, zich in donker op den vloer van het portaal bevindend, wist eerst niet, wat er met haar gebeurd was. Dan keerde dra haar bewustzijn terug.

— Moordenaar! Moordenaar! gilde ze. Je hebt mijn broer en mijn verloofde gedood!

Deze van angst getuigende kreet wekte den heer Lobbes op uit de bijna cynische apathie, waarin hij gedurende het laatste uur was verzonken. Tijdens Joris Jochem's afwezigheid had hij slechts een enkel woord met Karel, die nog minder dan hij de toedracht dezer vreemde situatie begreep, gewisseld. Voor Dr. Vögel had hij niets dan grimmige blikken over gehad.

Nu riep hij Cora toe, waarop het meisje naar den kelder snelde. Aan den ingang bleef ze hevig verbaasd staan.

— Wat gebeurt hier? kreet ze, doch viel direct daarop op haar knieën neer naast Leo. De jonge bokser was nog bewusteloos.

— Dood! Dood! jammerde zij. O, vader, wat een ellende hebt U toch veroorzaakt. Hoe hebt U je zó kunnen veranderen!

Frits Waller kwam bij uit zijn verdooving en keek schaapachtig in het rond.

— Wees maar niet bezorgd, zusje! zei Karel nu hartelijk. Hij is alleen bedwelmd. Wacht maar rustig af, dan komt hij wel weer bij.

— Vader, vroeg hij daarop, wel voor de tiende maal sedert hij op de anthraciet lag, hoe kon het toch in U opkomen, dien gek in ons huis toe te laten?

Cora's mond opende zich verschrikt en ze kleurde fel. Maar verbazing vervulde haar, toen haar vader antwoordde.

— Inderdaad heb ik dat, gaf de heer Lobbes grommend toe. En ik zal mezelf nooit vergeven, dat ik hem niet zijn weeke hersens insloeg met zijn eigen bijl, toen zijn idioot gezicht zich in mijn kantoor vertoonde.

— Vader, hebt U óók.....? stamelde Cora.

— Geen praatjes, viel de fabrikant haar barsch in de rede. Haal als de wind een mes en snij die vervloekte touwen door!

— Kerel, moordenaar, hou je bek dicht of ik gil de heele stad bij elkaar! schreeuwde zijn lastgever, die wit van woede werd.

Oom Karel trad snel op hem toe en wilde een vuile lap in zijn mond duwen, doch zijn chef hield hem tegen, met een waardige handbeweging. Een blijde glimlach trok over Joris Jochem's gelaat en zijn geheele houding, ten opzichte van den heer Lobbes, veranderde.

— Geachte principaal, sprak hij hem op beleefden toon toe, ik wensch U van harte geluk met dit voorloopig resultaat.

Beter één gebonden vijand in den kolenkelder, dan tien valsche vrienden in de huiskamer. Mijn list is gelukt, want déze is althans onschadelijk. Ik hoop, dat U nu de waarde van mijn oogknippen inziet.

Deze zonderlinge taal bevreemdde den heer Lobbes zoozeer, dat zijn woede grootendeels wegzakte. En de veronderstelling dwarrelde door zijn brein, dat ook de detective moest zijn aangetast door die noodlottige, besmettelijke krankzinnigheid. Indien dát de oorzaak van zijn vermetelheid was, dan moest hij dien gek zo lang ontzien, tot hij weer vrijheid van handelen had. En, zich in schijn voordoen alsof hij zijn optreden goed vond. Hij immers had nu zijn leven in handen. Eenmaal weer vrij, zou hij dien gek zijn onbeschaamdheid betaald zetten en hem aan professor Van Meekeren overleveren, al moest hij hem naar diens woning sleuren.

Joris Jochem meende op zijn gezicht te lezen, dat de heer Lobbes volkomen met hem instemde.

— Voor de leus moet ik nu weer Uw armen een beetje binden, mijnheer, zei hij verontschuldigend. De anderen mogen niet begrijpen dat wij het met elkaar eens zijn.

Na dat te hebben gedaan, sloop hij heen, zijn gevangene wijzend dat hij stil moest zijn. Oom Karel volgde hem.

— Hij deed eventjes raar, hé Watson? zei hij, zacht grinnikend.

— Joris Jochem, antwoordde zijn lange helper ernstig, jij bent

langer in het vak dan ik en ik wil op je praktijk geen aanmerkingen maken. Maar luister naar mijn raad en pruttel niet zoo eeuwig over je opmerken en die andere dingen. De een verveelt het verschrikkelijk en de ander maakt er zich kwaad om. En niemand doe je er een plezier mee. Geloof dat dan toch.

— Ssst, deed Joris Jochem.

Ze zaten nu in het donker op den uitkijk. Cora kwam uit de huiskamer en liep de trap op. Aarzelend keek ze achter zich.

Enige oogenblikken later hoorden de mannen een weifelenden tred. Hun adem inhoudend, kropen ze gehurkt naderbij.

Toen, een greep, een kortdurend gestommel en ze zaten op Dr. Vögel. Deze gromde en dreigde in drie talen, maar ze bonden hem onverstoord vast. Even later rolde oom Karel hem den kolenkelder binnen, waar hij door den heer Lobbes met schampere opmerkingen werd begroet.

— Hé, dat is vriendelijk van U, de visite van vanmiddag zoo spoedig te herhalen. Maar zijn die touwen niet wat hinderlijk, bij het uitoefenen van Uw hypnotische experimenten? Want dáárvoor komt U mij toch zeker in dit geriefelijk salon bezoeken, niet waar? Of, heeft professor Van Meekeren U negatieve lichaamsbeweging aanbevolen?

Dr. Vögel staarde den spotter ontsteld aan en bromde iets binnensmonds. Joris Jochem rolde hem nog iets terzij en stak te zijner eere nog een kaars aan.

— Beloof U op eerewoord geen leven te maken, als ik de prop uit uw mond neem, mijn waarde Dr. Vögel? vroeg de onnavolgbare detective.

De aangesprokene knikte toestemmend en oom Karel maakte zijn mond vrij.

— U wilde mij, geloof ik, antwoord geven, nietwaar mijnheer Vögel? vroeg mijnheer Lobbes hoffelijk. O, geloof niet dat ik een

zich tot kalmte dwingend, een sigaar uit zijn koker en reikte dezen dan zijn vader toe.

— Moet u niet rooken, vader? zei hij uiterlijk bedaard.

Cora schrok innerlijk. Ze verwachtte een nieuwe uitbarsting. Doch het gelaat van den heer Lobbes ontstrakte zich.

— Ja jongen, antwoordde hij, wonderbaar kalm. We hebben er den maaltijd ook bij ingeschoten. Ga naar je kamer, Cora, zei hij dan, niet onvriendelijk. Ik heb nog iets met Karel te bespreken. En jij hebt ook wel rust noodig, na zoo'n drukken dag.

XXV

DOOR EEN GLAASJE WIJN

De boekhouder Kooymans stapte uit de tram en liep met den hem eigen sportieven tred het plein over, naar de Achterstraat. Toen hij den hoek was genaderd, bleef hij echter verwonderd staan. Verderop, ter hoogte van de fabriek, stonden ongewoon veel menschen bijeen.

Hij schudde het hoofd. De vreemde gebeurtenissen der laatste dagen schenen geen eind te willen nemen. Gedurende de twintig jaren, dat hij bij Lobbes in betrekking was, had hij niet zooveel emoties ondergaan, als sinds de patroon twee dagen geleden uit Leipzig was teruggekomen.

Wat kon er nu weer zijn? dacht hij. Waren de opperlieden van Goedertrouw tegen de afspraak in, tóch weer aan het sloopen gegaan? Daar moest hij dan gauw een eind aan maken. De slager was altijd een geschikt buurman geweest, maar nu zijn nieuw gepleisterde en

betegelde muur was vernield, scheen hij zijn vroeger zoo zachtvaardig karakter heelemaal te hebben afgelegd. Bij de gedachte daaraan, kwam opnieuw mijnheer Lobbes' verandering Kooymans voor den geest. Lobbes, die eigenlijk niet eens zijn patroon Herman Lobbes was, volgens de heeren Waller en Vögel, maar een indringende geest, die op schonker-de-bonk den waren geest Lobbes uit diens lichaam had verjaagd.

Onwillekeurig had Kooymans weer zijn tred verhaast en stond weldra te midden van de volksverzameling, voor de fabriek. Er werd geschertst en gelachen. Tot zijn ergernis ontwaarde hij dat de menigte voornamelijk bestond uit werklieden der fabriek en dat ze in hun uitgaansplunje waren.

— Van Giesen! riep hij misnoegd, wat moet die onzin beteekenen? Het is negen uur en jullie staat hier gekheden te maken. Jullie had al een uur moeten binnen zijn. En waarom hebben al die mannen en meisjes hun Zondagsche kleeven aan? Denk je dat er vandaag feest wordt gevierd?

— Waarom zouden ze hun werkpakkie aantrekken? zei Van Giesen schouderophalend. Er wordt immers gestaakt?

Kooymans keek den werkbaas perplex aan. Gestaakt? Dat ontbrak er nog maar aan; nu was de grap compleet. De patroon verwisseld, hijzelf rheumatisch, altijd dan volgens den onrechtmatigen Lobbes, in het drukst van den tijd een gedeelte van het personeel ontslagen, een half gesloopte muur, een lift in aanbouw, twintig processen in het vooruitzicht en een groot aantal dringende commissies. Ja, daarbij ontbrak werkelijk een staking om de chaos te volmaken.

— Maar zijn jullie dan heelemaal niet wijs! riep hij verontwaardigd uit. Er worden hier de hoogste loonen verdiend, jullie hebt den acht-urendag, een vacantie-week, pensioen en weet ik al wat meer. Waar staken jullie dan voor? Een villa en een auto kunnen we jullie niet geven.

— Daar zit jij natuurlijk weer achter, ontsnapte idioot!

Frits Waller haalde tot antwoord de schouders op.

Hij was eerst een kwartier geleden beneden gekomen, om aan Lobbes' deur te luisteren, en toen overvallen en naar den kelder gesleept. Aanvankelijk had hij gedacht, met een streek van Lobbes te doen te hebben, maar nu die zelf op de anthraciet werd gesmeten wist hij niet meer wát hij er van denken moest. Echter was hem Joris Jochem's knipoogen niet ontgaan.

— Antwoord! gebood mijnheer Lobbes dringender, hoewel minder luid, daar Joris Jochem met de revolver en een oude lap dreigde. Heb jij dit galgenbrok omgekocht om mij in mijn eigen kolenkelder te smijten?

Frits Waller haalde opnieuw de schouders op.

— Als jij je van morgen rustig had laten démagnetiseeren, inplaats van dien roetmop op je eigen dak te sturen, zou je er nu vrij wat beter aan toe zijn geweest.

— Slaat het je wéér naar je hoofd? riep mijnheer Lobbes. Als ik hier levend vandaan kom, dan ga jij morgen naar professor Van Meekeren, zoo waar ik hier op de anthraciet zit.

— Ontken je, dat je gisteren met Vögel en mij naar mijn kamer bent gegaan en dat hij je gesuggereerd heeft dat je in April bent geboren?

— Bén ik ook. Maar van je kamer en je Dr. Vögel weet ik niets af.

— Herman, wees niet eigenwijs. Laat je weer terug-magnetiseeren. Ik raad het je als vriend. Het is voor je bestwil.

— Zoodat je me dat kind kan aansmeren. Oók voor mijn bestwil, nietwaar?

— Je eigen dochter, man!

— Mijn.....?

Joris Jochem moest met de prop naderbij komen, want mijnheer

Lobbess dreigde luid in woede uit te barsten. Op het gezicht daarvan kalmeerde hij echter en toen liet de detective hem met zelfbewust gebaar het album zien.

— Mijnheer Lobbes, vroeg hij, hebt U er eenig vermoeden van wat ik hier heb?

— Ik raad je aan, bliksemsnel die touwen van mijn beenen stuk te snijden, anders heb ik er vermoeden van, dat jij er aan één komt te bengelen. En nog wel aan een boom in mijn tuin. Begrepen? Los!

— Ik vraag U nógmaals! riep de detective, op schijnbaar gebiedenden toon.

Daar riep een stem.

— Lena, Lena, waar zit je dan toch? Ben jij al naar boven gegaan, Herman?

De gevangenen maakten tegelijk een opstandige beweging. Maar Joris Lochem verhief opnieuw de revolver; een onheilspellend licht glinsterde in zijn zachtmoedig blauwe oogen.

— Cora! riep mevrouw nu langs de trap. Cora!

— Ja moeder.

Een vlugge tred op de trap; een deur sloeg dicht. Toen was het weer stil.

Joris Jochem reikte oom Karel zijn revolver over en sloop de keldertrap op. Na tien minuten geduldig wachten op de bovenste trede, zag hij Cora uit de huiskamer komen.

— Psss! fluisterde hij, ik ben het, juffrouw, Joris Jochem.

Hoewel eerst geschrokken, was het meisje zich dra weer meester. Ze was blij, dat Leo den detective niet had doodgeslagen, zooals ze had gevreesd en ook, dat hij nog hier was.

— Bent U nog hier? vroeg ze met van bewondering trillende stem. Hoe legt U het toch aan U verborgen te houden, terwijl er zooveel menschen in huis zijn?

Hij keek vluchtig de post door en schakelde toen het hoofdbureau van politie in. Op zijn vraag aangaande de twee werklieden van Van Duren kreeg hij tot antwoord, dat die zich in den loop van den dag moesten laten onderzoeken door professor Van Meekeren. Van diens diagnose hing het af, of zij voor den politierechter zouden komen wegens moordaanslag, of naar een gesticht voor overspannenen zouden worden gebracht.

Hij legde den hoorn neer en staarde als verwezen voor zich uit. ongeloovig het hoofd schuddend. Dát maakte de zaak dus compleet. Of eigenlijk nog niet. Nu moest hij zelf ook nog naar den professor worden verwezen ter onderzoek, of hij *gek* of *rheumatisch* was en dan eerst had de patroon zijn zin. De *valsche* Lobbes althans.

Het open duwen van een deur wekte hem uit zijn overpeinzingen.

— Goeden morgen! zei Karel Lobbes, die van de winkelzijde het kantoor binnen trad. Dát is hier een prachttoestand.

— Morgen Karel, antwoordde de boekhouder. Dan viel hij, opgeschrokken door een plotselinge gedachte, uit:

— Wat bedoel je? Staakt het winkelpersoneel ook?

— Nóg niet, antwoordde de jonge man, maar het laat zich aanzien, dat dat niet lang meer zal duren. Er staan twee knechts voor de deur op post en die geven circulaires uit. En het winkelpersoneel heeft bericht ontvangen, dat hun vereenigingsbestuur hun spreken moet. Met een paar uur kunnen we dus verwachten, dat ons heele bedrijf stop staat.

Hij zette zich voor zijn bureau en sloeg lusteloos het grootboek open. Dan klapte hij het weer dicht, nam een sigaret en stak die op.

— Begrijpe wie het begrijpen kán, Kooymans! riep hij. Ik sta er paf van. Tot gisteren dacht ik, dat zooiets alleen op de film mogelijk was. En nu zitten wij er midden in.

— Is er dan nog méér voorgevallen?

— Nog méér?

En nu vertelde Karel Lobbes den boekhouder alles wat hij had meegemaakt, sinds hij met Leo het café had verlaten. Hij vergat niets, kleurde en dikte eerder de gebeurtenissen van den vorigen avond aan en fantaseerde er allerlei vermoedens bij.

— En verbeeld je, eindigde hij, toen stuurde vader Cora naar bed en herhaalde tegen mij al dien onzin, waar zijn mond al twee dagen van vol is. Alsof ik er niet al lang beu van was.

— Van mijn rheumatiek óók? vroeg Kooymans, met een geestigen twinkel in zijn oogen.

— Lach er maar om, zei de jonge man verdrietig. Volgens hem zou de heele familie, ja de heele stad krankzinnig zijn geworden gedurende de dagen, dat hij in Leipzig was. Alleen zichzelf en professor Van Meekeren vond hij bij volle verstand zijn. Alsof het niet veel eenvoudiger was te denken, dat het alleen met *hem* mis is.

— En die detective?

— Dat is de grootste idioot van allemaal! viel Karel verontwaardigd uit. Die trapt onze vensters in om naar boven te klimmen, in plaats van behoorlijk aan te bellen. Hij chloroformeert alles wat hem in den weg komt, tot mijn moeder toe en hakt een halvesteens-tusschenmuur open om een geheime ruimte met documenten te zoeken. Lach niet! schreeuwde hij. Bedenk dat die halve gare tegelijk door mijn zuster en mijn vader was aangenomen en voor beider geld elkaar er tusschen neemt.

Nu bulderde Kooymans het uit, niettegenstaande Karel's woedend gezicht en scheen maar niet op adem te kunnen komen. De jonge man schreeuwde en sloeg op zijn bureau en toen dat niet hielp, goot hij den ouden man wat water in den hals.

Kooymans weerde hem af en toen wierp Karel hem het overschot in zijn gezicht.

lange dagtaak achter den rug en verlang naar rust. Vóór we verder gaan verzoek ik U allen den rechterduim op dit stuk carton te drukken.

Hij stak een sigaret aan en boog zich daarna voorover, om den heer Lobbes het stuk carton toe te reiken. Daar drong een schelle kreet tot hem door, die hem van schrik deed terug tuimelen.

— Joris, Joris Jochem! kreet oom Karel, ze heeft me in mijn hand gebeten!

De detective krabbelde vlug overeind.

— Verraad! Verraad! joelde hij. Op! Ten strijde! Hier is Joris Jochem. Gij allen, wendde hij zich op strengen toon tot zijn gevangenen, wacht hier rustig mijn terugkomst af. Wée U, zoo ge dit vertrek verlaat, vóór ik Uw somber geheim heb opgehelderd.

Intusschen gilde oom Karel zijn pijnkreten uit, welke eerder luider werden dan verstilden. Joris Jochem draalde niet langer, sprong bij drie treden de trap op en viel als een bom in de keuken, waar oom Karel op den grond zat te kreunen. Bij het steken van een stukje brood in Lena's mond had zij hem in drie vingers gebeten.

— Het bloed sijpelt er uit! jammerde hij.

Joris Jochem keek hem medelijdend aan en voelde een schop tegen zijn beenen.

Het was Lena gelukt, een draaiende beweging te maken en hem dien toe te brengen.

— O, duivelin in dienstbodengedaante! kreet de detective, doch sprong daarbij weer verrast op.

De telefoon klingelde.

Alles zweeg een moment.

Joris Jochem keerde zich bij de deur om en blikte het meisje aan.

Plotseling schenen zijn woede en dwaasheid verdwenen en was hij weer de welgemanierde, behulpzame man van altijd.

— Telefoon voor U, juffrouw, zei hij beleefd. Wil ik maar even luisteren? U kunt zoo tóch niet opstaan.

Zonder antwoord af te wachten, liep hij naar de huiskamer, waar de bel onverstoord ringelde.

Hij nam den hoorn op.

— Hallo, met huize Lobbes! riep hij luid. Mijnheer heeft belet. U spreekt nu met detective Joris Jochem!

Iets als een juichkreet antwoordde hem.

Hij herkende de stem van zijn vrouw.

— Gelukkig, Joris, dat ik je eindelijk aantref, zei ze. Ik heb al vier verschillende Lobbessen opgebeld en geen van allen hadden ze iets met een detective te maken, zeiden ze. Kom dadelijk thuis; je bent nog nooit zo lang achtereen weggebleven en je weet dat Stientje niet naar bed wil voor jij haar goeden nacht hebt gekust.

Bij dezen roep van zijn lieve, zorgzame vrouw verzonk voor Joris Jochem op dit oogenblik al het andere in het niet. Hoezeer zijn liefhebberij voor detective-spelen hem bijna doorgaans vervulde, bleef hij toch altijd even ontvankelijk voor den moederlijken invloed die van zijn vrouw uitging. Ook nu, evenals vorige malen, verdrong het verlangen, haar en zijn kind te zien en hun hartelijk gebabbel te hooren, geheel zijn eerezucht en zijn hang naar potsierlijke avonturen.

— Over een kwartier ben ik thuis, vrouwtje! Ik heb hier met een gevaarlijke, listige bende te doen, maar voor vandaag heb ik m'n portie al verricht. Sherlock en Holmes zijn óók niet op één dag geboren. Kus Stientje vast van me. Tot zoometeen dus!

Hij hing den hoorn op en schakelde direct een ander nummer in. Hij bestelde een taxi en gaf het adres van den heer Lobbes op.

— Meisje, zei hij, in de keuken terugkeerend. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.*

— Ik wou maar dat je je nek brak, antwoordde Lena giftig. Nog

— Ze willen niet onder politie-toezicht werken.
— Politie? Bemoeit die zich dan óók al met mijn zaken? Voort met ze.....

— U wilt toch zeker niet den hoofdcommissaris naar den professor sturen? riep Karel uit. Als U niet was begonnen dien muur te laten sloopen, zouden we het een boel rustiger hebben gehad.

— Wélke muur? vroeg de heer Lobbes verbaasd. Wie is er dan aan het sloopen geweest? Dat loopt toch verdorie de spuigaten uit. En al dat onheil heb jij gesticht in die paar dagen, dat ik weg was! Heb ik dan een schooljongen de leiding der zaken toevertrouwd?

Kooymans en Karel keken tegelijkertijd den opvliedenden patroon stom van verbazing aan. Sloeg hij nu al weer om, dachten ze. Of wist hij werkelijk niet meer, dat hij zelf de opdracht had gegeven den muur door te breken?

Karel kwam het eerst tot bezinning, richtte zich hoog op en keek zijn vader uitdagend aan.

— Vader! kreet hij, *bent U het nou of bent U het niet?* Hebt U zelf bevolen, dien muur door te breken, ja of nee?

Zoo krachtig was hij van uitdrukking, dat zelfs de heer Lobbes er van schrok. Hij trad een stap terug, doch herwon spoedig zijn geestkracht.

— Wil je zeggen, dat ik zoo idioot ben geweest opdracht te geven om te sloopen? vroeg hij op snijdenden toon.

— Ja, antwoordde Karel op vasten toon en ook dat U beweerd hebt, dat beide huizen hiernaast zijn aangekocht. Vraag het maar aan Kooymans. Laat die zeggen of het zoo is of niet.

De heer Lobbes vestigde een uitdagenden blik op den boekhouder, die daaronder bedremmeld terug krabbelde. Niettemin zei hij vrij luid:

— Wat waar is, is waar, mijnheer Lobbes. U bent mijn patroon en

ik spreek U niet graag tegen, maar U hebt opgedragen, den muur hiernaast door te breken.

— Zoo? joeg de heer Lobbes hem tegen. Heb ik dat opgedragen? En wien dan, als ik het vragen mag?

— Wel, den aannemer Goedertrouw, antwoordde de boekhouder, nog steeds verlegen.

— Nóóit van gehoord! bulderde de heer Lobbes. Ik heb dien naam nog nooit in mijn mond gehad zelfs.

Wel verdikme! verhief hij zijn stem opnieuw. Wel verdraaid de heele drommelsche boel, nu moet jullie er ook nog bijvoegen, dat ik het personeel gezegd heb te staken! Dat ik gecommandeerd heb het bedrijf stop te zetten!

— Gezegd te staken is wat sterk uitgedrukt, antwoordde Karel, met het gebaar van iemand die op zijn stuk blijft staan. Maar door die twee werkbazen en die mannen en meisjes te ontslaan, hebt U er toch de eerste aanleiding toe gegeven. Of weet U dat óók niet meer?

— Ik ontslaan! riep mijnheer Lobbes. Wil je beweren dat ik zoo een driedubbel doorgeslagen idioot ben, lui, die hun werk verstaan, te ontslaan nu we midden in de drukte zitten? Ik ontslaan? Ik heb nog nóóit iemand ontslagen! Ik zou zelfs dien kreupelen reumatieklijder die daar in dien hoek staat te jammeren, niet willen ontslaan, of het moest zijn omdat-ie in mijn gezicht staat te liegen. Waar zijn die stakers? Roep ze binnen. Ik zal hun de zaak even uitleggen.

Karel haalde de schouders op.

— Roep ze binnen, zeg ik je. Versta je me niet, drommelsche jongen?

— Ze komen niet, vader, al zou ik er om bidden en smeeken. De zaak is in handen van hun bestuur en dat komt vanmiddag met U confereeren.

Hij greep Leo bij de beenen en stuwde zijn lichaam voor zich uit als een kruiwagen. In die houding liet hij den amateur-bokser de trap afglijden.

— Help eens, Watson! riep hij.

Oom Karel kwam en droeg met zijn chef den bewusteloze op de anthraciet, onder afkeurend gemompel van Dr. Vögel en een spottend gegrijs van mijnheer Lobbes.

— Ben je van plan, hier een familiegraf in te richten? vroeg de laatste. Hoe komt er in 's hemelsnaam zóóveel volk in mijn huis?

— Man, je hebt je handen met bloed bezoedeld, zei Dr. Vögel verwijtend.

— Nee, met chloroform. Opmerken, samenvatten, oor.....

Hij zweeg, want mijnheer Lobbes keek, of hij uit zijn banden wou springen. Hij had zich wel voorgenomen, tegenover den dwazen detective niet meer zijn geduld te verliezen, maar die malle spreuk maakte hem razend.

Joris Jochem herinnerde zich oom Karel's waarschuwing en slikte daarom de rest in. Niettemin was het hem onverklaarbaar, dat iemand ter wereld iets tegen zijn zinspreuk kon hebben.

— Mijnheer Lobbes, het komt mij voor, dat U mijn optreden hier verkeerd uitlegt en beoordeelt, wendde hij zich nu verklarend tot deze. Ik handel uitsluitend op Uw bevel en in Uw belang.

— Dan komt het mij voor, dat ik een idioot de opdracht heb gegeven zijn collega's na te gaan, antwoordde mijnheer Lobbes, op een toon van verbittering. Maar vier je grollen nu maar heelemaal uit en maak voor mijn part van den kolenkelder een gekkenhuis.

— U is onbillijk in Uw beoordeeling, omdat U mijn tactiek niet begrijpt. Opmerken, samenvatten, oordee.....

— Joris Jochem! riep oom Karel geschrokken, die dooie wordt levend van dat gezanik.

Joris Jochem keerde zich haastig om en sgorde met oom Karel's hulp Leo's ledematen aan diens lichaam vast.

Dr. Vögel blikte onder die bedrijven als verwezen van den een naar den ander.

Plotseling scheurde een gil door de stilte van den avond.

Lena, die nog steeds gebonden onder de keukentafel lag, was het na veel moeite eindelijk gelukt, de prop uit haar mond te nemen.

— Mevrouw! Ka-re!!! Ká-réllllll!!! Hélp!!!

— Roept er iemand? klonk het antwoord spoedig van de tweede verdieping.

En dra holde iemand de trap af.

Joris Jochem en oom Karel keken elkaar een oogenblik aan. Maar dát was genoeg. Hetzelfde moment snelden ze voort, hun touwen, de bijl en de revolver meenemend.

— Karel! Karelll! gilde Lena. Ze hebben een bijl! Ze hebben een pistool!

— Wie roept daar? Jij Lena? Is er wat gebeurd? Leo!

Onder deze uitroepen sprong Karel bij drie treden tegelijk de trap af en stuitte op een man, vermomd als steenkolensjouwer. Cora volgde hem, doch kwam te laat om een botsing met Joris Jochem te voorkomen.

Deze had oom Karel bij wijze van stootblok in de voorhoede geplaatst. De oude man werd onbarmhartig omver gerend, doch had de tegenwoordigheid van geest, Karel Lobbes bij de broekspijpen te grijpen. Deze struikelde mee. Daar hoorde hij naast zich een vreeselijken slag.

Joris Jochem, die voor geen vermogen een mensch zou willen wonden, had zijn bijl in de traptrede geslagen.

— Pak aan! riep hij triomfantelijk. Zóó doet Joris Jochem!

Een rauwe gil antwoordde hem. Cora, die geloofde dat hij inder-

snellen blik op zijn zoon en Kooymans. Ja, het leed geen twijfel, ze hadden tegen Van Duren gesproken en dat was voldoende geweest om den bacil der krankzinnigheid op hem over te brengen. Een trilling van smart en ontzetting verwrong zijn gelaat. Hoe kreeg hij den man intijds bij professor Van Meekeren, om de besmetting tot *hem* te beperken? Kon hij hem maar met een zoet lijntje bij zich houden, tot hij er zelf heen ging.

— Gerard, zei hij, zoo vriendelijk en bedaard als zijn bewogen gemoedstoestand dat toeliet, ik heb binnen een uitstekende zandblad en de oude port staat er ook nog.

Over Van Duren's gezicht vloog een roode gloed van toorn.

— Denk je, dat ik een sigaar kom rooken, terwijl mijn heele zaak één en ál verontwaardiging is over jouw mal gedaas van gisteren? riep hij woest. Telefeer den hoofdcommissaris onmiddellijk dat je je fout inziet en aan den vakbond, dat je bereid bent een behoorlijke schadevergoeding te betalen.

— Ja, ja, antwoordde de heer Lobbes zacht en meegaande en trad een stap in de richting van zijn privé-kantoor. Zoo'n sigaartje heb je nog *nóóit* gerookt, geloof me nou maar, en als je mijn port proeft, vergeet je alle hoofdcommissarissen en vakbonden van de heele wereld. Kom nou mee, zei hij lokkend, die twee hebben een grapje met je gemaakt.

— Ik heb niks met je grapjes te maken, bulderde Van Duren. Had ik eergisteren, toen je op mijn bureau zoo krankzinnig *deed*, maar geloofd, dat je het *was*, dan was ik met de heele lift niets begonnen.

— Lift, wélke lift? Wat heb ik met jouw liften te maken? Waarom zou ik krankzinnig *doen* als ik het niet *ben*?

— Maar je bent het juist wél! schreeuwde Van Duren. Je zoon en je boekhouder zijn mijn getuigen.

— Ja, ja, ja-ja, ja, die zijn getuigen, als *gek* en *getuigen* in jouw oog

tenminste hetzelfde is. Kom nou maar eerst een sigaartje rooken.

— Stik met je sigaar! riep Van Duren verbolgen, doch slikte wat hem nog meer op den tong lag in, daar de deur open ging. Drie heeren kwamen binnen, waarvan één naar voren trad en mijnheer Lobbes een insigne toonde.

— Mijnheer? vroeg mijnheer Lobbes streng, kunt U je niet eerst laten aandienen?

— Deurwaarder Philippes Hendrikus Johannes van der Koog. In de uitoefening van mijn ambt bied ik U aan een vordering tot schadevergoeding wegens het gewelddadig aanranden en doorbreken van een muur, behoorend aan een ander dan U en het doen in Uw fabriek rollen van conservenbusjes en andere artikelen, eveneens behoorend aan een ander dan U.

De heer Lobbes keek van den deurwaarder naar Van Duren, die ernstig knikte, van hem naar Karel, die óók knikte, en daarna naar Kooymans, die knikte, maar het hoofd niet meer ophief.

— Man, je bent gek! riep de heer Lobbes. Ik heb met je muren en je conservenbusjes niets te maken!

De deurwaarder wilde vermanend antwoorden, maar werd naar voren geduwd door zijn klerk. Deze werd voortgestuwd door de opengaande deur, waardoor weer drie personen binnen traden, waarvan de voorste, een korte, dikke man, zijn insigne omhoog hief en bijna in des heeren Lobbes' oog stiet.

— Ik, Jacobus, Gerardus Leonardus Beurtschip, deurwaarder alhier, betoon U bij deze een vordering op last van mijn principaal Jan Willem Kooistra, slager en vleeschhandelaar alhier, tot schadevergoeding wegens het onrechtmatig vernielen van den kortelings nieuw gepleisterden en betegelden muur.....

Bij het laatste woord viel de dikkerd tegen mijnheer Lobbes aan, wjl de achter hem staanden plotseling werden opgestuwd door een

groep personen, die nu binnentraden. En nauwelijks had de voorste van deze, een man met een geweldige bult, zich doorgedrongen tot den heer Lobbes, of een luid geroep achter hem deed hem terzijde springen. De deurwaarders en hun helpers werden als met kracht voortgeduwd door een stroom van menschen, die, toegang eischend, het kantoor binnen traden en op luiden toon den heer Lobbes wenschten te spreken.

De een voor den ander wilde het eerst zijn boodschap zeggen en de woorden „deurwaarder” rolden achter elkaar door de kleine kantoorruimte, alsof de geheele broederschap van dat beroep tot een gezamenlijk bezoek bij den heer Lobbes had besloten.

Als het geroffel van den donder rolden de namen : Carolus, Marinus, Severus, Manolus, Fransonius, Petrus, Manus, Janus, Bertus, Virgilius, Homerus en zoo meer door de lucht, dat het scheen, alsof de zuurstof werd vervuld met ontelbare deelen „us”. En bij elk zoo’n gewichtigen naam, die den heer Lobbes werd toegeschreeuwd, alsof het zijn schuld was dat de eigenaar dien dragen moest, deinsde hij een stap verder terug naar zijn privé-kantoor. Maar de deurwaarders en hun gezellen gaven het niet op, overschreeuwden eerder elkaar en noemden bij herhaling hun vordering om schadevergoeding om verschillende inbreuken op rechten en wetten op, dat het den heer Lobbes scheen, of de wereld was uiteen gevallen en er niets dan breuken waren overgebleven en men hém dat kwam verwijten en van hém de herstelling daarvan eischte. Hij wierp een blik achter zich, keek naar zijn gemakkelijken stoel achter zijn bureau. Als hij daar maar eenmaal zat en de deur veilig op slot had, dan kon hij door middel van de telefoon misschien alle krankzinnigen-professoren en doctoren hierheen ontbieden om de lui bijtijds van de overige menschen af te zonderen. O, nu betreurde hij het, dat hij professor Van Meekeren den vorigen avond naar huis had laten gaan. Hij had hem thuis

moeten houden, hem moeten meenemen naar zijn kantoor en overal waar hij verder heen ging. Hij had niet moeten dulden dat hij zich van hem verwijderde, daar Van Meekeren hem moest beschermen tegen elken aanval dier noodlottige besmettelijke krankzinnigheid. Hij, die beroemde man der elfhonderd krankzinnigheids-verklaringen, had gerust zijn geheele praktijk er aan kunnen geven om hem, Lobbes, te vergezellen. In zijn tegenwoordigheid immers groeiden de gekken en candidaat-gekken nog sneller aan dan paddestoelen en in zijn omgeving zou de professor zich een wereldnaam veroveren kunnen, als de record-houder in het stellen van diagnoses op het gebied van ziels- en geesteszieken.

De deurwaarders hadden zijn blik opgevangen, geloofden dat de heer Lobbes aan hun geschreeuw wilde ontkomen en omringden hem nu. Doch de groep moest alweer verder wijken, daar nog meer collega's hen volgden en ook dezen op luiden toon „deurwaarder“, „us“-namen, vorderingen en breuken uitgalmde.

Toen het kantoor stikvol was, werd aan de deur aan de fabriekzijde gerammeld. Daarachter bevonden zich nog andere deurwaarders en helpers, die door den winkel geen toegang hadden kunnen bekomen. Maar de deur week niet, want twee zwaar gebouwde klerken stonden er vlak voor, en dezen konden geen stap vooruit doen, wijl de geheele ruimte was bezet.

Ten einde raad sprong Karel Lobbes op zijn bureau en zette beide handen aan den mond, om het veelstemmig geluid te overschreeuwen.

— Stilte, heeren! riep hij. Er heerscht hier een misverstand. Mijn vader verkeert niet in een stemming om alle zaken tegelijk aan te hooren en af te handelen. Bovendien heeft hij straks een gewichtige conferentie, bij professor doctor Van Meekeren, die hij onmogelijk kan verzuimen.

Meer uit vermoeidheid dan omdat Karel zulks verzocht, zwegen de

deurwaarders en hun handlangers. Er was eenige oogenblikken zelfs volkomen stilte. Toen riep de korte, dikke deurwaarder met een stem die den heer Lobbes dreigend in de ooren klonk :

— Dan stel ik mijn vordering nog een kort poosje uit, maar reken er op, dat ik ook bij Van Meekeren kom. Zooals de omstandigheden zich laten aanzien, lijkt het me niet onmogelijk dat hij er moet blijven.

Die woorden werden door al zijn collega's en hun handlangers met daverende kreten van instemming toegejuicht. De deurwaarders vertrokken nu, hun insigne in de hand voor zich uit houdend. Ieder hunner liet één bewaker achter, om zorg te dragen dat de heer Lobbes zijn zaak niet verkocht tijdens hun afwezigheid én om zich op de hoogte van zijn handelingen te houden.

Eindelijk kon de heer Lobbes zich in zijn privé-kantoor terug trekken. Gerard van Duren volgde hem en nam nu ongevraagd een sigaar uit het kistje.

Zijn geestkracht herwinnend, greep Lobbes de portflesch en schonk twee glazen in.

— Twijfel je nu nog, Gerard? vroeg hij met meewarigen blik.

— Nee, antwoordde deze geroerd en wendde zijn gelaat af, daar de tranen in zijn oogen drongen. Dus, je blijft bij je voornemen omtrent professor Van Meekeren?

— Méér dan ooit ! En jij hebt er dus niets meer tegen, met mij naar zijn kliniek te gaan?

— Nee, ik laat je niet in den steek, antwoordde de ingenieur, op vasten toon. Nog voor geen duizend deurwaarders.

Toen klingelde de telefoon.

OOM KAREL HEEFT BEZWAREN

— Watson, zei Joris Jochem, oom Karel zijn sigarettenetui aanbiedend, *opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden*. Neem eerst een sigaret.

— Joris Jochem, antwoordde de oude man geërgerd, eerstens heb ik je twee verzoeken te doen : noem me fatsoenlijk bij mijn naam en hou die vervelende spreuk voor je. Je zou er levenden mee dood-ergeren en doden door levend maken. Dat zou allebei zonde zijn. En verder lust ik je sigaretten niet, want dat papier stinkt tien mijl in het rond.

Ze liepen op het hoofdplein en wekten, als altijd en overal, veel aandacht door hun zonderling verschil van kleding, voorkomen en lichaamsverhoudingen. Doch de dikke detective, daaraan gewoon, stoorde zich er blijkbaar niet aan. Zonder te bedenken dat hij op den openbaren weg liep, sprak hij even luid en aanmatigend als hij gewoon was. De zon scheen warm, het asphalt glinsterde, een sfeer van vroolijkheid hing alom en vulde de ruimte. Ze scheen Joris Jochem te beïnvloeden tot volle energie en ongebreidelden levens- en arbeidslust.

Op het terras voor een hoekcafé zaten eenige handelaars met lange baarden en eenigen met een kaal hoofd. Toen Joris Jochem aan een tafeltje plaats nam en op zijn gewonen brallenden toon oom Karel uitnoodigde, naast hem te komen zitten, riep een der langbaardigen den kellner om af te rekenen.

— Watson, *opmerken, samenvatten.....*

Een glas op een naburig tafeltje viel om, door de haast waarmee een heer opstond. Blijkbaar had hij den detective reeds meer ontmoet, want de wijze waarop hij hem aankeek verried vrees voor stoornis.

En nauwelijks had Joris Jochem zijn geliefde spreuk voleindigd of van de zooeven nog vreedzaam-babbelende handelaars was er niet één meer over. Hoewel ze wellicht den drukdoenden dikkerd voor het eerst in hun leven zagen, was hun zijn spreuk genoeg om hem te ontvluchten.

— Zie je nou wel, Joris Jochem, zei oom Karel, hoewel zonder verwijt in zijn stem, je kan niet met dat malle gebrabbel beginnen, of de menschen loopen bij je vandaan. Nu kan je begrijpen, wat het voor mij wil zeggen, er elken dag naar te moeten luisteren.

Joris Jochem knipte listig met zijn dom-goedige oogen en wreef met den linker wijsvinger langs zijn neus.

— Zie je wat ik doe, Watson? vroeg hij op schranderen toon.

— Ik bier, zei oom Karel tegen een kellner, die zich vragend voorover boog. En jij, Joris Jochem? Ook bier? Misschien vergeet je dat *beetpakken* en *wegbergen* dan zoo lang.

De detective knikte toestemmend en maakte een geheimzinnig gebaar tegen zijn Watson.

— Oude speurmakker, zei hij op een toon vol ontroering. Je hart is moedig, je geest is schrandere, je blik is scherp, maar je tong is iets overijld. Spreek nooit over gewichtige onderwerpen als er kellners in de buurt zijn, die mogelijk spionnen kunnen zijn. *Opmerken, samenvatten.....*

— Ja, ja, ja, ja! viel oom Karel haastig uit. Ik had er iets voor over, als je dat toch eens kon vergeten. Kán je dan niet ronduit zeggen, wat je op het hart ligt, zónder dien vervelenden omhaal van woorden?

— Mijn dappere Watson, zei Joris Jochem ietwat weemoedig. Je bent zoo goed van vertrouwen, en toch zeg ik je voor de eerste en hopelijk voor de laatste maal: *de verrader slaapt niet*.

— Wát doet hij niet? vroeg Watson, Joris Jochem aankijkend.

— Hij slaapt niet! bralde Joris Jochem.

— Aannemen heeren, twee bier! klonk een luide stem.

De kellner verwijderde zich. Oom Karel dronk zijn glas in één teug half leeg en moedigde zijn chef aan evenzoo te doen. Deze knikte wantrouwig in de richting van den zich verwijderenden kellner.

— Dat is een der handgrepen van ons beroep, zei hij nu, met schranderen glimlach. Ik heb den man laten merken, dat ik op verraad bedacht ben en spionnen in het oog hou. Nu hij weg is, kunnen we vertrouwelijk met elkaar praten. Wat is jou gisteren en speciaal gisteravond het sterkst opgevallen, mijn schrandere speurbroeder?

— Dat ik stink-smerig van kolengruis ben thuisgekomen en een leelijk standje opliep van tante Bet, antwoordde oom Karel wrevelig. Ieder in zijn vak, tot je dienst, maar dat je juist de vuilste hoekjes van een huis uitzoekt, om je beroep uit te oefenen, dat is, vind ik, wel een beetje al te bar.

— Goed zoo, mijn Watson, *opmerken* enzoovoort. Dat is een zeer belangrijke indruk. Maar wat is je dan wel ten tweede opgevallen?

— Tweedens, bromde oom Karel, heb ik me in bed al mijn botten gevoeld en was ik er verbaasd over dat ze nog heel waren. Niet om je laag neer te zetten, Joris Jochem, je hebt lef genoeg voor zoo'n kleinen kerel, maar dat die lui in den kelder je niet al je ribben gekraakt en je levend gevild hebben, daar mag je hun eeuwig dankbaar voor zijn. Je hoeft je aan mij niet te storen, maar als ik je een raad mag geven, blijf dan je leven lang uit de handen van dien ouden Lobbes en zeker uit die van dien jongen vechtersbaas. Want, verbeeld je maar niet dat je ze *altijd* aan handen en voeten gebonden en bedwelmd langs den weg ziet loopen.

Joris Jochem hoorde met de kalmte en wijsheid, zijn vakgenooten eigen, de ongewoon lange redenatie van zijn helper aan. Toen deze eindelijk zweeg, stak hij een sigaret op en bood er ook oom Karel een aan, welke deze echter met een blik van afschuw afwees.

— Watson, begon hij, gisteren hebben we schitterend werk verricht, dat we vandaag moeten bekronen. Hiervandaan gaan we naar het huis van Lobbes terug, om de zaak tot een goed einde te brengen.

— Om je oogen uit je kop te laten krabben, bedoel je! antwoordde oom Karel angstig. Kijk eens naar die drie lapjes om mijn vingers. Dat heeft ze nog wel gedaan toen ze gebonden was. Wie weet, wat die meid met ons van zins is, nu ze haar handen vrij heeft.

Joris Jochem schudde het hoofd en mummelde met den mond, alsof hij een berekening maakte.

— De zaak schijnt je nog niet duidelijk te zijn, Watson. Wat jij beschouwt als vijandige handelingen, zie ik als iets heel anders. Hoe denk jij bijvoorbeeld over dien vuistslag op je hoofd, gisteravond?

— Dat mijn test er nóg zeer van doet, bromde oom Karel. Ik ben niet bang uitgevallen, maar als ik den vent zie aankomen, die hem dat geleverd heeft, dan loop ik liever een straatje om, dan er wéér een te krijgen. Nou jij en dan ik!

— En ik zeg je, mijn Watson, dat dat met voorbedachten rade is geschied.

— Dank je den drommel. Dat het geen vergissing was kon je daaraan wel merken, dat hij ons allebei in dat smerige anthraciethok heeft gesleept. Wou je nog sterker bewijs hebben dat het de vent er om te doen was, ons bij nacht en ontij te mollen?

— Juist, antwoordde Joris Jochem op geheimzinnigen toon. Nu heb je den draadnagel midden op zijn kop geslagen. Die vuistslag was niet anders dan een middel, om ons *vermomd als bewustelozen* binnen te smokkelen, opdat we ons werk konden vervolgen. Daardoor wist ik dat hij een vriend en geen vijand van ons was.

— Jij zegt het en dan zal het wel zoo zijn, maar als dát je vrienden moeten heeten, dan ben ik liever mijn leven lang in vijandschap met ze. En ben je van plan er nou wéér zoo *vermomd* binnen te gaan?

vroeg hij wantrouwig. Laat mij dan liever zooals ik ben buiten staan, als het je hetzelfde is. Misschien ben ik nog niet heelemaal uitgeleerd in het vak, maar ik kan niet goed tegen die vermomming.

— Je bedoelt het goed, Watson, maar je zegt het een beetje onhandig. We zullen dan maar eerst een paar andere deelgenooten in de zaak opzoeken. Wat dunkt je bijvoorbeeld van die heeren Waller en Vögel?

— Die Waller dat is die eene, die je in den kelder bedwelmd hebt, niet? Nou, daar kan ik niet over oordeelen. Maar die andere, die Vögel, als ik dien vent zijn manier van kijken goed begrepen heb, dan vergiftigt hij ons liever vandaag dan morgen.

— Prachtig, uitstekend, onovertreffelijk, bralde Joris Jochem, en sloeg met zijn hand op tafel.

De kellner kwam aanloopen en toen vroeg hij dien het adresboek te brengen. Daarin zocht hij de woonplaats van den heer Waller op en vond toen vijf adressen, die hij allemaal noteerde. Nu stapten ze op, om den vriend Waller van den heer Lobbes te vinden.

Aan het eerste adres stuurde het dienstmeisje een grooten hond op hen af, daar Joris Jochem als boodschap gaf, dat hij over een moord met inbraak kwam spreken. Het dier beet oom Karel in zijn been en deze gromde daarover den heelen weg langs, tot aan het adres van den tweeden Waller. Deze was verhuisd en niemand wist waarheen.

— Dat zal wel degeen zijn dien we zoeken, Joris Jochem, zei oom Karel, wien het zoeken al danig verveelde. Luister naar mijn raad, ga naar huis en doe een dutje. Laat die vent zelf zijn dochter en schoonzoon uitzoeken en hou jij je d'r buiten. Ik ben nu al in drie vingers en één been gebeten. Heb je dan geen rust, vóór je me in stukken en brokken moet thuis brengen?

— Watson, antwoordde Joris Jochem op bitteren toon, je verbaast en bedroeft me. Ik wil er nog niet eens op zinspelen, dat je in mijn

dienstbetrekking bent, maar alleen een beroep op je eergevoel doen. Zijn wij detectives, ja of nee?

— Jij zegt het, gaf oom Karel toe en liep al weer naast zijn chef voort, en dan zal het wel zoo zijn. Maar als je me uit één van die boekjes, waar je een kast vol van hebt, één geval kunt aantonen van een detective, die zoo behandeld wordt als wij, dan ben ik een steiger-touw. Ik geloof dat er in de heele wereld niet één misdadigersboef zóó met water wordt gesmeten, op de straat gesmakt en door anthraciet-gruis wordt gesleurd als wij. Daar ben je nota bene detective voor. Man, staat je verstand dan heelemaal stil? Heb je dan nóg niet in de ramen, dat je niet méér telt dan de eerste de beste zakkenroller? Ze sturen je van het kastje naar den muur, als ze al niet den hond op je aanhitsen. En die bijt steevast mij, voegde hij er kreunend aan toe.

Joris Jochem stapte stevig door, zonder zijn helper te antwoorden. Die klachten en verwijten had hij al zóó dikwijls gehoord, dat hij soms geneigd was te gelooven, dat zijn Watson zich door sluwe vijanden had laten omkoopen. Eens had hij hem zelfs formeel ontslagen. Maar toen had de oude man zoo roerend gesmeekt, het nog eens met hem te probeeren, dat hij er aan had toegegeven.

De derde Waller, dien ze opzochten, woonde in een dwarsgang van een nauwe steeg. Aan den ingang stonden drie jonge kerels met onbetrouwbare gezichten, waarvan een den voet uitstak. Oom Karel struikelde er over, waarop Joris Jochem zijn bijl trok en onder „Holmes! Holmes!”-geschreeuw op zijn vijanden insloeg. Of eigenlijk, op de ruimte die ze achter zich lieten, want ze stoven weg, om op een afstand den woedenden detective uit te lachen.

— Voor geen drie millioen ga ik die gang in, zei oom Karel be-
slist, hoewel kreunend, toen hij weer overeind stond. Als de Waller, dien wij zoeken, dáár woont, dan moest je niet eens met hem te doen willen hebben, als je op je eer van detective bent gesteld.

Dat compliment vleide zijn chef een beetje, maar toch zag hij ongaarne van een tocht door de gang af.

— Watson, zei hij op overredenden toon, al vinden we ónzen Waller hier niet, is het toch best mogelijk, dat we er een nieuw complot of een misdaad opsporen. Die gang lijkt mij uitstekend geschikt om beroepsmisdadigers te huisvesten.

— Juist, en dáárom ga ik er *niet* binnen. En jij óók niet, al moest ik je de jas van het lijf scheuren. Ik zoek nog liever, over mijn heele lichaam bedwelmd en vermomd, een geestverruiler of hoe noem je dien vent, in den smerigsten kolenkelder van de heele Museumbuurt dan een boef in een salon in zoo'n gang. Ruik enkel maar eens wat een lucht daaruit komt. Ga je mee, of ik *sleur* je meel vervolgde hij, dreigend. Als ik je vader de heele toedracht van de zaak vertel, kan je er van opaan dat-ie me gelijk geeft. En dan, hebben we immers nog een Waller op ons lijstje staan, in de Kopperoeststraat. Dat is tenminste een fatsoenlijke buurt. En al moeten we hem niét hebben, geef ik je toch op een brieffie, dat-ie een héél nette kerel is. Netter dan de lui hier, die je over hun poot laten struikelen en dan voor een botte bijl wegloopen.

Aan het volgend adres maakte Joris Jochem kennis met de huishoudster van Frits Waller. Toen hij haar zei, dat hij met een gewichtige boodschap van den heer Lobbes kwam, liet ze de beide mannen direct binnen.

— DusU durft onder eede en getuigen te bezweren, datUw meester de vriend van den heer Lobbes is? vroeg Joris Jochem, toen zij op hun gemak zaten.

— Gut ja, mijnheer, antwoordde ze verschrikt. En dat kan mijn armen mijnheer nog duur genoeg te staan komen. Als ik het goed begrijp, moet hij gauw zorgen dat een paar dozijn bekenden getuigen dat hij altijd bij zijn volle verstand is geweest, anders gaat hij door

de schuld van dien mijnheer Lobbes een krankzinnigengesticht in. Maar wie is U eigenlijk? vroeg ze dan met veranderde stem. En hoe kent U mijnheer Lobbes zoo goed?

— Ik ben Joris Jochem, antwoordde de detective op zelfbewusten toon, nietwaar Watson?

— Reken maar, antwoordde oom Karel, dát is-ie.

— Mijn beroep is detective en mijn trots is het achterhalen van misdadigers, het onthullen van geheimzinnige misdrijven en het in-eer-herstellen van onschuldig aangeklaagden. Spreek ik één woord te veel, Watson?

— Zoolang je maar niet smoest over dat *wegwerken* en *samenpakken* kun je voor mijn part den heelen dag doorpraten. Deze dame kent je nu pas, Joris Jochem, maak het er nu niet naar dat ze óók *wegloopt*, net als die heeren vanmiddag op het terras.

De huishoudster blikte verwonderd van den een naar den ander en scheen uit hun taal niet wijs te worden. Een oogenblikje vreesde ze zelfs, dat ze een ernstige fout had begaan, door die twee mannen, die zij nooit tevoren gezien had, binnen te laten, alleen omdat ze zeiden, den heer Lobbes te kennen. Maar, toen de goedig-domme oogen van den kleinen dikkerd haar zoo echt trouwhartig aankeken, voelde ze zich weer gerustgesteld.

— Maar nu hebt U me nog niet verteld, met wat voor boodschap U van mijnheer Lobbes komt, zei ze, om den bezoekers den draad van hun verhaal te doen vervolgen.

— Watson! je hoort het! kreet Joris Jochem verontwaardigd. Je valt die juffrouw ongemotiveerd in de rede. *Opmerken, samenvatten oordeelen.....*

— Allemenschen, nu begint hij tóch! riep oom Karel. Juffrouw, stoor je daar maar niet aan. Dat zegt-ie overal en het heeft niets te beduiden.

Joris Jochem slikte de overige woorden van zijn spreuk in en wierp zijn Watson een bestraffenden, schoon goedmoedigen, blik toe.

— Mijn waarde helper is nog niet zoo lang bij het vak, zei hij verontschuldigend tegen de huishoudster. En daarom spreekt hij soms ontijdig. Wat echter niet wegneemt, dat elk zijner woorden goud waard zou zijn, als ze op de juiste oogenblikken werden gesproken. Weet U, geachte dame, dat die achtenswaardige fabrikant zichzelf niet meer is!

— Als ik het niet gedacht had, antwoordde de huishoudster. De man moet natuurlijk zelf een beetje aan 't malen zijn, anders zou hij nooit mijn goeien mijnheer van zóóiets hebben beschuldigd.

— Juist, antwoordde Joris Jochem, daarom heb ik hem gisteren de handboeien aangelegd en hem vier-en-twintig uur op water en brood gehouden, nietwaar Watson?

— Juister gezegd, op kolen en gruis, antwoordde oom Karel.

— Zit mijnheer Lobbes in de gevangenis? vroeg de huishoudster verbaasd. En mevrouw schelde daarstraks mijn mijnheer nog op, dat zij elkaar bij professor Van Meekeren zouden ontmoeten.

— U begrijpt de zaak verkeerd, geachte mevrouw, zei de detective. Niet de heer Lobbes had ik in mijn macht, maar zijn indringer.

— Zijn indringer? vroeg de huishoudster verbaasd. Wat is dat, en wat heeft dat met mijnheer Lobbes te maken?

— Wel, dat is mijnheer Lobbes.

— En daarnet zei U, de indringer!

— Wel, dat is een en dezelfde persoon. Dat is juist het fijne, of eigenlijk, het gemeene van de zaak. De indringer verdringt den heer Lobbes en daarom verloochent die zijn jongste dochter en dat arme meisje verloochent weer den verloofde van haar zuster en dié heeft mij juist tegen de straat geslagen. Daarom nu moest ik mijnheer Waller spreken. Begrijpt U nu de zaak?

— Nee, antwoordde de huishoudster openhartig.

Joris Jochem zette zich opnieuw op zijn gemak, stak een sigaret op en begon de geheele geschiedenis te vertellen. Echter verwarde hij die zoozeer met herinneringen uit zijn verbeelde avonturen en uit detective-boeken, dat zijn relaas maar zeer weinig overeenkomst verkreeg met de tragedie der familie Lobbes. Hij sprak zoo luid en langdurig van gestolen auto's, van te vondeling gelegde kinderen, van drijfjachten door riolen, van in de lucht gesprongen fabrieken, inbraken en erfenismoorden, geheime ruimten vol ontzettende onthullingen, geraamten in kelders, flikkerende dolken en vuurspuwende revolvers, dat de beangstigde vrouw zat te beven op haar stoel. Ze wist niet, wat ze er van gelooven moest en óf ze er wat van gelooven zou, of eigenlijk wist ze totaal niets en geloofde ze totaal niets; ze hoopte nog slechts, dat die man zijn verschrikkelijke geschiedenis zou eindigen en met zijn metgezel vertrekken. Ze had eens een uit het Russisch vertaald boek gelezen, waarin als voornaamste heldendaad werd verteld, dat een halve gek twee oude vrouwen met een bijl het hoofd kliefde en ze vreesde dat de bijl van haar zonderlingen bezoeker net zoo'n werktuig was. Ten einde raad zei ze dat haar mijnheer den geheelen dag te logeeren was gevraagd bij professor Van Meekeren en dat zij de opdracht had, allen, die naar hem vroegen, ook daarheen te zenden. Toen ze dat gezegd had, knikte Joris Jochem geheimzinnig en keek Karel zoo sluw mogelijk aan.

— Watson, *opmerken, samenvatten, oordeelen*.....

Oom Karel zei geen woord, greep zijn hoed en liep de deur uit. In 't minst niet verwonderd groette de detective de huishoudster beleefd en snelde zijn helper na. Toen deze bemerkte dat zijn chef hem direct was gevolgd, glimlachte hij tevreden.

Dat was een verstandige zet van je, Watson, prees Joris Jochem hem. Die oude dames zijn allemaal beste mensen, maar ze kunnen

iemand ongeloofelijk lang aan de praat houden. Je snapt zeker wel, waarheen we nu het eerst onze schreden richten, mijn wakkere speurbroeder.

— Naar Piet van Galen, om een kruien-bittertje te pakken, antwoordde oom Karel.

Joris Jochem glimlachte vergefelijk.

— Juist, Watson, dat is een geestige naam voor hem. We gaan nu eerst naar de woning van den heer Lobbes.

Oom Karel bromde en mopperde, maar zijn chef was niet van zijn voornemen af te brengen. Ze stapten op de tram, doch de detective veroorzaakte op het balcon dra zoo'n hevige woordentwist tusschen de passagiers onderling, dat de conducteur hem bij de volgende halte reeds uitnoodigde af te stappen.

— Als het weer gebeurt, laat ik je oppakken wegens dronkenschap. dreigde deze tot afscheid.

Niettemin stapte de detective nu welgemoed voort, schoon oom Karel steeds duidelijker liet merken, dat hij liever achter bleef. Toen zij het huis van den heer Lobbes naderden, bleef de oude man op een afstand staan.

— Ga jij maar eerst, Joris Jochem, ik ben niet méér dan zooveel als krullejongen in het vak en één stomp op mijn hoofd, in een week, acht ik genoeg. Als jongen heb ik er al niet goed tegen gekund.

Zijn bijl als een symbool vooruitdragend, stapte de detective nu op de deur toe en belde aan. Hij wachtte en belde nog eens. Bij den derden bel werd de balcondeur geopend en slaakte oom Karel een gil.

— Joris Jochem, verraad! Loop!

De dikke sprong terzijde; bijna tegelijkertijd plaste een emmer krijtwater naast hem neer.

Hij had slechts enkele spatjes opgevangen, doch zijn beenen knikten

van schrik. Opkijkend zag hij het dienstmeisje op het balcon staan met de emmer in haar hand.

— Als je niet als de bliksem maakt, dat je weg komt, leelijke schooier, smijt ik de emmer boven op je hersens. Wat let me!

Joris Jochem gaf geen antwoord, doch wendde zich tot oom Karel, die reeds de beenen nam. Hij holde hem na, nagejouwd door de verontwaardigde Lena en verwonderd nagekeken door de bureu, die haastig de deuren openden en ramen opschoven. Eerst op het eind van de straat hielden ze hun vaart in.

— Watson, hijgde hij, *op-merken, sa-men-vatten*,

— Allemenschen! kreet oom Karel, heb je er nou nog geen tabak van? Wat ben je nou van plan? Gaan we eindelijk naar huis?

Joris Jochem bleef voor een pui staan en leunde er tegen, om op krachten te komen.

— Nee, antwoordde hij op beslisten toon. Nu zál die duistere zaak opgelost worden. Het hart van de samenzwering berust dus blijkbaar bij professor Van Meekeren. Voorwaarts dan, daarheen!

XXVII

WIE IS KRANKZINNIG?

Professor Van Meekeren wendde zich half om naar zijn eersten assistent, Dr. Arnold Veber. Een fijne glimlach omspeelde zijn geestigen mond, toen hij dezen ondervraagde.

— Dus je conclusie is, dat zich bij geen der beide heeren een afwijking vertoont van dien aard, welke hen ongeschikt maakt voor het maatschappelijk leven?

— Zoo is 't, professor. En Van Geerst is het geheel met mij eens. Er blijft ons dus niet anders over, dan beiden weer te verwijzen naar het hoofd-commissariaat. Alhoewel ik dat als een onaangename plicht beschouw.

— Waar zijn ze nu?

— In de rookkamer, op de tweede verdieping. Beiden schijnen mij toe ordentelijke menschen te zijn, die een té goed inkomen genieten, om aan welken graad van misdaad ook te vervallen.

— Je acht dus maatschappelijke welstand een argument vóór maatschappelijke rechtschapenheid? vroeg de professor uitvorschend.

— In zekeren zin wel, antwoordde de jonge dokter, onbevangen. Welke reden zouden menschen van hun positie hebben, zich onbehoorlijk te gedragen?

— Wát dunkt je dan van het hypnotisch experiment dat zij, volgens hun bekentenis, op dien heer Lobbes hebben uitgevond?

— Wàs het dat eigenlijk wel. Volgens beweren van Dr. Vögel is die Lobbes een zoo ontvankelijk sujet, dat hij reeds onder zijn invloed kwam, vóór er nog sprake was van hypnose.

— En dat nam jij grif voor waarheid aan?

— Ja, professor en Van Geerst ook. De heeren maakten een zeer gunstigen indruk op ons. En, zooals ik U al zei, ik zie werkelijk niet in, wáárom zij onwaarheid zouden spreken.

— En als Dr. Vögel en Frits Waller nu eens Jansen en Gerritsen hadden geheeten en maatschappelijk niet welvarend waren geweest, zou je dan een zelfde verklaring even gauw hebben geloofd?

— Allicht niet, antwoordde Dr. Veber glimlachend. Maar in dat geval zou de heer Lobbes waarschijnlijk zonder portefeuille zijn thuisgekomen. En dan zou de hoofdcommissaris het niet noodig hebben geoordeeld, Uw advies te vragen, maar hen zonder meer hebben gehouden.

Professor Van Meekeren drukte een knop in en hield een telefoonhoorn aan zijn oor.

— Is de groote zaal gereed? vroeg hij.

— — — —

— Goed. Verzoek Dr. Van Geerst er ook te komen. Voorloopig ben ik uitsluitend te consulteeren door belanghebbenden in de zaak Lobbes. Kom mee, Veber.

Professor Van Meekeren's groote zaal gaf slechts matig den indruk, dat zij gelegen was in de kliniek van den grooten psychiater. Ze was groot, ongeveer vijf-en-twintig meter bij achttien. Langs de wanden stonden breede divans en, vóór deze, rooktafeltjes. Twee groote boekenkasten en een ruim voorziene tijdschriftentafel gaven haar het aanzicht van een openbare leesgelegenheid, terwijl twee stel gymnastiekringen haar weer eenigszins op een turnhal deden gelijken. Slechts een groote, electrisch beweeg- en draaibare onderzoektafel en een vitrine met glinsterende instrumenten getuigden eenigszins van het doel, waartoe deze ruimte wel gebezigd werd. Eenige clubfauteuils herstelden daartegen weer het overwicht van 't gemoedelijke.

In het midden der daglicht-lantaarn, die de helft van de zoldering innam, glinsterde een kristallen lichtbal van een meter middellijn; buiten deze was er geen kunstlicht-ornament in de zaal. Dicht bij den oostelijken gevel stond een bureau met verhoogde zitting, die blijkbaar als katheders dienst deed.

Professor Van Meekeren nam daarop plaats en verzocht Dr. Van Geerst de heeren Waller en Vögel te ontfangen.

Toen de assistent er telefonisch aan had voldaan, vlijde hij zich, evenals zijn collega Veber, op een divan neer en stak een sigaar op.

De professor groette de heeren Vögel en Waller met een vriendelijk handgebaar en wees hen een divan aan.

— Zet U, heeren, wellicht duurt de conferentie langer dan een

onzer zich voorstelt. Ik verwacht spoedig nog meer gasten en wou vóór hun komst U graag een en ander vragen.

Ten eerste dit.

Indien U geen van beiden wist, dat Uw vriend Herman Lobbes onder hypnose verkeerde, hoe zou u dan in het kort zijn houding en gedrag der laatste dagen aanduiden?

— Gek, antwoordde Dr. Vögel kort.

— Ongeneeselijk, voegde Frits Waller er aan toe.

— Dank U, zei professor vriendelijk. En, de beide mannen, de detectives, zooals zij zich noemen, waarvan U ons straks zulke eigenaardigheden vertelde?

— Stapel gek! riep Waller verontwaardigd uit.

— Ongehoord dat ze nog op vrije voeten zijn! riep Dr. Vögel met sterk Duitsch accent.

— Dank U! U ziet dus, mijne heeren, wendde professor zich nu tot zijn assistenten, dat krankzinnigheid een minder zeldzaam voorkomend verschijnsel is, dan zelfs U beiden, die er toch studie van maakt, gewoonlijk aanneemt. Iemand, in dit geval de heer Lobbes, geraakt onder hypnose. In dien toestand een geheel ander mensch dan vroeger, noemt hij zijn twee vrienden gek, wijl zij in hem slechts den *vroegeren* Lobbes willen zien. Verbitterd door die aantijging keeren ze deze naar hem zelf, benevens naar twee door hem aangestelde detectives. Alleen maar, omdat die mannen de heeren Vögel en Waller in een kolenhok hebben gesleept en een beetje met chloroform hebben bedwelmd. Is dat nu een reden om twee menschen, die een hun gegeven opdracht uitvoeren, gek te noemen? Het hypnotiseeren van één man heeft tot nu toe dus al het krankzinnig worden van vijf tot resultaat.

— Professor! viel Waller hem op wreveligen toon in de rede.

— Pardon, mijnheer, ik ben aan het woord!

— Ik protesteer eveneens, professor, zei nu Dr. Vögel luid. Wanneer een man van mijn studie en opleiding een paar mensen, die zich allermalst gedragen, *gek* noemt, dan acht ik die bewering ernstig en grondig genoeg om als *ernst* te worden aanvaard.

— Mijne heeren! riep professor Van Meekeren krachtig, in deze zaal is maar één persoon, die de definitie stelt van iemand's krankzinnigheid en die ben *ik*. Vergeet dat niét. Ik heb gedurende mijn practijk elfhonderd binnen- en buitenlandsche sujetten krankzinnig verklaard en ik sta sterk genoeg in mijn overtuiging, om dien toestand bij honderd maal zooveel mensen te kunnen aantonen. Ik laat daarom mijn wetenschap en mijn onfeilbaarheid door U niet in twijfel trekken.

Dat wil echter niét zeggen, dat ik mijn positie eigenmachtig of willekeurig wensch uit te buiten. Verre van dat. Ik ben gaarne bereid U in de gelegenheid te stellen, zelf te oordeelen, of de geestestoestand van die detectives *normaal* kan worden genoemd in verhouding tot de thans geldende beschaving. De politie is opgedragen dien bewusten Joris Jochem en zijn helper hierheen te brengen. Ze zullen dus waarschijnlijk spoedig verschijnen. Nog vóór ik ze echter heb gezien, durf ik nu reeds beweren, en wil dat ook met bewijzen aantonen, dat ze in geen geval gekker zijn dan welk ander persoon ook, in deze belangrijke zaak Lobbes. En..... dan welk ander, willekeurig aangewezen persoon, uit een menigte van tienduizend.

— Professor, nu gekscheert U met ernstige zaken! riep Frits Waller verontwaardigd uit. Ik heb óók vijf jaar gestudeerd en al heb ik geen graad behaald.....

— Weet U toch even weinig van den *mensch* af, als indien dat wél het geval zou zijn geweest. U weet er ongeveer zooveel van als men U heeft verteld of als U gelezen hebt. Mogelijk dus zéér veel, maar ongetwijfeld zeer onbelangrijk van aard. Dat beweert *ik*, mijnheer Waller.

Vertel me maar eens openhartig, volgens welke levens- en wereld-beschouwing zoudt ge U laten leiden, indien U een persoonlijk oordeel moest vellen over ons voornaamste cultuurverschijnsel, de *krankzinnigheid*? Is bijvoorbeeld in Uw oogen een professional-voetballer gek?

— De Hemel bewaar me dat ik zooiets zou beweren! riep Waller verbaasd uit. Voetballen is sport en sport is gezond en *slechts in een gezond lichaam kan een gezonde ziel huizen*, zegt men immers.

— Ja, maar wat zegt U er van? vroeg professor dringend.

— Ik sla geen Zondag een match over, zei Waller nu zelfbewust.

— Dr. Vögel, is volgens Uw oordeel een *wielrenner* krankzinnig? wendde professor Van Meekeren zich nu tot dezen.

— Maar professor, wat denkt U nu van me? Dat ik niet met mijn tijd mee ga? Goeie genade, ik ken renners, die zich een pracht auto-zaak bij elkaar hebben getrapt. Noem zoo'n vent eens krankzinnig,

— Dat is dus Uw beider oordeel, concludeerde de professor, onbewogen. Maar tracht U nu eens terug te denken in een tijd, zeg honderd jaar geleden. Als men U toen had gezegd, dat in dezen tijd twee en twintig volwassen mannen op een zon-heeten zomermiddag uren aaneen op een afgebakend terrein zouden heen en weer hollen en met elkaar worstelen, om een bal voort te schoppen. Hoe zou U die mannen dan hebben aangeduid? En, voegde hij er zachtaardig-spottend aan toe, hoe zouden andere menschen, die vijf jaar gestudeerd hebben, zich hebben uitgelaten, als hun was voorspeld, dat soms in dezen tijd vijftigduizend menschen juichend van belangstelling die balschopperij zouden aanzien, *tegen betaling van een ruimen kijkprijs*? Hoè zouden zij die vijftigduizend menschen hebben genoemd?

De beide vrienden haalden aarzelend de schouders op en antwoorden niet.

— En, mijne heeren, vervolgde de professor nu, hoe denkt U dat onze nakomelingen zullen oordeelen over menschen, die zich dag en week trainen om op een bepaalden dag enkele ronden te rennen op een tweewieligen wagen, of honderden rondom er op, achter een motor? Geloofst U niet, dat zij die renners van een beetje krankzinnigheid zullen beschuldigen? En gelooft U niet, dat de tienduizenden, die uren lang naar dat nutteloos en geestloos gerén zitten kijken, op dezelfde wijze zullen worden aangeduid?

— Professor! riep Waller nu krachtig, ik protesteer er tegen dat U de culturen der verschillende jaarhonderden door elkaar haalt of tegenover elkaar plaatst. De beschaving van onzen tijd is nu eenmaal sport. En als ik dát krankzinnig noemde, zou ik zeker binnen vier en twintig uur worden opgesloten. Of men zou mij mijden als een onmodern mensch, en dat zou ik èven erg vinden.

— Prachtig, gaf professor Van Meekeren toe. Dan erkent U dus, dat, evenals de *beschaving*, ook de *krankzinnigheid*, die er nauw verband mee houdt, onderhevig is áán en beoordeeld moet worden náár haar eeuw. Geeft U dat toe?

— Mijnentwege, zei Dr. Vögel. Het is me alleen niet recht duidelijk wat deze redenatie heeft te maken met de krankzinnigheid van die idiote detectives.

— Ze heeft er zéér veel mee uit te staan, nam de professor weer het woord. Verlies toch niet uit het oog, heeren, dat U beiden bij mij ter observatie zijt gekomen. U zijt gearresteerd op een aantijging van Uw vriend Lobbes, dat U, volgens Uw gedragen, gek of misdadig moet zijn. Nu acht ik het geschikt Uw geestelijke vermogens te toetsen door het stellen van vragen. En die betreffen nu den, volgens U verstoorden, geestestoestand dier beide detectives. Vertel U mij eens, mijnheer Waller, hebt U eenige belangstelling voor literatuur?

— Maar dat is immers een overbodige vraag aan een beschaafd mensch, professor?

— Begrepen. Zoudt U mij dan eenige schrijvers van den laatsten tijd willen noemen, die het meest Uw belangstelling hebben? Of liever nog, zoudt U mij het karakter der boeken, welke U bij voorkeur leest, willen aanduiden?

— Professor, hangt nu van mijn antwoord af of ik krankzinnig ben of de *detective*? vroeg Waller verontwaardigd. Literaire smaak is toch iets zeer persoonlijks. En U weet immers wel, in den laatsten tijd.....

— In *onzen* tijd? vroeg professor met nadruk.

— Ja, gaf Waller verschrikt toe. In *onzen* tijd lezen we het liefst iets spannends, iets boeiends, maar wat toch niet te hoog of te diep gaat. Het moet me opwekken, zonder dat ik mijn hersenen hoef te gebruiken. Geen realisme of ander -isme, dat is te ruw. En er moet veel in gebeuren.

— Dus, laten we zeggen, avonturen- en bandietenromans? vroeg professor, goedmoedig.

— Ja.

— Een moord, een inbraak, mishandelingen en plunderingen, geweld en verkrachting van zedelijke gevoelens, opsluiting en vernedering van hulpeloozen, kortom het uitvieren der allerprimitiefste instincten van den mensch. Boeken met een inhoud als dezen bedoelt U immers, mijnheer Waller?

— Ja, zooiets komt er gewoonlijk in voor. Het gewone type roman, die eerst als feuilleton in een krant staat. Ze eindigen natuurlijk, dat alles weer in orde komt, op de laatste bladzijde, maar dat schieten en steken sleept je toch mee.

— Komen in die boeken detectives voor?

— Onveranderlijk, gaf Waller goedgeluimd toe. Ze sterven soms tien dooden, en dan ben je geneigd het met hun tegenstanders te

houden. Maar voor de moraliteit is het beter, dat die er op het eind aan moeten gelooven, in de feuilletons. Wat de detectives aangaat, die hun doorzicht staat gewoonlijk onder peil.

— Beschouwt U hen als krankzinnig?

— Och, ze bestaan immers niet.

— Maar, indien ze bestonden, zou U ze dan als redelijk denkende wezens aanvaarden?

— Wel, ze behooren bij die boeken ; daar denk je dus niet bij.

— Ze vormen er dus een *normaal* geheel mee, en daarom wilt U hen als zoodanig niet gek noemen?

— Ja.

— Waarom noemt U Joris Jochem dan wél krankzinnig?

— Dat is een potsenmaker ! viel Waller verachtelijk uit.

Dr. Vögel knikte instemmend.

— Hij heeft me geboeid en op de anthraciet gesmeten. En me bedwelmd. Mijn vriend eveneens.

— Dus Joris Jochem is krankzinnig.

— Absoluut.

— En de detectives in Uw boeken?

— Die bestaan niet. Dat zijn literaire producten.

— Volkomen waar, gaf professor geestig lachend toe. Maar in die boeken arresteren en bedwelmen zij immers óók menschen, nietwaar? Ze schieten en steken en worden in onderaardsche gewelven opgesloten als zij het niet tevoren hun tegenstanders doen. En dezen, enfin, U zei zooeven al, wat *die* doen. Zijn *die* personen dus gek?

— Ze bestaan niet, hield Waller vol. Romanfiguren, anders niet.

— Maar hun lezers dan? vroeg professor plots heel ernstig. Plaats U eens, *met uw vijf jaar studie*, in gedachten in een tijdperk, geheel verschillend van *dit*, in een waarin geen wapens worden gemaakt en niet vermoord wordt. Als iemand U *dán* zou vertellen, dat in ónzen

tijd de *gestudeerden* zoowel als de niet-gestudeerden bij *voorkeur* boeken lezen, waarin als voornaamste stof onderwerpen als moord, geweld, verkrachting van zedelijke gevoelens, opsluiting en vernedering van hulpeloozen, kortom het uitvieren der primitiefste instincten van den mensch werden behandeld. Hoe zou U die lezers dan aanduiden? En U, Dr. Vögel?

De laatste haalde de schouders op.

— Goed beschouwd heb ik niets met een *ander* tijdperk te maken, zei hij dan. We leven in *dit* en hebben ons te houden aan *onze* literatuur, aan *ónze* gansche beschaving, aan onze *kunstenaars*.

— En niet aan Joris Jochem? vroeg professor Van Meekeren. Dat is toch onbillijk? Waarom geeft U de voorkeur aan papieren misdadigers boven een levenden.....

— Nar? vroeg Waller ironisch.

— Wel ja, nar, gaf professor toe, noem hem een nar. En dat niet-tegenstaande Uw voorkeur-boeken druipen van bloed, terwijl deze nar, die U allen in zijn macht had, U ongedeerd liet. Of is *dit* juist voor U een argument, voor *zijn* krankzinnigheid? Had hij dan eenigen Uwer moeten martelen of afmaken, volgens het voorbeeld dat U in Uw literatuur overvloedig aantreft, om zich in Uw oogen sympathiek te doen schijnen? Neem eens aan dat hij de *caricatuur* is der romanfiguren, wier leven en gedrag nog slechts den mensch van heden belangstelling kunnen inboezemen. Zou dan een literatuur, waarvoor zijn nar-zijn de stof levert en waarin het leven vroolijk, geestig, ja parodistisch wordt gebeeld, U *niét* aanstaan, omdat die wijze van uiten U ook in het leven-zelf tegen staat? Denkt U dus, dat onze tijdgenooten het liefst lezen van bloed, geweld en laagheid omdat zij vinden, dat *dat eigenlijk ook het werkelijke leven moet vullen*? Zouden zij dan, volgens Uw inzicht, *inderdaad* de revolver en bloed verkiezen boven Joris

Jochem's stompe bijl en anthracietgruis? Maar dán moet het U toch duidelijk zijn, *wie* hier krankzinnig is.

Er trilde een belletje.

Professor drukte een knop in op zijn bureau en luisterde aan een hoorn.

— — — —

— Binnen komen, beval hij dan.

Een oogenblik later drong rumoer de zaal binnen. De deur draaide.

— Watson! kreet Joris Jochem, die binnentrad met zijn bijl op den schouder, wees nuchter van hoofd en bezadigd van maag. Bedwing je honger, mijn vriend. *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden.* Hij, die hier binnen treedt, zie toe, dat hij er weer uitkomt.

XXVIII

DOOR CHAOS TOT LICHT

De dikke detective trad vastberaden voorwaarts, groette Waller, Vögel en de assistenten joviaal met zijn bijl en presenteerde haar voor den professor. Voor het bureau halt houdend, maakte hij een correcte buiging en wees op oom Karel.

— Mijn Watson! stelde hij dien voor, op schertsenden toon. Mijn naam is Joris Jochem.

— Van Meekeren, antwoordde de professor vriendelijk. Ik kende U al, mijnheer Joris Jochem en wou U graag even spreken. U vindt het toch niet erg dat ik een politie-agent met de boodschap heb gestuurd?

— Wij waren al hierheen op weg, zei de dikke detective, met een handwuiwen professor's verontschuldiging afwerend.

— U bent immers detective, nietwaar?

— Ja! riep Joris Jochem luid. En ik schaam me niets er voor, detective te zijn. Ieder in zijn vak!

Bij dit antwoord deed hij een geduchten houw naar een denkbeeldigen vijand. Oom Karel die dit gebaar van hem reeds lang kende, sprong verschrikt opzij, naar een clubfauteuil. Daar ging hij, op een aanmoedigenden knik van Dr. Veber, meteen op zitten.

— Zet U, mijnheer Joris Jochem, noodigde professor hem uit en wees op een zetel. Deze beide heeren kent U al, nietwaar?

De detective schudde afkeurend het hoofd tegen Dr. Vögel en wierp daarna een strengen blik op Frits Waller.

— Ja, professor, antwoordde hij dan. Met dien heer Waller heb ik erg veel last gehad. Ik moest hem bedwelmen. Hij weet trouwens veel van de zaak af, vooral van het kind. In uw plaats zou ik hem binden en desnoods opnieuw bedwelmen. Ik stel mijn flesch te Uwer beschikking.

— Nu begint die hansworst warempel hier óók! riep Frits Waller verstoord.

Weer trilde het belletje.

De professor luisterde en gaf weer order tot binnen komen. Joris Jochem was bij Waller's uitroep beleedigd opgesprongen en liep naar hem toe, de bijl in de eene en de chloroformflesch in de andere hand. Dr. Vögel sprong zijn vriend, die afwerend de handen uitstrekke, te hulp, terwijl de beide assistenten luid lachend ook naderbij traden. Een dubbele uitroep, aan de deur, deed allen het hoofd daarheen wenden.

— Frits! kreet mevrouw Lobbes, die binnen trad, verschrikt, dat is de man met de revolver. Wat wil-ie nu weer?

— Moeder! riep Media, die bij haar was, angstig, dat is de man die ons heeft opgesloten.

Een vriendelijk, doch beslist handgebaar van professor deed den detective terug treden.

— Wilt U naderbij komen, dames? vroeg hij dan.

De assistenten schoven fauteuils bij.

— Professor! zei mevrouw Margie met trillende stem, ik beschuldig dien man van moordaanslag met een revolver. Hij is een moordenaar óf gek.

Professor knikte, en wenkte sussend tegen Waller, die op heftige wijze zijn instemming getuigde.

— Mejuffrouw, vroeg hij Media dan, herkent U dezen man ook?

— Ja, professor, antwoordde het meisje, met haperende stem. Gisterenmiddag is hij langs het balcon ons huis binnengeklommen en toen heeft hij Lena en mij opgesloten.

Ze vertelde nu dat ze ongeveer tegelijk met het dienstmeisje was bijgekomen en dat Lena de deur met geweld had opengemaakt.

Professor Van Meekeren luisterde aandachtig, één oog gericht op den detective, die nu en dan verontwaardigd het hoofd schudde. Waller en Vögel hadden hem reeds de episode uit den kolenkelder verteld en die had hem meer geamuseerd dan hij had doen merken. Uit den mond van dit meisje vernam hij nu weer anderedaden van den verbeelden detective, voor wien hij reeds lang eenige belangstelling had.

Het meisje was nog niet geheel uitgesproken, toen Joris Jochem opnieuw opsprong om haar vertelling te verbeteren. Het kind, door zijn plotselinge beweging geschrokken, stond op en deed eenige stappen in de richting van Waller.

— Vrees niets, liefthallig meisje, zei nu de detective op hartelijken toon, ik wil alleen het goede. Hier op mijn borst draag ik het over-

tuigend bewijs van Uw geboorte en de onthulling van Uw pijnlijk familiegeheim.

Bij die woorden sloeg hij op zijn vest, waardoor er één knoop afsprong en een andere los ging. Het veerde open en liet een dik boek door, dat op den vloer viel.

Nu kon professor zijn lach niet meer bedwingen en greep zijn zakdoek. De assistenten schaterden het uit en Dr. Veber tikte oom Karel op den schouder, hem met de andere hand sigaren offreeënd. Dr. Vögel keek den detective minachtend aan en Frits Waller's gewoonlijk zoo vriendelijk gezicht staarde woedend naar professor Van Meekeren.

Media was bij Joris Jochem's geruststellende woorden naar haar moeder teruggegaan, maar deze stond nu verbaasd op en wees met de vingers naar het boek.

— Dat is een portretalbum van mij. Hoe komt U er aan? Ik zelf heb het in geen jaren onder de oogen gehad. Nu beschuldig ik U ook nog van diefstal.

Ze wilde het album oprapen, maar oom Karel zette zijn voet er op.

— Joris Jochem, *oprapen, beetpakken*, hoe heet het ook weer verder, zei hij luid. Heb je het nog noodig of mag die dame het hebben?

De bel trilde, doch niemand dan de professor scheen het te hooren. Frits Waller was op oom Karel toegetreden om hem, als het moest met geweld, het album te ontnemen. Joris Jochem tikte hem, als bestraffend, met den steel van zijn bijl op de vingers, waarop Dr. Vögel en de assistenten zich met de kwestie wilden bemoeien. Professor sloeg met een ivoren hamertje op een zilveren bekken, op hetzelfde moment dat de deur weer open ging.

Leo Garrels en Cora Lobbes traden binnen. Bij het zien van de verwarde groep mannen, dicht bij mevrouw Lobbes, snelde de amateur-bokser er op toe.

— Watson, waak! kreet Joris Jochem. De vijand dringt binnen.
— Heilige driehoek, mompelde oom Karel, die er in geslaagd was het album in handen te krijgen, *de man met de zware vuist*. Joris Jochem, ik heb het wel voorspeld.

— Hé, dat komt prachtig uit! riep Leo, Joris Jochem herkenkend, en sprong op hem toe. We hebben nog een kleinigheid te verrekenen.

— Wie bent U, mijnheer? vroeg professor's kalme, ironische stem.

— Leo Garrels, stamelde de jonge man en aarzelde een oogenblik.

Nu naderde Cora hem, stak haar hand door zijn arm en fluisterde hem iets in.

— En U, jonge dame, ik geloof dat ik U gisteravond al gezien heb.

— Mijn verloofde, Cora Lobbes, stelde Leo, verlegen, haar voor.

— Kent U den heer, dien U wilt aanvallen? vroeg professor opnieuw.

— Een inbreker en moordenaar! antwoordde Leo luid.

— Een detective, antwoordde Cora schuchter. Ik had mijnheer gisteren opgedragen, pa's vorig ik op te sporen.

— Hebt U hem daartoe aangesteld? vroeg professor verrast.

Lobbes had hem verteld dat hij den detective had aangenomen. Het feit, dat Cora dat nu ook had bedreven, verhoogde nog meer de vroolijkheid van het geval. Vader en dochter Lobbes hadden dus, zonder elkaars medeweten, denzelfden detective opgedragen elkaar na te gaan.

— Ja, professor! antwoordde Cora, bedremmeld.

Ze knikte dankbaar tegen Van Geerst, die haar een stoel toeschoof. Maar zonder te weten.....

— Zonder te weten, dat Uw vader hem dezelfde opdracht ten opzichte van U had gegeven? voleindde professor haar zin. Nee, dat kón U niet te voren weten.

Nu dit ook tot de assistenten doordrong, vatten ze direct het voo-

lijke dier situatie en lachten ze opnieuw. Oom Karel, dien ze af en toe grappig toeknikten en die met behagen zijn sigaar rookte, lachte goedwillig mee, hoewel hij Leo Garrels argwanend in het oog hield. Niettegenstaande zijn booze stemming kon Dr. Vögel zich zelfs niet goed houden, om die dwaasheid en Frits Waller trok ongeloovig de schouders op.

Er kwam weer een glans van vroolijkheid in zijn oogen. Van de mannen behielden slechts Joris Jochem en Leo Garrels hun ernst.

— Is dat waar? vroeg deze den detective, op een toon van volmaakte minachting. Hebt U je door mijnheer Lobbes laten overhalen tegen mijn verloofde te intrigeeren? Laat U je dus van twee kanten betalen? Bah!

— Een dubbel gesmeerde bijl hakt tweemaal zoo goed, antwoordde Joris Jochem in beeldspraak.

Hij hief zijn wapen op, als om deze bewering practisch te bevestigen, maar een bulderend gelach, dat om hem heen opsteeg, stoorde hem. Leo was de bijl ontlucht en stond nu met uitgestrekte hand voor den kathedr.

— Professor, nu hebt U het beste bewijs, dat ik de waarheid spreek. Zoo heeft hij me nu vannacht ook willen vermoorden. Als-ie geen moordenaar is, is-ie toch op zijn minst gek.

— Wat is Uw beroep, mijnheer? vroeg professor hem plotseling, zonder eenigen overgang.

Leo was een oogenblik uit het veld geslagen.

— Intellectueel, antwoordde hij dan.

— Zoo?

De hel-blauwe oogen in het geestig, scherp-geteekend gelaat van den professor keken den jongen man spottend aan. Wát is dan wel uw dagelijksch werk?

— Kruisjeszetten bij de Groote Bank, verduidelijkte Leo nu. In

boeken van honderd bladzijden, elk bedrukt met honderd vierkantjes, moet ik kruisjes teekenen. Een overhoesch kruisje in elk vierkantje. Het vorige jaar vulde ik nulletjes in.

Professor's oogen vergrootten zich van vroolijkheid. Hij had reeds meer gehoord dat vele jonge lieden, door voorspraak aan groote instellingen geplaatst, dergelijken arbeid verrichtten, wyl ze tot geen anderen bekwaam waren, maar zich niet voorgesteld óóit een hunner te ontmoeten. De meesten der door hem onderzochte patienten hadden eerder een *te-veel* aan intellect, hetwelk voor hun omgeving te lastig was.

— Maar U doet toch zeker ook iets in uw vrijen tijd, nietwaar, voor ontspanning na Uw intellectueelen arbeid? vroeg hij goedmoedig.

— Ik boks, antwoordde Leo, stralend van plezier. Heb gisteren nog pas mijn trainer drie tanden uit zijn mond geslagen. En die twee daar, ieder met één slag, tegen den grond gemept.

Nu trad hij impulsief op Joris Jochem toe, doch thans ontweek deze hem. Oom Karel voelde instinctief naar zijn hoofd en zocht bescherming bij Dr. Veber. Professor wuifde den intellectueel kalmeerend toe.

— Maar wat hébt U eigenlijk tegen dezen detective? vroeg hij. Uzelf had immers met Uw verloofde afgesproken, dat zij hem de familie-kwestie zou opdragen?

— Inderdaad, professor, maar later hoorde ik pas, dat hij tegelijk in dienst van den heer Lobbes stond.

— En waarom sloeg U hem op zijn hoofd, vóór U dat wist?

— Ja, waarom sloeg je me op mijn hoofd? vroeg oom Karel nu verontwaardigd. Dat heb ik je al den heelen dag willen vragen, maar je was in geen velden of wegen te vinden.

— Watson, opmerken, samenvatten.....

— Joris Jochem, begin nou niet met die malligheid, terwijl ik met

hem bezig ben. Zoo meteen denkt-ie nog, dat we een grapje maken.

De bel trilde. Professor gaf een uitvoerig bevel.

De deur ging open en mijnheer Lobbes, zijn zoon en de heer Kooymans traden binnen. Zij groetten beleefd; de laatste wendde zich direct tot Joris Jochem en drukte hem warm de hand.

— Wie is U, mijnheer, vroeg de professor verrast.

— Zacharias Kooymans, boekhouder bij de firma Lobbes.

— Mag ik dan vragen, waarom U onzen detective zoo hartelijk groet? Is hij Uw vriend?

— Vriend? Hij is de verstandigste vent, dien ik sinds drie dagen heb gezien. Dat is heel wat meer dan vriend, professor.

— Kooymans! riep mijnheer Lobbes op scherpen toon, is dat zijdelings op mij gemunt?

— Ik spreek niet zijdelings, maar rechtuit, mijnheer Lobbes. Als ik naga, wat voor dwaasheden ik nu al drie dagen heb moeten aanhooren en ik bedenk, dat deze wakkere held op het punt heeft gestaan, die met één flesch chloroform uit de wereld te helpen, dan kán ik niet anders dan respect voor hem hebben.

— Wat voor dwaasheden bedoelt U, mijnheer Kooymans? vroeg de professor.

Mijnheer Lobbes knipoogde veelbeteekenend tegen dezen, maar daar professor dat niet bemerkte, nam hij vóór zijn boekhouder het woord.

— Let maar niet op wat deze heer zegt, professor, viel hij uit. Warme pappen en aspirine; hij is óók aangestoken en krimpt bovendien weg van rheumatiekpijnen.

— Nu hoort U de dwaasheden uit zijn eigen mond! zei de heer Kooymans ernstig. Als er iemand in de wereld is, die nooit over rheumatiekpijnen klaagt, dan ben ik die persoon.

— Wel hiér en dáár! riep mijnheer Lobbes wrevelig. Mijn zoon is

er getuige van. Karel, klaagt Kooymans al drie dagen lang over reumatiek, ja of nee?

— Herman, wind je niet op, riep Frits Waller nu. Laat de zaak een kalm verloop hebben. Je weet zeer goed, dat Kooymans zoo gezond is als jij en ik.

— Als jij misschien, halve gek! riep mijnheer Lobbes nu woedend. Maar ik stel me niet met hem op één lijn.

— Gek, dat ben je zelf, antwoordde Waller. Georg, spreek ik de waarheid? Zeg hem ronduit wat-ie is.

— Gek is hij misschien niet, maar wel gehypnotiseerd.

— Wát is-ie? Herman, wát ben je? riep mevrouw Margie angstig. De deur ging open. De heer Van Duren trad binnen.

— Professor! zei hij, eerbiedig groetend. U veroorlooft mij wel even? Herman, ik kon ze niet tegenhouden; het heele span komt hier. Het beste is maar, dat de professor je ergens opsluit waar ze je niet kunnen vinden.

— Wie? Wát voor een span? vroeg de professor geamuseerd.

— Wie en wat niét, professor? Een stuk of tien deurwaarders, elk met twee handlangers, die minstens vijf gulden per dag kosten, dan de advocaat van Lobbes en dan nóg een stuk of drie van die slimme heeren; benevens een delegatie van de Vakvereniging van Rietbewerkers en een van den Bond van Technisch Personeel. Mijn concurrent van het Algemeen Technisch Bureau, met twee ingenieurs is er ook bij en verder de aannemer Goedertrouw met zijn onderbaas, de slager van naast Lobbes zijn fabriek en weet ik wie al meer. Zij denken allen, dat hij het land wil verlaten of zich in een gesticht laat opsluiten, om geen schadevergoeding te betalen.

Onder Van Duren's woorden was de deur van professor Van Meekeren's groote zaal opengegaan, doch deze keer viel ze niet meer dicht. Het eerst traden Mr. Conrad van Heesten en Mr. Brilsma

binnen, in een heftig dispuut gewikkeld over de vraag of op een en dezelfde plaats twee liften konden worden gebouwd. Mr. Van Heesten had nog energie genoeg over om de rechterhand kalmeerend uit te strekken naar den eerstbinnenkomenden deurwaarder, den man met den enormen bochel. Doch deze, die al zijn confraters en hun handlangers was voorbijgedrongen, stoorde zich allerminst aan een advocaat, die hem nog nooit een exploit had opgedragen. Bovendien had hij met den besten wil niet *kunnen* stilstaan, want de anderen en hun handlangers volgden hem vlak op den voet en drongen nu hem voorwaarts.

Hun gejoel, het uitgalmen van hun eindelooze -us-namen, het opsommen van Lobbes' tekortkomingen, misdrijven en schadeloosstellingen vulde dra de groote gehoorzaal én het brein van hen, die al aanwezig waren. Maar dat verhinderde niet, dat het dispuut tusschen den heer Lobbes eenerzijds en Kooymans en Waller anderzijds al hooger oplaaide en zich de inmenging van Dr. Vögel, de assistenten Veber en Van Geerst, mevrouw Lobbes en haar dochter, benevens van oom Karel verwierf. Karel Lobbes en Joris Jochem zwegen nog, de laatste zeer tot verbazing van zijn Watson. Het was de eerste maal, dat zijn chef een gelegenheid voorbij liet gaan, om zijn brallend geluid te doen hooren. Hij keek hem er op aan, dacht aan de geduchte vuist van Leo en vreesde nu dat deze zijn geliefden chef suf had geslagen.

Leo Garrels, die zich in hoofdzaak beijverde om de deurwaarders op een afstand te houden van de dames Lobbes en slechts zei wat dienen kon om hen daarop attent te maken, begonnen de vuisten te jeuken. Hij kende zichzelf en wist, dat hij dikwijls om geringer aanleiding er op los had geranseld. Maar op wien moest hij het nu doen of eigenlijk, op wien het éérs? Er kwamen er zooveel tegelijk voor in aanmerking.

De deurwaarders en hun handlangers joelden het luidst, maar ze

hadden het niet tegen *hem*. Joris Jochem hield nog altijd zijn geduchte bijl omklemd en oom Karel stond tusschen de twee assistenten. Voor advocaten had hij *nóóit* veel sympathie gehad, maar hij herinnerde zich flauw, dat hij met Van Heesten en Brilsma den vorigen middag broederschap had gedronken. En de heer Lobbes had hem weliswaar nu al meerdere malen beleedigd, maar zoolang niet officieel en wetenschappelijk was uitgemaakt, dat hij niet de *echte* was, maar een indringer, kon een pak slaag misschien leiden tot onaangenaamheden met Cora en haar moeder.

Dus begon hij ook maar luid te joelen en te schreeuwen, in de hoop dat een der aanwezigen zich dat persoonlijk zou aantrekken. Maar *allen* joelden en schreeuwden, op professor, Joris Jochem en Karel Lobbes na, zoodat dus niemand reden had, speciaal op *hem* te letten. De woorden gek, krankzinnig, muurbreker, contractbreker, waterschade, staking, vereenigingsconflict, liftbouwbreuk, schadevergoeding en nog veel meer flitsten door de lucht, werden als het ware door anderen opgevangen en teruggekaatst. Niemand scheen meer te weten, *wáárvoor* hij was gekomen en welke woorden hij had moeten uitbrengen, zoozeer wonden de mannen zichzelve en elkaar op. Doch daar een *ieder* zich er bewust van was dat hij een persoonlijke grief tegen mijnheer Lobbes had en bemerkte, dat *allen* er net zoo voor stonden, scheen het niemand meer te kunnen schelen *wát* hij riep, zoolang hij maar riep. En dus namen de deurwaarders de woorden der advocaten over en die weer de aantijgingen der ingenieurs en van den aannemer en zijn onderbaas. Waller en Vögel riepen van lift- en beenbreuk en Leo Garrels brulde den deurwaarders „valsche geest” in hun gezicht.

Het kreeg nu allen schijn of de schreeuwers *elkaar* in plaats van *gezamenlijk* den heer Lobbes stonden uit te schelden en daar vooral deurwaarders nogal kort van stof zijn, stak er weldra een tiental ge-

balde vuisten op, om de moegeschreeuwde monden daadwerkelijk bij te staan of zelfs te vervangen.

Reeds was een vuist in haast gedaald en bij vergissing op den rug van den kleinen deurwaarder neergekomen, toen een felle slag op het zilveren bekken door het geschreeuw heenscheurde.

Dat zakte even weg, verstierf tot gemurmel.

— Waarde aanwezigen! begon de professor, aangezien ge wél allen tegelijk kunt vechten, maar niet tegelijk spreken, verzoek ik je eerst even op adem te komen. Vertel me daarna maar eens beurt om beurt, wát de reden is van jullie gramschap.

Nu verhief zich het zoeven nog heteroogen geschreeuw, als ver-smolten, in één algemeenen kreet :

— Lobbes!

— Stilte! riep professor. Dat is een naam en geen klacht.

— Schadevergoeding! riepen de deurwaarders en hun klerken in koor. Wetsbreuk!

— Liftbreuk! riep de directeur van het Algemeen Technisch Bureau.

— Onrechtmatig ontslag! riep de voorzitter der vakvereeniging.

— Muur- en tegelbreuk! riep de slager.

— Schedelbreuk! riep mijnheer Lobbes er woedend tegen in. Hersenbreuk en verstandsverbijstering!

— Hypnose! riep Dr. Vögel. Démagnetiseeren!

— Ja, ja, hypnose, viel Frits Waller hem bij. *Hij is zichzelf niet meer.* Herman, keer terug.

— Ja, schoonpapa, keer terug, alles is vergeten en vergeven! riep Leo.

Niemand lachte er om.

— Dus? vroeg professor nog eens.

— Hypnose! herhaalde Dr. Vögel. Hij verbeeldt zich dat hij in

April geboren is. Dat is het begin en de oorzaak van ál de *misère*.

— Mijn man is in Mei geboren! riep mevrouw Lobbes nu en brak in snikken uit. Herman, kom er dan toch eerlijk voor uit!

— In April! bulderde mijnheer Lobbes. Wie dat tegenspreekt is een leugenaar!

— In Mei! donderden allen hem nu tegen, op zijn uitdaging.

— Hypnose, *démagnetiseeren*! schalden Waller en Vögel tegelijk. Oom Karel joelde hun die woorden na.

Slechts een *enkele* der aanwezigen begreep, wát er met de woorden hypnose, *démagnetiseeren*, April en Mei bedoeld werd, doch aangezien Lobbes het op April hield, schreeuwden allen Mei, om zich tégen hem te verklaren. En ze bleven dat doorschreeuwen en roepen en óók nu en dan hypnose. En toen Dr. Vögel en Waller nogmaals riepen van *démagnetiseeren*, werd hen ook dát woord in koor nagejoeld.

Het was de hernieuwing der chaos, die een oogenblik scheen gestuit door professor's hamerslag. De hoofden werden rood, de stemmen heesch, de atmosfeer werd dik van de geluiden. En intusschen glimlachte professor tegen de bezeten troep en alleen Joris Jochem, die zich kalm hield, ving zijn lach op.

De detective had nu al zooveel malen het woorden hypnose en *démagnetiseeren* opgevangen, dat het eindelijk ook tot zijn primitieve hersenen was doorgedrongen, waarop zij doelden en wat zij beoogden.

En nu, met de eene hand zijn bijl en met de andere zijn chloroform-flesch krampachtig omklemd, was het hem als gold dat schreeuwen *zijn* persoon. Men riep, men smeekte *hem* om bijstand, dacht hij, tegen den vijand van allen, die de vijand van het geheele menschedom scheen te zijn: den gehypnotiseerden mijnheer Lobbes.

Hij ontkurkte zijn flesch.

— *Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden!* joelde hij woord voor woord uit en begoot intusschen zijn

zakdoek met het bedwelmend vocht. Watson! *Anderen schreeuwen en tieren, maar Joris Jochem handelt!*

Bij die woorden wierp hij met gedruisch zijn bijl weg, sprong op mijnheer Lobbes toe en drukte zijn zakdoek op diens gezicht.

Een veelstemmige kreet van afgrijzen steeg op. Mijnheer Lobbes worstelde flauw tegen, zakte ineen, rochelde, lag stil ten laatste.

Toen hing er angstig zwijgen in de zaal.

— Moordenaar! riep mevrouw Lobbes met heesche stem. Je hebt mijn man vermoord!

— U vergist U, Joris Jochem is geen moordenaar! antwoordde de detective zachtzinnig. *Uw man slaapt slechts.*

— Mijnheer Vögel! riep hij daarop luid, als je hem nu wilt inpraten dat hij in December of heelemaal niet geboren is, ga dan gerust je gang. Nu kan hij je niet meer tegenspreken!

Een seconde stilte. Toen viel de ivoren hamer instemmend op het zilveren bekken. En onmiddellijk daarop barstten alle, zooeven nog tierende, aanwezigen in toejuichingen los en ratelde er zwaar handgeklap door de zaal, als had op een sportterrein een voetbal een geweldigen schop gekregen. De deurwaardershandlangers tilden Joris Jochem op de schouders en droegen hem in het rond, onder geestdriftige uitroepen.

Rondom mijnheer Lobbes lagen mevrouw Margie, Cora en Media op de knieën, terwijl Karel Lobbes weemoedig op zijn vader neerblikte. Oom Karel had de bijl van zijn chef weer opgeraapt en stond, daarmee geschouderd, bij de treurende familie op wacht.

— Mijnheer Waller! sprak professor Van Meekeren met heldere stem, breng Uw vriend naar Uw woning en laat Dr. Vögel hem daar op zijn gemak démagnetiseeren.

— Mijne heeren, wendde hij zich tot de juichende massa, ik spreek zeker namens U allen, als ik bij dezen den bekwamen detective Joris

Jochem dank betuig voor zijn gewaardeerde medewerking. De nieuw-ontwaakte mijnheer Lobbes zal, daar twijfel ik niet aan, gereedelijker met U tot een accoord komen, dan de gehypnotiseerde.

Ik verzoek U dringend te vertrekken ; vandaag wordt er niemand krankzinnig verklaard.

Dr. Veber, schakel den ventilator in, alsjeblieft.

XXIX

DE OUDE MIJNHEER LOBBES

Frits Waller zat aan zijn bureau, een brief voor zich, en keek tersluiks naar Dr. Vögel, wiens handen occulte bewegingen uitvoerden om het hoofd van mijnheer Lobbes.

— Mei ! Mei ! zei de magnetiseur op doordringenden toon.

In Mei ben je geboren.

Hoor de vogels, ze jubelen de lente toe. Hoor de vreugdeliederen der kinderen, voorjaarsdronken van zonneweelde. Luid schalt de roep van den mensch door het woud.

Het is Mei ; het nieuwe leven.

De magnetiseur maakte zijn vriend met een wenk merkzaam op het gelaat van zijn sujet.

Dat onderging een verrassende verandering. De wangen werden voller en blozender dan zij de laatste dagen waren geweest ; de strakheid der trekken verloor zich. De ingetrokken mond pilde iets naar voren. De lippen werden voller. Zelfs de lijnen om den streng-egalen neus vervaagden, waardoor deze nu breeder scheen te worden.

Onder het aanschouwen van deze verandering was het Frits Waller

of hij zelf ook anders, vroolijker, jonger werd. En gedurende de weinige oogenblikken, dat hij het gezicht van zijn vriend bestaarde, joegen al de gebeurtenissen der laatste dagen door zijn brein en deden hem sidderen van afgrijzen.

Wat had die hypnose veel onheil veroorzaakt, dacht hij. Hijzelf was er oud, zuur en twistziek van geworden; het plezier van zijn rustig, welgesteld bestaan was er bijna geheel door verstoord. Maar nu, zou de her-ontwaking van zijn vriend alles weer ten goede doen keeren?

Thans openden zich mijnheer Lobbes' oogen; ze hadden weer de oude zachtmoedig-blauwe kleur, den glans van trouwhartigheid en menschlievendheid. Frits Waller beefde van geluk-aanvoelen.

— Herman! riep hij met ontroerde stem. Ben je wakker, jongen?

Mijnheer Lobbes blikte verbaasd in het rond, keek van Dr. Vögel naar Waller. Een glans van verwondering, die dra overging in een warmen lach en zijn gansch gelaat verhelderde, ontloek in zijn oogen. Hij streek de hand langs het voorhoofd, als wilde hij een drukkende gedachte wegvagen.

— Frits, hoe kom ik hiér? Drommels, jongen, heb je me laten slapen? Of hebt U dat misschien gedaan, mijnheer.....?

— Dr. Georg Vögel, kwam Waller te hulp.

— Juist, Dr. Vögel. Wat ben ik toch vergeetachtig.

— Je hebt een tukkie gedaan, Herman, zei Frits Waller vroolijk, zich met moeite bedwingend het niet uit te jubelen van voldoening en geluk.

— Heb ik? Een beetje onbeleefd van me, hé? O ja, U zou mij magnetiseeren, Dr. Vögel; nu herinner ik het me. En is het U gelukt? Vertel eens, wanneer ben ik nu geboren? vroeg hij met schelmschen glimlach.

— In Mei, antwoordde de magnetiseur prompt.

Mijnheer Lobbes bulderde een vollen lach uit.

— O, ik dacht maar. Je ziet dus, dat die kunsten op mij geen vat hebben. Hoe lang heb ik geslapen, Frits?

Waller en Vögel wisselden snel een blik. De laatste keek glimlachend op zijn horloge.

— Een uur ongeveer, zei hij dan.

— Zóó lang nog? Ik was dan ook wel moe. Den heelen nacht had in den trein een kind gehuild, zoodat ik geen oog kon dichtdoen. Maar nu voel ik me heerlijk uitgerust.

Weet je, Frits, zei hij een oogenblik later op peinzenden toon, het is me net, of ik een langen, vreemden droom ben doorgegaan, maar al hing mijn leven er van af, zou ik niet kunnen zeggen wát hij inhield.

Opnieuw keken Waller en Vögel elkaar aan.

— Dat is interessant, mijnheer Lobbes, zei de laatste eindelijk. Ik ben er erg benieuwd naar. Indien U er naderhand iets van invalt, moet U ons dat beslist vertellen. Ik ben er wel benieuwd naar.

— Ja zeker. Maar wat ben ik een ezel? Jullie zouden meegaan lunchen en nu zit ik hier den tijd te verbabbelen. Margie heeft er geen vermoeden van dat ik thuiskom, en nóg minder, dat ik twee vrienden meebreng. En, gek hé, het is me nu net, of ik maanden van huis ben geweest. Ik snak er ook naar de zaak te zien en Kooymans er tusschen te nemen.

— Met zijn rheumatiek? vroeg Frits Waller droog.

— Kooymans rheumatisch?

Mijnheer Lobbes lachte nu zoo luid en hartelijk, dat de twee anderen er door werden meegesleept.

— Excuseert me een oogenblik, heeren, ik wou graag even mijn handen wasschen.

Hij liep de kamer uit en deed de deur achter zich dicht.

Waller schakelde een nummer in en beduidde Vögel, dat hij voor de deur zou gaan staan.

— Hallo, met Waller. Ben jij het, Cora?

— — — —

— Ja kind, prachtig, heerlijk. Er is niets minder dan een wonder gebeurd. Binnen een kwartier zijn we thuis.

— — — —

— Best, maar straks moet ik een echten zoen hebben. Dag, tot zoo meteen, kindje.

Mijnheer Lobbes kwam terug. Twee minuten later zaten ze in de auto, die aanstonds voortsnelde.

Lena stond „toevallig” aan de deur. Een oogenblik aarzelde ze. Dan greep ze met blijden uitroep mijnheer Lobbes' hartelijk toegestoken hand. Haar luide begroeting scheen mevrouw Margie en Cora er merkzaam op te maken, dat er iets gaande was. Ze namen den reiziger in haar midden en voerden hem opgewonden van geluk naar de huiskamer.

— Stel je voor, Margie, zei mijnheer Lobbes, toen de eerste begroetingen voorbij waren en Dr. Vögel was voorgesteld. Ik had al minstens een uur eerder hier kunnen zijn, als Frits en Dr. Vögel..... Mag ik het zeggen, Frits?

— Ga gerust je gang, stemde deze vroolijk toe.

— Dr. Vögel wilde een hypnotisch experimentje op mij toepassen en me suggereeren dat ik in een andere maand geboren was, dan het geval is. En het gevolg was, dat ik, nog moe van mijn reis, in slaap viel. Nou, hoe vind je die? Ha-ha-ha!

En hij bulderde zoo gezellig zijn ouden, hartelijken lach uit, dat de anderen zich niet hoefden te pressen mee te lachen.

— Zou je nu niet eerst wat eten, vaders? vroeg Cora.

— Wát eten? Wel, lieve meid, ik heb een gevoel in mijn maag, of ik

in geen *dagen* wat heb gehad. Hé, Mediamiekje, kom jij *nu* pas naar mij kijken? vroeg hij, blij-verrast, toen Media binnen kwam.

— Ik, pap? vroeg het meisje, verlegen op hem toetredend.

— Ik pap? deed haar vader bulder-lachend na. Hop-paardje, op mijn knie. Hop!

En hij tilde haar op, zette haar op zijn knie en zoende en kriebelde haar, alsof ze drie jaar was in plaats van zeventien.

— Heerlijke koffie, zei hij, toen Lena ze binnenbracht.

— Dat moet U eerst afwachten, mijnheer, schertste het dienst-meisje.

— Dat hoeft niet, dat ruik ik zóó al.

De lunch werd gebruikt onder vroolijk gebabbel, zooals mijnheer Lobbes had gedacht, toen hij zich voornam de familie te verrassen met zijn onverwachte thuiskomst.

— Ik heb een paar mooie commissies geboekt, Frits, zei hij opgewekt. Maar dat vertelde ik je op het perron al, nietwaar? Jammer, dat Karel niet komt koffiedrinken, ik heb véél met hem te bespreken. Dr. Vögel, U permitteert dat ik even over zaken spreek? Frits, ik heb een grooten voorraad materiaal gekocht, voor een prachtprijsje, en nu heb ik op de Messe een idee gekregen de zaak uit te breiden.....

Ja, Lena, nog een eitje, meisje.

— Hard of zacht gekookt, of een spiegelei, mijnheer? vroeg het meisje, zonder een spier te vertrekken.

Mijnheer Lobbes keek haar verbluft aan en proestte het dan uit, als had hij in geen jaren zoo'n goede grap gehoord. De anderen lachten mee en nu verloor Media het laatste restje decorum. Uitgelaten rolde ze over den vloer.

— Je sprak van een uitbreiding, nietwaar? begon Frits Waller, na een wenk aan Cora. Zoometeen vertel je me zelfs, dat je van plan bent een lift te bouwen. Je hebt er beslist een noodig.

Mijnheer Lobbes staarde hem aan.

— Hé, Dr. Vögel, dat is droom-telepathie, of hoe noem je dat?
Ik heb toevallig van een lift gedroomd.

— Van een lift? vroeg Waller. Dan is het misschien geen verrassing meer voor je.

Mijnheer Lobbes wilde antwoorden, toen de bel over ging. Een oogenblikje later trad Karel binnen.

Even bleef hij staan. Dan snelde hij met iets als een juichkreet op zijn vader toe, die hem bijna als een kind in de armen nam.

— Dag papa. Wat zie je er goed uit! Zaken gedaan?

— Dag jongen, ben blij je te zien. En gaat alles goed? Ik ben best tevreden over mijn resultaten.

Karel zette zich, knikte oolijk tegen Cora, die hem koffie inschonk.

— Ben blij, dat U er weer bent. Heb het vreeselijk druk gehad met alle mogelijke dingen. Er is zooveel gebeurd in Uw afwezigheid.

Moeder keek Karel geschrokken aan en Cora wenkte waarschuwend tegen hem. Maar Waller knipoogde met één oog, als moedigde hij hem aan te vertellen.

— Zoo, jongen, dan moet ik dat maar eens hooren. Kooymans frisch en jong als altijd?

— Frisch? Hij klaagt over reumatiek en zenuwpijnen.

Mijnheer Lobbes viel achterover van het lachen, en sloeg zich van pret op de knieën.

— *Hij reumatiek, Karel? Laat je niet beetnemen, jongen. Kooymans is de jongste en lenigste van ons allen. Hij zal verliefd zijn. Harts-reumatiek.*

Meteen liep hij naar het toestel en schakelde zijn nummer in.

— Hallo, met Kooymans? Ja, hier Lobbes. Hoe is het met de reumatiek, oude vriend? Kom er onmiddellijk mee hier en drink er een glaasje tegen.

— — — —

— Geen tegenspraak. Ik verwacht je.

Hij legde den hoorn neer.

— En nu jij, Frits, wat had jij voor een verrassing?

Waller toonde zich niet in het minst verbaasd en richtte zich tot Karel.

— Allo jongen, vertel het je vader nu maar meteen.

— Vindt U? vroeg de jonge man aarzelend.

— Ja zeker, van de lift. Of wil ik het vertellen? Moet je verbeelden, Herman, de jongen wilde je verrassen en een lift laten stellen vóór je thuiskomst. Je had er al zóó dikwijls over gesproken en nu wilde hij eens toonen, dat hij óók een flink zakenman is.

— Héb ik het niet gedroomd? riep Lobbes met glinsterende oogen.

— Toen sprak hij er over met Gerard van Duren, ging Waller verder en die wou haar wel bouwen.

— Natuurlijk, wie anders? viel Lobbes in.

— Maar Gerard zag er geen kans toe haar klaar te hebben, vóór dat jij thuis zou zijn. En toen gaf Karel het werk aan een ander technisch bureau.

— Jongen, dat is jammer. Enfin, als Van Duren niet kon. En was hij er niet boos om?

— Wacht nu even. Den volgenden ochtend vroeg kwam Gerard toch al met zijn ingenieur en personeel en toen.....

Frits Waller scheen te aarzelen. Een oolijke glimlach speelde om zijn mond.

Mijnheer Lobbes, die weer gretig luisterde, blikte verrast op, keek den kring rond en zag niets dan lachende gezichten. Toen meende hij te begrijpen.

— Hou op, hou op, Frits! schaterde hij het uit. Wil je zeggen dat die twee toen *allebei* een lift wilden bouwen?

Hij lachte tot de tranen in zijn oogen stonden.

— Bijna, gaf Frits Waller toe. Karel was nu natuurlijk in verlegenheid tegenover dat andere bureau, maar hij wilde in geen geval Van Duren voor het hoofd stooten.

— Nee, nee! riep mijnheer Lobbes, nog steeds lachend. Een kolossale grap. Ga verder, Frits. Karel, jongen, ik wist niet dat jij zoo'n grappenmaker was.

— Wel, het vervolg kun je je wel indenken. Van Duren had de oudste rechten en bleef op zijn stuk staan. De directeur van het andere bureau was er echter niet mee tevreden en gaf een advocaat de zaak in handen. Dat wordt dus een proces om schadevergoeding.

— Kan-ie krijgen, zei Lobbes goedig, als-ie me maar met zijn lift van het lijf blijft. Die maakt Van Duren. Vêrder, het lijkt wel een roman.

Waller haalde adem en keek den kring rond. Dan luidde de bel en kwam Leo Garrels binnen. Hij begroette mijnheer Lobbes luidruchtig, schudde hem herhaaldelijk de hand, en trad dan op Cora toe.

— Kom hier, kusapparaatje! riep hij. Hé paps, wat ik vannacht droomde, kun je nooit raden. Je verbood me Cora te kussen en toen ik het tóch deed, sloot je me voor straf in den kolenkelder.

Hij lachte luid en Lobbes, Cora en Media lachten mee.

— Kolenkelder, antwoordde Lobbes tusschen zijn lachen door. Daar heb ik toch óók van gedroomd. Onthou dat, Vögel.

— En je wou Cora naar een kostschool sturen, paps! riep Leo, overmoedig op zijn succes, omdat ze tegen Uw wil met mij verloofd was. Dat zei je ten minste.

— Gescheld, zei Media.

Lena klopte en diende den heer Kooymans aan.

— Hier is de reumatieklijder, schertste mijnheer Lobbes. Spoel je maar eens goed door, met een glas port, Kooymans. Reken er maar

niet op, dat ik je reumatiekvacantie geef, want ik heb enorm veel werk meegebracht.

— Dat komt dan leelijk uit, antwoordde Kooymans bedremmeld. Het personeel staakt.

Hij zweeg plotseling, temidden van algemeene verlegenheid. Alleen Frits Waller bleef glimlachen en moedigde Karel met blikken aan.

— Staking? vroeg Lobbes. Dat is de éérste maal. Bij mij werd nog nóóit gestaakt en ik wil ook niet dat het noodig is. Waar gaat het om? Willen ze loonsverhooging? Kunnen ze krijgen. Ik heb prachtige partijen verkocht en nog meer in commissie.

— Het gaat niet om loonsverhooging, antwoordde Kooymans, iets meer op zijn gemak. Ze willen dat de ontslagenen weer worden aangenomen.

— Natuurlijk, natuurlijk, direct weer aannemen, gaf mijnheer Lobbes onmiddellijk toe. Ik weet weliswaar niet waarom je ze hebt ontslagen, Karel, maar ze zullen het wel nooit weer doen. Daar ben ik zeker van.

Kooymans' gezicht verhelderde. Hij drukte zijn patroon geestdriftig de hand.

— Dat is mooi van U. Maar dan klagen ze nog over dat politietoezicht.

— Wélk toezicht? Staat de fabriek onder politietoezicht? vroeg mijnheer Lobbes oolijk. Kooymans, Kooymans, wat heb je gedaan?

Hij dreigde schertsend met den vinger.

— Het begon immers met dien doorgebroken muur van het pakhuis, zei nu de boekhouder.

— En toen volgde de muur van den slager! viel Karel in.

— Daarna dat opstootje met al de burens voor de deur, vulde Kooymans aan.

— Och, ze bedoelen het werk voor de uitbreiding van de fabriek,

trachtte Waller losweg te verduidelijken. Daar zijn altijd moeilijkheden aan verbonden.

— Ik heb het *gedroomd*, dat is zeker, zei Lobbes hoofdschuddend. Maar hoe *jullie* dat zoo precies weten is *mij* een raadsel.

— Ja, en het rumoer werd er niet minder op, toen U op ze liet spuiten, vervolgde Kooymans grinnikend. Weet U nog wel?

— Zooiets staat me ook nog voor den geest. Wat een gekke droom, Dr. Vögel.

— Van alle kanten vragen ze nu schadevergoeding, viel Karel uit.

— Is me dat gisteren een geloof van advocaten en deurwaarders geweest, mompelde Kooymans, zijn glas leegdrinkend.

— En toen brak de staking uit, zei Karel weer, alsof alles nu duidelijk was verteld.

— En ik droomde, dat je met Vögel en mij ruzie zocht, lachte Waller nu. Wat was je onhebbelijk. Je wou ons krankzinnig laten verklaren.

— Dat droomde *ik* ! viel mijnheer Lobbes uit. Of fop je me, Frits? Wanneer zou *jij* dat moeten hebben droomen?

— Watson, *opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optredeu* ! Dat is het geheim van ons succes ! klonk het nu in de gang.

Gedurende het door elkaar praten had niemand de bel hooren overgaan. Lena had de deur geopend en den detective en zijn helper binnen gelaten. Cora had haar gezegd hen niet terug te sturen als ze kwamen.

— Die stem heb ik méér gehoord, zei mijnheer Lobbes verwonderd, te midden der plotselinge algemeene stilte. Wie is dat? Laat hem binnen komen.

Een tik op de deur en Joris Jochem trad binnen, gevolgd door oom Karel. Niets dan opgewekte gezichten ziende, van zijn bekenden,

stak hij den heer Lobbes de hand toe, welke deze vriendelijk drukte.

— Ik hoop, dat het U nu goed gaat, mijnheer Lobbes.

— Heel vriendelijk van U, mijnheer. Uw gezicht komt me bekend voor, maar Uw naam wil me niet in de gedachte komen.

— Joris Jochem I zei de wakkere detective luid.

— Heb ik méér gehoord.

— Oordeelen, samenvatten, enzoovoort, hervatte Joris Jochem, zijn bijl en chloroformflesch toonend. Slechts drie woorden : kantoor, kolenkelder, professor Van Meekeren.

— Heb ik óók gedroomd, riep mijnheer Lobbes verrast. Ga toch zitten, heeren, en vertel me hoe het kan, dat ik U in mijn droom trof. Cora, wil jij niet een glaasje inschenken?

— Mijnheer Van Duren, kondigde Lena aan.

— Gerard, blij je te zien. Hoe staat het met mijn lift? Weet je dat ik onder allerlei verrassingen leef en dat er steeds nieuwe bijkomen?

— Mijnheer Goedertrouw, diende Lena aan.

— U komt als geroepen, mijnheer Goedertrouw. We hebben U nodig. We gaan de fabriek uitbreiden.

— Daar is al mee begonnen, mijnheer, antwoordde de aannemer. op een wenk van Frits Waller. Als U het met den slager op een accoordje gooit, kunnen wij voortgaan.

— Van dien slager heb ik óók gedroomd! riep mijnheer Lobbes. Vertel jullie me nou alsjeblieft niets meer, want ik geloof, dat ik helderziende ben geworden. In één uur slapen heb ik méér beleefd dan een ander in tien jaar wakker zijn. Cora, een glas voor mijnheer Goedertrouw.

Achtereenvolgens lieten zich Mr. Van Heesten, Mr. Brilsma, nog een advocaat, vijf deurwaarders, de slager Kooistra, professor Van Meekeren en twee vakvereenigingsbestuurders aandienen. Mijnheer

Lobbès drukte handen, dacht dat zij hem, om zijn terugkomst uit Leipzig, kwamen begroeten en wilde niets van zaken hooren.

— Heeren, waarde heeren, zet U toch en drink een glaasje. Zaken komen na vermaken. En U kunt me zoo vreemd niet vertellen, of ik heb het al *gedroomd*. Maar ik stel het zeer op prijs, dat U me komt bezoeken. Ik wist vóór vandaag niet, dat ik zooveel vrienden had.

— Opmerken.....! bulderde Joris Jochem.

— Joris Jochem, kan je je nou niet eens in je vrijen tijd rustig houden! riep oom Karel bestraffend.

— Toch zou ik graag weten, hoe ge U tegenover mijn cliënt, het Algemeen Technisch Bureau, stelt, mijnheer Lobbès? vroeg Mr. Brilisma luid. Er wordt schadevergoeding geëischt.

— Wórdt betaald, mijnheer. Maak het maar met Uw collega Van Heesten af.

— En het gewonde hondje? vroeg de eerste deurwaarder.

— En de gebroken potjes en pannetjes van de burens? vroeg de tweede.

— En de doorgebroken muur en de conservenbusjes? vroeg de derde.

— Heeren! riep mijnheer Lobbès, met een joviaal handgebaar, zoo raar kunt U niet zeggen, of ik heb het al *gedroomd*. *Alles* wordt betaald.

— En mijn kapotte muur dan? vroeg slager Kooistra.

— Wordt *niet* betaald! riep Lobbès luid lachend. Man, ik heb je muur en je heele huis noodig en ben van plan het te koopen. Ik heb een ander geschikt winkelhuis voor je, maar drink eerst een glas op onze goede buurschap.

— En nu de eischen van den Bond van Rietbewerkeren? vroeg de eene vakvereenigingsbestuurder.

— Alles is vergeven en vergeten. De ontslagenen kunnen

direct aan het werk gaan en hun verzuimdagen worden betaald.

— En de twee liftmonteurs? vroeg de bestuurder van den Bond voor Technisch Personeel.

— Komt allemaal goed. Ik weet er wel niets van, maar de zaak komt in orde.

Er vroegen nog meer stemmen en nu strekte de heer Lobbes beide handen uit. De een wuifde de sprekers als kalmeerend toe en de ander wees naar Cora, die stralend van blijdschap inschonk. Karel Lobbes diende rond.

— Heeren! riep Lobbes. *Alles* heb ik gedroomd en *alles* wordt betaald en komt in orde. Maar er moet eerst op mijn geheimzinnigen droom gedronken worden.

De bezoekers juichten hem toe en klonken en dronken alsof ze speciaal daarvoor waren gekomen. Mijnheer Lobbes lachte en schertste en babbelde telkens met twee of drie tegelijk, alsof hij een feestje gaf, dat boven verwachting slaagde. Professor Van Meekeren klonk schijnbaar met iedereen en fluisterde elk op zijn beurt eenige woorden toe. Karel haalde zijn viool te voorschijn en speelde een populair wijsje, dat de meesten meeneurieden. Frits Waller waagde eenige danspassen met Cora en Media vroeg Leo Garrels.

Tien minuten later ging Kooymans weer naar kantoor, spoedig gevolgd door Van Duren en den advocaat van zijn concurrent. Weldra vertrokken ook de anderen, behalve Joris Jochem en oom Karel. Professor Van Meekeren, door mevrouw Margie uitgeleide gedaan, schudde haar hartelijk de hand en feliciteerde haar met den geluk-kigen ommekeer.

— Vertel het hem maar, als hij wat op zijn verhaal gekomen is, raadde hij haar aan. Ik geloof niet, dat het hem zal schokken, te ervaren, wat er *inderdaad* is voorgevallen.

— Ik wou maar, dat die dwaze man met zijn bijl óók wegging,

fluisterde deze. Zou U misschien de goedheid willen hebben het hem te zeggen?

Professor glimlachte geruststellend.

— Laat hem nog maar een oogenblikje blijven, mevrouw, antwoordde de groote psychiater. Hij moge dan dwaas zijn en *dwaas doen*, maar hij meent het goed en brouwt geen kwaad. Dat is meer dan wij van menigeen, die *wijs* doet, kunnen zeggen, tegenwoordig. Het ware te wenschen, dat wij méér van die dwazen hadden. Hij doet ons, door zijn clownerieën, de *ware grootte* onderkennen van de vele quasi-wijzen en quasi-intellectueelen, waarvan onze tijd, jammer genoeg, zoo een groot teveel heeft. Het is niet de door ieder waarneembare *dwaasheid*, die het menschelijk geslacht over de grens der geestes-evenwichtigheid voert, maar de dikwijls té grif aanvaarde *wijsheid*. De *nar* moet ons van het *schijn-intellect* verlossen.

Tot ziens, mevrouw.

Toen mevrouw Margie binnen kwam, stond Joris Jochem voor den heer Lobbes. En naast hém oom Karel, met verveeld gezicht de bijl presenteërend. De detective had het portrettenalbum in de hand en wees met den vinger naar 'n photo, welke Media alseenjarige voorstelde.

— En thans komt de onthulling van het geheim! kraaide Joris Jochem. Mijnheer Lobbes, erkent ge dit liefvallige kind als het Uwe en dat van Uwe echtgenoote?

— Wis en waarachtig, antwoordde de fabrikant luid lachend, den detective op den schouder kloppend. Iemand die dat zou betwisten, zou aan mij een kwade hebben.

— Dan verzoek ik U mij te volgen naar een verdieping hooger, waar ik U de geheime ruimte zal toonen.....

De heer Lobbes keek van hem naar zijn vrouw, die glimlachend den vinger op den mond legde.

— Mijnheer Joris Jochem, zei ze dan vriendelijk, mijn zoon liet

de boodschap achter, of U direct aan de zaak wilde komen om een nieuw geval te bespreken. Intusschen zou mijn man een slaapje doen, want die is natuurlijk vermoeid.

De dikke detective keerde zich om en maakte een buiging, zoo diep als zijn corpulentie dat veroorloofde.

— Tot Uw dienst, mevrouw, zei hij, ineens weer heel beleefd. Watson, wat draal je toch! Kom mee, vriend. Ginds, in de Achterstraat, wenken nieuwe eer en roem ons.

Opmerken, samenvatten, oordeelen, gevolgtrekkingen maken en optreden! Uw dienaar, mevrouw.

— Media, zei mevrouw Margie rustig, wil jij eens in de slaapkamer zien.....

Ze aarzelde. Cora keek verrast op en begreep haar moeder direct. Ze nam haar zusje stoeiend bij de hand en liep met haar de kamer uit.

— Margie, zei mijnheer Lobbes nu, ik heb me straks uitstekend geamuseerd en zal er nog menig maal om moeten lachen. Maar vertel jij me nu eens, hoe is het mogelijk, dat al die menschen mijn droom kenden en er over konden praten alsof ze er bij waren geweest.

Zijn vrouw keek hem aan en nam dan zijn arm.

— Herman, antwoordde ze op zachten toon, als je de geheele toedracht wilt weten, moet je het aan Frits Waller vragen. Ik geloof, dat hij eerder dan ik je die wonderbare kwestie zou kunnen uiteen zetten.

Eén ding kan ik je echter wel zeggen. *Al wat voor jou een droom was, is voor ál die menschen werkelijkheid.*

Begrijp je het nu misschien?

Mijnheer Lobbes wreef over zijn voorhoofd.

— Niet geheel, antwoordde hij verward.

Dan, in een goedmoedigen lach uitbarstend, riep hij vroolijk uit:

Maar dan moet ik direct naar kantoor, Margie. Je maakt me op mijn woord nieuwsgierig, hoe die chaos er wel uit ziet, *nu ik wakker ben.*

DIT BOEK IS GEDRUKT IN HET JAAR MCMXXVIII
OP DE PERSEN VAN DRUKKERIJ BORGHOUTS
TE ROTTERDAM EN GEZET UIT DE HORLEY
LETTER. DE BAND WERD ONTWERPEN
DOOR WIJBO MEIJER EN UITGE-
VOERD DOOR DE N.V. BINDERIJ
STOKKINK TE AMSTERDAM

